

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginvaltuusto pöytäkirja 20.06.2016

Pöytäkirjan kansilehti	1
1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
2 § Pöytäkirjan tarkastaminen	4
3 § Petra Uraston (ent. Pusa) luottamustehtävien päättymisen ja täydennysvaalien toimittaminen	5
4 § Annika Lappalaisen luottamustehtävien päättymisen ja vapaa-ajanlautakunnan jäsenen täydennysvaalin toimittaminen	8
5 § Eron myöntäminen Mikko Raville vapaa-ajanlautakunnan jäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen	10
6 § Vuoden 2016 ensimmäinen osavuusikatsaus 1.1.-30.4.2016	12
- : Vuoden 2016 ensimmäinen osavuusikatsaus	16
- : Kaupungin merkittävien tytäryhtiöiden osavuosisraportti 1-4/2016	63
- : Sitovien tavoitteiden raportointi osavuusikatsaus 1/2016	84
- : Kaupungin tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutuminen 1-4/2016	92
- : TVO jatkotoimepiteiden raportointi	98
7 § Vuoden 2017 talousarviolaadinnan kehys	122
- : Talousarvion kehys 2017 kehystaulukot	125
- : Sitovat tavoitteet vuodelle 2017	131
8 § Suun terveydenhuollon liikelaitoksen pääkaupunkiseudun suun erikoishoidon yksikkö (PKS-SEHYK) sopimuksen irtisanominen	137
9 § Vantaan Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma 2016 - 2017	139
- : Vantaan Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma 2016- 2017	141
10 § Ympäristöraportti kevät 2015-kevät 2016	185
- : Vantaan ympäristöraportti kevät 2015-kevät 2016	188
11 § Vastaus valtuutettu Jaana Huhdan ja usean muun (26) valtuutetun valtuustoaloitteeseen Helsingin mallin mukaisen lähityö kokeilun saamiseksi Vantaalle	239
12 § Valtuutettu Vaula Norrenan ja valtuutettu Sirpa Kauppisen sekä usean muun (23) valtuutetun aloite rakentamisen ylijäämämaiden hyödyntämisestä melusteiden rakentamisessa	242
13 § Kokouksen päättäminen	243
Muutoksenhakuohje 1. Valitusosoitus	244
Muutoksenhakuohje 2. Hankintaoikaisu ja oikaisuvaatimus hankinta-asiassa	246
Muutoksenhakuohje 3. Hankintaoikaisu ja markkinaoikeusvalitus hankinta-asiassa	247
Muutoksenhakuohje 4. Valituskielto	250

Kaupunginvaltuuston kokous

Aika 20.6.2016 klo 18.00–20.35
Paikka **Kaupungintalo, Tikkurila**

Osallistujat

Jäsenet	Läsnä	Jäsenet	Läsnä
Lindtman Antti, puheenjohtaja	x	Laakso Sari	x
Heinimäki Heikki, I varapuheenjohtaja	x	Lehmuskallio Paula	x
Kostilainen Anniina, II varapuheenjohtaja	x	Leppänen Janne	x
Faysal Abdi	x	Letto Pirkko	x
Ala-Kapee-Hakulinen Pirjo	x	Malmi Juha	x
Ansalehto-Salmi Irja	x	Multala Sari	-
Aura Anssi	-	Mäkinen Tapani	x
Auvinen Timo	x	Mölsä Jukka	-
Bruun Susanna	-	Nieminen Johannes	x
Eerola Antero	x	Niemi-Saari Mari	18.00–20.00
Eklund Tarja	-	Niikko Mika	18.00–19.20
Hako Jukka	x	Norrena Vaula	x
Herranen Jouni	x	Norres Lasse	-
Hirvaskoski Johannes	-	Orlando Carita	x
Huhta Jaana	-	Orpana Anitta	x
Hurri Maija	x	Porthén Jari	x
Härmälä Göran	x	Puha Seija	x
Juurikkala Timo	x	Päivinen Tiina-Maaria	-
Jääskeläinen Jouko	x	Rannikko Ulla	-
Jääskeläinen Pietari	18.00–19.30	Rokkanen Sakari	x
Kaira Lauri	x	Rosbäck Heidi	-
Karén Timo	x	Sainio Jari	x
Karlsson Patrik	18.00–20.15	Sajaniemi Ulla	x
Kassila Eva-Christina	x	Saramo Jussi	x
Kaukola Ulla	x	Sillanpää Minttu	x
Kauppinen Sirpa	x	Simonen Juha	x
Kiljunen Kimmo	x	Sodhi Ranbir	x
Koivuniemi Petri	-	Tenhunen Juha	-
Kortesalmi Marilla	x	Tyystjärvi Kati	x
Kyyrö Marja	x	Vahtera Pauli	x
Kähärä Sirkka-Liisa	-	Wallenius Arja	18.00–19.50
Kärki Niilo	x	Weckman Markku	x
Laakso Päivi	x	Virta Raija	x
		Åstrand Riikka	x
Varajäsenet			
Aittakallio Matti	x		
Alén Sini	x		
Edelman Jan	x		
Kakko Teijo	19.35–20.35		
Koivuniemi Jarkko	x		
Kokko Hannu	x		
Kuula Markku	x		
Kuusela Minna			
Kärkkäinen Hannu	19.20–20.35		
Loikkanen Eva-Maria	x		
Mäntynen Taisto	x		
Olin Tessa	x		
Ryhänen Riitta	x		
Vuorenmaa Erkki	x		
Kaupunginhallituksen jäsenet ja varajäsenet		Läsnä	
Hämäläinen Anu		x	
Kotila Pirkko		x	
Kuokkanen Jasi		x	

Niemelä Arja	X
Suvenalmi Jouko	X
Nuorisovaltuuston edustaja	Läsnä
Linnakangas Jaakko	X
Muut osallistujat	Läsnä
Nenonen Kari, kaupunginjohtaja	X
Lipponen Martti, apulaiskaupunginjohtaja	X
Lehto-Häggroth Elina, apulaiskaupunginjohtaja	X
Penttilä Hannu, apulaiskaupunginjohtaja	X
Salminen Jukka T, apulaiskaupunginjohtaja	X
Niinistö Jaakko, apulaiskaupunginjohtaja	X
Ormio Hanna, hallintojohtaja	-
Marjamaa Patrik, talousjohtaja	X
Rainio Päivi, viestintäjohtaja	X
Myllymäki Juha, kaupunginlakimies	X
Björkstén Jenni, hallintoasiantuntija	X
Yli-Leppälä Henna, pöytäkirjanpitäjä	X

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Antti Lindtman

Pöytäkirjanpitäjä Henna Yli-Leppälä

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 27.6.2016, Kaupungintalo, Asematie 7, 01300 Vantaa

Maija Hurri Göran Härmälä

Pykälät 3, 4, 5 ja 8 tarkastettiin ja hyväksyttiin kokouksessa.

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 29.6.2016 klo 8.15–16.00, Kirjaamo, Asematie 7, 01300 Vantaa (Tikkurila)

1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kuulutus valtuuston kokouksesta on julkaistu kaupungin ilmoitustaululla, Vantaa-infossa ja internetsivuilla 13.6.2016 ja jokaiselle valtuutetulle on lähetetty sähköpostitse henkilökohtainen kokouskutsu.

Kaupunginvaltuusto 20.6.2016 § 1

Esitys:

- a) todetaan läsnä olevat valtuutetut ja
- b) todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Käsittely:

Puheenjohtaja totesi, että valtuutetut Jaana Huhta, Heidi Rosbäck, Anssi Aura, Susanna Bruun, Tiina-Maaria Päivinen, Ulla Rannikko, Johannes Hirvaskoski, Sirkka-Liisa Kähärä, Jukka Mölsä, Petri Koivuniemi, Juha Tenhunen, Sari Multala, Lasse Norres ja Tarja Eklund olivat pyytäneet vapautusta valtuuston tästä kokouksesta työ-, matkaesteen tai henkilökohtaisen syyn vuoksi. Puheenjohtaja totesi esteet laillisiksi.

Estyneiden tilalla valtuutettuina tässä kokouksessa olivat samassa järjestyksessä varavaltuutetut Sini Alén, Hannu Kokko, Minna Kuusela, Taisto Mäntynen, Matti Aittakallio, Eva-Maria Loikkanen, Riitta Ryhänen, Erkki Vuorenmaa, Tessa Olin, Markku Kuula, Jarkko Koivuniemi ja Jan Edelman. Lasse Norreksen ja Tarja Eklundin tilalle ei oltu saatu varavaltuutettua.

Puheenjohtaja totesi, että paikalla oli 65 valtuutettua.

Päätös:

Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Kokouksen aikana puheenjohtaja totesi seuraavat muutokset valtuuston kokoonpanossa:

- §:n 9 käsittelyn aikana klo 19.20 valtuutettu Mika Niikko poistui henkilökohtaisen syyn vuoksi ja varavaltuutettu Hannu Kärkkäinen saapui hänen tilalleen, minkä jälkeen paikalla oli 65 valtuutettua.
- §:n 9 käsittelyn aikana klo 19.35 valtuutettu Pietari Jääskeläinen poistui henkilökohtaisen syyn vuoksi ja varavaltuutettu Teijo Kakko saapui hänen tilalleen, minkä jälkeen paikalla oli 65 valtuutettua.
- §:n 9 käsittelyn aikana klo 19.50 valtuutettu Arja Wallenius poistui henkilökohtaisen syyn vuoksi, minkä jälkeen paikalla oli 64 valtuutettua.
- §:n 10 käsittelyn aikana klo 20.00 valtuutettu Mari Niemi-Saari poistui henkilökohtaisen syyn vuoksi, minkä jälkeen paikalla oli 63 valtuutettua.
- §:n 10 käsittelyn aikana klo 20.15 valtuutettu Patrik Karlsson poistui henkilökohtaisen syyn vuoksi, minkä jälkeen paikalla oli 62 valtuutettua.

2 § Pöytäkirjan tarkastaminen

Kaupunginvaltuusto 20.6.2016 § 2

Esimies:

Päätetään

- a) valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa toimittamaan pöytäkirjan tarkastus kaupungintalossa maanantaina 27.6.2016 klo 17.00 ja
- b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kirjaamossa (Asematie 7) keskiviikkona 29.6.2016 klo 8.15 - 16.00.

Päätös:

Päätettiin

- a) valita Maija Hurri ja Göran Härmälä toimittamaan pöytäkirjan tarkastus kaupungintalossa maanantaina 27.6.2016 klo 17.00 ja
- b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kirjaamossa (Asematie 7) keskiviikkona 29.6.2016 klo 8.15 - 16.00.

3 §

Petra Uraston (ent. Pusa) luottamustehtävien päättyminen ja täydennysvaalien toimittaminen

VD/11144/00.00.01.00/2014
KN/JB

Petra Urasto (ent. Pusa) on 9.5.2016 päivätyllä kirjeellä ilmoittanut muuttaneensa pois Vantaalta ja pyytänyt eroa luottamustehtävistään. Urasto on varavaltuutettu, Tikkurilan aluetoimikunnan puheenjohtaja ja jäsen sekä Vantaan käräjäoikeuden lautamies.

Keskusvaalilautakunta nimeää Uraston tilalle uuden varavaltuutetun.

Kaupunginvaltuusto on 26.1.2015 § 16 nimennyt Tikkurilan aluetoimikuntaan toimikaudeksi 2015–2016 seuraavat henkilöt:

Jäsenet:

Petra Pusa, puheenjohtaja
Heikki Sipiläinen, varapuheenjohtaja
Jarno Eskelinen
Laila Kousa
Rebekka Nylund
Hannu Puranen
Sara Anttila
Hannele Lilja
Tewodros Guday
Alpi Ripatti
Jari Meri
Sari Kuula
Ville Karinen
Hilkka Pokki

Henkilökohtaiset varajäsenet:

Marianne Träskman
Mika Piitulainen
Eero Dahlman
Sointu Toivonen
Anne Latvasalo
Jarkko Koivuniemi
Jesse Vuorenheimo
Ulla Pyyvaara
Juhani Joutsenlahti
Pertti Hallikainen
Juha Järä
Ritva Eskelinen
Tanja Hautakangas
Sirkka Laaksonen

Jäsenten ja varajäsenten on oltava kyseessä olevan alueen asukkaita siten, että osa heistä on alueella asuvia valtuutettuja tai varavaltuutettuja.

Tasa-arvolain mukaan toimielimessä tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 %:a.

Kaupunginvaltuusto on 28.1.2013 § 29 nimennyt seuraavat henkilöt lautamiehiksi Vantaan käräjäoikeuteen toimikaudeksi 2013–2016:

Jukka-Pekka Loppukäärre
Pekka Saastamoinen
Irja Nieminen (kv 2.3.2015 § 8)
Kalle Eklund
Hanna Koivula
Annukka Vuojolainen
Paula Hämäläinen
Jesse Piironen
Reijo Liimatainen
Varpu Peltonen
Kari Puusaari
Riitta Pajakari
Jani Pallaskivi
Maarit Lehtonen
Heljä Päivinen
Leena Peltoniemi
Erkki Saarinen
Sari Rinne
Kari Anttila
Antti Korttesalmi (kv 14.12.2015 § 3)
Mikko Ilmonen
Karoliina Juurinen

Riitta Karasjoki
Ali Koivuniemi
Mervi Luomaniemi
Ilkka Meriläinen
Auli Nevander
Ria Niittynen
Lasse Nikula
Hannu Puranen
Petra Pusa
Outi Tulosmaa
Juhani Vehkaoja
Jorma Venäläinen
Eeva Wetterstrand-Pihola
Ralf Asplund
Jan-Erik Eklöf (kv 20.5.2013 § 8)
Jari Ahtiainen
Jarmo Kiviniemi
Olli Korkalainen
Niilo Kärki
Ritva Laitinen
Petri Leinonen
Tapani Purho
Pirjo Vilenius
Timo Vuorinen
Juha Simonen
Sirpa Mikonranta
Ulla Pyyvaara
Kai Laaksonen
Liisa Huttunen
Taina Raitanen
Paavo Airaksinen
Anu Vihma
Kalle Kivimaa
Jukka-Pekka Rannisto
Sirpa Ahonen
Arja Saunamäki
Pasi Virtala
Tauno Ervasti
Jussi Vähäkangas
Mustafe Hagi Farah
Sirje Kanalanmäki
Marja-Vuokko Mäkinen ja
Paula Soralhti.

Käräjäoikeuslain 6 ja 7 §:n mukaan lautamiehen tulee olla käräjäoikeuden tuomiopiiriin kuuluvassa kunnassa asuva Suomen kansalainen, joka ei ole konkurssissa, jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu ja jota on pidettävä sopivana toimimaan lautamiehenä. (1.4.1999/459)

Lautamieheksi ei saa valita henkilöä, joka on alle 25-vuotias tai joka on täyttänyt 65 vuotta. Lautamies on velvollinen eroamaan tehtävästään täyttäessään 68 vuotta. Lautamiehenä ei saa olla henkilö, jolla on virka yleisessä tuomioistuimessa tai rangaistuslaitoksessa taikka joka virassaan suorittaa ulosottotehtäviä, rikosten esitutkintaa taikka tulli- tai poliisivalvontaa, eikä myöskään syyttäjä, asianajaja taikka muu ammatikseen asianajoa harjoittava henkilö. (13.5.2011/451)

Kunnasta valittavien lautamiesten tulee mahdollisimman tasapuolisesti edustaa kunnan väestön ikä-, elinkeino-, sukupuoli- ja kielijakaumaa.

Oikeusministeriö on muistuttanut, että lautamiesten valinnassa tulee korostaa lautamiehen tuomarintehtävää ja että lautamies ei ole poliittisella valtakirjalla toimiva kunnallinen luottamushenkilö, vaan hänen tulee olla riippumaton.

Valtuuston toimikausi jatkuu kuntavaalien ajankohdan muuttumisen vuoksi vuoden 2017 toukokuun loppuun. Kaupunginhallituksen, lautakuntien, johtokuntien ja toimikuntien jäsenet jatkavat tehtävässään niin kauan, kunnes uudet jäsenet on valittu. Valtuutettu tai muu kunnan luottamushenkilö voi halutessaan erota toimestaan vuoden 2016 lopussa. Eroamisesta on ilmoitettava kirjallisesti valtuustolle tai luottamushenkilön valinneeille muulle toimielimelle marraskuun 2016 loppuun mennessä.

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 7

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle

- a) todettavaksi, että Petra Urasto on paikkakunnalta poismuuton vuoksi menettänyt oikeuden toimia luottamustehtävissä Vantaalla,
- b) toimitettavaksi Tikkurilan aluetoimikunnan jäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta,
- c) nimitettäväksi Tikkurilan aluetoimikunnalle puheenjohtaja jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta, ja
- d) toimitettavaksi Vantaan käräjäoikeuden lautamiehen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 20.6.2016 § 3

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään

- a) todeta, että Petra Urasto on paikkakunnalta poismuuton vuoksi menettänyt oikeuden toimia luottamustehtävissä Vantaalla,
- b) toimittaa Tikkurilan aluetoimikunnan jäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta,
- c) nimittää Tikkurilan aluetoimikunnalle puheenjohtaja jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta, ja
- d) toimittaa Vantaan käräjäoikeuden lautamiehen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Päätettiin

- a) todeta, että Petra Urasto on paikkakunnalta poismuuton vuoksi menettänyt oikeuden toimia luottamustehtävissä Vantaalla,
- b) valita toimittaa Tikkurilan aluetoimikunnan jäseneksi Markku Kuula jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta,
- c) nimittää Tikkurilan aluetoimikunnan puheenjohtajaksi Markku Kuula jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta, ja
- d) valita Jari Porthén Vantaan käräjäoikeuden lautamieheksi jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

4 §

Annika Lappalaisen luottamustehtävien päättymisen ja vapaa-ajanlautakunnan jäsenen täydennysvaalin toimittaminen

HA/201/00.00.01.00/2013
KN/JB

Annika Lappalainen on 9.5.2016 päivätyllä kirjeellä ilmoittanut muuttavansa pois paikkakunnalta 23.5.2016 alkaen ja pyytää täten eroa luottamustehtävistään Vantaan kaupungilla. Lappalainen on varavaltuutettu ja vapaa-ajanlautakunnan jäsen.

Keskusvaalilautakunta nimeää Lappalaisen tilalle uuden varavaltuutetun.

Kaupunginvaltuusto on 28.1.2013 § 13 nimennyt vapaa-ajan lautakuntaan toimikaudeksi 2013-2016 seuraavat henkilöt:

Jäsenet:

Päivi Laakso, puheenjohtaja
Lasse Norres, varapuheenjohtaja
Tessa Olin
Sirkka Laaksonen (kv 18.4.2016 § 4)
Toni Blomster
Faysal Abdi
Sara Anttila
Mikko Ravi (kv 18.11.2013 § 4)
Merja-Liisa Vasarainen
Raija Virta
Juha Juntunen
Jouni Herranen
Kirsi Mäkilaine
Annika Lappalainen
Christina Lindblad
Kaarlo Kivimäki
Loviisa Kaartokallio

Henkilökohtaiset varajäsenet:

Marjut Niemelä-Pynttäri
Hannu Puranen
Helena Ånäs
Minna Räsänen (kv 18.4.2016 § 4)
Pekka Saastamoinen
Ville Ruotsalainen
Riitta Karasjoki
Markus Välimä (kv 18.11.2013 § 4)
Päivi Enden
Riikka Homan
Antti Lihavainen
Petrus Pesonen
Juha Järä (kv 20.5.2013 § 9)
Aapo Happonen (kv 11.5.2015 § 5)
Anu Vihma
Tanja Hautakangas
Riitta Ahonen

Tasa-arvolain mukaan toimitelmassa tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 %:a.

Valtuuston toimikausi jatkuu kuntavaalien ajankohdan muuttumisen vuoksi vuoden 2017 toukokuun loppuun. Kaupunginhallituksen, lautakuntien, johtokuntien ja toimikuntien jäsenet jatkavat tehtävässään niin kauan, kunnes uudet jäsenet on valittu. Valtuutettu tai muu kunnan luottamushenkilö voi halutessaan erota toimestaan vuoden 2016 lopussa. Eroamisesta on ilmoitettava kirjallisesti valtuustolle tai luottamushenkilön valinneeille muulle toimitelmalle marraskuun 2016 loppuun mennessä.

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 8

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle

- a) todettavaksi, että Annika Lappalainen on paikkakunnalta poismuuton vuoksi menettänyt vaalikelpoisuutensa luottamustehtäviin Vantaan kaupungilla, ja
- b) toimitettavaksi vapaa-ajanlautakunnan jäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 20.6.2016 § 4

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään

- a) todeta, että Annika Lappalainen on paikkakunnalta poismuuton vuoksi menettänyt vaalikelpoisuutensa luottamustehtäviin Vantaan kaupungilla, ja

- b) toimittaa vapaa-ajanlautakunnan jäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Päätettiin

- a) todeta, että Annika Lappalainen on paikkakunnalta poismuuton vuoksi menettänyt vaalikelpoisuutensa luottamustehtäviin Vantaan kaupungilla, ja
- b) valita Anu Vihma vapaa-ajanlautakunnan jäseneksi ja Annukka Majanto vapaa-ajanlautakunnan varajäseneksi jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

5 §

Eron myöntäminen Mikko Raville vapaa-ajanlautakunnan jäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen

HA/201/00.00.01.00/2013
KN/JB

Mikko Ravi on 12.5.2016 päivättyllä kirjeellä pyytänyt eroa vapaa-ajanlautakunnan jäsenen tehtävästä henkilökohtaisen syyn vuoksi.

Kaupunginvaltuusto on 28.1.2013 § 13 nimennyt vapaa-ajan lautakuntaan toimikaudeksi 2013–2016 seuraavat henkilöt:

Jäsenet:

Päivi Laakso, puheenjohtaja
Lasse Norres, varapuheenjohtaja
Tessa Olin
Sirkka Laaksonen (kv 18.4.2016 § 4)
Toni Blomster
Faysal Abdi
Sara Anttila
Mikko Ravi (kv 18.11.2013 § 4)
Merja-Liisa Vasarainen
Raija Virta
Juha Juntunen
Jouni Herranen
Kirsi Mäkilaine
Annika Lappalainen
Christina Lindblad
Kaarlo Kivimäki
Loviisa Kaartokallio

Henkilökohtaiset varajäsenet:

Marjut Niemelä-Pynttari
Hannu Puranen
Helena Ånäs
Minna Räsänen (kv 18.4.2016 § 4)
Pekka Saastamoinen
Ville Ruotsalainen
Riitta Karasjoki
Markus Vätilä (kv 18.11.2013 § 4)
Päivi Enden
Riikka Homan
Antti Lihavainen
Petrus Pesonen
Juha Järä (kv 20.5.2013 § 9)
Aapo Happonen (kv 11.5.2015 § 5)
Anu Vihma
Tanja Hautakangas
Riitta Ahonen

Tasa-arvolain mukaan toimielimessä tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 %:a.

Valtuuston toimikausi jatkuu kuntavaalien ajankohdan muuttumisen vuoksi vuoden 2017 toukokuun loppuun. Kaupunginhallituksen, lautakuntien, johtokuntien ja toimikuntien jäsenet jatkavat tehtävässään niin kauan, kunnes uudet jäsenet on valittu. Valtuutettu tai muu kunnan luottamushenkilö voi halutessaan erota toimestaan vuoden 2016 lopussa. Eroamisesta on ilmoitettava kirjallisesti valtuustolle tai luottamushenkilön valinneeille muulle toimielimelle marraskuun 2016 loppuun mennessä.

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 9

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle

- myönnettäväksi Mikko Raville ero vapaa-ajanlautakunnan jäsenen tehtävästä, ja
- toimitettavaksi vapaa-ajanlautakunnan jäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 20.6.2016 § 5

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätettiin

- myöntää Mikko Raville ero vapaa-ajanlautakunnan jäsenen tehtävästä, ja
- valita toimittaa vapaa-ajanlautakunnan jäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Päätettiin

- a) myöntää Mikko Raville ero vapaa-ajanlautakunnan jäsenen tehtävästä, ja
- b) valita Markku Miettinen vapaa-ajanlautakunnan jäseneksi jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

VD/4692/02.01.02.00/2016

KN/PM/PO/HY-L

Talousarvion täytäntöönpanoa koskevien ohjeiden mukaisesti talousarvion määrärahojen ja sitovien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle vuosikolmanneksittain tammi-huhtikuun, tammi-syyskuun sekä koko vuoden osalta tilinpäätöksen yhteydessä. Vuoden 2016 ensimmäinen osavuosikatsaus on laadittu tilanteen 30.4.2016 mukaisesti.

Toimintaympäristön kehitys

Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan Vantaan väkiluku oli maaliskuun lopussa 215 810. Kaupungin väestönkasvu on vuoden kolmen ensimmäisen kuukauden aikana ollut peräti 1 210 henkilöä, mikä on lähes kaksi kertaa enemmän kuin viime vuoden tammi-maaliskuussa. Muuttoliikkeen osuus väestönkasvusta oli kuluvan vuoden ensimmäisen neljänneksen aikana kolme neljänestä. Maassamuutto oli alkuvuodesta voitollista 650 henkilön verran. Maahanmuutosta muuttovoittoa on kertynyt 275 henkilöä. Syntyneitä Vantaalla oli alkuvuodesta nelisen kymmentä vähemmän, ja kuolleitakin kymmenkunta vähemmän kuin vuotta aiemmin vastaavana ajanjaksona. Espoossa väestönkasvu on alkuvuodesta ollut vain puolet Vantaan väestönkasvusta. Helsingin väkiluvun kasvu oli alkuvuodesta vain sata henkilöä enemmän kuin Vantaalla.

Vantaan työttömyysaste oli maaliskuun lopussa 12,2 prosenttia, mikä on 0,2 prosenttiyksikköä pienempi kuin vuotta aiemmin. Se oli Helsingin seutukunnan kunnista kolmanneksi korkein Helsingin ja Lohjan jälkeen. Koko Uudenmaan maakunnan alueella työttömyysaste oli 11,4. Maalikuun lopussa oli pidempään kuin vuoden työttömänä olleita vantaalaisia 5 310. Se oli 1 280 (32 %) enemmän kuin vuotta aiemmin. Pitkäaikaistyöttömien määrän kasvu Vantaalla oli hieman suurempaa kuin Helsingissä, ja samansuuruisia kuin Espoossa. Nuorten työttömien määrä väheni Helsingissä hieman, Vantaalla ja Espoossa kasvoi. Vantaalla alle 25-vuotiaita nuoria oli maaliskuun lopussa työttömänä 1 350 eli 130 (11 %) enemmän kuin vuosi sitten. Yli 50-vuotiaita työttömiä oli Vantaalla nyt 410 (9 %) enemmän kuin vuotta aiemmin. Sama kasvava suuntaus oli myös naapurikaupungeissa.

Avoimia työpaikkoja Vantaalla oli maaliskuun lopulla 2 275, yli kuusi sataa, ja Espoossa 1 930, yli sata, enemmän kuin vuotta aiemmin, kun taas Helsingissä niitä oli 6 950, parisen sataa vuoden takaista määrää vähemmän.

Vantaalle on valmistunut vuoden 2016 ensimmäisen vuosineljänneksen aikana 535 uutta asuntoa, satakunta enemmän kuin vuoden 2015 tammi-maaliskuussa. Tammi-maaliskuussa rakennuslupia on myönnetty 1 230 asunnon rakentamiseksi, mikä on kaksi sataa asuntoa enemmän kuin vastaavaan aikaan 2015. Alkuvuodesta 2016 on aloitettu 160 pientaloasunnon ja 700 kerrostaloasunnon rakennustyöt. Se on kolmisen sataa vähemmän kuin vuoden 2015 tammi-maaliskuussa.

Maaliskuun 2016 lopussa Vantaalla oli rakenteilla yli 4 000 asuntoa, nelisen sataa asuntoa enemmän kuin vuotta aiemmin. Rakenteilla olevista asunnoista yli neljä viidesosaa valmistuu kerrostaloihin. Eniten asuntoja oli rakenteilla Kivistön suuralueella ja Tikkurilassa.

Rakenteilla olevien asuntojen ja niiden rakentamiseen myönnettyjen rakennuslupien perusteella Vantaalle arvioidaan valmistuvan kuluvan vuoden aikana kolmisen tuhatta asuntoa. Niistä neljä viidestä on kerrostalossa.

Vuoden 2016 ensimmäisen vuosineljänneksen aikana on Vantaalle valmistunut toimitilaa 27 200 k-m². Rakenteilla oli 270 000 k-m²:n verran uutta toimitilaa, mikä on hieman vähemmän kuin mitä oli rakenteilla vuoden 2015 maaliskuun lopussa. Rakennuslupia uusien toimitilarakennusten rakentamiseksi haettiin tammi-maaliskuussa kaikkiaan 29 000 k-m²:n verran. Noin kaksi kolmasosaa rakenteilla olevasta kerrosalasta valmistuu aikanaan Aviapoliksen suuralueelle.

Talouden kehitys

Kaupunki on saanut tammi-huhtikuussa 2016 verotilityksiä yhteensä 323 milj. euroa (2015: 318 milj. euroa), josta kunnallisveroja 301,9 milj. euroa (2015: 296,6 milj. euroa), yhteisöveroja 20,6 milj.

euroa (2015; 20,5 milj. euroa) ja kiinteistöveroja 0,8 milj. euroa (2015; 0,7 milj. euroa). Kiinteistöverot tilitetään pääosin kahdessa erässä syys- ja marraskuussa.

Koko maassa kunnallisveroja on tilitetty kunnille tammi-huhtikuussa 1,8 prosenttia edellisvuotta enemmän, Vantaalla kasvu oli myös 1,8 prosenttia. Verovuoden 2016 kunnallisveron ennakoita kaupunki on saanut tammi-elokuussa yhteensä 197,6 milj. euroa, 1,2 prosentin kasvu edellisvuoteen verrattuna. Kunnallisveron tilitykset ovat vastanneet talousarvion mukaista ennustetta alkuvuoden tilityksistä. Kunnallisveroja ennustetaan kuitenkin Kuntaliiton kevään 2016 kehikon mukaan kertyvän Vantaalla noin 6 milj. euroa vähemmän kuin talousarviossa on oletettu.

Kaupunki on saanut yhteisöverotilityksiä yhteensä 20,6 milj. euroa tammi-huhtikuussa, kasvua 0,8 prosenttia edellisvuoteen nähden. Koko maassa kuntien vastaava yhteisöverojen muutos edellisvuoteen oli 7,6 prosenttia, vaikka yhteisöveron määräaikaista jako-osuutta laskettiin 5 prosenttia vuoden 2016 alusta lukien. Vantaan yhteisöverotulojen ennustetaan kuntaliiton kehikon mukaan alittavan talousarvon noin 3 milj. eurolla. Ennustetta tarkennetaan toukokuun tilityksen varmistuttua.

Verohallinnon kiinteistöveron maksuunpanotiedon mukaan Vantaalla kiinteistöveroja kertyisi 75,1 milj. euroa vuonna 2016, joka alittaa talousarviossa oletetun lähes 3 milj. eurolla.

Kaupunki saa peruspalvelujen valtionosuutta valtiovarainministeriön päätöksen mukaan 171,8 milj. euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusta opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen mukaan 14,2 milj. euroa vuonna 2016. Opetus- ja kulttuuriministeriön lopullinen päätös tulee vuoden lopussa. Yhteensä valtionosuuksia kertyisi päätösten pohjalta 186 milj. euroa, 2 milj. euroa yli talousarvion.

Kokonaisuutena verotulojen arvioidaan alittavan talousarvion noin 12 milj. eurolla, mikäli valmistuva verotus vastaa keväällä 2016 annettua ennakkotietoa. Valtionosuuksien oletetaan ylittävän talousarvion noin 2 milj. eurolla.

Käyttötalous

Tammi-huhtikuussa kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen toimintatuottoja on kertynyt 140,7 milj. euroa, toimintamenoja (ilman HSY ja valmistusta omaan käyttöön) -465,2 milj. euroa ja toimintakatteen muodostunut -324,6 milj. euroa. Tammi-huhtikuussa toimintatulot ovat toteutuneet 35-prosenttisesti, toimintamenot 31-prosenttisesti ja toimintakate 30-prosenttisesti talousarvioon nähden.

Ennusteen mukaan toimintatulot kasvavat 414 milj. euroon ja toimintakulut 1 491 milj. euroon (ilman HSY ja valmistusta omaan käyttöön). Euromääräisesti suurimmat ylitysuhat muodostuvat työmarkkinatuen kuntaosuudesta (1,7 milj. euroa) ja erikoissairaanhoidosta (6,9 milj. euroa). Toimintakulut (ilman VOK, HSY) tulevat ennusteen mukaan ylittämään talousarvion noin 4,5 milj. eurolla, toimintatuotot ylittyvät maanmyynti- ja sopimustuottojen alkuvuoden suotuisasta kehityksestä johtuen 14 milj. eurolla ja toimintakatteen ennustetaan siten toteutuvan 10 milj. euroa talousarviossa oletettua parempana.

Rahoitustuotot tulevat toteutumaan talousarvion mukaisesti. Rahoituskulujen ennustetaan alittavan talousarvion noin 3,2 milj. eurolla edelleen matalana pysyvistä korkotasosta johtuen.

Verotulojen ennustetaan alittavan talousarvion 12 milj. eurolla ja valtionosuustuottojen ylittävän talousarvion 2 milj. eurolla.

Poistoja on tammi-huhtikuussa toteutunut 35 milj. euroa. Poistot tulevat ylittämään talousarviossa oletetun noin 5 milj. eurolla, koska Kehärataan kuului talousarviossa oletettua enemmän lyhyen poistoajan hankeryhmiä. Kehäradan poistot ovat vuodesta 2016 alkaen noin 22 milj. euroa vuodessa. Vuonna 2020 taso laskee, kun viiden vuoden poistoajalla olevat investoinnit tulevat loppuun poistetuksi (näiden vaikutus 11,8 milj. euroa /vuosi). Vuodesta 2021 alkaen kehäradan poistot ovat noin 10 milj. euroa /vuosi. Lisäksi kuluvana vuonna tullaan tekemään Kivistön alueen maakaupoista johtuen noin 10 milj. euron arvonalennus Koy Erikasin osakkeiden tasearvoon. Poistoja ja arvonalennuksia ennustetaan kertyvän vuonna 2016 yhteensä noin 120 milj. euroa.

Vuoden 2015 ensimmäisessä osavuositarkastuksessa vuosikatteen ennustetaan 72,3 milj. euroa, joka ylittää talousarviossa oletetun noin 3 milj. eurolla (talousarvio 68,9 milj. euroa). Tulosenuste päättyy poistoista ja arvonalennuksista johtuen huhtikuun lopussa tehdyn ennusteen perusteella -47,4 milj. euron alijäämään (talousarvio -35,8 milj. euroa).

Investoinnit

Tammi-huhtikuussa on kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen investointiosan menoja toteutunut 19 milj. euroa, josta Kehäradan osuus on vain 0,7 milj. euroa ja Kehä III:n 0,3 milj. euroa. Kehäradalle ei ole määrärahaa vuodelle 2016, ennuste vuonna 2016 tehtävillä töillä on yhteensä 3,4 milj. euroa. Huonokuntoisten koulutilojen korvaavista tilahankkeista johtuen rakentamisen hankeryhmän määrärahojen ennustetaan ylittävän noin 2 milj. eurolla. Kunnallistekniikan investoinnit (ilman Kehärataa ja Kehä III) ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Kiinteän omaisuuden ostomäärärahojen ennustetaan ylittävän talousarvion noin 7 milj. eurolla, josta tullaan esittämään määräraha-erästä tämän vuoden aikana.

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen kokonaisinvestointimenojen ennustetaan ensimmäisen vuosikolmanneksen jälkeen toteutuvan 116 milj. euron tasolla ja ylittävän talousarvion investointimäärärahat noin 13 milj. eurolla. Investointituloja ennustetaan kertyvän 3,7 milj. euroa ja investointiosan netoksi ennustetaan vajaa 112 milj. euroa.

Rahoitus

Kaupungin lainakannan kasvu tasoittui vuonna 2015. Kaupungin pitkäaikainen lainakanta kasvoi vuonna 2015 ainoastaan noin 15 milj. euroa (1,4 %) ollen vuoden lopussa noin 1,08 miljardia euroa. Vuonna 2016 kasvu jäänee tämän hetkisen ennusteen mukaan edellisvuoden tasolle. Vuoden 2016 brutto- ja nettolainan määrä tarkentuvat syksyllä, kun rahoituksella on tarkempi kuva talousarvion toteutumisesta.

Osavuositarkastuksesta on laadittu myös sähköinen versio eOVK, josta voi helposti seurata kaupungin talouden kehitystä sekä sitovien tavoitteiden ja tytäryhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutumista. Sähköiseen osavuositarkastukseen on linkki vantaa.fi sivuilla sekä extranetissä (<http://vantaaesta2016.app.appery.io/>).

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 15

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) merkitä tiedoksi vuoden 2016 ensimmäinen osavuositarkastus, ja
- b) esittää vuoden 2016 ensimmäinen osavuositarkastus kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 20.6.2016 § 6

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi vuoden 2016 ensimmäinen osavuositarkastus.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Vuoden 2016 ensimmäinen osavuositarkastus 1/2016
- Merkittävien tytäryhtiöiden osavuosiraportti 1/2016
- Sitovien tavoitteiden toteumaraportti 1/2016
- Kaupungin merkittävillä tytäryhteisöillä asetettujen tavoitteiden toteumaraportti 1/2016
- TVO jatkotoimenpiteiden toteumaraportti 1/2016

Muutoksenhakuohje: 4.1 Valituskielto

Lisätiedot:

talousjohtaja Patrik Marjamaa, puh. 050 310 6906, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
talousarviopäällikkö Pia Ojavuo, puh. 043 8249254, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

OSAVUOSIKATSAUS 1-2016

12.5.2016

RAPORTIN TOIMITUSKUNTA

Kari Nenonen	kaupunginjohtaja
Patrik Marjamaa	talousjohtaja
Pia Ojavuo	talousarviopäällikkö
Päivi Kunnas	taloussihteeri

OSAVUOSIKATSAUKSEN VASTUUHENKILÖT

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Hannu Kyttälä	Taloussuunnittelu, tietopalvelut p. (09) 8392 2716
---------------	--

KAUPUNKITASON TALOUS

Patrik Marjamaa	Taloussuunnittelu, p. (09) 8392 8542
Pia Ojavuo	Taloussuunnittelu, p. (09) 8392 3787
Pirjo van Nues	Rahoitus, p. (09) 8392 2014

TOIMIALAT

Pia Ojavuo	Kaupunginjohtajan toimiala p. (09) 8392 3787
Vesa Urtti	Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala p. (09) 8392 2210
Ari Toiva	Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala, p. (09) 8392 4290
Eila Tanninen	Sivistystoimen toimiala p. 040 5892 731
Jonna Hohti	Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala, p. (09) 8392 2466

LIIKELAITOKSET

Anne-Marie Hovi	Vantaan Työterveys liikelaitos, p. (09) 8392 9405
Pekka Vänskä	Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos, p. (09) 8394 0001
Joona Iso-Lotila	Suun terveydenhuollon liikelaitos p. (09) 8392 3837

RAHASTOT

Juhani Kumpu	Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto, p. (09) 8392 2617
Jonna Hohti	Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto, p. (09) 8392 2466
Pirkko-Liisa Luotonen	Sosiaalisen luototuksen rahasto, p. 040 8226 689
Hannele Nordman	Vahinkorahasto, p. (09) 8392 2025

HENKILÖSTÖ

Kirsi-Marja Lievonon	Henkilöstökeskus, p. (09) 8392 2187
----------------------	-------------------------------------

KONSERNIYHTIÖT

Merja Haapasaari	Konsernihallinto p. 040 717 4289
------------------	----------------------------------

Kannen kuva: Vantaan kaupungin aineistopankki, Sakari Manninen

TOIMINTAYMPÄRISTÖ	1
TALOUDEN KEHITYS	6
SITOVAT TAVOITTEET	12
KESKEISET TUNNUSLUVUT	12
VEROTULOT	13
TULOSLASKELMA	14
RAHOITUSLASKELMA	14
TULOSLASKELMAERITTELY	15
YLEISHALLINTO	16
KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA	17
KONSERNI- JA ASUKASPALVELUJEN TOIMIALA	19
SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON TOIMIALA	22
SIVISTYSTOIMEN TOIMIALA	25
MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA	29
LIIKELAITOKSET	32
Vantaan työterveys liikelaitos	32
Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	33
Suun terveydenhuollon liikelaitos	34
RAHASTOT	36
Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto	36
Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto	36
Sosiaalinen luototus	36
Vahinkorahasto	37
INVESTOINNIT	38
Rakentaminen	38
Aineeton omaisuus	39
Julkinen käyttöomaisuus	40
Irtain omaisuus	40
Kiinteä omaisuus	41
Osakkeet ja osuudet	41
Liikelaitosten ja rahastojen investoinnit	41
HENKILÖSTÖ	42
VANTAAN KAUPUNGIN TYTÄRYHTIÖT	43

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Väestö kasvaa nopeasti, muuttovoittoa enemmän kotimaasta kuin ulkomailta

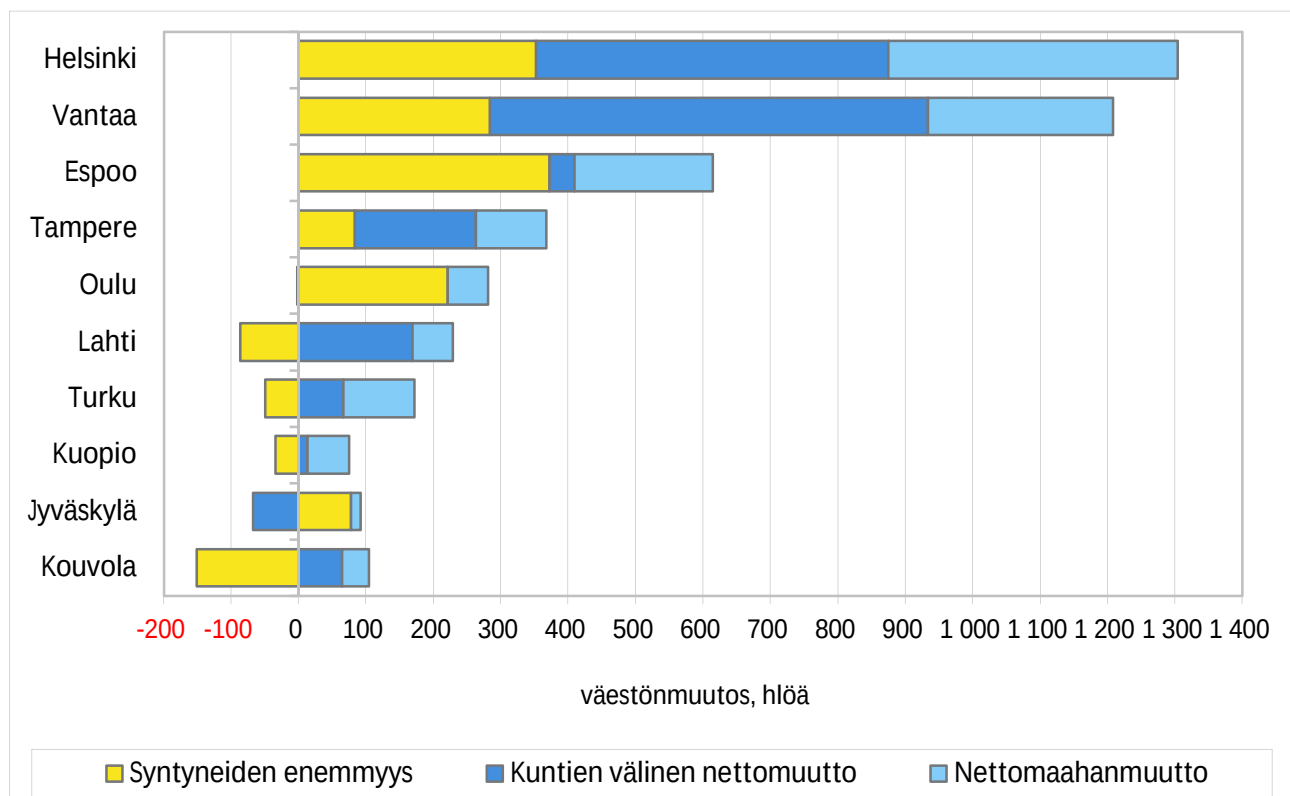
Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan Vantaan väkiluku oli maaliskuun lopussa 215 810. Kaupungin väestönkasvu on vuoden kolmen ensimmäisen kuukauden aikana ollut peräti 1 210 henkilöä, mikä on lähes kaksi kertaa enemmän kuin viime vuoden tammi-maaliskuussa. Muuttoliikkeen osuus väestönkasvusta oli kuluvaan vuoden ensimmäisen neljänneksen aikana kolme neljänestä. Maassamuutto oli alkuvuodesta voitollista 650 henkilön verran. Vuosi sitten alkuvuosi oli maan sisäisessä muuttoliikkeessä Vantaalle voitollista 170 henkilön verran. Maahanmuutosta muuttovoittoa on kertynyt 275 henkilöä, lähes täsmälleen saman verran kuin vuoden 2015 tammi-maaliskuussa. Syntyneitä Vantaalla oli alkuvuodesta nelisen kymmentä vähemmän, ja kuolleitakin kymmenkunta vähemmän kuin vuotta aiemmin vastaavana ajanjaksona.

Espoossa väestönkasvu on alkuvuodesta ollut vain puolet Vantaan väestönkasvusta. Espoon muuttovoitto, joka oli liki seitsemän sataa henkilöä pienempi kuin Vantaan saama muuttovoitto, oli alkuvuodesta lähes kaikki peräisin ulkomailta.

Helsingin väkiluvun kasvu oli alkuvuodesta vain sata henkilöä enemmän kuin Vantaalla. Helsingissäkin kasvusta kolme neljäsosaa tuli muuttoliikkeen seurauksena. Muuttovoitto kotimaasta oli yli sata pienempää kuin Vantaan saama muuttovoitto, mutta ulkomailta Helsinki keräsi muuttovoittoa yli sata henkilöä enemmän kuin Vantaa.

Helsingin seudun kehyskunnissa väestönkasvusta kaksi kolmannesta on tullut muuttovoitosta. Muuttovoitosta kaksi kolmannesta kertyi kotimaasta.

Kuvio 1. Väestön muutos vuoden 2016 tammi-maaliskuussa 10 suurimmassa kaupungissa

Alkuvuodesta väkimäärä on kasvanut eniten Kivistössä ja Myyrmäessä

Ennakkotiedon mukaan tammi-maaliskuussa väestön määrä kasvoi Aviapoliksen, Korson ja Hakunilan suuralueita lukuun ottamatta muilla suuralueilla. Eniten väkimäärä oli kasvanut Kivistön suuralueella, noin 370 henkilöllä. Korson suuralueen väestön määrä on vähentynyt alkuvuodesta noin 170 henkilöllä.

Alle kouluikäisten määrä on alkuvuodesta vähentynyt Kivistöä lukuun ottamatta kaikilla suuralueilla. Kaikkiaan muutokset ovat olleet melko pieniä. Peruskouluikäisten määrä on hieman vähentynyt Koivukylässä ja Korsossa. Tikkurilassa ja Hakunilassa peruskouluikäisiä oli saman verran kuin vuodenvaihteessa, muilla suuralueilla heitä oli hieman enemmän kuin alkuvuodesta. Vanhuuseläkeikäisten määrän ennustetaan kasvavan kaikilla suuralueilla ja näin on tapahtunutkin vuoden kolmen ensimmäisen kuukauden aikana. Eniten kasvua on ollut Koivukylässä ja Myyrmäessä.

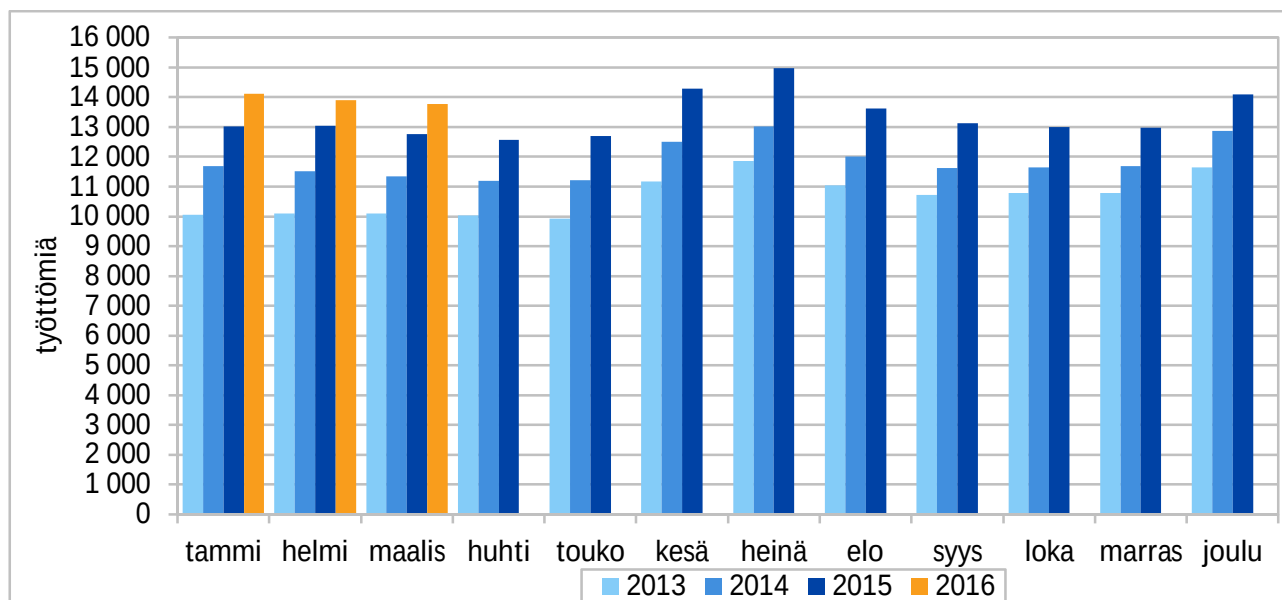
Viime vuoden kesäkuussa tehdyssä väestöennusteessa Vantaan kuluvaan vuoden väestönkasvuksi arvioitiin 2 500 henkilöä. Tämän vuoden alussa tehtiin uusi alustava ennuste, jonka mukaan kasvua on tänä vuonna noin 3 300 henkilöä. Syynä kasvuun on vilkastunut asuntorakentaminen. Varsinainen väestöennuste tehdään kesäkuussa 2016, kun kaikki viime vuotta koskevat viralliset väestötiedot on saatu käyttöön ja tulevien vuosien rakentamisennuste on tarkentunut.

(Lähteet: Tilastokeskus ja Vantaan väestöennusteet)

Työttömiä oli maaliskuun lopussa 13 770 eli yli 900 enemmän kuin vuotta aiemmin

Vantaan työttömyysaste oli maaliskuun lopussa 12,2 prosenttia, mikä on 0,8 prosenttiyksikköä suurempi kuin vuotta aiemmin. Se oli Helsingin seutukunnan kunnista kolmanneksi korkein Helsingin ja Lohjan jälkeen. Koko Uudenmaan maakunnan alueella työttömyysaste oli 11,4 ja edellä mainittujen kolmen kunnan lisäksi Hangossa, Myrskylässä, Lapinjärvellä ja Loviisassa se oli korkeampi kuin Vantaalla.

Kuvio 2. Työttömien määrä Vantaalla kuukausittain vuosina 2013–2016

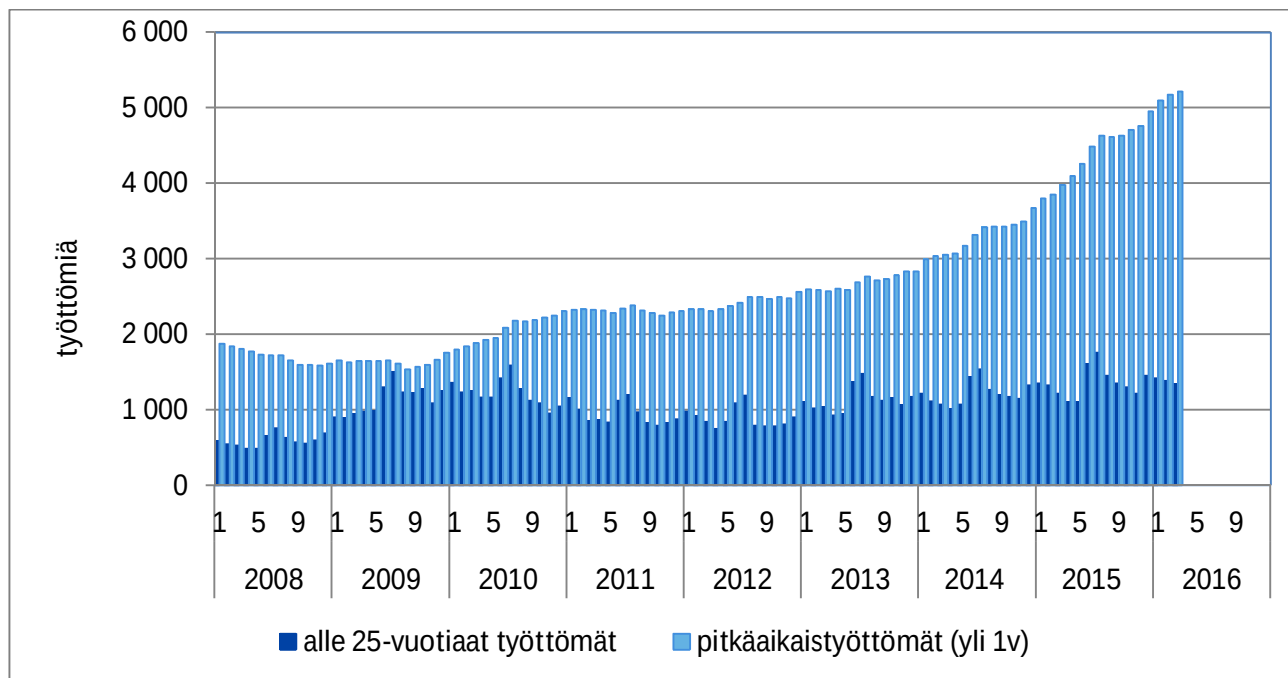

Kuluvaan vuoden maaliskuun lopussa oli pidempään kuin vuoden työttömänä olleita vantaalaisia 5 310. Se oli 1 280 (32 %) enemmän kuin vuotta aiemmin. Pitkäaikaistyöttömien määrän kasvu Vantaalla oli hieman suurempaa kuin Helsingissä, ja samansuuruista kuin Espoossa. Espoossa pitkäaikaistyöttömien määrä lisääntyi vuoden aikana 1 540:llä (33 %) ja Helsingissä 3 710:llä (27 %).

Nuorten työttömien määrä väheni Helsingissä hieman, Vantaalla ja Espoossa kasvoi. Vantaalla alle 25-vuotiaita nuoria oli maaliskuun lopussa työttömänä 1 350 eli 130 (11 %) enemmän kuin vuosi sitten. Helsingissä nuoria työttömiä oli nyt 45 (1 %) vähemmän, mutta Espoossa 100 (7 %) enemmän kuin vuosi

sitten. Koko Helsingin seutukunnassa alle 25-vuotiaita oli maaliskuun 2016 lopussa työttömänä 9 115, mikä on 280 (3 %) enemmän kuin vuotta aiemmin.

Kuvio 3. Nuorten ja pitkäaikaistyöttömien määrä Vantaalla vuodesta 2008

Yli 50-vuotiaita työttömiä oli Vantaalla nyt 410 (9 %) enemmän kuin vuotta aiemmin. Sama kasvava suuntaus oli myös naapurikaupungeissa: Espoossa lisäystä oli 500 (11 %) ja Helsingissä 1 390 (11 %) henkilöä.

Avoimia työpaikkoja Vantaalla oli maaliskuun lopulla 2 275, yli kuusi sataa, ja Espoossa 1 930, yli sata, enemmän kuin vuotta aiemmin, kun taas Helsingissä niitä oli 6 950, parisen sataa vuoden takaista määrää vähemmän.

(Lähde: TEM)

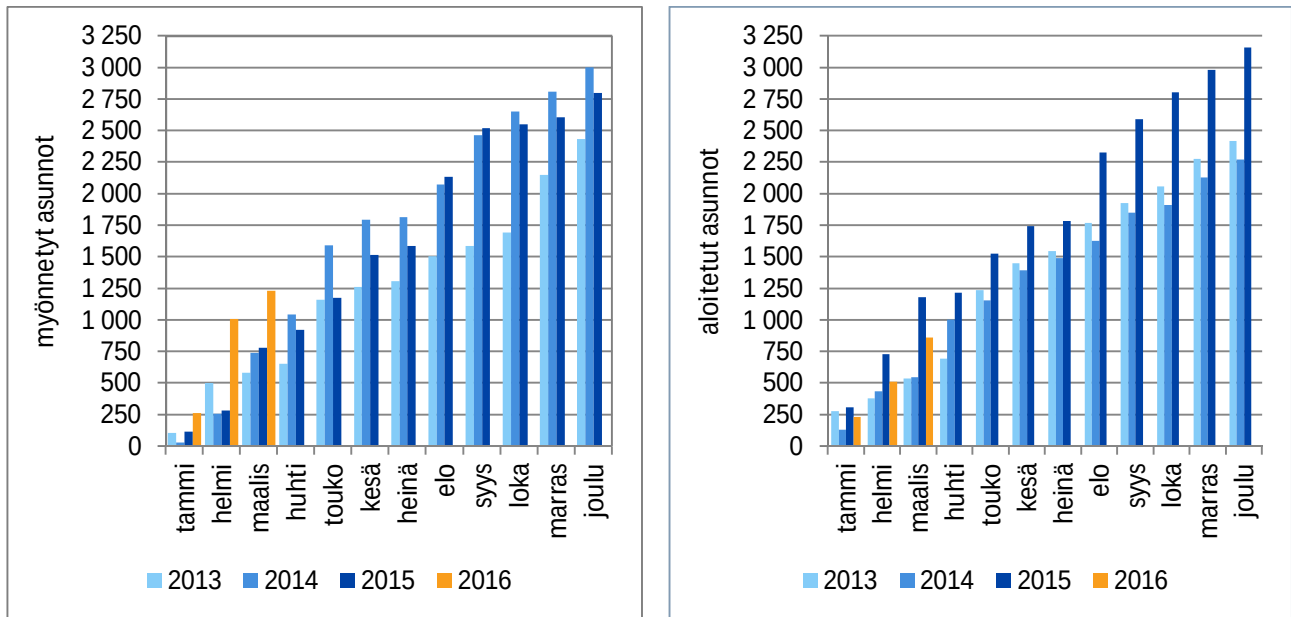
Vantaalla on alkuvuodesta 2016 aloitettu 860 asunnon rakennustyöt ja lupa on myönnetty 1 230 asunnon rakentamiseksi.

Vantaalle on valmistunut vuoden 2016 ensimmäisen vuosineljänneksen aikana 535 uutta asuntoa, satakunta enemmän kuin vuoden 2015 tammi-maaliskuussa. Pientalojen (omakoti- pari- ja rivitalojen) osuus alkuvuodesta Vantaalle valmistuneista asunnoista on 16 prosenttia.

Tammi-maaliskuussa rakennuslupia on myönnetty 1 230 asunnon rakentamiseksi, mikä on kaksi sataa asuntoa enemmän kuin mitä oli vuoden 2015 ensimmäisen kolmen kuukauden aikana myönnettyissä luvissa. Vain alle kuusi prosenttia alkuvuodesta myönnettyissä luvissa olevista asunnoista valmistuu aikanaan pientaloihin.

Asuntojen aloitukset lisääntyivät rajusti viime vuonna. Tilanne on hieman rauhoittunut: alkuvuodesta 2016 on kuitenkin aloitettu 160 pientaloasunnon ja 700 kerrostaloasunnon rakennustyöt. Se on kolmisen sataa vähemmän kuin vuoden 2015 tammi-maaliskuussa.

Kuviot 4. ja 5. Vuosina 2013–2016 Vantaalla kuukausittain myönnettyjen ja aloitettujen asunto-
rakennuslupien vuosikertymät (asuntoja)

Maaliskuun 2016 lopussa Vantaalla oli rakenteilla yli 4 000 asuntoa, nelisen sataa asuntoa enemmän kuin vuotta aiemmin. Rakenteilla olevista asunnoista yli neljä viidesosaa valmistuu kerrostaloihin. Eniten asuntoja, neljännes kaikista, oli rakenteilla Kivistön suuralueella. Lähes yhtä paljon niitä oli rakenteilla Tikkurilassa. Viidennes rakenteilla olevista asunnoista sijaitsee Myyrmäen suuralueella. Vähiten asuntoja oli rakenteilla Aviapoliksen suuralueella, alle sata asuntoa.

Rakennuslupan saaneita mutta aloittamattomia asuntoja oli "reservissä" maaliskuun lopussa 1 625, satakunta enemmän kuin vuotta aiemmin. Niistäkin useampi kuin neljä viidestä valmistuu aikanaan kerrostaloihin. Eniten aloittamattomia asuntoja, neljännes kaikista, oli Koivukylän suuralueella ja vähiten, alle puolen sataa, Hakunilan suuralueella.

Rakenteilla olevien asuntojen ja niiden rakentamiseen myönnettyjen rakennuslupien perusteella Vantaalle arvioidaan valmistuvan kuluvan vuoden aikana kolmisen tuhatta asuntoa. Niistä neljä viidestä on kerrostalossa.

(Lähde: Facta kuntarekisteri)

Muuta kuin asuinkerrosalaa rakenteilla lähes saman verran kuin vuotta aiemmin

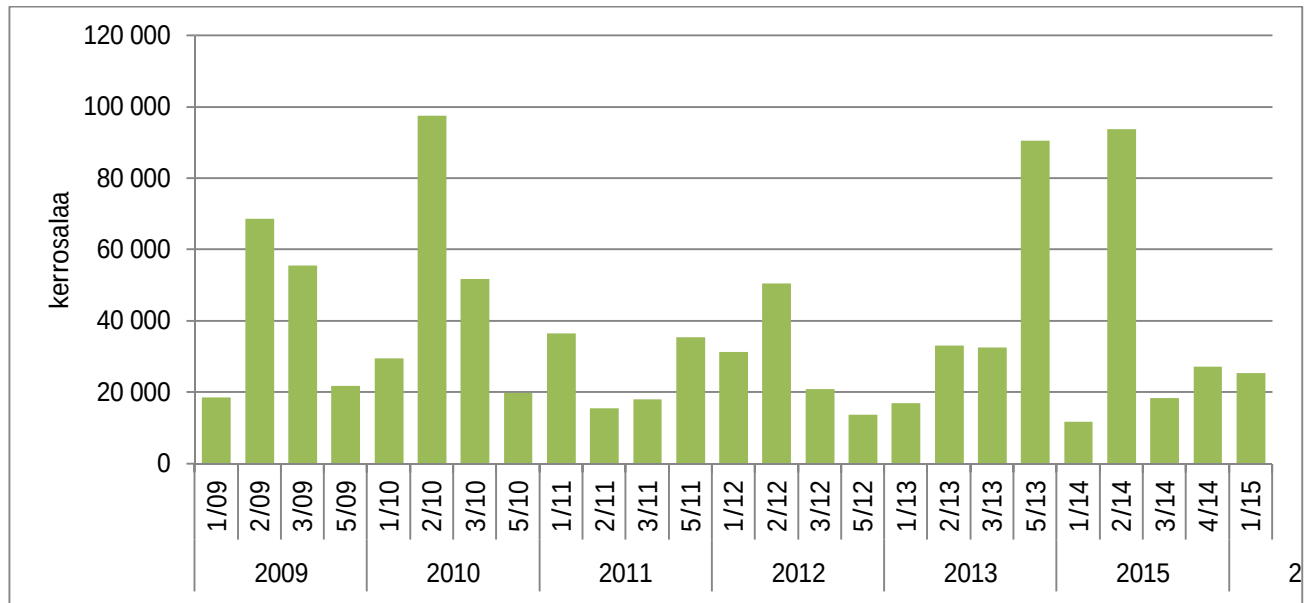
Vuoden 2016 ensimmäisen vuosineljänneksen aikana muuta kuin asuinkerrosalaa on valmistunut Vantaalle 27 200 k-m². Rakenteilla oli kuluvan vuoden maaliskuun vaihteessa 270 000 k-m²:n verran uutta toimitilaa, mikä on hieman vähemmän kuin mitä oli rakenteilla vuoden 2015 maaliskuun lopussa. Rakennuslupan saaneita, mutta aloittamattomia toimitilahankkeita Vantaalla oli maaliskuun lopussa 123 000 k-m²:n verran. Sekin on hieman vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Rakennuslupia uusien toimitilarakennusten rakentamiseksi haettiin tammi-maaliskuussa kaikkiaan 29 000 k-m²:n verran. Uusia rakennustöitä on alkuvuodesta aloitettu hieman vähemmän, 25 000 k-m². Niin haetuissa luvissa kuin aloituksissakin oli kerrosalaa vähemmän kuin mitä niitä oli vuoden 2015 ensimmäisellä neljänneksellä.

Noin kaksi kolmasosaa rakenteilla olevasta kerrosalasta valmistuu aikanaan Aviapoliksen suuralueelle. Rakenteilla olevasta kerrosalasta kolmasosa on liikenteen rakennuksissa, vajaa kolmasosa varastorakennuksissa ja vajaa viidesosa liike- ja toimistorakennuksissa. Luvan saaneesta, mutta aloittamattomasta toimitilasta oli maaliskuun 2016 lopussa puolet liikenteen rakennuksissa, vajaa neljännes toimisto- ja liikerakennuksissa

ja reilu kymmenes varastorakennuksissa. Tästä aloittamattomasta muusta kuin asuinrakennusalaasta kaksi kolmannesta on Aviapoliksen suuralueella.

Kuvio 6. Neljännesvuosittain aloitettu muu kuin asuinrakennusala vuodesta 2009

Kuluvana vuonna valmistuvan kerrosalan määrä on arviolta samansuuruinen tai jonkin verran pienempi kuin viime vuonna.

(Lähde: Facta kuntarekisteri)

TALouden KEHITYS

Yleinen talouskehitys

Suomen talous on viime vuodet ollut vaikeassa tilanteessa. Bruttokansantuote on supistunut useana vuonna, työttömyys on kasvanut ja työttömyysjaksot pidentyneet. Matalasuhdanne on osoittautunut ennakoitua pidemmäksi ja syvemmäksi. Samaan aikaan teollisuuden rakennemuutos, alhaiset investoinnit, pitkittyessään rakenteelliseksi muodostunut työttömyys ja väestön ikärakenteen muutos ovat heikentäneet talouden kasvun edellytyksiä. Vaikeat ajat ovat heijastuneet voimakkaasti julkiseen talouteen, rahoitusasema on heikentynyt ja velka kasvanut nopeasti. Vuonna 2015 julkinen velka kohosi jo yli 60 prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Suomen kansantalous kasvoi 0,5 prosenttia vuonna 2015 kolmen taantumavuoden jälkeen. Vaimean kasvunlähteenä olivat vuoden 2015 alussa vienti sekä yksityinen kulutus ja loppuvuodesta eritoten investoinnit. Valtiovarainministeriön kevään ennusteen mukaan vuonna 2016 Suomen talous kasvaa 0,9 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Vuosien 2017 ja 2018 kasvuksi ennustetaan vaimeat 1,2 prosenttia. Suomen viennin kehitys jää edelleen maailmankauppaa vaisummaksi ja siten markkinaosuuksien menettäminen kansainvälisessä kaupassa jatkuu. Lähivuosien taloudellista aktiviteettia kannattelee etupäässä yksityinen kulutus ja investoinnit. Yksityisen kulutuksen kasvua tukee vuoden 2016 maltillinen hintakehitys. Työmarkkinoiden tilanne pysyy edelleen haastavana, työttömyysasteen ennustetaan pysyvän 9,3 prosentin tasolla vuonna 2016 (Tilastokeskus).

Kuntatalous on ollut viime vuosina kireä, mihin ovat vaikuttaneet heikko suhdannetilanne ja heikko verotulojen kasvu, valtiontalouden tervehdyttämistoimenpiteet, kuntien tehtävien ja velvoitteiden lisääminen, palvelujen kysynnän kasvu mm. työttömyyden lisääntymisen myötä, muuttoliike sekä ikääntymiskustannusten nousu. Myös hallitusten tekemät valtionosuusleikkaukset ovat kiristäneet kuntien taloutta jo 1,5 miljardia euroa vuoden 2016 tasolla.

Kuntien verotulojen kasvu jää vaisuista talousnäkyistä johtuen maltilliseksi. Kuntien yhteenlaskettuja verotuloja laskee myös yhteisövero-osuuden määräaikaisen korotuksen poistuminen 2016. Kunnat ovat viime vuosina tehostaneet toimintaansa ja hillinneet toimintamenojen kasvua menestyksekkäästi. Heikentyneisiin talousnäkyisiin on reagoitu säästöillä sekä kuntaverotusta kiristämällä. Kuntien arvioidaan jatkavan menojensa sopeuttamista runsaalla 200 milj. eurolla kuluvana vuonna. Hallitus mahdollisti vuoden 2016 alussa kunnille taloutensa tervehdyttämisen myös maksutuloja korottamalla. Vuoden 2016 talousarvioiden perusteella näistä on päätetty pidättäytyä ja kuntien omat sopeutustoimet painottuvat lähinnä menojen kasvua hillitseviin toimiin. Henkilöstömenojen osalta sopeutustoimet toteutetaan pääasiassa eläkepoistumaa hyödyntäen. Kuntatalouden velkaantuminen jatkuu edelleen, mutta velan kasvu on hidastunut. Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta kasvoi vuonna 2015 17 miljardiin euroon ja sen arvioidaan kasvavan vuoteen 2020 mennessä 23 miljardiin euroon.

Verottajalta saadun ennakkollisen tulokehitystilaston mukaan ennakonpidätyksen alaisia tuloja kertyi koko maassa verohallinnolle vuonna 2015 1,7 prosenttia enemmän edelliseen vuoteen verrattuna. Palkkatulojen osuus tuloista oli 69 prosenttia, eläketulojen, työttömyyskorvausten ja muiden sosiaalietujen osuus 31 prosenttia. Palkkatulot kasvoivat koko maassa vain 1 prosentin ja eläketulot 2 prosenttia edelliseen vuoteen nähden.

Kausiveroilmoitusten mukaan ennakonpidätyksen alaisia tuloja on tammi-maaliskuussa 2016 kertynyt koko maassa 1,2 prosenttia ja sosiaalivakuutuksen alaisia palkkoja 0,9 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Muissa ennakonpidätyksen alaisissa tuloissa kasvua on 1,8 prosenttia. Henkilöiden ennakonpidätyksiä on kertynyt tammi-maaliskuussa 2016 1,9 prosenttia enemmän kuin vuosi sitten. Verohallinto arvioi, että tulojen kasvuprosentista huolimatta ennakonpidätysten kasvuprosentti voi jäädä viime vuosia pienemmäksi, koska tuloverotusta keventäviä veroperustemuutoksia on vuonna 2016 enemmän kuin sitä kiristäviä.

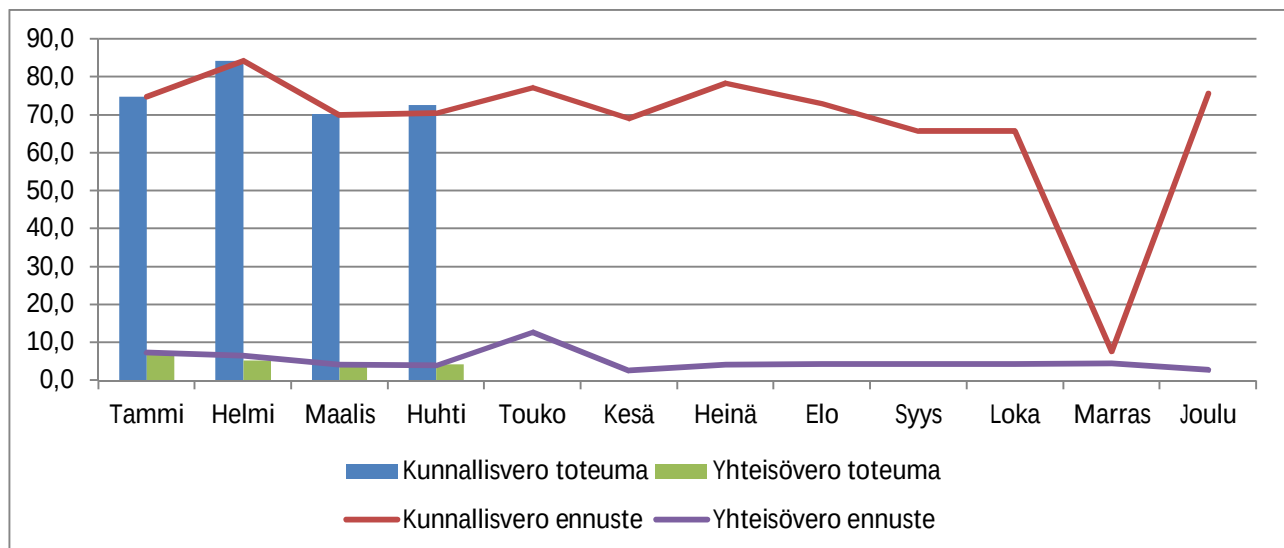
Yhteisöjen tuloveroa kertyi tammi-maaliskuussa koko maassa 21 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin, kasvu pohjautuu verovuoden 2016 ennakkoverojen vuotta 2015 korkeampaan kokonaistason, eikä se vielä ennakoitujen yritysten vuoden 2016 tulostilanteita eikä verotusta. Huhti- ja toukokuun vaihteessa yritykset voivat valmistuneiden tilinpäätösten perusteella vielä maksaa puuttuvan osan vuoden 2015 yhteisöverostaan korottomasti ennakontäydennysmaksuina, näillä on vaikutus koko vuoden ennusteeseen.

Kaupungin talous

Kaupunki on saanut tammi-huhtikuussa 2016 verotilityksiä yhteensä 323 milj. euroa (2015: 318 milj. euroa), josta kunnallisveroja 301,9 milj. euroa (2015: 296,6 milj. euroa), yhteisöveroja 20,6 milj. euroa (2015: 20,5 milj. euroa) ja kiinteistöveroja 0,8 milj. euroa (2015: 0,7 milj. euroa). Kiinteistöverot tilitetään pääosin kahdessa erässä syys- ja marraskuussa.

Koko maassa kunnallisveroja on tilitetty kunnille tammi-huhtikuussa 1,8 prosenttia edellisvuotta enemmän, Vantaalla kasvu oli myös 1,8 prosenttia. Verovuoden 2016 kunnallisveron ennakoita kaupunki on saanut tammi-elokuussa yhteensä 197,6 milj. euroa, 1,2 prosentin kasvu edellisvuoteen verrattuna. Kunnallisveron tilitykset ovat vastanneet talousarvion mukaista ennustetta alkuvuoden tilityksistä.

Kuvio 7. Kunnallis- ja yhteisöveron kuukausi tilitykset 2016 vs. kuukausittainen ennuste

Kuntaryhmän ja Vantaan jako-osuudet tuloveroista vuosille 2014–2016

Verovuosi	Otettu käyttöön	Kuntaryhmä	Jako-osuus
Verovuosi 2016	Helmikuu 2016	0,6104	0,043025271
Verovuosi 2015	Joulukuu 2015	0,6104	0,042884071
Verovuosi 2014	Marraskuu 2015	0,6132	0,042753531

Verottajalta saadun ennakkollisen tulokehitystilaston mukaan ennakonpidätyksen alaiset tulot kasvoivat Vantaalla vuonna 2015 1,9 prosenttia ja näistä palkkatulot 1,2 prosenttia vuoteen 2014 nähden. Vantaan palkkatulojen kehitys oli muita pääkaupunkiseudun kuntia selvästi alhaisempi, mutta hieman koko maan 1,0 prosentin kasvutason korkeampi. Verotilitysten kannalta olennaista on Vantaan ansiotulojen kasvun suhde koko maan kehitykseen. Vantaa tarvitsisi muuta maata nopeampaa ansiotulojen kasvua kattamaan muissa kunnissa tehtyjä tuloveroprosentin nostoja.

Kuntaliitto on päivittänyt kuntakohtaisen verokehikkonsa toukokuussa vuoden 2014 valmistuneen verotuksen, ennakonpidätyksen alaisen tulon tulokehitystilaston (ennakkotieto), alkuvuoden toteutuneiden tilitysten sekä valtionvarainministeriön suhdanne-ennusteen ja kuntatalousohjelmassa 2017–2020 esitettyjen oletusten perusteella. Kunnallisveroja ennustetaan kehikon mukaan kertyvän Vantaalla noin 6 milj. euroa

vähemmän kuin talousarviossa on oletettu. Vuoden 2015 verotus valmistuu loka-marraskuussa, mahdollinen jako-osuuden tarkistus sekä marraskuun tilityksen suuruus varmistuvat lopullisen verotuksen valmistuttua. Joulukuussa tarkastettaneen myös vuoden 2016 ennakoiden kuntaryhmän ja kunnittaiset osuudet. Kuntaliitto päivittää koko maan kunnallisveroennusteen ja kuntakohtaiset kehikot syyskuun lopulla kun valtion budjetin linjaukset ovat tiedossa.

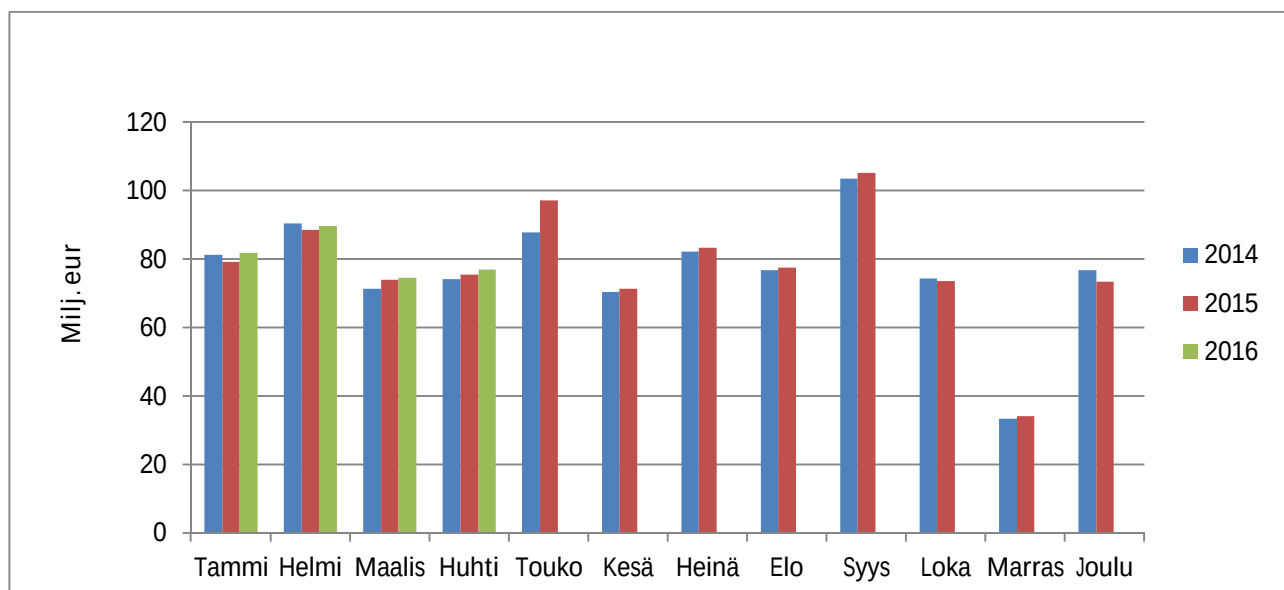
Kaupunki on saanut yhteisöverotilityksiä yhteensä 20,6 milj. euroa tammi-huhtikuussa, kasvua 0,8 prosenttia edellisvuoteen nähden. Koko maassa kuntien vastaava yhteisöverojen muutos edellisvuoteen oli 7,6 prosenttia, vaikka yhteisöveron määräaikaista jako-osuutta laskettiin 5 prosenttia vuoden 2016 alusta lukien. Vantaan yhteisöverotulojen ennustetaan kuntaliiton kehikon mukaan alittavan talousarvon noin 3 milj. eurolla. Ennustetta tarkennetaan toukokuun tilityksen varmistuttua.

Verohallinnon kiinteistöveron maksuunpanotiedon mukaan Vantaalla kiinteistöveroja kertyisi 75,1 milj. euroa vuonna 2016, joka alittaa talousarviossa oletetun lähes 3 milj. eurolla.

Kaupunki saa peruspalvelujen valtionosuutta valtiovarainministeriön päätöksen mukaan 171,8 milj. euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusta opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen mukaan 14,2 milj. euroa vuonna 2016. Opetus- ja kulttuuriministeriön lopullinen päätös tulee vuoden lopussa. Yhteensä valtionosuuksia kertyisi päätösten pohjalta 186 milj. euroa, 2 milj. euroa yli talousarvion.

Kokonaisuutena verotulojen arvioidaan alittavan talousarvion noin 12 milj. eurolla, mikäli valmistuva verotus vastaa keväällä 2016 annettua ennakkotietoa. Valtionosuuksien oletetaan ylittävän talousarvion noin 2 milj. eurolla.

Kuvio 8. Kuukausittaiset verotulotilitykset yhteensä 2014 – 2016

Käyttötalous

Tammi-huhtikuussa kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen toimintatuottoja on kertynyt 140,7 milj. euroa, toimintamenoja (ilman HSY ja valmistusta omaan käyttöön) -465,2 milj. euroa ja toimintakatteeksi muodostunut -324,6 milj. euroa. Tammi-huhtikuussa toimintatulot ovat toteutuneet 35-prosenttisesti, toimintamenot 31-prosenttisesti ja toimintakate 30-prosenttisesti talousarvioon nähden.

Ennusteen mukaan toimintatulot kasvavat 414 milj. euroon ja toimintakulut 1 491 milj. euroon (ilman HSY ja valmistusta omaan käyttöön). Euromääräisesti suurimmat ylityshat muodostuvat työmarkkinatuen kuntaosuudesta (1,7 milj. euroa) ja erikoissairaanhoidosta (6,9 milj. euroa). Toimintakulut (ilman VOK, HSY) tulevat ennusteen mukaan ylittämään talousarvion noin 4,5 milj. eurolla, toimintatuotot ylittyvät maanmyyn-

ti- ja sopimustuottojen alkuvuoden suotuisasta kehityksestä johtuen 14 milj. eurolla ja toimintakatteen en-
nustetaan siten toteutuvan 10 milj. euroa talousarviossa oletettua parempana.

Rahoitustuotot tulevat toteutumaan talousarvion mukaisesti. Rahoituskulujen ennustetaan alittavan talo-
usarvion noin 3,2 milj. eurolla edelleen matalana pysyvistä korkotasosta johtuen.

Verotulojen ennustetaan alittavan talousarvion 12 milj. eurolla ja valtionosuustuottojen ylittävän talousar-
vion 2 milj. eurolla.

Poistoja on tammi-huhtikuussa toteutunut 35 milj. euroa. Poistot tulevat ylittämään talousarviossa olete-
tun noin 5 milj. eurolla, koska Kehärataan kuului talousarviossa oletettua enemmän lyhyen poistoajan han-
keryhmiä. Kehäradan poistot ovat vuodesta 2016 alkaen noin 22 milj. euroa vuodessa. Vuonna 2020 taso
laskee, kun viiden vuoden poistoajalla olevat investoinnit tulevat loppuun poistetuksi (näiden vaikutus 11,8
milj. euroa /vuosi). Vuodesta 2021 alkaen kehäradan poistot ovat noin 10 milj. euroa /vuosi. Lisäksi kuluva-
na vuonna tullaan tekemään Kivistön alueen maakaupoista johtuen noin 10 milj. euron arvonalennus Koy
Erikasin osakkeiden tasearvoon. Poistoja ja arvonalenemisiä ennustetaan kertyvän vuonna 2016 yhteensä
noin 120 milj. euroa.

Vuoden 2015 ensimmäisessä osavuositarkastuksessa vuosikatteeksi ennustetaan 72,3 milj. euroa, joka ylittää
talousarviossa oletetun noin 3 milj. eurolla (talousarvio 68,9 milj. euroa). Tulosenuste päättyy poistoista ja
arvonalennuksista johtuen huhtikuun lopussa tehdyn ennusteen perusteella -47,4 milj. euron alijäämään
(talousarvio -35,8 milj. euroa).

Investoinnit

Tammi-huhtikuussa on kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen investointiosan menoja toteutunut 19 milj.
euroa, josta Kehäradan osuus on vain 0,7 milj. euroa ja Kehä III:n 0,3 milj. euroa. Kehäradalle ei ole määrä-
rahavarausta vuodelle 2016, ennuste vuonna 2016 tehtävillä töillä on yhteensä 3,4 milj. euroa. Yhteishank-
keena valtion kanssa toteutettava Kehä III:n toinen parantamisvaihe on edennyt kokonaisuudessaan hyvin,
jäljellä vain pieniä viimeistelyitä.

Äkillisistä, työohjelmaan kuulumattomista sivistystoimen uusista tilatarpeista ja huonokuntoisten koulutilo-
jen korvaavista tilahankkeista johtuen rakentamisen hankeryhmän määrärahojen ennustetaan ylittävän
noin 2 milj. eurolla. Kunnallistekniikan investoinnit (ilman Kehärataa ja Kehä III) ennustetaan toteutuvan ta-
lousarvion mukaisesti. Kiinteän omaisuuden ostomäärärahojen ennustetaan ylittävän talousarvion noin 7
milj. eurolla, josta tullaan esittämään määrärahakorotusta tämän vuoden aikana.

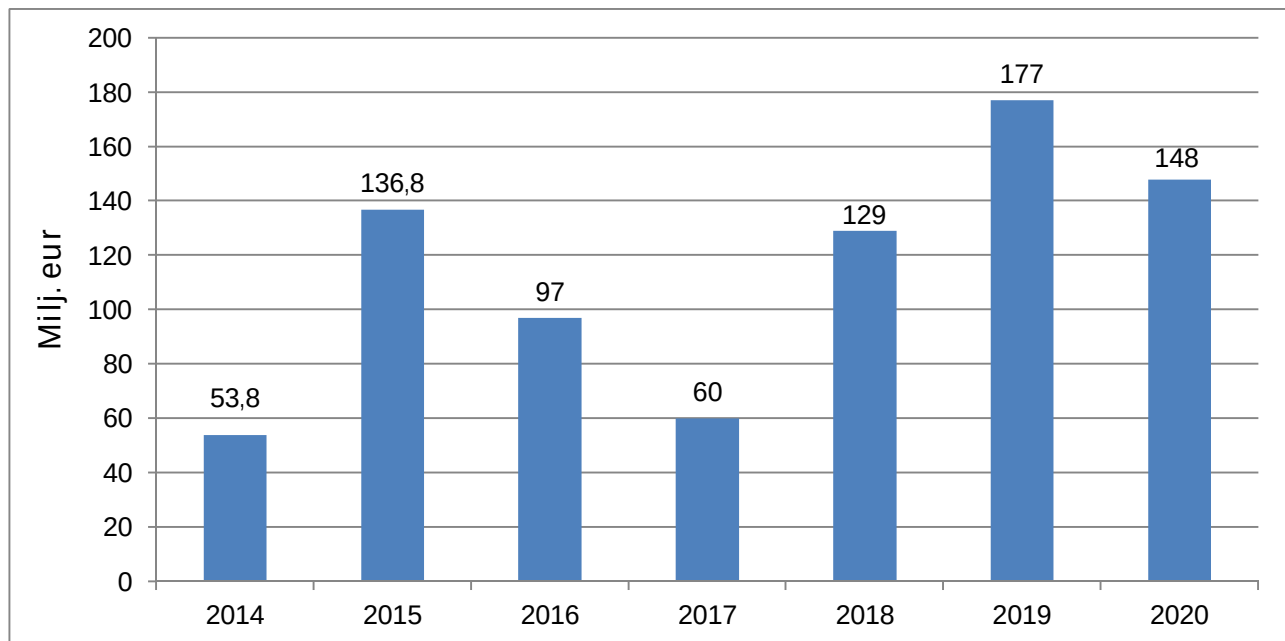
Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen kokonaisinvestointimenojen ennustetaan ensimmäisen vuosikol-
manneksen jälkeen toteutuvan 116 milj. euron tasolla ja ylittävän talousarvion investointimäärärahat noin
13 milj. eurolla. Investointiosan tuloja oli toteutunut tammi-huhtikuussa 1,8 milj. euroa, ja investointiosan
netto oli 17,3 milj. euroa. Investointituloja ennustetaan kertyvän 3,7 milj. euroa ja investointiosan netoksi
ennustetaan vajaa 112 milj. euroa.

Rahoitus ja kaupungin lainakanta

Kaupungin lainakannan kasvu tasoittui vuonna 2015. Kaupungin pitkäaikainen lainakanta kasvoi vuonna
2015 ainoastaan noin 15 milj. euroa (1,4 %) ollen vuoden lopussa noin 1,08 miljardia euroa. Kaupungin
merkittävimpien infrastruktuuri-investointien valmistuttua lainakannan ei odoteta kasvavan merkittävästi
myöskään vuonna 2016, vaan kasvu jäänee tämän hetkisen ennusteen mukaan edellisvuoden tasolle.
Vuoden 2016 brutto- ja nettolainan määrä tarkentuvat syksyllä, kun rahoituksella on tarkempi kuva
talousarvion toteumasta.

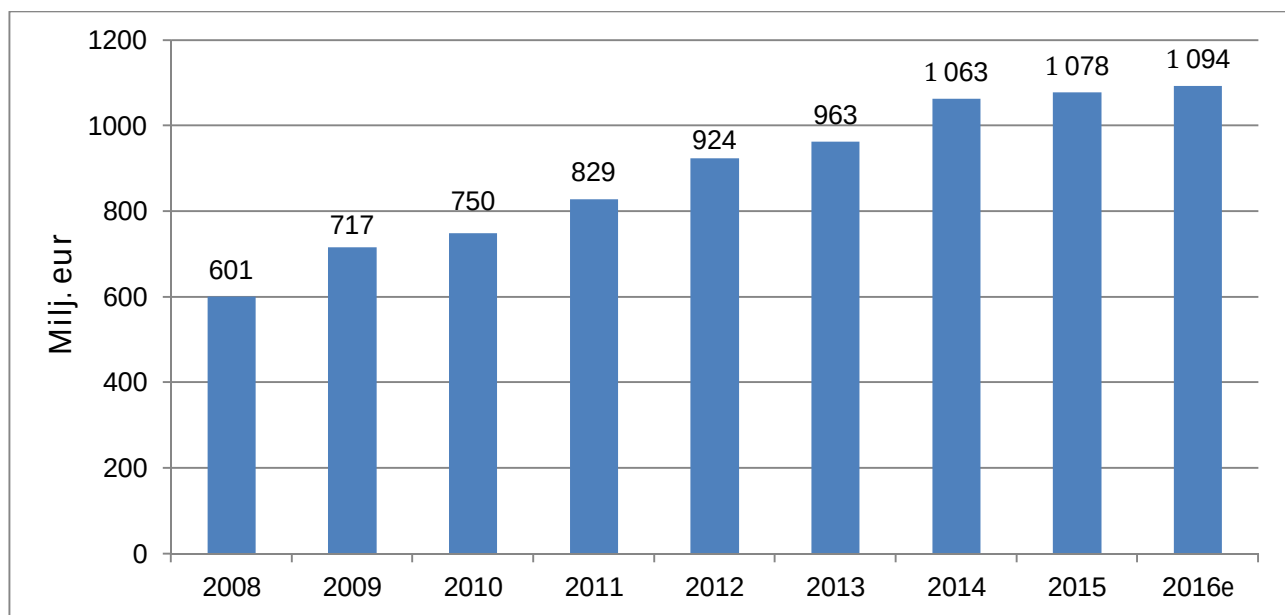
Kaupungin likviditeettitilanne on pysynyt hyvällä tasolla koko alkuvuoden.

Kuvio 9. Pitkäaikaisen vieraan pääoman lyhennykset

Vuoden 2016 aikana kaupunki lyhentää lainoja lyhennysohjelman mukaisesti 98 milj. euroa. Kokonaislainanoton tarve tarkentuu syksyn 2015 kuluessa.

Kuvio 10. Lainakanta

Rahoitusmarkkinat

Lyhyet markkinakorot ovat painuneet negatiivisiksi ja pysytelleet historiallisen alhaisella tasolla myös vuoden 2016 alkupuolella EKP:n aggressiivisten toimien ansiosta. On kuitenkin huomioitava, että kaupungin lainojen ehtoissa viitekorkojen lasku on rajattu nollaan.

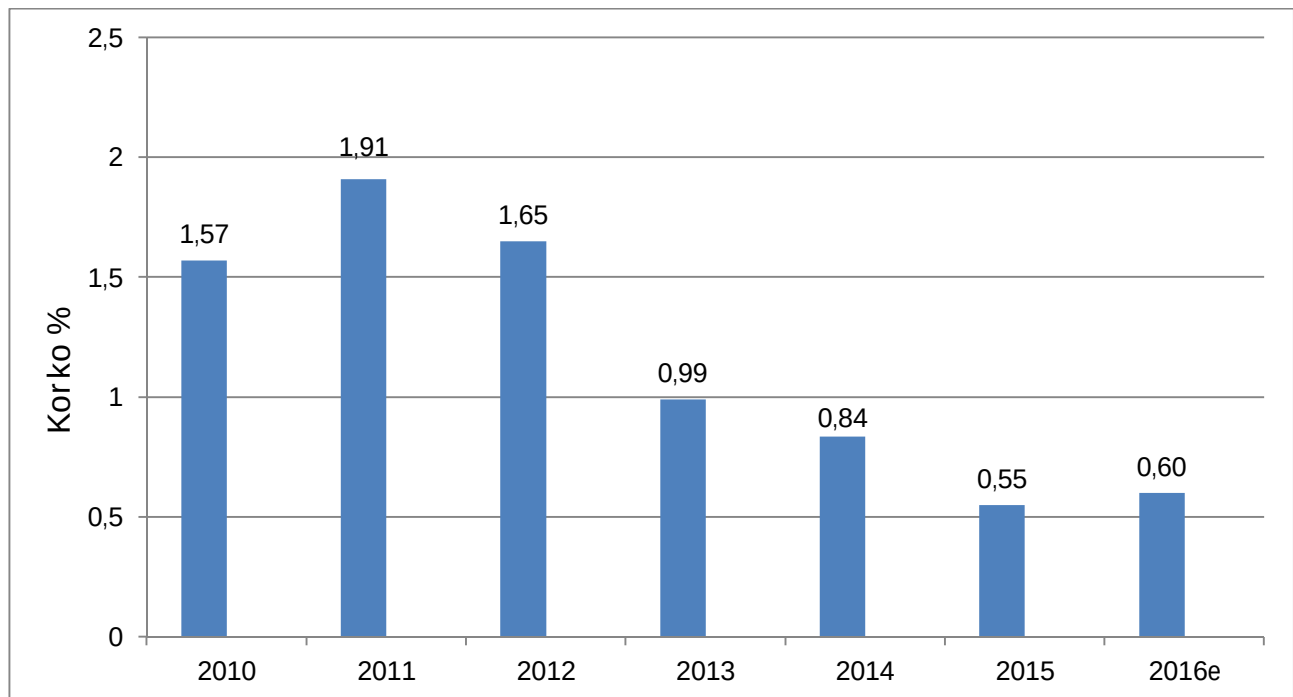
EKP:llä on vielä tekemistä, että eurotalous saatetaan kestäväälle kasvu-uralle ja että sen inflaatiotavoite saavutetaan. Talouskasvu euroalueella on edelleen haurasta ja valtioiden välillä on merkittäviä eroja. Markkinoiden vakautta koettelee sekä Iso-Britannian konservatiivihallituksen lupaama kansanäänestys Britannian EU-jäsenyydestä (mahdollinen Brexit) että maailman talouskasvun hidastuminen. Yhdysvalloissa talouskasvu näyttää edelleen olevan tukevalla pohjalla ja maassa vallitsee käytännössä täystyöllisyys, mutta yksityisen kulutuksen pohjahinnat ovat edelleen keskuspankin tavoitetason alapuolella. FED nosti

ohjauskorkoaan ensimmäisen kerran sitten vuoden 2006 joulukuussa 2015, mutta halunnee todennäköisesti arvioida rahoitusolosuhteita ja nähdä pitemmän vakaan jakson ennen kuin se etenee koronnostoissaan.

Kaupungin lainoistaan maksama marginaali on vakiintunut useamman vuoden nousun jälkeen, ja kaupunki on saanut nostettua sekä uutta lainaa että jälleenrahoitettua olemassa olevia lainoja vallitsevaan markkinatilanteeseen nähden erittäin kohtuullisilla tasoilla. Rahoitusmarkkinat toimivat erilaisista kriiseistä huolimatta hyvin, eikä lyhyiden markkinakorkojen noususta ole edelleenkään välitöntä pelkoa. On kuitenkin huomioitava, että korkomenoihin tulee sekä kuluvana että tulevana vuosina vaikuttamaan merkittävästi ennen finanssikriisiä nostettujen, erittäin edullisten lainojen jälleenrahoittaminen selkeästi korkeammalla marginaalilla. Lainsalkun korkomenot on pystytty painamaan ennätysmäisen alhaalle huolimatta lainakannan kasvusta salkun riskiasemaa lisäämällä, jolloin kaupunki on päässyt hyötymään täysimääräisesti historiallisen matalasta korkotasosta. Korkomenojen ennustetaan pysyvän myös erittäin alhaisella tasolla vuonna 2016.

Euroopan talouskasvun käynnistyessä markkinakorkojen muutoksen aiheuttama korkomenojen nousu tulee olemaan huomattava yli miljardin euron suuruudessa lainasalkussa. Vuoden 2011 kohonneessa kokonaiskorossa näkyvät EKP:n kaksi koronnostoa, jotka keskuspankki joutui myöhemmin perumaan.

Kuvio 11. Lainakannan kokonaiskorko

SITOVAT TAVOITTEET

Vantaan kaupungin sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet ovat kuntalain 110 §:n tarkoittamia valtuuston asettamia toiminnallisia tavoitteita. Vuonna 2016 niitä on 29 kappaletta.

Sitovista tavoitteista raportoidaan 30.4.2016 tilanteen mukaisesti. Tavoitteista toteutunee täysin 17, osittain viisi, ei lainkaan kolme ja neljän tavoitteen osalta toteutumisarvio tehdään seuraavissa osavuosikatsauksissa. Raportointi sisältää tiiviin sanallisen selostuksen sitovan tavoitteen toteutumiseksi tehdyistä toimenpiteistä ja tilannearvion tavoitteiden toteutumisesta. Sitovien tavoitteiden raportointi on liitteessä 1.

Vantaan kaupungin keskeisten ja taloudellisesti merkittävien tytäryhtiöiden sitovat tavoitteet

Kuntalain 47 §:n, 60 §:n ja 110 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto voi ohjata asettamillaan tavoitteilla tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Valtuuston tavoiteasettelu voi koskea tytäryhteisön asemaa, toiminnan laajuutta, toimintaedellytyksiä (mm. investoinnit), palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita tai pääoman tuottovaatimuksia. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt tytäryhtiöille 51 tavoitetta talousarviovuodelle 2016, josta 26 merkittävälle tytäryhtiöille. Kaikkien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan yleisjaostolle ja merkittävien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan kaupungin osavuositarkastuksen yhteydessä tilanteesta 30.4, 31.8 ja 31.12.2016. Tytäryhtiöiden sitovien tavoitteiden raportointi on liitteessä 2.

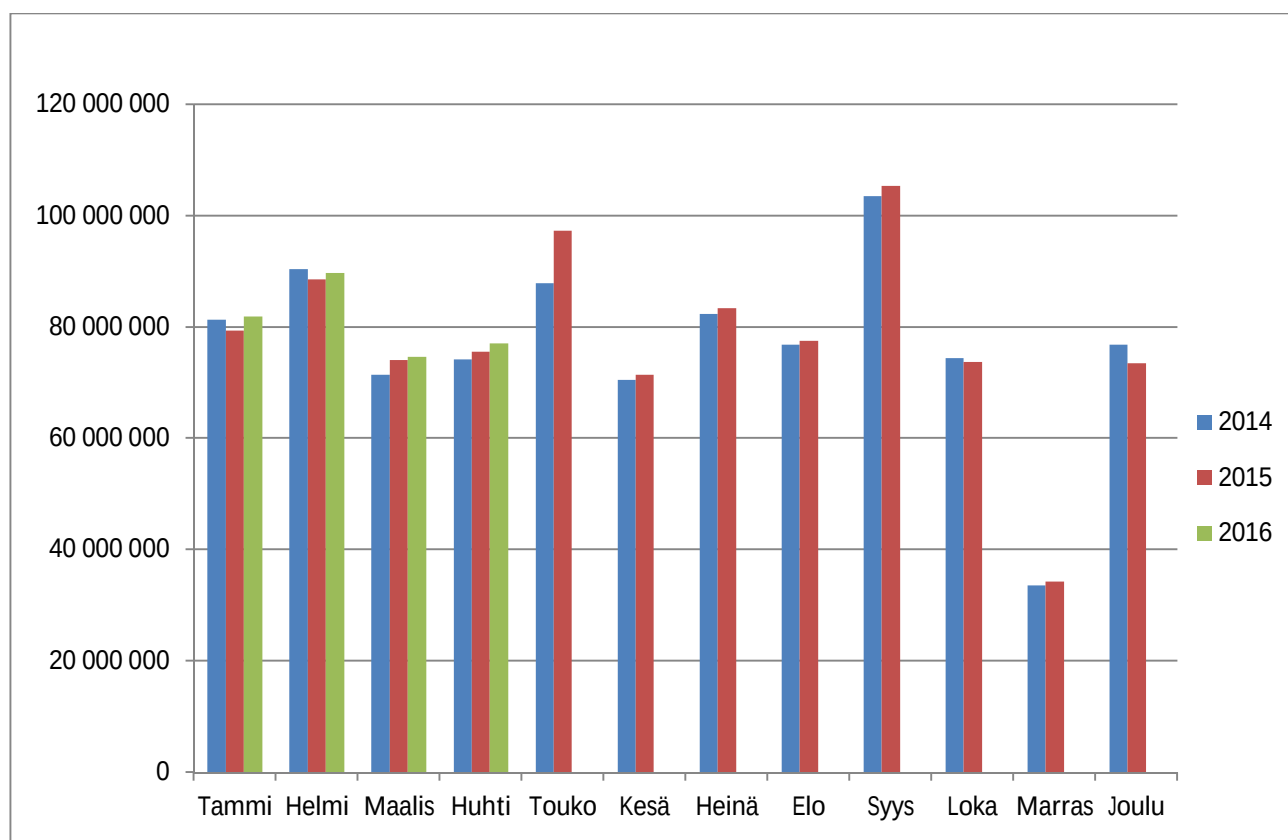
KESKEISET TUNNUSLUVUT

	TP 2014	TP 2015	TA 2016	Tot 1-04 2016	Ennuste 2016	Ero TA / ennuste
Toimintakate (milj. euroa)	-1 006	-1 016	-1 087	-325	-1 082	4,9
Toimintakatteen kasvu %	3,1 %	0,9 %	7,0 %		6,5 %	-0,5 %
Vuosikate (milj. euroa)	79,9	98,4	68,9	60,9	76,3	7,4
Vuosikate / poistot	103 %	100 %	66 %		64 %	-2 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-77,8	-98,1	-104,7	-35,0	-119,7	-15,0
Tilikauden tulos (milj. euroa)	2,1	1,4	-35,8	25,9	-43,4	-7,6
Investointiosa netto (milj. euroa)	148,9	144,8	99,4	17,6	112,0	12,6
Investointiosa netto tulorahoitus %	54 %	68 %	69 %		68 %	
Lainakanta (milj. euroa)	1 063	1 078	1 095		1 095	

VEROTULOT

	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TOT 2016	TOT -%
Verotulot yhteensä	923 457 631	934 026 992	950 663 000	323 352 655	34,0 %
Kunnallisvero	784 199 138	786 217 687	811 516 000	301 915 612	37,2 %
Yhteisövero	70 358 589	75 658 102	61 147 000	20 644 987	33,8 %
Kiinteistövero	68 899 904	72 151 202	78 000 000	792 056	1,0 %

Kuvio 12. Kuukausittaiset verotilitykset yhteensä 2014–2016

TULOSLASKELMA

(Kaupunki, rahastot ja liikelaitokset)

1 000 €	TA 2016	TOT 30.4.	ENNUSTE	
Toimintatulot	400 072	140 668	414 431	●
Valmistus omaan käyttöön	78 709	16 976	80 639	
Toimintamenot	-1 565 708	-482 205	-1 572 092	
Toimintamenot ilman VOK	-1 486 999	-465 229	-1 491 453	●
Toimintakate	-1 086 927	-324 562	-1 077 022	●
Verotulot	950 663	323 353	938 839	
Valtionosuudet	183 850	62 030	185 961	
Korkotulot	14 530	108	14 530	
Muut rahoitustulot	17 622	3 075	17 622	
Korkomenot	-10 070	-1 516	-6 870	
Muut rahoitusmenot	-762	-1 599	-762	
Vuosikate	68 906	60 890	72 298	●
Poistot	-104 744	-35 020	-119 744	
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	
Tilikauden tulos	-35 839	25 870	-47 446	●

RAHOITUSLASKELMA

(Kaupunki, rahastot ja liikelaitokset)

1 000 €	TA 2016	TOT 30.4.	ENNUSTE	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	68 906	60 890	72 298	
Satunnaiset erät	0	0	0	
Tulorahoituksen korjauserät	-33 192	-19 127	-33 192	
Investointien rahavirta				
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-103 055	-19 106	-115 665	
Rahoitusosuudet investointeihin	150	15	150	
Käyttöomaisuuden myyntitulot	36 692	20 948	36 692	
Toiminnan ja investointien rahavirta	-30 499	43 620	-39 717	
Rahoituksen rahavirta				
Antolainojen lisäys	-8 000	0	-8 000	
Antolainojen vähennys	781	0	781	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	114 000	0	114 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-97 800	-59 288	-97 800	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	-62 039	0	
Ylijäämän palautus kunnalle	0	0	0	
Muut maksuvalmiuden muutokset	23 800	2 935	23 800	
Rahoituksen rahavirta	32 781	-118 391	32 781	
Rahavarojen muutos	2 282	-74 772	-6 936	
Nettolainanotto	16 200	-59 288	16 200	

TULOSLASKELMAERITTELY

(Kaupunki, rahastot ja liikelaitokset)

1 000 €	Talousarvio yhteensä 2016	Kum. toteuma 1-04 2014	Kum. toteuma 1-04 2015	Kum. toteuma 1-04 2016	2016 Kum. toteuma %	Kasvu % -1 v.	Kasvu % -2 v.
Myyntituotot, ulkoiset	63 985	17 687	17 767	19 024	30	7	-8
Maksutuotot, ulkoiset	80 499	24 727	30 575	29 294	36	-4	-18
Tuet ja avustukset, ulkoiset	43 701	11 720	10 723	12 356	28	15	-5
Vuokratuotot, ulkoiset	17 923	5 580	5 863	5 887	33	0	-5
Muut toimintatuotot, ulkoiset	38 773	22 539	18 573	21 806	56	17	3
TOIMINTATUOTOT, ULKOISET	244 880	82 253	83 500	88 366	36	6	-7
Valmistus omaan käyttöön	78 709	38 636	26 577	16 976	22	-36	56
Henkilöstökulut ilman VOK	-509 801	-150 549	-152 611	-155 648	31	2	-3
Palvelujen ostot, ulkoiset ilman VOK	-594 442	-172 993	-184 637	-188 103	32	2	-9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ulkoiset ilman VOK	-45 008	-13 842	-14 084	-14 087	31	0	-2
Avustukset, ulkoiset ilman VOK	-129 493	-35 352	-37 956	-39 119	30	3	-11
Vuokrat, ulkoiset ilman VOK	-46 852	-14 980	-14 765	-16 053	34	9	-7
Muut toimintakulut, ulkoiset ilman VOK	-5 317	-1 548	-1 681	-1 689	32	0	-9
TOIMINTAKULUT, ULKOISET ILMAN VOK	-1 330 912	-389 263	-405 734	-414 700	31	2	-7
TOIMINTATUOTOT, SISÄISET	155 192	50 286	51 095	52 301	34	2	-4
TOIMINTAKULUT, SISÄISET	-156 087	-48 870	-49 410	-50 530	32	2	-3
TULOT YHTEENSÄ	400 072	132 539	134 595	140 668	35	5	-6
MENOT YHTEENSÄ (ilman VOK)	-1 486 999	-438 133	-455 143	-465 229	31	2	-6
TOIMINTAKATE	-1 086 927	-305 593	-320 548	-324 562	30	1	-6
Verotulot	950 663	317 412	317 575	323 353	34	2	-2
Valtionosuudet	183 850	46 153	49 880	62 030	34	24	-34
Korkotuotot	14 530	201	188	108	1	-42	46
Muut rahoitustuotot	17 622	11 453	7 010	4 617	26	-34	60
Korkokulut	-10 070	-4 902	-2 434	-1 516	15	-38	69
Muut rahoituskulut	-762	-3 456	-6 283	-3 141	412	-50	9
VUOSIKATE	68 906	61 269	45 389	60 890	88	34	1
Poistot ja arvonalentumiset	-104 744	-24 574	-26 752	-35 020	33	31	-43
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	1 000	0		-100	
TILIKAUDEN TULOS	-35 839	36 694	19 637	25 870	-72	32	29

Taulukko ei sisällä Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) tuloja ja menoja.

10

YLEISHALLINTO

Ennuste

1 000 €	TP 2015	TA 2016	TOT 1-4 2016	TOT-% 2016	ENNUSTE 2016	
TOIMINTATUOTOT	2 772	1 873	755	40	1 873	●
TOIMINTAKULUT	-26 070	-27 519	-8 668	31	-27 435	●
TOIMINTAKATE	-23 298	-25 646	-7 912	31	-25 562	

Tulosalueen toteuma

1 000 €							
Tulosalue	TA-menot	TOT 1-4	%	TA-tulot	TOT 1-4	%	TA-toimintakate
10 Keskusvaalilautakunta	-1	0	0	0	0		-1
20 Kaupunginvaltuusto	-977	-203	21	0	0		-977
30 Tarkastuslautakunta ja ulkoinen tarkastus	-519	-144	28	0	0		-519
40 Kaupunginhallitus	-12 045	-3 983	33	1 873	755	40	-10 172
50 Yhteistoimintaosuudet ja -avustukset	-13 977	-4 338	31	0	0		-13 977
Toimiala yhteensä	-27 519	-8 668	31	1 873	755	40	-25 646

Sitovat määrärahat

Yleishallinnossa pysytään talousarviossa. Toteumaprosentti tammi-huhtikuussa 2016 oli 31 prosenttia.

Tarkastuslautakunnan ja ulkoisen tarkastuksen tulosalueen toiminta on edennyt vahvistetun toimintasuunnitelman ja arviointisuunnitelman mukaisesti. Talousarvio tulee toteutumaan vahvistetun mukaisesti eikä ylityshkaa ole.

11

KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA

Ennuste

1 000 €	TP 2015	TA 2016	TOT 1-4 2016	TOT-% 2016	ENNUSTE 2016	
TOIMINTATUOTOT	2 741	2 322	-2	0	2 369	●
TOIMINTAKULUT	-17 895	-19 833	-6 066	31	-19 615	●
TOIMINTAKATE	-15 154	-17 511	-6 068	35	-17 246	

Tulosalueen toteuma

1 000 €							
Tulosalue	TA-menot	TOT 1-4	%	TA-tulot	TOT 1-4	%	TA-toimintakate
01 Yleisjohto	-1 172	-214	18	0	0		-1 172
02 Kaupunginkanslia	-1 943	-630	32	4	3		-1 939
03 Sisäinen tarkastus	-433	-137	32	0	0		-433
04 Taloussuunnittelu	-1 522	-390	26	3	0	0	-1 519
05 Henkilöstökeskus	-11 057	-3 345	30	1 947	5	0	-9 110
06 Elinkeinopalvelut	-2 630	-1 039	40	368	-9	-3	-2 262
07 Viestintä	-1 076	-311	29	0	0		-1 076
Toimiala yhteensä	-19 833	-6 066	31	2 322	-2	0	-17 511

Sitovat määrärahat

Kaupunginjohtajan toimialan toiminta on edennyt käyttösuunnitelman mukaisesti, toimintamenojen ennustetaan alittavan hieman käyttösuunnitelman mm. myöhentyneistä rekrytoinneista ja käyttämättömistä varauksista johtuen. Alkuvuoden 2016 aikana on jatkettu Metropolian kanssa tehtävää koulutussuunnittelua kaikilla toimialoilla, kilpailutettu koulutusten hallintajärjestelmä ja tehty hankintapäätös maaliskuun alussa, valmisteltu SAP-toiminnanohjausjärjestelmän siirto- ja päivitysprojektia, valmistauduttu tietovaraston ja uuden raportointijärjestelmän käyttöönottoon sekä valmisteltu uutta sähköistä osavuosisikatsausta.

Kaupunginkanslian tulosalueen toteumaprosentti tammi-huhtikuussa 2016 oli 31 prosenttia (lisäksi Kajo yhteiset 21 %, yleisjohto 16 %), joten talousarviossa pysytään hyvin.

Sisäinen tarkastus pysyy talousarviossa.

Taloussuunnittelun tulosalueen toimintamenot ovat ensimmäisen osavuosisikatsauksen ennusteen mukaan alittamassa budjetoidun rekrytointien viivästyttämisestä syntyvistä henkilöstömenosäästöistä johtuen. Tulosalueen henkilöstömäärä on ensimmäisen osavuosisikatsauksen tilanteessa aiempia vuosia alemmalla tasolla. Alkuvuoden 2016 aikana on mm. valmisteltu SAP-toiminnanohjausjärjestelmän siirto- ja päivitysprojektia, valmistauduttu tietovaraston ja uuden raportointijärjestelmän käyttöönottoon sekä selvitetty keskitetyn toimintaympäristöä koskevan tietotuotannon uudistamista. Vuoden 2016 raportoinneissa pilotoidaan eOsavuosisikatsausta, jossa muodossa julkaistaan tiivistelmä myös nyt käsillä olevasta vuoden 2016 ensimmäisestä osavuosisikatsauksesta.

Henkilöstökeskus. Metropolian kanssa tehtävä koulutussuunnittelu on jatkunut suunnitelmien mukaisesti kaikilla toimialoilla. Koulutusten hallintajärjestelmä kilpailutettiin alkuvuodesta ja hankintapäätös tehtiin maaliskuun alussa. Toimittajaksi tuli eTaika Oy. Käyttöönottoprojekti käynnistyi huhtikuulla.

Kehittämispalveluiden tuotteistus kilpailuttamista varten tehtiin ja kilpailuttamisasiakirjat valmistuivat. Hankintalain muutos on ehkäissyt kilpailuttamisen käynnistymisen, koska järjestelmät eivät vielä huhtikuussa toimineet. Tuettu voimakkaasti terveys- ja turvallisuusjohtamisen uusien toimintatapojen: tapaturmatutkinnat, terveysjohtamisen tukikäynnit ja tuunatun työn toimintamallin toteutumista. Hijatin teknologian uudistaminen on edennyt alkuvuodesta projektisuunnitelman mukaisesti. Arvion mukaisesti talousarvio toteutuu käyttösuunnitelman mukaisena.

Elinkeinopalveluiden tulosalueen talousarvio toteutuu suunnitellusti. Tulosalueen organisaatiorakenne on uudistunut vuoden alussa ja samalla tulosalueen johtosääntö on määritelty uudelleen. Elinkeinopalveluiden tulosalue vastaa elinkeinojohtajan johdolla kaupungin elinvoimaisuuden ja elinkeinopolitiikan strategisesta suunnittelusta ja toteutuksesta, elinkeinopoliittisen seutuyhteistyön kehittämisestä, sekä huolehtii metropolialueen kilpailukykystrategian toteutuksen edellyttämästä yhteistyöstä. Alkuvuoden keskeiset toimenpiteet ovat kohdistuneet 6AIKA-hankekokonaisuuden toteuttamiseen, lentokenttäalueen kehittämiseen, sijoittumispalveluiden organisointiin sekä yrityskiihdyttämön ja yritysten yhteistyötilan toteuttamiseen. Lisäksi matkailun tuotteistaminen ja markkinointi on muotoiltu uudelleen, esimerkkinä matkailuviestinnän uusien kanavien käyttöönotto.

Viestintä aloitti vuoden alusta kaupunginjohtajan toimialan tulosalueena. Viestintä ja markkinointi integroituvat entistä voimakkaammin ja kehittämisessä korostuu digitalisointi. Vantaa.fi on palveluviestinnän kanava ja sitä tuetaan viisi kertaa vuodessa ilmestyvällä Asukaslehdellä. Markkinoinnissa tiivistetään yhteistyötä yrityskumppaneiden ja naapurikaupunkien kanssa sekä koordinoidaan kaupungin sisäistä yhteistyötä.

KONSERNI- JA ASUKASPALVELUJEN TOIMIALA

Ennuste

1 000 €	TP 2015	TA 2016	TOT 1-4 2016	TOT-% 2016	ENNUSTE 2016
TOIMINTATUOTOT	8 965	9 252	3 621	39	9 071
Valmistus omaan käyttöön	756	569	76	13	569
TOIMINTAKULUT	-70 832	-75 670	-23 122	31	-77 618
Toimintakulut ilman VOK	-70 076	-75 101	-23 046	31	-77 049
TOIMINTAKATE	-61 111	-65 849	-19 425	29	-67 978

Tulosalueen toteuma

1 000 €							
Tulosalue	TA-menot	TOT 1-4	%	TA-tulot	TOT 1-4	%	TA-toimintakate
1010 Talous- ja hallintopalvelut	-1 194	-462	39	14	0	0	-1 180
20 Konsernihallinto ja rahoitus	-667	-194	29	54	27	49	-613
30 Talouspalvelukeskus	-3 557	-1 097	31	806	857	106	-2 751
40 Tietohallinnon palvelukeskus	-24 373	-9 222	38	1 417	348	25	-22 956
50 Hankintakeskus	-5 197	-1 252	24	1 740	395	23	-3 457
1220 Asukaspalvelut yhteiset	-842	-172	20	38	30	78	-804
60 Kuntalaispalvelut	-6 193	-1 792	29	656	306	47	-5 537
Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala bruttoyksiköt yhteensä	-42 024	-14 191	34	4 726	1 963	42	-37 298
70 Työllisyyspalvelut *)	-33 078	-8 855	27	4 526	1 658	37	-28 552
Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala nettoyksiköt yhteensä	-33 078	-8 855	27	4 526	1 658	37	-28 552
Toimiala yhteensä	-75 101	-23 046	31	9 252	3 621	39	-65 849

*) Nettoyksikkö

Sitovat määrärahat

Apotti -hanke etenee kohti toimeenpanoa markkinaoikeuden positiivisen päätöksen jälkeen. Neuvottelut kunnan ja valtion vastuujaosta työllisyysasioissa jatkuivat kevään 2016 aikana. Työllisyyspalveluiden organisaatio uudistui 1.3.2016 alkaen. Uuden matriisiorganisaation tavoitteena on tehostaa toimintaa ja lisätä vaikuttavuutta. Asukasosallisuuden mallin kehittäminen etenee kaupunginhallituksen nimeämän luottamushenkilötoimikunnan ohjeistuksen mukaisesti. Turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskusten vapaaehtoistoiminta on vakiintunutta.

Talousarvion toteutuminen 2016

Konserni- ja asukaspalveluiden toimialan (ilman liikelaitoksia) kumulatiiviset toimintatuotot olivat huhtikuun lopussa 3,3 milj. euroa (36 % talousarviosta). Vuoden 2016 talousarvio toimintatuottojen osalta on 9,3 milj. euroa.

Konserni- ja asukaspalveluiden kumulatiiviset toimintakulut olivat huhtikuun lopussa 22,6 milj. euroa (30 % budjetista). Vuoden 2016 talousarvio toimintakulujen osalta on 75,7 milj. euroa (75,1 milj. euroa ilman valmistusta omaan käyttöön).

Konserni- ja asukaspalvelujen toimialan (ilman liikelaitoksia) koko vuoden toimintatuottojen ennustetaan alittavan talousarvion 180 000 euroa. Alitus johtuu opettajien valvonta-aterioiden kirjaustavan muutoksesta ja projektirahoituksen käyttämättömyydestä. Toimialan koko vuoden toimintakulujen arvioidaan ylittävän talousarvion 1,9 milj. euroa. Pääosin (1,7 milj. euroa) ylitys johtuu työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvusta.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Hankintakeskus jatkaa palveluhankintojen kilpailuttamisprosessin keskittämistä hankinta-keskukseen. Hankintasopimusten sähköisen hallintajärjestelmän käyttöönotto on meneillään.

Hoitotarvikkeiden hankinta ja varastointi siirtyi 1.4.2016 alkaen HUS-Logistiikalle. Posti- ja kuljetuspalvelut siirtyivät 1.4.2016 alkaen liikkeenluovutuksella Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:lle. Logistiikkakeskuksen alasajo on meneillään.

Rahoituksen tulosalueella merkittävimmät alkuvuoden 2016 rahoitushankkeet ovat Apotti ja VTK Leiritie 1 (Metropolia). Riskienhallinnan jalkautus sekä toimialoille että yhtiöihin jatkuu. Huhtikuun alusta lähtien riskienhallintapäällikön ja valmiussuunnittelupäällikön tehtävät yhdistettiin siten, että riskienhallinta- ja valmiuspäällikkö vastaa nyt sekä kaupunkikonsernin riskienhallinnan kehittämisestä että valmiussuunnittelusta.

Talous- ja hallintopalveluiden tulosalueella määriteltiin kiinteistöhallintajärjestelmän käyttäjäpalveluiden osuus yhdessä järjestelmän toimittajan kanssa. Käyttäjäpalveluiden prosesseja tukeva osio saadaan valmiiksi ja otettaneen käyttöön alkuvuonna 2017. Tämän lisäksi on selkeytetty talouden ja hallinnon prosesseja IMS-järjestelmän että Konsas talous ja hallinto -portaalin avulla.

Talous- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteinä on jatkettu talouspalveluiden keskittämistä talouspalvelukeskukseen. Vuoden 2016 alussa käynnistettiin 14 yhtiön taloushallinnon palvelutuotanto, eli tällä hetkellä tytäryhtiöiden taloushallintopalveluiden keskittämistä on 78 prosenttia. Talouspalveluiden jatkokeskittäminen kaupungin ulkoisen laskennan tehtävien osalta on edistynyt oman toimialan sisällä. Keskittämistyötä tullaan jatkamaan vuosina 2016–2017.

Vantaan kaupunki siirtyi vuonna 2015 pilvipalveluiden käyttäjäksi. Käyttöön otettiin Microsoftin O365 palvelu koko kaupungin laajuisesti. Tietohallinnon tulosalue käynnisti palveluiden käyttöönoton edistämiseksi merkittävän koulutusohjelman kaupungin henkilöstön kouluttamiseksi. Sähköisen asioinnin ketterän kehittämisen malli on saatu vakiinnutettua sähköisten palveluiden kehittämislogiikaksi ja ensimmäiset sähköiset palvelut ketterän kehittämisen toimintamallin kautta on saatu julkaistua kuntalaisille.

Apotti hanke etenee kohti toimeenpanoa markkinaoikeuden positiivisen päätöksen jälkeen. Hankintarenkaaseen kuuluvat jäsenet ja Epic allekirjoittavat varsinaisen hankintasopimuksen 21.4.2016. Järjestelmäkokonaisuuden ensimmäinen käyttöönotto tapahtuu Vantaalla Q4/2018.

Vantaa-infojen kävijämäärät ovat kasvaneet ja palvelutarjonta on laajentunut. Elisan OC palvelu siirtyi puhelinpalveluiden vastuulle keväällä 2016. Talous- ja velkaneuvonnan sähköistä palveluprosessin kehittämistä (DigiTave) on jatkettu yhteistyössä tietohallinnon kanssa. Yhteisen asiointipalvelumallin, sähköisen palvelualustan (OmaVantaa) ja sähköisen asiakaspalvelumallin (help desk) kehittämistyötä jatketaan 6Aika- Avoin osallisuus ja asiakkuus -hankkeessa.

Kaupunginhallituksen yleisjaosto jakoi 11.4.2016 terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen avustuksia sekä avustuksia merkittävää yhteiskunnallista työtä tekeville järjestöille yhteensä 664 300 euroa. Asukas- ja järjestötilojen kehittäminen etenee asukastilaohjelman mukaisesti. Uusi asukastila Leinikki otettiin käyttöön huhtikuussa. Yhteisö- ja vapaaehtoistoiminnassa on aloitettu oman toiminnan arviointi- ja kehittämissuunnitelman laadinta.

Työllisyyspalveluiden organisaatio uudistui 1.3.2016 alkaen. Uudessa matriisiorganisaatiossa on seitsemän toimintayksikköä: Monialainen yhteispalvelu TYP, Nuorten palvelut Ohjaamo, Työelämään - valmennuspalvelut, Yritysohjaamo sekä työvalmennustalot Koutsi, Reeli ja Valo. Matriisissa toimivien kolmen palvelupäällikön vastuualueita ovat verkostopalvelu, asiakaspalvelu ja tuotepalvelu. Organisaatiouudistuksen tavoitteena on lisätä toiminnan vaikuttavuutta sekä tehostaa yritys- ja verkostoyhteistyötä. Organisaatiouudistuksen yhteydessä lisättiin vakinaisen henkilöstön määrää. Työllisyyspalveluissa on projektityöntekijät mukaan lukien yhteensä noin 130 työntekijää.

Ministeritason selvitystyö kunnan ja valtion vastuujaosta työllisyysasioissa jatkui kevään aikana. Vantaan kaupungin tavoitteena on lisätä kunnan vastuuta työllisyyden hoidossa. Monialainen yhteispalvelu TYP:ssä toteutettiin uuden lain mukaista toimintaa. Nuorten Ohjaamossa aloitti uusi yritysysteistyöasiantuntija yhteistyön tiivistämiseksi yksityisen sektorin kanssa. Huhtikuussa 2016 aloittivat toimintansa pitkäaikaistyöttömille suunnattu Työrasti-projekti sekä tasa-arvoa ohjaus- ja asiakastyössä edistävä ViVa – virtaviivaisuutta valtavirtaistamiseen -projekti.

12

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON TOIMIALA

Ennuste

1 000 €	TP 2015	TA 2016	TOT 1-4 2016	TOT-% 2016	ENNUSTE 2016	
TOIMINTATUOTOT	70 455	71 495	17 370	24	71 855	●
TOIMINTAKULUT	-647 342	-663 156	-205 005	31	-670 049	●
TOIMINTAKATE	-576 887	-591 661	-187 635	32	-598 194	

Tulosalueen toteuma

1 000 €							
Tulosalue	TA-menot	TOT 1-4	%	TA-tulot	TOT 1-4	%	TA-toimintakate
01 Sosiaali- ja terveyslautakunta	-130	-13	10	0	0		-130
10 Talous- ja hallintopalvelut	-9 566	-2 186	23	95	12	13	-9 471
30 Terveystoiminnan palvelut	-83 421	-23 460	28	3 832	1 109	29	-79 589
40 Perhepalvelut	-163 731	-48 205	29	37 813	8 694	23	-125 918
60 Vanhus- ja vammaispalvelut	-179 577	-49 827	28	29 155	7 556	26	-150 422
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala ilman ESH yhteensä	-436 425	-123 691	28	70 895	17 370	25	-365 530
20 Erikoissairaanhoidon	-226 731	-81 314	36	600	0		-226 131
Toimiala yhteensä	-663 156	-205 005	31	71 495	17 370	24	-591 661

Sitovat määrärahat

Sosiaali- ja terveydenhuollon oman toiminnan ennustetaan pysyvän menojen osalta käyttösuunnitelmassa, tulot ylittyvät 0,4 milj. euroa. Erikoissairaanhoidossa on ylityspainetta 6,9 milj. euroa. Helmikuussa toteutetun kyselyn perusteella asiakkaiden tyytyväisyys sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin on entisestään parantunut; tyytyväisyys saatuihin palveluihin on kouluarvosanana lähes 9.

Talousarvion toteutuminen 2016

Sosiaali- ja terveystoimen tulomäärärahan ilman erikoissairaanhoidon arvioidaan ylittyvän 0,4 milj. euroa. Menomäärärahan ilman erikoissairaanhoidon arvioidaan toteutuvan käyttösuunnitelman mukaisesti. Tuloksen (nettotoimintamenot) arvioidaan toteutuvan suunniteltua 0,4 milj. euroa korkeampana.

Erikoissairaanhoidon menojen arvioidaan ylittyvän 6,9 milj. euroa. Vantaan kaupungin talousarviossa on HUS-palvelusopimuksen osalta varauduttu 215,0 milj. euron maksuosuuteen. Vantaan kaupungin osavuosikatsaukseen kirjattu ylitys palvelusopimuksen osalta on 9,0 milj. euroa. HUS-eläkevastuut ja muu erikoissairaanhoidon toteutuvat yhteensä 1,9 milj. euroa ennakoitua matalampina.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Sosiaali- ja terveystoimen asiakkaat ovat olleet erittäin tyytyväisiä saamiinsa palveluihin vuoden 2016 alussa toteutetun asiakastyytyväisyyskyselyn perusteella. Huolimatta maltillisesta kustannuskehityksestä tulokset olivat parantuneet entisestään verrattuna kahden vuoden takaiseen kyselyyn keskiarvon ollessa kouluarvosana-asteikoilla 8,85.

Markkinaoikeuden hylättyä Apotti-hankkeen tietojärjestelmähankinnasta tehdyn valituksen aktiivinen valmistautuminen tietojärjestelmän täytäntöönpanoon on aloitettu. Ns. resurssisopimuksen mukaisesti henkilökuntaa on siirtynyt toimialalta Apotti-hankkeen palvelukseen. Uudessa sähköisessä palvelusetelijärjestelmä PSOP:ssa on otettu ensimmäisenä käyttöön omaishoidon vapaapäivän kotiin -palveluseteli. Järjestelmän käyttöönotto on sujunut moitteettomasti. Kotihoidon toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönottoa on pilotoitu; järjestelmäsovelluksen häiriöiden vuoksi keskeytettyä pilotointia jatketaan huhtikuussa. Vantaan sähköisten asiointipalvelujen kehittämishankkeeseen kuuluvan äitiys- ja lastenneuvoloiden sähköisen asiointin käyttöönottoa on jouduttu lykkäämään syksyyn järjestelmän keskeneräisyyden vuoksi.

Vantaan erikoissairaanhoidon palvelut tuottaa lähes kokonaisuudessaan HUS-kuntayhtymä. HUS:n palvelutuotanto on NordDRG- ja käyntituotteiden osalta vähentynyt tammi-maaliskuussa 2016 noin 1 prosenttiin. Lähes yksinomaan psykiatrian klinikan palvelutuotannon muodostavat hoitopäivät tuotteet ovat kasvaneet 1 prosenttia verrattuna edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan.

Terveysasemien lääkäritilanne on alkuvuoden aikana parantunut. Omalääkäripotilaiden keskimääräinen odotusaika lääkärivastaanotolle on alkuvuonna ollut 29 päivää ja muiden keskimäärin 57 päivää. Päiväpoliklinikoille on päässyt alle tunnissa 65 prosenttia potilaista. Maaliskuussa keskimääräinen odotusaika hoidon tarpeen arviosta lääkärin vastaanotolle oli 40 minuuttia. Vantaan terveyskeskuspäivystys siirtyi vuoden alussa HUS:n tuottamaksi. Toiminta on käynnistynyt vilkkaasti.

Ennakollinen isyyden tunnustaminen siirtyi uuden isyylain myötä lastenvalvonnasta ehkäisevän terveydenhuollon neuvolatoimintaan, siirtymä on toteutunut ongelmitta. Aurinkokiven palvelukeskuksessa elokuussa 2016 avattavan Kivistön neuvolan käyttöönottoa on valmisteltu.

Alle kouluikäisten hyvinvointiryhmä on aloittanut Osallisena perheen elämässä -toimintaohjelman yhteisen työn tiivistämiseksi lasten ja perheiden parissa. Tavoitteena on osallistaa perheitä, koordinoida yhteistyötä aiempaa tehokkaammin ja oppia pois "poislähtettämisen" kulttuurista. Sosiaali- ja terveystoimi sekä varhaiskasvatus ovat yhdessä palkanneet projektiasiantuntijan hankkeeseen loppuvuodeksi.

Perhepalveluissa on vuoden 2016 alussa käynnistetty kolme muutospilottia vastaamaan uuden sosiaalihuoltolain velvoitteita: perheiden ja aikuisten palvelutarpeen arviointi on käynnistetty sosiaalineuvontana, lastensuojelun virka-aikainen päivystys on keskitetty sosiaali- ja kriisipäivystyksen yhteyteen ja tarkoituksenmukaisen perhetyön kohdentamiseksi on käynnistynyt perhetyön moniammatillinen asiakasohjaus.

Vuoden 2016 tammi-maaliskuussa toimeentulotukea sai kuukausittain keskimäärin 7 501 kotitaloutta, mikä on hieman enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Toimeentulotukimenot eivät kuitenkaan ole kasvaneet edellisvuodesta. Aikuissosiaalityössä on valmistauduttu suureen toiminnalliseen muutokseen, toimeentulotuen perusosan päätöksenteon ja maksatuksen siirtymiseen Kelalle ensi vuoden alussa. Kaupunki on sitoutunut tarjoamaan kaikille työntekijöille toista työtä irtisanomisten välttämiseksi.

Uuden sosiaalihuoltolain mukaisella rakennemuutoksella on tarkoitus vähentää lastensuojelun tarvetta. Vantaalla lastensuojeluilmoituksia tuli tammi-maaliskuussa 1 330 lapsesta, mikä on 5 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Myös lastensuojelun avohuollon suunnitelmallisen sosiaalityön asiakasmäärä (6,7 % 0-17-vuotiaista) on vähentynyt 5 prosenttia. Avohuollon tukitoimisijoitukset ovat lisääntyneet lastensuojelulain muutoksen vuoksi, mutta kiireelliset sijoitukset ovat vähentyneet selvästi. Kodin ulkopuolelle sijoitettuna oli tammi-maaliskuussa 551 lasta, mikä on 30 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Suomeen tulevien turvapaikanhakijoiden määrän äkillisen kasvun seurauksena aiemmin psykososiaaliin palveluihin kuuluneet maahanmuuttajapalvelut aloitti toimintansa omana tulosityksikkönä syyskuussa 2015. Yksikön tehtävänä on tarjota kotoutumislain mukaiset vastaanottopalvelut Vantaalle muuttaville oleskeluluvan saaneille pakolaisille ja paluumuuttajille. Kotouttamispalveluja tarvitsevien määrän voidaan arvioida ainakin kaksinkertaistuvan vuoden 2016 aikana. Kasvavaan asiakasmäärään on varauduttu asiakassegmentoinnilla, jossa asiakkaat jaetaan kevyen, perustuen ja vahvan tuen tarvitsijoihin kotouttamistyön tehostamiseksi. Alkuvuodesta on aloitettu uusien työntekijöiden rekrytointi, ja vakansseja otetaan tarkoituksenmukaisesti käyttöön vuoden 2016 aikana. Paineita palvelujärjestelmälle aiheuttaa lisäksi mm. tulkkipalvelujen riittävyys ja asuntojen järjestäminen oleskeluluvan saaneille.

Omassa kodissa asui maaliskuun lopulla 92,5 prosenttia 75 vuotta täyttäneistä vantaalaisista. Alkuvuoden aikana tehtiin lähes 180 000 kotihoidon käyntiä, kasvua edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna on 3 prosenttia. Ikääntyneiden palveluohjauksesta vastaavan asiakasohjausyksikön toiminta vakiinnutettiin Länsi-Vantaan lisäksi vuoden alusta myös Itä-Vantaalle.

Omaishoidon tuen asiakkuuksien hoito on jaettu vuoden alusta lukien vammaispalvelujen ja vanhusten avopalvelujen kesken siten, että vanhusten avopalveluissa on ikääntyneiden ja muistisairaiden omaishoito ja vammaispalveluissa lasten ja aikuisten omaishoitoperheet. Muutos mahdollistaa asiakkaiden kokonaisvaltaisen palvelutarpeen arvioinnin kotiin annettavien palvelujen osalta. Omaishoidon tuen tarkennetut myöntämisperusteet otettiin käyttöön maaliskuun alussa.

Hoiva-asumisessa laitoshoidon vähentämistä jatketaan palvelurakenteen kehittämisohjelman mukaisesti; tarkoituksena on muuttaa 16 laitoshoidon ostopalvelupaikkaa sekä 15 Myyrinkodin laitospaikkaa tehostetun asumispalvelun paikaksi vuoden 2016 loppuun mennessä. Simonkylän vanhan puolen peruskorjauksen hankesuunnittelu keskeytettiin ja tilojen käytöstä tehdään kokonaisarviointi yhdessä tilakeskuksen ja maankäytön kanssa. Korson vanhustenkeskuksen peruskorjaus on saatu päätökseen ja uudelleen käynnistämisen valmistelut on aloitettu. Hoiva-asumisen Kaunialan sairaalan paikkoja on maalikuussa 2016 käytössä 111. Talousarviossa ei ole varauduttu kaikkien Kaunialan velvoitepaikkojen käyttöönottoon.

Peijaksen osasto AKOS 2:n suunniteltu laajennusosan remontti on viivästynyt, ja laajennus saadaan käyttöön vasta toukokuussa. AKOS 2:n vanhan osan märkätiloissa on todettu kosteutta, minkä seurauksena AKOS 2:n kaikki paikat tulevat käyttöön vasta vuoden loppuun mennessä. Katriinan B-osan peruskorjauksen suunnittelu ja väistötiloihin siirtyminen etenee aikataulussa.

Vammaispalvelut työllistää kehitysvammaisia uudella toimintamallilla työllistymistä tukevan yksikön avulla. Toiminnan laajentamista suunnitellaan osaksi uusia kohteita, kuten Korson toimintakeskus. Malminiitty-hanketta on jatkettu. Ensimmäiset Malminiittyyn työllistetyt ovat työllistyneet suunnitellusti 1.1.2016 alkaen muualle sijoittuviin työtehtäviin.

13

SIVISTYSTOIMEN TOIMIALA

Ennuste

1 000 €	TP 2015	TA 2016	TOT 1-4 2016	TOT-% 2016	ENNUSTE 2016
TOIMINTATUOTOT	44 124	42 534	14 439	34	41 931
TOIMINTAKULUT	-434 978	-444 850	-138 536	31	-444 578
TOIMINTAKATE	-390 855	-402 316	-124 097	31	-402 647

Tulosalueen toteuma

1 000 €							
Tulosalue	TA-menot	TOT 1-4	%	TA-tulot	TOT 1-4	%	TA-toimintakate
10 Opetus- ja vapaa-ajan lautakunta	-118	-21	18	0	0		-118
20 Yhteiset palvelut	-5 463	-2 288	42	651	0	0	-4 812
30 Suomenkielinen perusopetus	-168 706	-52 284	31	9 550	2 360	25	-159 156
40 Lukiokoulutus	-22 903	-7 147	31	408	393	96	-22 495
50 Varhaiskasvatus	-148 709	-47 224	32	19 661	6 794	35	-129 048
55 Kirjastopalvelut	-9 344	-3 004	32	554	194	35	-8 791
60 Muu koulutus	-320	-300	94	0	0		-320
90 Ruotsinkielinen tulosalue	-12 044	-3 649	30	984	302	31	-11 059
91 Kulttuuripalvelut	-5 674	-1 932	34	305	122	40	-5 370
92 Liikuntapalvelut	-19 179	-5 477	29	4 865	1 904	39	-14 313
93 Nuorisopalvelut	-7 229	-2 444	34	550	267	49	-6 679
Sivistystoimen toimiala bruttoyksiköt yhteensä	-399 689	-125 771	31	37 528	12 336	33	-362 161
70 Ammatillinen koulutus *)	-35 856	-9 800	27	2 200	730	33	-33 656
80 Aikuisopisto *)	-4 409	-1 362	31	1 578	671	43	-2 832
85 Musiikkiopisto *)	-4 019	-1 304	32	955	540	57	-3 065
86 Kuvataidekoulu *)	-876	-299	34	274	161	59	-602
Sivistystoimen toimiala nettoyksiköt yhteensä	-45 161	-12 765	28	5 006	2 103	42	-40 155
Toimiala yhteensä	-444 850	-138 536	31	42 534	14 439	34	-402 316

*) Nettoyksikkö

Sitovat määrärahat

Sivistystoimen tulojen toteutuma 31.3.2016 on 26 prosenttia ja menojen toteutuma 23 prosenttia. Lukemat ovat ajankohtaan nähden optimaalisia. Koko vuoden osalta ennustetaan, että tulot jäävät alle arvioidun ja menot alittuvat jonkin verran. Tämä johtuu lähinnä siitä, että varhaiskasvatuksen hoitopaikkatakuu kesäkuukausina vähentää tulojen toteutumaa vuositasolla. Lisäksi menojen arvioidaan ylittyvän varhaiskasvatuksen asiakasmäärän nousun johdosta, joskin tätä alentaa Varian opiskelijamäärän jääminen alle suunnitellun.

Vuoden ensimmäisen kolmanneksen raportointiajankohdan mukaan toimialan talousarvion tulojen arvioidaan jäävän 0,6 milj. euroa alle arvion. Perusopetuksen tuet ja avustukset alittuvat noin 0,2 milj. euroa, varhaiskasvatuksessa kesäkuukausien hoitopaikkatakuun vuoksi maksutuotot alittuvat noin 0,8 milj. euroa ja ruotsinkielisellä tulosalueella hoitopäivämaksut alittuvat noin 0,2 milj. euroa sekä kirjaston tulot alittuvat noin 0,05 milj. euroa. Kokonaistuloennustetta parantaa liikunta- sekä nuorisopalvelujen hankkeisiin saadut avustukset, joiden käyttö vastaavasti kirjautuu myös menoihin.

Toimialan talousarvion ennustetaan menojen osalta toteutuvan pääosin (yht. 0,3 milj. euroa alle arvion). Suurin menoylitysarvio on varhaiskasvatuksen tulosalueella noin 1,1 milj. euroa johtuen palvelusetelin vuosikustannusten ylittymisestä. Suurin arvio menojen alittumisesta on ammattiopisto Variassa 1,5 milj. euroa, koska talousarvion mukaista opiskelijamäärää ei saavuteta ja opetussuunnitelmamuutokset ja valtion leikkaukset on otettu huomioon opetuksen resursoinnissa. Tammikuun aloituspaikoista täyttyi vain 31,4 prosenttia, eikä elokuun aloituspaikoilla pystytty kattamaan tammikuun vajea. Lisäksi yhteisiin palveluihin on kirjattu menojen alitukseksi 0,8 milj. euroa koko toimialan Kuel:n %:n korjaukset lomapalkkavelkoihin vuodelta 2015. Kirjaston kuljetukset siirtyivät loppuvuonna 2015 hankintakeskukselta kirjaston itsensä hoidettaviksi. Kuljetuksen määräraha ei kuitenkaan siirtynyt kirjaston talousarvioon, joten kirjaston menot ylittävät budjetoidun 60 000 eurolla.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Perusopetus

Vapaaehtoisen A2 -kielen aloitusryhmäkokoja pienennettiin ja sen seurauksena syntyi useampia kieliryhmiä. Myös valittavien kielten määrä lisääntyi, valittavana oli entisten neljän kielen (ruotsi, ranska, saksa, venäjä) sijasta viisi kieltä (ruotsi, ranska, saksa, venäjä ja espanja).

Koulukohtaiset opetussuunnitelmat sekä suurin osa oppiaineiden opetussuunnitelmista hyväksyttiin opetuslautakunnassa.

Uutta oppimista tukevat oppimisympäristöt otettiin käyttöön. Oppimisympäristöajattelua laajennettiin luokkahuoneesta niin aula- kuin ruokalailoihinkin. Tilojen suunnitteluun osallistettiin oppilaat.

Lukiokoulutus

Lukioissa kehitetään tieto- ja viestintätekniikan opetuskäyttöä ja valmistaudutaan syksyn 2016 ensimmäisiin sähköisiin ylioppilaskokeisiin. Huhtikuun alussa Vantaan lukiot osallistuivat ylioppilastutkintolautakunnan pakolliseen sähköiseen kenraaliharjoituskokeeseen.

Opetussuunnitelmauudistukseen liittyvän kuntatasoisen opetussuunnitelman laatiminen on edennyt suunnitelman mukaisesti. Työhön osallistuu laaja joukko lukioiden opettajia ja rehtorit. Uusi kuntakohtainen opetussuunnitelma otetaan käyttöön syksyllä 2016.

Lukioiden yhteisinä kehittämishankkeina on jatkettu opetushallituksen rahoittamien hankkeiden, Digiluokka – uudistuva oppimistila ja Robolukio, toteuttamista.

Vantaan aikuislukion toiminta on yhdistetty osaksi Tikkurilan lukiota 1.1.2016 alkaen.

Alustavien hakijatietojen perusteella kevään yhteishaussa Vantaan lukioihin ja Variaan haki ensisijaisesti yhteensä 2382 nuorta, joista 57 % lukiokoulutukseen ja 43 % ammatilliseen koulutukseen.

Pääkaupunkiseudun ammatillisen koulutuksen yhteistyö

Pääkaupunkiseudun ammatillisen koulutuksen järjestäjien yhteistyön painopisteenä on ammatillisen koulutuksen reformi, koulutustakuun toteuttaminen, maahanmuuttajien koulutus sekä koulutus- ja

osaamistarpeiden ennakointi. Ennakointikamaritoimintaa jatketaan Helsingin seudulla toimivien ammatillisen koulutuksen järjestäjien, ammattikorkeakoulujen, Helsingin seudun kauppakamarin ja Uudenmaan liiton kanssa. Vantaa on mukana myös Uudenmaan liiton koordinoimassa Yhdessä koulutustakuuseen! -hankkeessa.

Varhaiskasvatus

Päivähoitoikäisten lasten määrä lisääntyi vuoden 2015 aikana 84 lapsella, kun väestöennusteen mukaan määrän ennustettiin vähenevän 39 lapsella. Ennusteen ja toteuman välinen erotus on 123 lasta. Vuoden 2015 aikana varhaiskasvatuspalvelujen piirissä olevien lasten määrä kasvoi 233 lapsella.

Rajakylän päiväkodin paviljonki aloittaa huhtikuussa 2016 (54 paikkaa). Uusi yksityinen Aarresaari päiväkoti aloitti toimintansa Korsossa 1.1.2016 (108 paikkaa).

Vantaan esiopetuksen opetussuunnitelma on hyväksytty opetuslautakunnassa 15.2.2016. Lisäksi opetuslautakunnassa 14.3.2016 on hyväksytty 20 tunnin varhaiskasvatuksen järjestämisen periaatteet kunnallisessa ja yksityisessä varhaiskasvatuksessa sekä harkinnanvaraisen varhaiskasvatuksen myöntämisen periaatteet. Periaatteiden valmistelussa hyödynnettiin asiakkaiden näkemyksiä alueellisissa palvelumuotoilutilaisuuksissa. Tieto- ja viestintätekniikan pedagogista käyttöä on kehitetty aktiivisesti gurupedagogien tuella.

Kaupunginkirjasto

Kirjasto kehittää toimintaansa vähemmän työtä vaativaksi mm. asiakkaiden omatoimisuutta tukien. Tikkurilan kirjasto on ollut vuoden alusta arkiaamuisin jo kahdeksalta sekä sunnuntaisin omatoimisuuteen kannustaen kokeiluluontoisesti avoinna. Aukiolopidennys on tuonut kirjastoon noin 17 500 lisäkävijää neljän kuukauden aikana, joten lisäaukiolo muutetaan pysyväksi. Samojen menetelmien soveltamista Myyrmäen kirjastoon selvitetään. Kirjastoasiointia helpottava mobiilisovellus julkaistaan huhtikuussa. Kirjasto on mukana varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukion uusissa opetussuunnitelmissa aktiivisena toteuttajana ja oppimisympäristönä. Pedagogista toimintaa on tätä silmällä pitäen kehitetty voimakkaasti.

Ruotsinkieliset palvelut

Ruotsinkielisten palvelujen tulosalueella työskenneltiin esiopetuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen opetussuunnitelmien parissa. Tulevat esiopetuksen oppilaat voitiin ensi kertaa ilmoittaa esiopetukseen Wilman kautta. Helsingin gymnasium osallistui sekä Robolukio- että Digiluokka-hankkeisiin. Vuoden alussa HYVIS-puheenjohtajuus siirtyi vuodeksi ruotsinkielisten palvelujen tulosalueelle.

Kulttuuripalvelut

Taidemuseolla on uusi nimi ja erikoistumislinjat osana kaikkea toimintaa.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluiden toiminnot vuoden toisen vuosineljänneksen aikana ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti. Vuoden ensimmäisen vuosineljänneksen aikana on keskitytty liikuntayhtiöiden toimintojen liittämiseen mukaan liikuntapalveluiden perustoimintaan. Uusien avustusperusteiden mukaiset avustuskäytöt otettiin kokonaisuudessaan käyttöön ja tilavarausprosessia on edelleen kehitetty.

Nuorisopalvelut

Jatkorahoitukset on saatu Etsivään nuorisotyöhön, Työpajatoiminnan kehittämiseen, Nuorisotyö Raiteilla -hankkeeseen ja uutena hankkeena Nuoret digitaalisten sisältöjen tuottajina. Nuorisotyö Raiteilla -hanke on onnistunut erinomaisesti. Nuorten mielenterveyspalvelujen kehittämiseen liittyvä Palvelu olen minä -hankkeen (ESR) toimintamalli on vakiintunut. Hankkeeseen liittyvien psykososiaalisten palvelujen verkoston kehittäminen jatkuu. Hankkeista saatu palaute nuorilta sekä yhteistyökumppaneilta on ollut hyvää.

Nuorisotyön kaikissa eri toiminnoissa monialainen ja moniammatillinen yhteistyö on lisääntynyt. Nuorten itsensä vetämä toiminta on lisääntynyt. Hakunilan alueella kaikilla nuorisotaloilla on pidetty kesätyönhakuinfot nuorille, kävijöitä oli runsaasti. Tikkurilan nuorisotyöntekijät ovat jalkautuneet mahdollisimman paljon keskustan alueelle, aseman seudulle ja Dixiin, työssä on kohdattu runsaasti nuoria. Yhteistyö Kivistön alaikäisten turvapaikanhakijanuorten tukiasumisyksikön kanssa alkoi välittömästi toiminnan alettua. Korso-Koivukylän alueella maahanmuuttajajärjestöjen kanssa tehtävä yhteistyö on lisääntynyt, ollut tuloksellista ja hakee vielä uusia muotoja.

Nuorten työpajatoiminnassa ja etsivässä nuorisotyössä oli alkuvuodesta yhteensä 358 nuorta. Nuorten turvapaikanhakijoiden kotoutumista edistävä - Kotopajatoiminta on käynnistetty alkuvuodesta työpajatoiminnan yhteyteen. Kotopajatoimintaan voidaan ottaa noin 30 nuorta vuodessa.

Ammatillinen koulutus / Varia

Varian hallinnon ja toiminnan uudistaminen ja sopeuttaminen muuttuvaan rahoitustasoon on aloitettu. Suurimpia muutoksia ovat aikuiskoulutuksen järjestämisen vastuun siirtyminen opetusaloille, kulttuurin opetusalan jakaminen hallinnollisesti tekniikkaan ja marataan, opetuksen tukipalvelujen työntekijöiden vastuujakomuutokset ja uudelleenorganisointi sekä opetuksen ja ohjauksen muuttaminen vastaamaan TUTKE2-mukaista toimintaa. Tilojen käytön tehostamiseksi on päätetty luopua Leinikkien vuokratilasta.

Aikuisopisto

Toiminnan tehokkuutta on pyritty lisäämään kiinnittäen kuitenkin huomiota palvelujen saatavuuteen. Sähköisiä työkaluja pyritään hyödyntämään mahdollisimman tehokkaasti mm. asiakaspalvelussa. Opetustarjontaa suhteessa opetuksen kysyntään tarkastellaan aktiivisesti.

14

MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN
TOIMIALA

Ennuste

1 000 €	TP 2015	TA 2016	TOT 1-4 2016	TOT-% 2016	ENNUSTE 2016	
TOIMINTATUOTOT	225 732	205 053	81 403	40	218 048	●
Valmistus omaan käyttöön	107 774	78 140	16 900	22	80 070	
TOIMINTAKULUT	-284 103	-267 680	-79 174	30	-269 051	
Toimintakulut ilman VOK	-176 329	-189 540	-62 273	33	-188 981	●
TOIMINTAKATE	49 403	15 513	19 129	123	29 068	

Toimintatuotot ja -kulut eivät sisällä Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) lukuja sarakkeissa TP, TA, TOT, TOT-% ja Ennuste.

Tulosalueen toteuma

1 000 €							
Tulosalue	TA-menot	TOT 1-4	%	TA-tulot	TOT 1-4	%	TA-toimintakate
1410 Kaupunkisuunnittelu- lautakunta	-116	-16	14	0	0		-116
1420 Toimialahallinto	-3 384	-886	26	2 100	752	36	-1 284
1430 Yrittäjäpalvelut	-1 903	-462	24	36 335	21 147	58	34 432
1440 Kaupunkisuunnittelu	-4 453	-1 201	27	197	95	49	-4 256
Kaupunkisuunnittelulautakunta yhteensä	-9 856	-2 565	26	38 632	21 994	57	28 776
1501 Tekninen lautakunta	-76	-7	10	0	0		-76
1520 Tilakeskuksen tulosalue	-80 730	-27 632	34	130 278	43 394	33	49 548
1451 Joukkoliikenne	-54 361	-17 398	32	13 490	4 313	32	-40 871
Tekninen lautakunta bruttoyksiköt yhteensä	-135 167	-45 038	33	143 768	47 706	33	8 601
1450 Kuntatekniikan keskus *)	-42 140	-10 929	26	22 000	7 876	36	-20 140
1452 Varikko *)	-4 727	-1 731	37	5 662	1 997	35	935
Tekninen lautakunta nettoyksiköt yhteensä	-46 867	-12 660	27	27 662	9 873	36	-19 205
Tekninen lautakunta yhteensä	-182 034	-57 698	32	171 430	57 579	34	-10 604
1474 Ympäristölautakunta	-60	-11	19	0	0		-60
1476 Ympäristökeskus	-3 654	-1 025	28	491	141	29	-3 163
Ympäristölautakunta bruttoyksiköt yhteensä	-3 714	-1 036	28	491	141	29	-3 223
1475 Rakennusvalvonta *)	-2 936	-974	33	3 500	1 689	48	564
Ympäristölautakunta nettoyksiköt yhteensä	-2 936	-974	33	3 500	1 689	48	564
Ympäristölautakunta yhteensä	-6 649	-2 010	0	3 991	1 830	0	-2 658
Toimiala yhteensä	-198 540	-62 273	31	214 053	81 403	38	15 513

*) Nettoyksikkö

Sittavat määrärahat

Toimialan tulojen ennustetaan ylittävän talousarvion 13 milj. eurolla ja menojen ennustetaan toteutuvan lähes talousarvion mukaisesti. Uudisrakentamisinvestointien ennustetaan ylittävän talousarvion mm. huonokuntoisten koulujen korvaavien tilahankkeiden vuoksi. Lisäksi kehäradan lentoasemaurakan viivästymisestä johtuen osa kustannuksista kohdistuu myös kuluvalle vuodelle. Sitovien tavoitteiden ennustetaan toteutuvan pääosin täysin.

Talousarvion toteutuminen 2016

Toimialan tulojen ennustetaan ylittävän talousarvion 13 milj. eurolla. Tulojen ennustetaan ylittävän etenkin kuntatekniikan sopimuskorvauksissa ja rakennusvalvonnassa. Toimialan menojen ennustetaan toteutuvan lähes talousarvion mukaisesti, vaikka tilakeskukseen kohdistuu ylityspaineita.

Sisäilmaongelmien takia on jouduttu vuokraamaan korvaavat toimitilat mm. päihdevieroitusyksikön ja A-klinikan käyttöön, minkä vaikutus ulkoisiin vuokriin on noin 250 000 euroa vuodessa. Alkuvuoden aikana on vuokrattu varhaiskasvatuksen käyttöön lisätiloja Rajakylään, Tikkurilaan ja Pakkalaan. Lisäksi väliaikaisasumista varten vuokratut asunnot ovat kasvattaneet vuokramenoja. Näiden lisäksi palvelujen ostojen osalta kustannuksia aiheuttaa laki laajarunkoisten rakennusten turvallisuuden arvioinnista. Tästä aiheutuvat kustannukset ovat noin 150 000 euroa vuoden 2016 aikana. Edellä mainitut tekijät kasvattavat tilakeskuksen käyttötalousmenoja yhteensä noin 1,5 milj. eurolla.

Rakennusvalvonnan tulojen ennustetaan ylittävän talousarvion. Asuntorakentaminen on ennätysvilkasta, liike- ja toimistorakentaminen on piristynyt, ja varasto-, liikenne ja teollisuusrakentaminen normaalivuoden tasolla. Erityisenä haasteena on Kehäradan mukanaan tuomaan rakentamisen kasvuun sopeutuminen, sekä sähköisen asioinnin käyttöönotto.

Vantaan vuoden 2016 joukkoliikenteen menot tulevat olemaan ennakoitua pienemmät, sillä HSL:lle maksettavat kuntaosuus on käyttösuunnitelmaa ennakoidun 54,1 milj. euron sijaan 51,7 milj. euroa. Kaupungin laskuttamat joukkoliikenteen infrakorvaukset ovat ennakoidun suuruiset.

Uudisrakentamisinvestointien ennustetaan ylittävän talousarvion mm. huonokuntoisten koulujen korvaavien tilahankkeiden vuoksi. Lisäksi kehäradan lentoasemaurakan viivästymisestä johtuen osa kustannuksista kohdistuu myös kuluvalle vuodelle. Maanhankintaan tullaan esittämään määrärahakorotusta tämän vuoden aikana.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Ensimmäisen vuosikolmanneksen aikana on hyväksytty 15 asemakaavaa tai asemakaavamuutosta. Uutta asuntojen rakennusoikeutta niissä on noin 27 809 k-m² ja muuta rakennusoikeutta noin 55 881 k-m². Uusista vireille tulleista kaavoista on laadittu 7 osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa. Asemakaavan muutosaloitteita on valmisteltavana kaikkiaan 161 kpl.

Vantaan kaupungin rakennusvalvonnassa käsittelee ensimmäisenä isona kaupunkina kaikki lupahakemukset sähköisesti elinvoimaohjelman ns. yhden luukun periaatteen mukaisesti. Lähes poikkeuksetta rakennusvalvonnan asiakkaat, rakentajat ja suunnittelutoimistot käyttävät sähköisiä työkaluja. Toimintavuoden aikana katselmustoiminta siirtyy kokonaisuudessaan sähköiseksi.

Alkuvuonna valmistelussa on ollut normaalia enemmän ympäristölupia. Itämerihaaste on päivitetty ja se on hyväksytty maaliskuussa 2016 kaupunginhallituksessa. Kasvihuonekaasujen päästövähennysselvitys on valmistunut, ja se on esitelty ympäristölautakunnalle ja kaupunginhallitukselle. Vantaa ja Porvoo ovat aloittaneet yhteistyön kunnalliseen eläinlääkäripäivystykseen liittyen. Vantaa huolehtii Porvoon päivystysalueen pieneläinten kiireellisestä eläinlääkäriavusta virka-ajan ulkopuolella ja Porvoo huolehtii vastaavasti Vantaan alueen suurelajien hoidosta. Palvelun etuna on sen toteuttaminen aiempaa kustannustehokkaammin.

Purojen ja jokien teemavuosi on käynnistynyt. Teemavuoden päätavoitteina on edistää ja kehittää Vantaalla:

- jokien ja purojen tunnettuutta ja arvostusta

- kaupunkilaisten osallistumismahdollisuuksia puroluonnon hoitamiseen ja kunnostamiseen
- virtavesien elinvoimaisuuden lisääminen
- vesistömaiseman monimuotoisuutta
- jokiin ja puroihin liittyvää monimuotoisuutta.

Toimialan toiminnan tehostamisessa keskeinen hanke on suunnittelu-, kartoitus- ja rekisterijärjestelmän (SuKaRe) kehittäminen. Hankkeen kilpailutuksen tarjoukset on arvioitu. POC (toimittajan kriittisten toiminnallisuuden toteutus ja koestaminen) valmistelu ja toteutus ovat käynnistyneet. Hankintapäätös tehdään, jos POCiin valittu toimittaja täyttää Vantaan kaupungin asettamat kriteerit.

Uuden kiinteistönhallintajärjestelmän testaus- ja käyttöönottovaihe etenee hieman alkuperäisestä aikataulusta myöhässä. Aikataulumuutos koskee lähinnä vuokralaisvalinnan, asianhallinnan ja sisäisten veloitusten toimintoja sekä vuokrasopimusten jatkokehitystä. Huoltokirjatoimintojen, sekä rakennuttamisen ja investointisuunnittelun toimintojen käyttöönotto etenee vaiheittain tietojen siirron kanssa vanhoista järjestelmistä uuteen.

LIIKELAITOKSET

1 000 €

Tulosalue	TA-menot	TOT 1-4	%	TA-tulot	TOT 1-4	%	TA - toimintakate
210 Vantaan työterveys liikelaitos	-6 536	-1 859	28	6 749	2 482	37	213
211 Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	-35 761	-11 365	32	37 474	12 292	33	1 713
213 Suun terveydenhuollon liikelaitos	-22 346	-7 025	31	22 818	8 279	36	472
Liikelaitokset yhteensä	-64 643	-20 249	31	67 042	23 053	34	2 398

Vantaan työterveys liikelaitos

Ennuste

1 000 €	TP 2015	TA 2016	TOT 1-4 2016	TOT-% 2016	ENNUSTE 2016
TOIMINTATUOTOT	7 181	6 749	2 482	37	6 749
TOIMINTAKULUT	-6 596	-6 526	-1 859	28	-6 526
POISTOT	-34	-42	-12	29	-42
LIIKEYLIJÄÄMÄ / -ALIJÄÄMÄ	552	181	611		181
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-11	-13	-4		-13
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	541	168	607		168
Poistoeron lisäys/vähennys	-9	0	0		0
Varausten lisäys/vähennys	43	42	12		42
Tuloverot	-14	-10	0		-10
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	561	200	619		200

Sitovat määrärahat

1 000 €	TA 2016	TOT 1-4 2016
Lainan korko	-10 658	-3 553
Korvaus peruspääomasta	-2 664	-888

Toimintavuosi on käynnistynyt taloudellisesti odotettua paremmin. Tulos on ylittänyt talousarvion noin 128 000 eurolla, virtuaalivastaanottoa on laajennettu suunnitellusti, työterveyshoitajien nettiajanvaraus on käynnistynyt ja työhyvinvointikyselyn käyttöönotto on tehostanut terveystarkastuksia ja vahvistanut laatua.

Toimintatuotot ovat ylittäneet talousarvion 84 000 euroa pääosin asiakaskunnan kasvun ansiosta. Toimintamenoissa henkilöstökulut ovat alittaneet budjetoidun 52 000 eurolla, mutta vuokrahenkilöstön käytön lisäyksen vuoksi palveluiden ostot ovat ylittyneet 22 000 eurolla. Toimintavuosi on käynnistynyt taloudellisesti hieman odotettua paremmin.

Tilaajavastuulain muutos kesällä 2015 näkyy toiminnassamme edelleen lisääntyneinä sopimuksina. 12 kk:n seurantajaksolla asiakassopimusten määrä on kasvanut 21 prosenttia ja asiakkaidemme yhteenlaskettu henkilöstömäärä 9 prosenttia.

Yleinen heikko taloudellinen tilanne luo epävarmuutta ja vaikeuttaa jonkin verran asiakasyritystemme toimintamahdollisuuksia rajoittavasti. Terveyspalveluiden käyttöä pyritään vähentämään ja lakisääteisen toiminnan toteuttaminen on jonkin verran vaikeutunut. Toisaalta lama on ohjannut asiakasyrityksiä yksityiseltä puolelta kunnallisen edullisemman toimijan piiriin.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Liikelaitos laajensi työterveyshoitajan virtuaalivastaanottoa sekä otti käyttöön työterveyshoitajien nettiajanvarauksen. Muutokset sujuvoittavat ja nopeuttavat asiakaan asiointia työterveyshuollossa.

Vuoden alusta kaikkiin yritysasiakkaiden terveystarkastuksiin liitettiin työhyvinvointikysely. Kysely tehostaa terveystarkastuksen kulkua ja parantaa terveystarkastuskokonaisuuden laatua. eArkiston käyttöönottoon toukokuussa 2016 on valmistauduttu.

Kuntalain edellyttämä yhtiöityminen nykyisellä asiakaskunnalla sekä sote-uudistuksen ja työterveyshuollon korvauspolitiikan potentiaaliset uudistukset tulevat vaikuttamaan liikelaitoksen tulevaisuuden toimintaedellytyksiin ja toimintamuotoon. Liikelaitoksessa seurataan tulevia päätöksiä terveydenhuollon organisoitumisesta ja tehdään päätöksiä tulevaisuuden suhteen näiden päätösten valmistuttua.

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos

Ennuste

1 000 €	TP 2015	TA 2016	TOT 1-4 2016	TOT-% 2016	ENNUSTE 2016
TOIMINTATUOTOT	36 829	37 474	12 292	33	37 474
TOIMINTAKULUT	-33 908	-35 761	-11 365	32	-35 761
POISTOT	-1 748	-1 713	-542	32	-1 713
LIIKEYLIJÄÄMÄ / -ALIJÄÄMÄ	1 173	0	385		0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	0	0	0		0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	1 174	0	385		0
Poistoeron lisäys/vähennys	-884	0	90		0
Varausten lisäys/vähennys	-124	0	0		0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	166	0	475		0

Sitovat määrärahat

1 000 €	TA 2016	TOT 1-4 2016
Liikelylijäämä	0	385
Bruttoinvestoinnit	-2 300	-11

Pelastuslaitoksen talous on vuoden ensimmäisellä kolmanneksella toteutunut suunnitelmien mukaisesti. Toiminta on toteutunut toimintasuunnitelman mukaan, eikä toiminnassa ole tapahtunut mitään merkittävää, jolla olisi suuremmin taloudellisia vaikutuksia.

Talousarvion toteutuminen 2016

Pelastuslaitoksen alkuvuosi on toteutunut suunnitelman mukaan. Toimintatuotot ovat toteutuneet ennakoitua pienempänä, mutta tilanne tulee tasoittumaan vuoden aikana. Toimintamenot ovat alittaneet talousarvion erityisesti henkilöstökulujen osalta. Toimintamenot arvioidaan toteutuvan lähes budjetoidun mukaisesti.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Pelastuslaitoksen toiminta on ollut suunnitelman mukaista, paitsi päällystön osalta on henkilövajausta johtuen täyttölupamenettelystä. Myös riski muidenkin avainhenkilöiden/kriittisten henkilöiden poistumiseen kasvaa koko ajan. Henkilöstöressivajaus heikentää palveluja. Toiminnan keskeinen muu muutos oli Ruskeasannan paloaseman osittainen käyttöönotto 1.2.2016.

Suun terveydenhuollon liikelaitos

Ennuste

1 000 €	TP 2015	TA 2016	TOT 1-4 2016	TOT-% 2016	ENNUSTE 2016
TOIMINTATUOTOT	22 595	22 818	8 279	36	22 822
TOIMINTAKULUT	-22 270	-22 346	-7 025	31	-22 350
POISTOT	-69	-70	-20	28	-70
LIIKEYLIJÄÄMÄ / -ALIJÄÄMÄ	255	402	1 234		402
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-214	-227	-71		-227
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	41	175	1 163		175
Poistoeron lisäys/vähennys	0	0	0		0
Varausten lisäys/vähennys	0	0	0		0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	41	175	1 163		175

Sitovat määrärahat

1 000 €	TA 2016	TOT 1-4 2016
Liikelijäämä	402	1 234
Lainan korko	-159	-53
Korvaus peruspääomasta	-68	-23
Bruttoinvestoinnit	-200	0

Talousarvion toteutuminen 2016

Koko vuoden 2016 osalta ennuste on talousarvion kaltainen. Toiminnan volyymi (painotetut toimenpiteet) on kehittynyt positiivisesti ylittäen suunnitellun ja edellisvuoden tason ja sopimusmäärä (411 110 painotettua toimenpidettä) tultaneen ylittämään. Kiireettömässä hoitojonossa olleiden jono on purettu. Hoitojonon purkaminen tulee vaikuttamaan loppuvuodesta positiivisesti asiakasmaksujen määrään, koska hoitojonossa oli hoidon tarpeessa olevia aikuisia asiakkaita. Kustannustaso on vakautettu edellisen vuoden tasolle.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen toiminnan tehostamisohjelma vuosille 2015–2016 on käynnissä. Suunnitelma on aikataulussa. PKS-SEHYK läheteiden määrä on edelleen laskussa, palveluverkon toiminnallisista tiloista luopuminen on pitkäaikaista johtuen pitkistä irtisanomisajoista. Materiaalihankinnoissa on käytäntöjä edelleen tarkastettu, perustoimintoja on tehostettu ja painotettujen toimenpiteiden määrä on kehittynyt suunnitellusti.

Koko vuoden 2016 osalta ennuste on talousarvion kaltainen.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen toiminta ja tuottavuus on kehittynyt tavoitteiden mukaisesti. Palvelut tuotetaan omana toimintana. Osavuosikaudella suun terveydenhuollon palvelujen kysyntä on pysynyt voimakkaana. Kiireettömään tutkimusjonoon keskimäärin viikossa ilmoittautuneiden määrä on noussut huomattavasti edellisvuoteen verrattuna (n.10 %)

Suun terveydenhuollossa on tuotettu kuluvan vuoden tammi-maaliskuussa 37 204 hammaslääkärikäyntiä (38 143 vuoden 2015 vastaavana aikana), 11 481 suuhygienistikäyntiä (11 634 vuoden 2015 vastaavana aikana) ja 3 037 hammashoitajakäyntiä (3 544 vuoden 2015 vastaavana aikana). Muutosten selittävänä tekijänä on lomakausien kohdistuminen eri vuosien osalta.

Osavuosikaudella käynnit kokonaisuudessaan ovat vähentyneet. Suhteutettuna käytettävissä oleviin klinisiin tunteihin toiminta on ollut kokonaisuudessaan tehokkaampaa. Tämä näkyy osaltaan myös matalampina palkkakustannuksina. Tavoitteena on ollut hoitaa potilaat valmiiksi mahdollisimman vähäisillä käynneillä.

Suun terveydenhuollon palveluverkkosuunnitelma täsmentyy syksyyn mennessä ja vastaaviin toimenpiteisiin ryhdytään suunnitelmien valmistuttua välittömästi.

Monihuonemallin pilotointi aloitetaan Tikkurilan terveysaseman hammashoitolassa syksyllä 2016.

Hoitotakuu on toteutunut. Keskitetyn ajanvarauksen puhelimeen vastausprosentti on ollut yli 95 ja takaisinsoitto toteutunut lähes 100 prosenttisesti. Suun terveydenhuollon kiireelliseen ensiapuun pääsee saman päivän aikana. Maaliskuun lopussa kiireettömään tutkimukseen odottavien asiakkaiden määrä oli 5 577 ja odotusaika hoitoon kutsuun oli noin 4kk.

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto

Kivistön asuntorakentaminen edistyy tasaisesti. Tänä vuonna Kivistön keskustaan ennakoidaan valmistuvan 556 asuntoa ja Keimolanmäkeen ensimmäiset 483 asuntoa. Keimolanmäen II-vaiheen toteutuksen suunnittelu on käynnistynyt. Tavoitteena on, että Keimolanmäen II-vaiheen kunnallistekniikan rakentaminen alkaa vuonna 2017 ja asuntorakentaminen vuonna 2018. Kivistön kaupunkikeskuksen toteuttamista on viivästyttänyt asemakaavasta tehty valitus. Kivistön koulun alueella rakentaminen alkaa, kun koulun toiminta siirtyy uuteen Aurinkokiveen elokuussa 2016.

Aviapoliksen kasvu Suomen nopeimmin kehittyvänä yritysalueena sekä työpaikkakeskittymänä jatkuu. Markkinointiyhteistyötä alueen sijoittajien ja yrittäjien kanssa on jatkettu. Kaupungin valtuusto on hyväksynyt alueen asemakaavoitusta ja hankkeita ohjaavan Aviapoliksen kaavarungon. Aviapoliksen aseman seudulla on rakenteilla toimisto- ja liiketilaa. Aviapoliksen aseman aloituskorttelin asemakaava, joka mahdollistaa asuinkerrostalojen ja palvelukeskuksen rakentamisen, on tullut voimaan. Aviapoliksen alueella on vireillä useita asemakaavamuutoshankkeita.

Tikkurilassa liike- ja toimistokeskus Dixin toinen vaihe on rakenteilla. Kolmannen ja viimeisen vaiheen rakentaminen alkaa arviolta vuonna 2018. Tikkurilan alueella on rakenteilla 12 kerrostaloa. Myyrmäen keskustan asemakaavoitus on alkanut pidetyn kilpailun perusteella. Martinlaakson keskustakorttelin (Laajavuoren koulun tontti) asemakaava on tullut voimaan, mutta viereisestä Martinlaakson Liikekeskus Oy:n tontin asemakaavapäätöksestä on valitettu. Korsossa valtuusto on hyväksynyt Korson Tornin asemakaavamuutoksen. Muuta Korson keskustaa kaavoitetaan keskustakilpailun lähtökodista. Koivukylän keskustan suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailua valmistellaan. Hakunilan keskustan laajennuksen asemakaavamuutokseen pohjalta suunnitellaan uutta asuinkerrostaloaluetta Kaskelan asuntoalueen lounaispuolelle. Hakunilan vanhan ostoskeskuksen elinvoimaa pyritään vahvistamaan kiinteistöjä kehittämällä.

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tarkoitus on edistää asuntotuotantoa, kiinteistöjen ja kiinteän omaisuuden hankintaa ja kehittämistä sekä talon- ja infrastruktuurin rakentamista ja elinkeinopolitiikan tukemista.

Rahaston pääoma oli vuoden 2015 tilinpäätöksen mukaan 89.508.938,78 euroa. Lainasaamisten määrä oli 56.933.931,23 euroa. Arvio vuoden 2016 aikana rahastoon palautuvista lyhennyksistä on 916.258,44 euroa ja koroista 1.603.806,09 euroa. Rahaston käytettävissä oleva määrä 2016 on 35.095.072,08 euroa.

Alkuvuodesta ei ole myönnetty uusia lainoja tai avustuksia.

Sosiaalinen luototus

Sosiaalisessa luototuksessa myönnetään luottoja pienituloisille ja vähävaraisille kuntalaisille sekä annetaan taloudellista neuvontaa ja ohjausta luottoa haettaessa sekä tarvittaessa myös luoton maksuohjelman aikana. Asiakkaat olivat pääosin velkaantuneita kuntalaisia. Luottoa kysytään vielä vähän muuhun kuin velkojen järjestelemiseen. Yksikön tavoite on saada pienituloisia ja vähävaraisia kuntalaisia käyttämään sosiaalisia luottoja myös kodin hankintoihin ja muihin välttämättömiin tarpeisiin ja tällä tavoin ennaltaehkäistä ylivelkaantumista.

Luottoja myönnettiin 14 kpl 80 632,35 eurolla. Kielteisiä luottopäätöksiä tehtiin 29 kpl. Kuntalaisten taloudellinen tilanne näyttää hieman paremmalta kuin viime vuonna ja luottoja arvioidaankin myönnettävän enemmän.

Sosiaalisen luototuksen rahaston tuotot vähennettyinä kuluilla olivat 3.690,39 euroa ajalla 1.1. - 30.4.16. Tuotot ovat edelleen alhaiset matalan korkotason vuoksi.

Rahastossa oli käytettävissä 30.4.2016 luottojen myöntämiseen 618 228,64 euroa.

Rahaston luottotappiokirjaukset 30.4.2016 mennessä yhteensä 211 496,48 euroa on 4,48 prosenttia 30.4.2016 mennessä myönnettyjen luottojen kokonaismäärästä 4 729 287,63 euroa.

Sosiaalisen luototuksen tavoitteessa on pysytty.

Yksikön käyttötalous pysyy talousarvion puitteissa.

Vahinkorahasto

Ensimmäisen vuosineljänneksen aikana rahastosta on maksettu 1,366 milj. euroa, josta noin 39 000 euroa on toiminnasta aiheutuneita vahinkoja, 23 000 euroa vastuuvahinkoja ja 1,306 milj. euroa vakuutusmaksuja.

Toteutumistietojen perusteella käyttösuunnitelman arvioidaan toteutuvan.

INVESTOINNIT

1 000 €	TA 2016	TOT 1-4 2016	TOT-% 2016	Ennuste	
INVESTOINTITULOT	3 650	1 836	50,3	3 755	
Rakentaminen	-39 175	-9 341	23,8	-41 105	●
Uudisrakennukset	-14 590	-4 651	31,9	-17 070	
Peruskorjaukset	-22 835	-4 425	19,4	-22 285	
Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt	-1 750	-265	15,1	-1 750	
Aineeton omaisuus	-6 200	-1 013	16,3	-6 200	●
Julkinen käyttöomaisuus	-36 165	-7 276	20,1	-39 565	●
Liikennealueet	-25 565	-5 240	20,5	-25 565	
Urheilualueet	-2 620	-286	10,9	-2 620	
Virkistysalueet	-480	-85	17,6	-480	
Ympäristörakentaminen	-5 000	-667	13,3	-5 000	
Yhteishankkeet	-2 500	-268	10,7	-2 500	
Kehärata		-730		-3 400	
Irtain omaisuus	-6 350	-416	6,6	-6 350	●
Kiinteä omaisuus	-10 000	-525	5,2	-17 300	●
Osakkeet ja osuudet	-905	-511	56,5	-905	●
VANTAAN KAUPUNGIN INVESTOINNIT	-98 795	-19 082	19,3	-111 425	
Liikelaitosten ja rahastojen investoinnit	-4 260	-24	0,6	-4 240	
BRUTTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ	-103 055	-19 106	18,5	-115 665	
INVESTOINNIT NETTO	-99 405	-17 270	17,4	-111 910	

Rakentaminen

Vuoden 2016 talousarviokäsittelyssä hyväksyttiin toimitilainvestointeihin 39,2 milj. euron määräraha. Toimitilainvestointien ennustetaan toteutuvan 41,1 milj. euron kustannuksin, eli talousarvio ylittyy noin 2 milj. euroa. Ylitys johtuu pääosin äkillisistä, työohjelmaan kuulumattomista Sivistystoimen uusista tilatarpeista ja huonokuntoisten koulutilojen korvaavista tilahankkeista. Tässä vaiheessa vuotta ennusteeseen sisältyy epävarmuutta.

Uudisrakennukset

Uudisrakennusten osalta työohjelman mukaisten hankkeiden kustannusennuste on 17,1 milj. euroa, joka ylittää noin 2,5 milj. eurolla uudisrakennusten investointimäärärahan. Kustannusten ylitys johtuu pääosin työohjelmaan kuulumattomista sivistystoimen kiireisistä uusista tilatarpeista ja huonokuntoisten koulutilojen korvaavista tilahankkeista. Ohjelman mukaisista hankkeista Simonkallion päiväkotihankkeen ennustetaan ylittävän hankkeelle varatun määrärahan johtuen vuoden 2015 laskutusviiveistä.

Ensimmäisellä osavuositarkastusjaksolla valmistui vuokratilahankkeena toteutettu päiväkotipaviljonki Länsimäkeen, sekä Petikon tukikohdan huoltorakennus. Lisäksi valmistui VTK:n ja Kuntekin rahoittama Hakunilan harjoitusjalkapallohalli. Määräraharahoitteisista hankkeista ajanjaksolla valmistui Vaaranpuiston päiväkodin suunnittelu.

Rakennusvaiheessa olivat seuraavat vuonna 2016 valmistuvat kohteet: Aurinkokivi -hankkeen ensimmäinen vaihe, Itä-Hakkilan uudet päiväkotitilat, Simonkallion päiväkoti sekä vuokratilahankkeina toteutettavat väliaikaiset päiväkotipaviljongit Tikkurilaan ja Aviapolikseen.

Peruskorjaukset

Peruskorjaustyöohjelman mukaisten hankkeiden kustannusten ennustetaan olevan noin 22,3 milj. euroa, jolloin työohjelman mukaisten peruskorjausten investointimääräraha alittuu 0,5 milj. euroa. Alitus johtuu pääosin Pähkinärinteeseen koulun korjausrakoiden ennakoitua edullisimmista tarjouksista.

Tarkastelujakson aikana suurimmista hankkeista valmistui Kaivokselan päiväkodin osittaiset peruskorjaustyöt. Rakennusvaiheessa olivat Korson vanhustenkeskuksen perusparannustyöt, Pähkinärinteeseen koulun osittainen peruskorjaus, Raikupolun päiväkodin osittainen peruskorjaus, sekä HUS:lta vapautuneen Peijaksen sairaalan osaston K4 korjaus- ja muutostyöt. Katriinan sairaalan B-osan peruskorjauksen ja potilasarkiston muutostyöhanke oli urakkakilpailutusvaiheessa.

Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt

Vuokra- ja osaketilojen muutostöiden kustannusten ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Jakson aikana työn alla oli useita sisäilmakorjauksia, joiden kustannukset tulevat ylittämään budjetoidun määrärahan. Työohjelman mukaisia pienempiä hankkeita on siirtynyt myöhemmin tehtäväksi. Tarveselvitys- tai hankesuunnitteluvaiheessa olivat Tikkurilan sosiaali- ja terveysaseman korjaustyöt, Leppäkorven päiväkodin osittaiset peruskorjaustyöt, sekä Länsimäen kirjasto- ja nuorisotilojen muutos- ja korjaustyöt.

Aineeton omaisuus

Aineettoman omaisuuden investointien toteuma oli ensimmäisen vuosineljänneksen jälkeen 0,7 milj. euroa ollen 12 prosenttia talousarviosta. Vuodelle 2016 aineetonta investointia on budjetoitu 5,7 milj. euroa (+ Apotti 0,5 milj. euroa) talous- ja velkaohjelman mukaisesti. Aineettoman omaisuuden investointien ennuste vuodelle 2016 ilman Apottia on noin 5,7 milj. euroa. Apotin osalta ennuste toteumasta on 0,5 milj. euroa.

Toimialojen tekemisistä hanke-esityksistä tietohallinto on koonnut hankesalkun. Tietohallinnon ohjausryhmä ja tietohallinto ovat priorisoineet yhteistyössä toimialojen kanssa hanke-esitykset ja hankkeet toteuttaen tietohallinto-ohjelmaa.

Keskeisimpiä hankkeita, jotka ovat käynnissä 2016:

- Sähköiset palvelut (käynnissä)
 - talous- ja velkaneuvonta
 - neuvolapalvelut
 - suojattu asiakasviestintä
 - kuntalaistietojen ylläpito
 - kuntalaisen asiointitili ja asiointikansio
 - aloite- ja palautepalvelu
 - asiantuntijan ajanvaraus
 - kehitysideoiden jättäminen
- Pilvipalvelut O365 (koulutus käynnissä)
- Perustietoturvasot (käynnissä)
- Tiedolla johtaminen (PoC käynnissä)
- Kiinteistön hallinta - KIHA (käyttöönotto käynnissä)
- Kotihoidon mobiilisovellus (käyttöönotto käynnissä)
- Apotti (käynnissä)
- Varhaiskasvatuksen toiminnanohjaus (kehittäminen käynnissä)
- Varhaiskasvatuksen mobiilitoiminnanohjaus (käyttöönotto käynnissä)
- Sivistystoimen kotisivujen uudistus (käynnissä)
- Maankäytön suunnittelujärjestelmä (PoC käynnissä)
- SAP siirto ja päivitys (käynnissä)

- Yhdentyvän viestinnän kokonaisuus (suunnittelu käynnissä)
- Työllisyyspalveluiden toiminnanohjaus (käynnissä)

Julkinen käyttöomaisuus

Liikennealueiden, urheilulaitosten, virkistysalueiden, ympäristörakentamisen, sekä yhteishankkeiden ja Kehäradan rakentamisen määrärahoista on ensimmäisen vuosikolmanneksen aikana käytetty yhteensä noin neljännes. Työt ovat alkuvuonna edenneet pääosin työohjelman mukaisesti. Investointien määrärahan käyttö alkuvuonna on yleensä suhteessa vähäisempää muuhun vuoteen verrattuna, ja kiihtyy kevään ja kesän myötä. Liikennealueiden osalta tilanne on normaali vuoden ajankohtaan nähden.

Merkittävimmät käynnissä olevat katuhankkeet ovat Kivistön, Keimolanmäen ja Vehkalan alueiden uudet kadut. Tikkurilassa on käynnissä kaupungintalon edustan vesipeilin rakentaminen. Nikinmäessä rakennetaan Sipoontien alikulkukäytävää, jonka on määrä valmistua ennen koulujen alkamista syksyllä 2016. Kaivokselassa rakennetaan Vanhaa Kaarelantietä.

Yhteishankkeena valtion kanssa toteutettava Kehä III:n toinen parantamisvaihe on edennyt kokonaisuudessaan hyvin. Molemmissa urakoissa on jäljellä vain pieniä viimeistelytyöitä. Toinen käynnissä oleva valtion yhteishanke Ylästöntien parantaminen Vantaanlaaksontien ja Lentoasemantien välillä on lähes valmis pieniä viherviimeistelytyöitä lukuun ottamatta. Helsingin kaupungin kanssa yhteishankkeena toteutettavan Valimotien ja Tapaninkyläntien liittymän rakennustyöt ovat käynnistyneet ja kohde valmistuu syksyllä 2016.

Ympäristörakentamisen hankkeiden valmistelu on edennyt hyvin. Hankkeet perinteisesti käynnistyvät huhti-toukokuun aikana ja kiihtyvät syksyä kohden. Merkittävimmät kohteet sijaitsevat Tikkurilassa, Korsossa ja Kivistössä.

Kehärata avautui liikenteelle 1.7.2015 ja valmistui lopullisesti maaliskuussa 2016, kun lentoaseman terminaalisisäänkäynnin liukuportaat otettiin käyttöön 17.3.2016. Vuoden 2016 talousarviossa ei varauduttu lentoaseman urakan viivästymiseen. Liikenneviraston antaman alustavan arvion mukaan vuoden 2016 kustannukset ovat Vantaan kaupungin osalta kokonaisuudessaan noin 3,4 milj. euroa.

Irtain omaisuus

Konserni- ja asukaspalvelujen irtaimen omaisuuden hankintoihin on vuodelle 2016 budjetoitu 450 000 euroa.

Tietohallinnon 175 000 euron talousarvioon sisältyy mm. tietohallinnon laite-hankintoja sähköisten yojirjoitusten osalta, Aurinkokiven koulun ICT-hankintoja ja kokeellisen toiminnan ICT-hankintoja.

Työllisyyspalveluiden uuden toimipisteen ensikalustamiseen Vernissakatu 1:ssä on budjetoitu 180 000 euroa. Asukaspalveluiden muihin kalustamisiin on varattu 95 000 euroa (mm. Katrineberg, Leinikkitie 22, Vantaa-infot, Yhteinen pöytä).

Ensimmäisellä vuosikolmanneksella määräraha on käytetty vasta 1 168 euroa mutta talousarvion odotetaan toteutuvan lähes täysimääräisesti.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan irtaimen omaisuuden määräraha toteutunee käyttösuunnitelman mukaisena.

Sivistystoimen toimialan irtaimen omaisuuden määrärahan riittävyyteen tuo haasteita uusien päiväkotipa-viljonkien kalustaminen ja Martinuksen näyttämönosturin hankinnan siirtyminen tälle vuodelle. Liikuntayh-tiöiden kaluston kunto asettaa irtaimen omaisuuden määrärahaan kustannuspaineita jo tälle vuodelle.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan irtaimen omaisuuden osalta talousarvio toteutunee suunnitellusti. Aurinkokiven ensikertainen kalustaminen toteutuu kevään ja kesän 2016 aikana. Varikon kalustohankinnat sijoittuvat loppuvuoteen 2016.

Kiinteä omaisuus

Kiinteän omaisuuden osto

Kiinteän omaisuuden ostomäärärahojen ennustaan ylittävän talousarvion. Maanhankintaan tullaan esittämään määrärahakorotusta tämän vuoden aikana.

Maa-alueiden kunnostus

Sekä esirakentaminen että pilaantuneiden maiden kunnostaminen on edennyt alkuvuonna maltillisesti. Merkittäviä uusia käynnistettäviä hankkeita ei ole, mutta eräiden tyhjiillään olevien koulujen purkamista selvitetään parhaillaan yhteistyössä Tilakeskuksen kanssa.

Osakkeet ja osuudet

Osakkeiden ja osuuksien määrärahoilla on sopimuksen mukaan sijoitettu 449 391 euroa Apotti Oy:n sijoitetun vapaan pääoman rahastoon sekä lunastettu Koy Vantaan helikopteritukikohdan osakkeet 60 000 eurolla. Lisäksi tilakeskus on myynyt asunto-osakkeita 377 117 eurolla.

Liikelaitosten ja rahastojen investoinnit

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen investoinnit etenevät investointisuunnitelman mukaisesti. Suurin osa investoinneista valmistuu kesällä ja loppuvuoden aikana. Pelastuslaitoksen investoinnit 2,3 milj. euroa arvioidaan toteutuvan hankeryhmittäin budjetoidun mukaisesti.

Vantaan työterveys liikelaitoksen valmistuneet investoinnit 1-4 2016 ovat 12 000 euroa. Investoinnit ovat tutkimuspöytiä.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen investoinnit vuodelle 2016 on 200 000 euroa. Alkuvuodesta investointeja ei ole kirjattu. Koko vuoden osalta hoitoyksiköitä (mm. CAD-Cam-laitteisto) joudutaan korvaamaan vanhenemisen johdosta talousarvioon merkityllä summalla 200 000 euroa.

HENKILÖSTÖ

	31.4.2015	31.4.2016
Yleishallinto	7	5
Kaupunginjohtajan toimiala	178	169
Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala	359	349
Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	465	474
Vantaan työterveys liikelaitos	70	73
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala	2 676	2 746
Suun terveydenhuollon liikelaitos	316	328
Sivistystoimen toimiala	5 805	5 846
Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala	684	697
Yhteensä	10 560	10 687

Palkat

Palkkamenot kasvoivat tammi-huhtikuussa 2,4 prosenttia edellisvuoden ajankohtaan verrattuna. Kuluvin vuoden palkkamenot huhtikuun lopussa olivat 120,8 milj. euroa, mikä on 2,6 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.

Henkilöstön kehittäminen

Koulutusohjelmat toimialoilla ovat valmistuneet ja vuoden 2016 sisäisten koulutusten toteutus on menossa. Koulutushallintajärjestelmän kilpailutus on toteutettu ja hankintapäätös tehtiin maaliskuulla: sopimuskumppaniksi valikoitui eTaika Oy. Käyttöönottoprojekti käynnistyi huhtikuulla.

Kehittämispalveluiden tuotteistus on tehty ja kilpailutusdokumentit odottavat hankintajärjestelmän avautumista hankintalain muutosten vuoksi.

Esimiesvalmennukset: Esimiehenä Vantaalla ja Johtamistarjotin-valmennukset ovat toteutuneet. Uusi JET (johtamisen erikoisammattitutkinto -valmennus) käynnistyy kesäkuussa, osallistujien hakuprosessi ja infotilaisuus on toteutettu alkuvuodesta ja koulutusohjelma rakennettu yhteistyökumppanina MIF-Management Institute of Finlandian kanssa maaliskuussa. Koulutus toteutetaan oppisopimuskoulutuksena, jossa käytetään Varian ammatillisen lisäkoulutuksen oppisopimuspaikkoja.

Toimialojen kehittämisprosesseja on toteutuksessa ollut alkuvuodesta 33 kpl.

Maaliskuun loppuun mennessä oli tehty 641 tuunattua työpäivää eli sairausloman sijasta oltu terveydentilaan sopeutetussa tehtävissä.

Järjestelmien kehittäminen

eHijatin teknologian kehittämisprojekti on jatkunut aikataulun mukaisesti ja palkanlaskennan automaatioprojekti on etenemässä. Näillä näkymin tuotantokäyttöön päästää touko-kesäkuun vaihteessa.

VANTAAN KAUPUNGIN TYTÄRYHTIÖT

Vantaan kaupungin merkittävien tytäryhtiöiden osavuosikatsausten koosteessa raportoidaan Vantaan kaupungin tytäryhtiöiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteumat vuosikolmannekselta 1-4/2016 tai jos ko. lukuja ei ole ollut saatavilla vuosineljännekseltä 1-3/2016. Koosteen tiedot perustuvat konsernipalveluiden lähettämiin, yhtiöiden toimitusjohtajien 4.5.2016 mennessä palauttamien kyselylomakkeiden tietoihin.

Vantaan kaupungin tytäryhtiöiden osavuosisiraportti 1-4/2016 on osavuosikatsauksen liitteenä 3.

Vantaan kaupungin merkittävien tytäryhtiöiden osavuosisikooste 1-4/2016

Sisällysluettelo

VANTAAN KAUPUNGIN MERKITTÄVIEN TYTÄRYHTIÖIDEN OSAVUOSIKATSAUKSET 1-4/2016	3
Vantaan Energia Oy (konserni)	3
VAV Asunnot Oy (konserni)	6
VTK Kiinteistöt Oy (konserni)	9
Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy	11
Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy	16
A-tulkkaus Oy	18

Vantaan kaupungin merkittävien tytäryhtiöiden osavuosikatsaukset 1-4/2016

Vantaan kaupungin merkittävien tytäryhtiöiden osavuosikatsausten koosteessa raportoidaan Vantaan kaupungin tytäryhtiöiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteumat vuosikolmannekselta 1-4/2016 tai jos ko. lukuja ei ole ollut saatavilla vuosineljännekseltä 1-3/2016. Koosten tiedot perustuvat konsernipalveluiden lähettämiin, yhtiöiden toimitusjohtajien 4.5.2016 mennessä palauttamien kyselylomakkeiden tietoihin. Lomakkeet toimitettiin Vantaan Energia Oy:lle, VAV Asunnot Oy:lle, VTK Kiinteistöt Oy:lle, Vantaan Tilapalveltu Vantti Oy:lle, A-Tulkkaus Oy:lle ja Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy:lle. Muiden kaupungin tytäryhtiöiden osavuosiraportointi 1-4/2016 tapahtuu yleisjaostolle 13.6.2016. Lisäksi merkittävien ja keskeisten tytäryhtiöiden riskienhallinnasta on tehty erillinen kysely, jonka tulokset raportoidaan yleisjaostolle 13.6.2016.

Yhtiöiden kokoeroista, toimialojen- ja toiminnan erilaisuuksista sekä toimitusjohtajien toimittamien raporttien erilaisuudesta johtuen raportointi ei ole kaikkien yhtiöiden osalta yhteneväistä. Lisätietoa yhtiöistä antavat niiden toimitusjohtajat sekä konsernipalvelut.

Vantaan Energia Oy (konserni)

Y-tunnus	0124461-3
Omistusosuus	60 %
Hallituksen pj	Tommi Valtonen
Toimitusjohtaja	Pertti Laukkanen

Vantaan Energia Oy on yksi Suomen suurimmista kaupunkienergiayhtiöistä. Vantaan kaupunki omistaa yhtiöstä 60 % ja Helsingin kaupunki 40 %. Vantaan Energia -konsernin muodostivat emo-yhtiö Vantaan Energia Oy ja sen tytäryhtiö Vantaan Energia Sähköverkot Oy sekä osakkuusyhtiöt.

Vantaan Energia Oy tuottaa energiapalveluita asiakkailleen. Yhtiön päätuotteita ovat sähkö, kaukolämpö ja maakaasu. Vantaan Energia myy sähköä yritysasiakkaille valtakunnallisesti ja kotitalouksille Vantaalla ja sen lähialueilla. Kaukolämpöliiketoiminnassa yhtiön markkina-alueena on Vantaa. Maakaasua yhtiö tarjoaa teollisuuden tarpeisiin.

Tytäryhtiö Vantaan Energia Sähköverkot Oy vastaa sähköverkkotoiminnasta Vantaalla lukuun ottamatta lentokenttäaluetta. Tytäryhtiö Vantaan Aviaenergia Oy fuusioitiin 1.1.2014 Vantaa Energia Oy konserniin. Lisätietoa Vantaan Energia Oy:stä <http://www.vantaanenergia.fi/>

Toimintaympäristö

Pohjoismaisen sähkömarkkinan yhtenäistäminen jatkuu

- Datahub mittaustiedon hallintaan
- Yhden luukun periaate asiakasrajapintaan.

Useat voimaansaatetut ja tulevat lakimuutokset muuttavat pelisääntöjä ja toimintamalleja ja luovat kustannuksia

- mm. energiatehokkuus, IE-direktiivi, tietosuojat
- sähkömarkkinalaki uudistuneeksi
- puun energiakäytön kestävyyskriteerit EU:n tarkastelussa.

Älykkyyks lisääntyy energiaverkoissa ja niiden monimutkaisuus lisääntyy. Samalla hajautetun energiantuotannon määrä kasvaa.

Toiminta

- Tuulivoimainvestointeja
- Fennovoima-hanke jatkuu
- Toimitalon perusparannushanke käynnissä. Yhtiö on jatkossa uusissa tiloissa vuokralaisena. Noin vuoden ajan yhtiö toimii väistötiloissa (Heidenhofintie 2).
- teollisuuden päästödirektiivin (IED) vaatimat muutostyöt jatkuvat Martinlaakson voimalaitoksella ja lämpökeskuksissa
- Uuden asiakastietojärjestelmän hankinta on käynnistetty
- Hakkilan sähköaseman uusinta käynnissä.

Taloudellinen katsaus

Alkuvuoden 2016 liiketoiminta ja tulos ovat kehittyneet budjetoitua paremmin. Myös koko vuoden 2016 ennustettu liikevoitto näyttää kehittyvän suotuisasti budjettiin verrattuna.

Tulosta parantavia tekijöitä ovat olleet mm.

- öljyvaraston myyntivoitto (huoltovarmuus ei edellytä enää yhtä suurta varastointia)
- norjalaista vesivoimaa on tehty poikkeuksellisen paljon
- kautta linjan on kiinnitetty erityistä huomiota kustannuskehitykseen (mm. ulkopuoliset palvelut, henkilöstökulut).

Tuloslaskelma 1 000 eur	Ero			Muutos		Ero			Muutos	
	Toteuma 1-3/2016	Budjetti 1-3/2016	tot 1-3/16 ./. Bud 1-3/16	Toteuma 1-3/2015	1-3/15	Ennuste 2016	Budjetti 2016	Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2015	enn. 2016 ./. Tot. 2015
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	96 117	94 515	1 602	90 736	5 381	288 600	281 088	7 513	288 139	461
Henkilöstökulut	-6 087	-6 557	470	-6 514	428	-26 081	-26 714	633	-28 425	2 344
Materiaalit ja palvelut	-49 692	-52 153	2 462	-49 977	286	-172 109	-170 526	-1 583	-178 850	6 741
Kiinteistöom. hoitokulut	-625	-728	104	-781	157	-2 967	-3 183	216	-3 996	1 030
Liiketoiminnan muut kulut	-6 982	-7 408	426	-3 545	-3 437	-27 486	-27 264	-222	-22 780	-4 706
Poistot	-6 868	-6 795	-74	-6 887	19	-26 221	-27 324	1 103	-28 101	1 880
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	502	502	0	736	-234	2 010	2 010	0	3 011	-1 001
Liiketulos	26 367	21 377	4 990	23 768	2 598	35 747	28 086	7 660	28 997	6 750
Rahoitustuotot	39	32	6	63	-24	136	130	6	322	-186
Rahoituskulut	-468	-687	218	-412	-56	-2 536	-2 754	218	-2 990	454
Verot	-4 511	-929	-3 583	-4 831	320	-6 267	-4 690	-1 577	-4 431	-1 837
Nettotulos	21 425	19 794	1 632	18 588	2 838	27 079	20 771	6 308	21 898	5 181
Satunnaiset erät (netto)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kokonaistulos	21 425	19 794	1 632	18 588	2 838	27 079	20 771	6 308	21 898	5 181

1 000 eur	Ero			Muutos		Ero			Muutos	
	Toteuma 1-3/2016	Budjetti 1-3/2016	tot 1-3/16 ./. Bud 1-3/16	Toteuma 1-3/2015	1-3/15	Ennuste 2016	Budjetti 2016	Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2015	enn. 2016 ./. Tot. 2015
Investoinnit (netto)	7 794	12 545	-4 751	4 395	3 399	49 892	51 531	-1 639	38 686	11 206
Lainat kauden lopussa	145 965	140 931	5 034	18 428	127 537	138 933	140 931	-1 998	153 800	-14 867
Oma pääoma						206 928	206 928	0	202 429	4 499
Taseen loppusumma						573 608	573 608	0	571 213	2 395
Henkilöstö lkm	334	331	3	348	-14	339	348	-9	355	-16

Vantaan energia Oy -konserni				
TUNNUSLUVUT	Toteuma 1-3/2016	Budjetti 2016	Muutos tot ./. budj.	Toteuma 2015
Oman pääoman tuotto %	10,1 %	10,1 %	0,0 %	10,6 %
Liikevoitto%	27,8 %	10,2 %	17,6 %	10,3 %
Omavaraisuusaste	36,1 %	36,1 %	0,0 %	35,4 %
Bruttoinvestoinnit milj.eur	9,6	51,5	-41,9	38,8
Br.investoinnit %:a liikevaihdosta	10,1 %	18,7 %	-8,6 %	13,7 %

*) 1-3/2016 oman pääoman tuotto % ja omavaraisuusaste ovat arvioita

Investoinnit

Vuonna 2016 bruttoinvestoinnit tulevat olemaan luokkaa 53 M€. Summa koostuu mm. investoinneista kaukolämpöverkkoon 7 M€, voimalaitoksiin 7 M€, sähköntuotanto-osuuksiin 15 M€ ja sähköverkkoon 15 M€.

Investoinnit rahoitetaan tulorahoituksella ja vieraalla pääomalla.
Tulevina vuosina investointien arvioidaan olevan n. 45 M€ /vuosi.

Rahoitus

Kassavirta 1 000 eur	Ero			Muutos		Ero			Muutos	
	Toteuma 1-3/2016	Budjetti 1-3/2016	tot 1-3/16 Bud 1-3/16	Toteuma 1-3/2015	1-3/15	Ennuste 2016	Budjetti 2016	Ennuste Budjetti	Toteuma 2015	enn. 2016 Tot. 2015
kassa jakson alussa	7 794	5 052	2 743	5 928	1 867	7 794	5 052	2 743	5 928	1 867
+ liiketoiminnan rahavirta	52 058	29 087	22 971	25 735	26 322	77 270	69 808	7 462	-50 677	127 947
+ investointien rahavirta	-7 794	-12 545	4 751	-4 395	-3 399	-49 892	-51 531	1 639	-38 686	-11 206
+ rahoituksen rahavirta	-7 314	438	-7 751	-6 837	-477	-21 480	-15 298	-6 182	91 229	-112 709
Kassa jakson lopussa	44 745	22 031	22 714	20 431	24 313	13 692	8 030	5 662	7 794	5 898

Vantaan Energia –konsernin rahoitustilanteeseen vaikuttavat suurimmat tekijät ovat investointien volyymi ja omistajille maksettavan osingon määrä.

Tavoitteena on, että normaalit vuosittaiset kunnossapitoinvestoinnit hoidetaan tulorahoituksella eli niihin ei oteta lisävelkaa. Myöskään osinkojen maksamista lisävelanotolla ei voida pitää mielekkäänä.

Mahdolliset uudet tuotantoinvestointikohteet ja niiden velkarahoitustarve tarkastellaan tapauskohtaisesti tarkoin investointilaskelmin.

Tilapäiset rahoitustarpeet (käyttöpääoman heilahtelu) hoidetaan kaupungin konsernitililimiitillä ja yritystodistuksilla.

Henkilöstö

joista 328 (355) on vakituksessa työsuhteessa ja 8 (9) määräaikaisessa työsuhteessa. Henkilöstön keski-ikä vuonna 2015 oli 44,8 vuotta (vuonna 2014: 45,1 vuotta).

Henkilöstöstä on työntekijöitä 80 (vuonna 2015: 86), toimihenkilöitä 161 (166), ylempiä toimihenkilöitä 83 (89) ja johtoa 12 (12). Huomioitavaa on, että suurin osa tuotannollisesta henkilöstöstä kuuluu toimihenkilöihin.

Sairauspoissaoloprosentti oli 3,3 vuonna 2015 (vuonna 2014: 3,1%). Koulutuspäiviä oli vuonna 2015 keskimäärin 4,1/henkilö (vuonna 2014: 4,2 päivää).

Vuonna 2015 palkkasimme 12 (vuonna 2014: 15). Yrityksen sisältä siirtyi 4 henkilöä (1) uuteen tehtävään. Mahdollistimme kesätyöpaikan ja opintoihin liittyvän harjoittelujakson noin 60 (60) nuorelle.

Vuonna 2015 eläkkeelle jäi 10 (vuonna 2014: 16) henkilöä. Seuraavan viiden vuoden aikana noin 40 henkilöä siirtyy eläkkeelle.

Tavoitteet

Tavoite vuodelle 2016	Tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v.n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2016	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutuneen: - täysin - osittain - ei lainkaan
Konsernin liikevoitto	liikevoitto Meur	29,0	30,1	Yhtiö		35,8	toteutuneen täysin
Konsernin SIPO	SIPO %	5,7 %	6,0 %	Yhtiö		7 %	toteutuneen täysin
Konsernin investoinnit	toteutuneet uudet investoinnit vuonna 2016, Meur	74,1	41,0	Yhtiö	Huom! Yhtiön investointibudjetti vuodelle 2016 on 51,5 M€. Tämä on tavoitetaso yhtiössä.	49,7	mahdollista saavuttaa
Toimitushäiriöt sähkö	h/as/a		0,2	Yhtiö		0,2	mahdollista saavuttaa
Uusiutuva energia koko energia-tuotannosta (vesivoima, tuulivoima, bioenergia, jäte-energia*)	% -osuus koko energian tuotannosta		26 %	Yhtiö	vesivoiman ajoa on suunnitelmavuonna lisätty suunnitellusta	32 %	toteutuneen täysin
Muu päästökauppavapaa energia koko energiatuotannosta (ydinvoima, jäte-energia*)	% -osuus koko energian tuotannosta		16 %	Yhtiö		20 %	toteutuneen täysin

*) jätteellä tuotettu energia on jaettu 50% uusiutuviin ja 50% muuhun päästökauppavapaaseen perustuen tilastokeskuksen polttoaineluokitukseen 2015).

VAV Asunnot Oy (konserni)

Y-tunnus	0640915-7
Omistusosuus	100 %
Hallituksen pj	Juhani Paajanen
Toimitusjohtaja	Teija Ojankoski

VAV Asunnot Oy on Vantaan kaupungin 100 %:sti omistama yhtiö, joka rakennuttaa ja omistaa vuokra-asuntoja. Yhtiö tuottaa laadukkaita ja kohtuuhintaisia koteja vantaalaisille. Kiinteistökannan suunnitelmallisilla korjauksilla varmistetaan niiden arvon säilyminen sekä asumisviihtyvyys yhteistyössä asukkaiden kanssa. Yhtiön omistuksessa on yli 10 000 asuntoa Vantaalla, joissa asuu n. 20 000 ihmistä. VAV Asunnot Oy:n tytäryhtiö VAV Palvelukodit Oy vuokraa asunnot Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveystoimen erityisryhmien asumiskäyttöön. Kesällä 2015 toteutettiin palveluasumisen liiketoimintasiirto VAV Asunnot Oy:n tytäryhtiöön VAV Hoivakiinteistöt Oy:hyn.

Lisätietoa VAV-Asunnot Oy:stä <http://vav.as.wodemedia.fi/>

Toimintaympäristö

- Lainsäädäntöhankkeet tuovat muutoksia korjaustoiminnan rahoitukseen, korjauksiin varautumiseen ja asukasvalintaan. Korjauksiin varautumisen euromäärää tullaan rajoittamaan ja asukasvalintaan palautetaan tulorajat, joiden tasosta ei ole vielä varmuutta. Lisäksi omille varoille vuokrassa perittävä tuotto alenee 4 %:in.
- Yleishyödyllisyyslainsäädännön muutokset
- Kiinteistöjen korjaustarpeiden kasvu – kiinteistökannan samanikäisyys kasaa korjauskustannuksia lähivuosiin
- Asunnon tarvitsijoiden tulotason jatkuva heikkeneminen suhteessa asumisen kustannuksiin.

Toiminta

- Loiskekuja1: valmistuu 105 asuntoa. Liikevaihto kasvaa.
- Jatketaan rajoituksista vapautuvien kiinteistöjen myyntiä. Turvataan omia varoja korjausrakentamiseen ja uudistuotantoon.
- Haettiin ARA:lta kohdennetusti vapautusta rajoituksista. Tavoitteena turvata uustuotannon sekä peruskorjausten omat varat.
- Viedään eteenpäin neljää kaavakehityshanketta: Veturikuja 8, Hakopolku 4, Maalinahantie. Korvaavalla ja täydentävällä kaavoituksella mahdollistetaan kalliiden korjausten korvaaminen tehokkaammalla ja taloudellisesti kannattavammalla uudistuotannolla ja tonttimyynti omien varojen kerryttämiseksi.
- Joutsenmerkkitalon suunnittelu käynnistyy. Kestävä rakentaminen pidentää kiinteistöjen elinkaarta ja taloudellista kannattavuutta.
- Aurinkopaneeleja kokeillaan uudiskohteissa kiinteistösähkön tuotannossa. Ylläpitokustannusten hallinta.
- PTS-suunnitelman mukaisissa korjauksissa uusitaan lämmöntuotantolaitteita, tutkitaan hybridiratkaisuja kiinteistöjen lämmöntuotantoon. Ylläpitokustannusten hallinta.
- Asumisturvallisuuden vaikutetaan talonkirjatietojen tarkastamisella.
- Parannetaan tietojärjestelmiä ja asukkaille suunnattuja sähköisiä palveluja. Toiminnan taloudellinen tehokkuus.
- Muutetaan vuokranmääritys ARA:n uuden ohjeistuksen mukaisesti vastaamaan kiinteistön käyttöarvoa.

Taloudellinen katsaus

Tuloslaskelma 1 000 eur	Ero tot 1-4/16			Muutos			Ero			Muutos enn. 2016	
	Toteuma 1-4/2016	Budjetti 1-4/2016	./. Bud 1- 4/16	Toteuma 1-4/2015	1-4/16 ./. 1-4/15		Ennuste 2016	Budjetti 2016	Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2015	./. Tot. 2015
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	29 291	29 672	-381	28 995	296		89 015	89 015	0	93 669	-4 654
Henkilöstökulut	-871	-1 023	152	-793	-78		-3 069	-3 069	0	-2 657	-412
Kiinteistöom. hoitokulut	-12 859	-15 997	3 137	-11 516	-1 343		-47 990	-47 990	0	-39 323	-8 667
Liiketoiminnan muut kulut	-208	-30	-178	-174	-34		-89	-89	0	-766	677
Poistot	-5 822	-6 720	897	-13 675	7 853		-20 159	-20 159	0	-19 198	-961
Liiketulos	9 531	5 903	3 628	2 837	6 694		17 708	17 708	0	31 725	-14 017
Rahoitustuotot	24	46	-22	38	-14		137	137	0	155	-18
Rahoituskulut	-2 294	-4 239	1 945	-3 042	748		-12 716	-12 716	0	-8 938	-3 778
Verot			0		0				0		0
Nettotulos	7 260	1 710	5 550	-167	7 427		5 129	5 129	0	22 942	-17 813
Satunnaiset erät (netto)			0		0				0		0
Kokonaistulos	7 260	1 710	5 550	-167	7 427		5 129	5 129	0	22 942	-17 813

- Suunnitelman mukaisesti lyhennetään bullet-lainoja ja järjestellään osittain uudestaan.
- Kulukehitys on alkuvuonna ollut aiempien vuosien kaltainen eli toteutuneet kulut eivät ole tasapainossa tasajakaisen talousarvion kanssa.
- Korjaushankkeet painottuvat kesäaikaan.
- Omavaraisuusastetta pyritään kasvattamaan esim. myyntituloilla
- Vältetään korjaustoiminnasta aiheutuvaa velkaantumista
- Talousarvio tulee toteutumaan suunnitelmallisesti
- Matala korkotaso mahdollistaa sisäisten lainojen (uustuotannon omien varojen) palautukset kassaan arvioitua nopeammin.

1 000 eur	Ero tot 1-4/16			Muutos			Ero			Muutos enn. 2016	
	Toteuma 1-4/2016	Budjetti 1-4/2016	./. Bud 1- 4/16	Toteuma 1-8/2014	1-4/16 ./. 1-6/15		Ennuste 2016	Budjetti 2016	Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2015	./. Tot. 2015
Investoinnit (netto)	15 590		15 590	6 711	8 879		56 000	56 000	0	46 464	9 536
Lainat kauden lopussa	498 679		498 679	511 886	-13 207		500 000	500 000	0	510 165	-10 165
Oma pääoma							81 000	81 000	0	80 782	218
Taseen loppusumma							620 000	620 000	0	617 267	2 733
Henkilöstö lkm	48		48	47	1		50	50	0	49	1

TUNNUSLUVUT	Toteuma 1-4/2016	Budjetti 2016	Muutos tot ./. budj.	Toteuma 2015
Liikevoitto %	32,6	30	3	33,8
Asunnot	10187	10292	-105	10187
Asuntojen käyttöaste %	98,92	99,4	0	99,1
Vaihtuvuus %	11,57	12	0	13,3
Vuokrasaattavat liikevaihdosta %	0,9 %	1,2	-1	1,2
Henkilöstö	48	50	-2	49
Keskivuokra €/m2/kk	11,90	11,9	0	11,72
Vuokrien vaihteluväli, tavall. vuokra-asunnot	9,33-15,02	9,33-15,02		9,28-14,67

Investoinnit

Uustuotanto:

- Loiskekuja 1 (valm. 30.6.2016), asuntoja 105 kpl, hankinta-arvo 18,6 milj. euroa
- Marsinkuja 1, (valm. 28.2.2017), asuntoja 147 kpl, hankinta-arvo 21,4 milj. euroa
- Auringonkierto, (valm. 10/2017), asuntoja 99 kpl, hankinta-arvo 17,4 milj. euroa
- Jaspiskuja 7a, (valm. 10/2017), asuntoja 109 kpl, hankinta-arvo 19,2 milj. euroa

Keskeneräiset omat työt kasvoivat 1-4.2016 yhteensä 13,8 milj. euroa

Uustuotannon investoinnit rahoitetaan korkotukilainalla ja omat varat käynnistysavustuksella ja tulorahoituksella

Korjaushankkeet 2016

- Kiinteistöihin tehdään pts-korjauksia 12,0 milj. eurolla, rahoitus tulorahoituksella
- Toteutuneita pts-töitä 1-4.2016 tehtiin yhteensä 1,6 milj. eurolla

Rahoitus

Kassavirta	Toteuma	Toteuma	Muutos
1 000 eur	1-4/2016	1-4/2015	1-4/16 ./. 1-6/15
kassa jakson alussa	47 729	31 876	15 853
+ toiminnan tuotot (+)	29 291	28 995	296
- toiminnalliset menot (-)	-13 938	-12 483	-1 455
- investointien maksut kassasta	-15 590	-6 711	-8 879
- lainojen lyhennykset (-)	-24 861	-13 417	-11 445
- lainojen korot (-)	-2 294	-3 042	748
+ lainojen lisäykset (+)	13 376	10 977	2 400
Kassa jakson lopussa	33 713	36 195	-2 482

- Maksuvalmius säilyy kohtuullisena, vaikka velkakirjaehtoien mukaiset lyhennykset kasvavat kiinteistökannan vanhetessa, neliöillä painotettu keski-ikä 25 vuotta. Vaikka rahoituksen hinta pysyisi kohtuullisena, arava- ja korkotukilainojen takapainoiset lyhennysohjelmat ja matala inflaatio ovat lähivuosien haaste.
- Uustuotannon rahoitus omien varojen osalta saataneen hoidettua ARAn myöntämän käynnistysavustuksen ja omaisuuden realisointien avulla vuosina 2017 - 2020.
- Korjausrakentamiseen jouduttaneen ottamaan korkotukilainaa viimeistään vuonna 2019, ettei korjaustarve kasva liiaksi ja kiinteistöjen arvo pystytään säilyttämään. Lainoitettavan korjausrakentamisen omarahoitusosuudet tullaan keräämään vuokrissa.

Henkilöstö

- Henkilövahvuus 48 (vuonna 2015 keskimäärin 48)
- Naisia 60 % ja miehiä 40 %
- Henkilöstön keski-ikä 48,9 vuotta
- 18 % työntekijöistä 60 vuotta tai enemmän
- 1-4.2016 uusia työntekijöitä 2, poislähtijöitä 2
- Vahvistetaan rakennuttamisen, korjausrakentamisen ja isännöinnin osaamista
- Vaihtuvuus vuonna 2015 6 % ja 2014 6 %
- Varaudutaan henkilöstön ikärakenteen muutoksiin rekrytoinneilla

Tavoitteet

Tavoite vuodelle 2016	Tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2016	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Toteutumisarvio Tavoite toteutuu: - täysin - osittain - ei lainkaan
VAV Asunnot Oy:n tulostavoite	tilikauden 1000 eur	169	0	Yhtiö	Vuokra-asuntojen vuokrien tarkistus 1.3.2016 alk.	toteutuu suunnitellusti	täysin
VAV Asunnot Oy:n kiinteistöjen korjaukset	korjauskustannukset vuonna 2016 Meur	15,4	19,4	Yhtiö	Rekrytoidaan korjausrakentamisen ammattilainen	4,2 milj.euroa käytetty	täysin
Uustuotantotavoite	Valmistuvien asuntojen lukumäärä vuonna 2016	273	105,0	Yhtiö		asunnot valmistuvat kesäkuussa	täysin

VTK Kiinteistöt Oy (konserni)

Y-tunnus	0517745-4
Omistusosuus	100 %
Hallituksen pj	Markku Palo
Toimitusjohtaja	Jukka Antila

Yhtiön toimialana on harjoittaa teollisuus-, logistiikkaliike-, toimisto- ja julkisten tilojen käyttöön soveltuvien kiinteistöjen ja huoneistojen sekä urheilu- ja liikuntakasvatustoimintaa varten rakennettujen urheilutilojen vuokrausta ja tässä tarkoituksessa omistaa ja hallita kiinteistöjä ja rakennuksia sekä huoneistojen hallintaan oikeuttavia osakkeita ja arvopapereita, toimia rakennuttajana ja kiinteistökehittäjänä sekä harjoittaa arvopaperikauppaa, majoitus-, tapahtuma- ja ravintolatoimintaa. Yhtiö toimii emoyhtiönä konsernissa, jonka tytäryhtiöiden toiminta voi käsittää myös päätoimialasta poikkeavia toimialoja.

VTK konsernin muodostavat emoyhtiö VTK Kiinteistöt Oy sekä sen tytäryhtiöt ja osakkuusyhtiöt.

Tytäryhtiöt:

Kiinteistö Oy Vantaan Peltolantie 5 (100 %)

Kiinteistö Oy Vantaan Paloasema (100 %)

Kivistön Putkijäte Oy (100 %)

Myyrmäen Urheilupuisto Oy (100 %)

Vantaan Innovaatioinstituutti Oy (100 %)

Kiinteistö Oy Vantaan Myyrinselkä (73,6 %)

Kivistön Pysäköinti Oy -konserni (osakkeista 100 %), johon kuuluu emo Kivistön Pysäköinti sekä sen tytäryhtiö Kiinteistö Oy Vantaan Rubiiniparkki (53,61 %) ja osakkuusyhtiö Kiinteistö Oy Vantaan Ruusuparkki (43,43 %)

Osakkuusyhtiö:

Kiinteistö Oy Vantaan Maakotkantie 10 (49,2 %)

Lisätietoa VTK Kiinteistöt Oy:stä <http://www.vtkoy.fi/>

Toimintaympäristö

Toimintaympäristössä ei ole tapahtunut muutoksia vuonna 2016. Sote-uudistus saattaa jatkossa vaikuttaa yhtiön omistamissa tiloissa toimivien terveys- ja neuvolla palveluiden osalta vuokrasopimuksiin mikäli toimintoja keskitetään.

Toiminta

Metropolia ammattikorkeakoulun Myyrmäen kampuksen laajennusosan maanrakennustyöt on aloitettu 4/2016. Rakennustyöt jatkuvat 2016–2018. Kokonaisinvestointi on n. 40 milj. euroa, josta vuodelle 2016 budjetoitu 8,4 milj. euroa.

Taloudellinen katsaus

Konsernin alkuvuoden tulos on parempi kuin budjetoitiin ensimmäiselle neljännekselle. Liikevaihto on kasvanut n. 250 000 € vuoteen 2015 verrattuna mutta budjettiin nähden liikevaihto on lähes 500 000 € jäljessä. Yhtiön tulosenuste on ensimmäisen neljänneksen perusteella kuitenkin arvion mukainen.

Tuloslaskelma 1 000 eur	Ero tot 1-4/16			Muutos		Ero			Muutos enn. 2016	
	Toteuma 1-4/2016	Budjetti 1-4/2016	./ Bud 1- 4/16	Toteuma 1-4/2015	1-4/16 ./. 1-4/15	Ennuste 2016	Budjetti 2016	Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2015	./ Tot. 2015
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	5 538	6 020	-482	5 272	266	18 061	18 061	0	20 440	-2 379
Henkilöstökulut	-466	-144	-322	-535	69	-1 232	-432	-800	-1 826	594
Materiaalit ja palvelut	-95	-149	54	-84	-11	-446	-446	0	-3 960	3 514
Kiinteistöom. hoitokulut	-1 027	-1 309	282	-2 262	1 235	-3 927	-3 927	0	-2 899	-1 028
Liiketoiminnan muut kulut	-811	-1 446	635	-1 494	683	-3 539	-4 339	800	-2 027	-1 512
Poistot	-2 897	-2 733	-164	-2 023	-874	-8 200	-8 200	0	-8 773	573
Liiketulos	242	239	3	-1 126	1 368	717	717	0	955	-238
Osuus osakkuusyritysten tulokset	0	0	0	9	-9	0	0	0	-167	167
Rahoitustuotot	6	3	3	9	-3	9	9	0	62	-53
Rahoituskulut	-196	-357	161	-400	204	-1 072	-1 072	0	-791	-281
Verot	0	0	0	-81	81	0	0	0	-150	150
Nettotulos	52	-115	167	-1 589	1 641	-346	-346	0	-91	-255
Satunnaiset erät (netto)	0	0	0	0	0	0	0	0	146	-146
Vähemmistöosuudet	-9	0	-9	0	-9	0	0	0	41	-41
Kokonaistulos	43	-115	167	-1 589	1 641	-346	-346	0	96	-401

1 000 eur	Ero tot 1-4/16			Muutos		Ero			Muutos enn. 2016	
	Toteuma 1-4/2016	Budjetti 1-4/2016	./ Bud 1- 4/16	Toteuma 1-4/2015	1-4/16 ./. 1-4/15	Ennuste 2016	Budjetti 2016	Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2015	./ Tot. 2015
Investoinnit (netto)	2 108	1 200	908	23 923	-21 815	12 860	12 860	0	23 802	-10 942
Lainat kauden lopussa	-120 000	-120 000	0	-117 020	-2 980	-115 313	-115 000	-313	-125 000	9 687
Oma pääoma								0		0
Taseen loppusumma								0		0
Henkilöstö lkm	5	4	1	5	0	6	4	2	5	1

KONSERNIN TUNNUSLUVUT	Muutos		Toteuma 1-4/2016	Budjetti 2016	Muutos tot ./. budj.	Toteuma 2015
	Toteuma 1-4/2016	Budjetti 2016				
Sijoitetun pääoman tuotto %	1,3	8,0	-6,7	14,0		
Liikevoitto%	1,8	-1,9	3,7	4,7		
Kiint. perusparannusinvestoinnit 1000 eur	432	690	-258	1 748		

Investoinnit

- Metropolia ammattikorkeakoulun Myyrmäen kampuksen laajennusosan maanrakennustyöt on aloitettu 4/2016. Rakennustyöt jatkuvat 2016–2018. Kokonaisinvestointi on n. 40 milj. euroa, josta vuodelle 2016 budjetoitu 8,4 milj. euroa. Rahoitus hoidetaan vieraalla pääomalla ja kaupungin 80% omavelkaisella takauksella.
- Leppäkorven Päiväkotin peruskorjaus 2016 250 000 € Rahoitetaan tulorahoituksella.
- Lumon Pysäköin talon peruskorjaus v. 2016. Kustannusarvio 500 000 €. Rahoitetaan tulorahoituksella.
- Lisäksi yhtiön budjetin mukaiset perusparannusinvestoinnit
- Varia Rälssitien peruskorjaus v. 2017. Kustannusarvio 2,0 milj. euroa. Rahoitetaan tulorahoituksella.
- Ylästön koulun laajennus 2017-2019. Kustannusarvio 3,4 milj. euroa. Rahoitetaan vieraalla pääomalla.

Rahoitus

Kassavirta 1 000 eur	Muutos		Toteuma 1-4/2016	Toteuma 1-4/2015	Muutos 1-4/16 ./. 1-4/15	Toteuma 2015
	Toteuma 1-4/2016	Budjetti 2016				
kassa jakson alussa	9 778	18 222	-8 444	18 222		
Kassa jakson lopussa	6 083	10 165	-4 082	9 778		

Yhtiön kassa jakson lopussa on 6 milj. euroa. Kassaa vähentää erityisesti Metropolian Leiritie 1 osto kaupungilta 3,4 milj. euora ja laajennuksen suunnittelukustannukset n. 1,5 milj. euroa. yhtiön maksuvalmius on edelleen hyvä.

Henkilöstö

Toiminnan kasvaessa on emoyhtiöön rekrytoitu kaksi henkilöä lisää. Henkilöstön määrä on nyt kuusi henkilöä.

Myyrmäen Urheilupuisto Oy:n henkilöstöstä on yksi henkilö irtisanoutunut v. 2016 puolella. Yhtiössä työskentelee 30 vakituista henkilöä. Lisäksi käytetään kuukausittain tarpeen mukaan tuntityöntekijöitä. Kokonaisvahvuus on 35-40 henkilöä.

Kivistö Putkijäte Oy:ssä ja Kivistön Pysäköinti Oy: työskentelee oto. toimitusjohtaja

Tavoitteet

Tavoite vuodelle 2016	Tavoitteen mittari	Mittarin lähtö-taso, v.n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2016	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Toteutumisarvio Tavoite toteutuu: - täysin - osittain - ei lainkaan
VTK Kiinteistöt -konserni tulos	1000 eur	96	positiivinen tulos	Yhtiön tj Jukka Antila		43	täysin
Energiatehokkuus	yhtiöiden keskimääräinen ET-luku (skaala G-A)	E	E	Yhtiön tj Jukka Antila	Energiatodistusten uusiminen käynnissä. Toimenpide suunnitelmalla niiden pohjalta		osittain
VTK Kiinteistöt Oy:n ulkoisten kohteiden vuokrausaste	Vuokratut kohteet / ulosvuokrattavat tilat vuoden lopussa %		90 %	Yhtiön tj Jukka Antila	Yhtiöntilasta on vuokralla 92 %	92 %	täysin

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy

Y-tunnus	2440395-5
Omistusosuus	100 %
Hallituksen pj	Pirjo Ala-Kapee-Hakulinen
Toimitusjohtaja	Liisa Sarjala

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy on Vantaan kaupungin 100 %:sti omistama yhtiö, joka tuottaa ateria-, siivous-, kiinteistö- ja vahtimestaripalveluita. Yhtiö aloitti varsinaisen toimintansa vuoden 2012 alusta. Yhtiön palvelukseen siirtyi tilakeskuksesta noin 1 000 henkilöä ns. vanhoina työntekijöinä. Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n tehtävänä on tukea Vantaan kaupunkikonsernin toimialoja ja niiden asiakkaita tuottamalla asiakkaiden tarpeita vastaavia ateria-, puhtaus- ja kiinteistöpalveluja sekä näitä tukevia palveluja.

Vantaan Tilapalvelut Oy:n toiminimi muuttui 24.5.2013 Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:ksi. Markkinointinimi muuttuu Vantiksi. Lisätietoa Vantaan Tilapalvelut Oy:stä <http://www.vantti.fi/>

Toimintaympäristö

Kaupungin tilaajaorganisaation muutokset heijastuvat suoraan yhtiön asiakassuhteisiin. Yhtiö pyrkii kehittämään yhteistyötä palveluidensa loppukäyttäjät entistä paremmin huomioivaan suuntaan. Yhtiö tavoittelee käyttäjäpalveluihin sopimusrakennetta, joka huomioisi palvelukuvausten ja työmäärän muutosten vaikutukset kustannusrakenteeseen nykyistä markkinaehtoisemmin.

Yhtiö valmistautuu neuvottelemaan ateria- ja puhtauspalveluiden myyntiä koskevien sopimuksiensa jatkamisesta 1.1.2017 alkaen. Yhtiön saaman ennakkotiedon mukaan kaupunki olisi jatkamassa palveluostoja olennaisilta osin nykyisessä laajuudessa ja pääosin tämänhetkistä tuotantoa vastaavin palvelukuvauksin. Kaupungin tavoitteena on solmia asiaa koskevat sitovat sopimukset kesäkuun loppuun mennessä. Yhtiön toimintaa koskevat ohjausmekanismit huomioiden yhtiön olisi vaikeaa sopeuttaa toimintojaan, mikäli edellä kuvatussa sopimusvalmistelussa ilmenisi ennakoimattomia muutoksia.

Pidemmällä aikavälillä hallituksen suunnittelema itsehallintoalueiden hallintomalli näyttää nykyisten tietojen perusteella vaikuttavan merkittävästi yhtiön toimintaedellytyksiin ja asiakassuhteisiin yhtiön tällä hetkellä sosiaali- ja terveystoimelle tarjoamien palveluiden osalta. Julkisuudessa olleiden tietojen perusteella mm. Palmia ennakoii muutoksen näyttäytyvän omasta näkökulmastaan kilpailun avautumisena pääkaupunkiseudun ja kehyskuntien alueella sanotuissa palveluissa.

Toiminta

Yhtiö alensi jälleen veloitushintojaan Vantaan kaupunkikonsernilta 1.1.2016 alkaen keskimäärin 2 % / n. 900 000 euroa vuoden 2015 yksikköhintoihin verrattuna.

Vantti aloitti ohjelmoidun korjauksen liiketoiminnan v. 2016 alusta perustuen sopimukseen Tilakeskuksen kanssa. Sopimuksen myynniksi arvioidaan lähes 300 000 € / vuosi.

Yhtiö on solminut Vantaan kaupungin kanssa sopimukset koskien kaupungin aiemmin tuottamien kuljetuspalveluiden vastaanottamista liikkeenluovutuksena 1.4.2016 sekä palveluntuotannon jatkamista yhtiön tuottamana toimintana. Sopimuksen myynniksi arvioidaan yli 400 000 € / vuosi.

Yhtiö on lisäksi neuvotellut vartiointiliiketoimintansa kasvattamisesta kiertävillä ja alueellisesti toimivilla paikallisvartijoilla. Sopimuksen mahdollisen voimaantulon ajankohta on vielä avoin.

Vantti otti helmikuussa 2016 tuotantokäyttöön uuden laskutusjärjestelmän vikailmoitusten laskutusta varten.

Vantti on käynnistänyt johtamisjärjestelmänsä kehittämiseen tähtäävän hankkeen vuodenvaihteessa. Lisäksi yhtiö on käynnistänyt strategiansa uudelleenarviointia ja liiketoimintasuunnitelmansa päivittämistä koskevan hankkeen alkuvuoden aikana. Toimenpiteillä pyritään turvaamaan yhtiön toiminnan ja kilpailukyvyyn pitkäjänteinen kehittäminen sille asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Taloudellinen katsaus

Tuloslaskelma 1 000 eur	Ero tot 1-3/16			Muutos		Ero			Muutos enn. 2016	
	Toteuma 1-3/2016	Budjetti 1-3/2016	./ . Bud 1- 3/16	Toteuma 1-3/2015	1-3/15 ./ .	Ennuste 2016	Budjetti 2016	Ennuste ./ . Budjetti	Toteuma 2015	./ . Tot. 2015
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	11 805	12 068	-264	11 836	-31	45 931	46 126	-195	46 160	-229
Henkilöstökulut	-6 875	-6 982	107	-7 077	202	-29 108	-29 493	385	-29 252	143
Materiaalit ja palvelut	-4 048	-4 258	210	-4 294	246	-15 050	-15 384	333	-15 583	533
Kiinteistöom. hoitokulut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-196	-230	34	-209	13	-905	-994	88	-1 133	227
Poistot*	-22	-38	16	-35	13	-164	-153	-11	-205	41
Liiketulos	664	561	103	221	443	703	101	601	-13	715
Rahoitustuotot	0	0	0	4	-4	0	0	0	4	-4
Rahoituskulut	-39	-1	-38	-1	-38	-11	-5	-7	-3	-9
Verot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettotulos	625	560	65	224	402	691	97	594	-11	702
Satunnaiset erät (netto)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kokonaistulos	625	560	65	224	402	691	97	594	-11	702

*Poistoihin (toteuma2015) lisätty tilinpäätössiirtoihin kuuluva poistoeron lisäys 58 t€; poistot 147 t€ + poistoeron lisäys 58 t€ = 205 t€

1000 eur	Kiint. huolto (sis. Vahti- mestarit)			Kiint. huolto (sis. Vahti- mestarit)		
	Ateriat 1-3/2016	Puhtaus- palvelut 1-3/2016	1-3/2016	Ateriat 1-3/2015	Puhtaus- palvelut 1-3/2015	1-3/2015
Liikevaihto ja liiketoim. muut tuotot	6 168	3 157	2 480	6 103	3 342	2 391
Liiketoiminnan kustannukset	-5 581	-3 220	-2 379	-6 127	-3 348	-2 137
Liiketulos	588	-64	101	-25	-6	254

TUNNUSLUVUT	TOT 1-3/2016	Budjetti 2016	Toteuma 2015
Liikevaihto 1000 eur	11 805	46 126	46 160
Henkilöstön lkm	928	N/A	960
Liikevaihto / henkilö / kk	4,24		4,01
Tuotettuja aterioita kpl / kk	918 905	805 560	802 123
siivoussopimuksia m2 / kk	489 405	489 200	489 194
Kiinteistöhuoltosopimukset m2 / kk	908 300	908 300	908 300

Yhtiön alkuvuosi on sujunut isossa kuvassa odotuksia vastaavasti ja merkittävimpien poikkeamien taustalla on luontaisia syitä. Liikevaihto on toteutunut n. 260 000€ budjetoitua pienempänä. Syinä ovat kuljetuspalveluiden ja vartiointipalveluiden laajentumisen budjetointi kiinteistöpalveluissa 1/2016 alkaen. Kuljetuspalvelut käynnistyivät yhtiön toimintana 4/2016 alkaen ja vartijapalveluiden laajentuminen toteutuu aikaisintaan vuoden loppupuoliskolla. Myös ateriapalveluiden myyntibudjetti laadittiin budjetin laadintahetkellä käytössä olleiden tietojen perusteella tässä vaiheessa arvioiden liian etupainotteiseksi.

Tuloksessa yhtiö on kuitenkin 65 000 € edellä budjetoitua ja yli 400 000 € edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan nähden. Eroa budjettiin nähden on syntynyt mm. henkilöstökuluissa täyttämättömiin tehtäviin perustuen sekä elintarvikeostoissa perustuen sekä hieman ennakoitua pienempinä toteutuneisiin volyymeihin sekä ennakoitua parempiin hankintahintoihin. Samat kuluryhmät selittävät suurimmalta osin kustannustason pudotuksen myös edellisvuoden vastaaviin kuukausiin vertailtuna. Yhtiön henkilöstömäärä on jatkunut laskusuuntaisena jo pidemmän aikaa. Vantin v. 2015 toteuttamat tehostamistoimet selittävät puolestaan positiivista eroa materiaalit ja palvelut –ryhmässä.

Alkuvuoden toteuman perusteella laadittu ennuste vuodelle 2016 on tuloksen tarkastelun osalta selvästi budjettia positiivisempi. Yhtiö ennakoii pystyvänsä toteuttamaan palveluntuotantonsa suunniteltua pienemmillä materiaali- ja henkilöstökuluilla. Ennuste heijastaa enemmänkin nimenomaan alkuvuoden toteumaa kuin yhtiön tavoitetta toimia voittoon pyrkimättä. Tätä arvioidessa tulee huomioida, että ennuste on laadittu ainoastaan kolmen kuukauden toteumaan perustuen, mistä johtuen koko vuotta koskevaan ennusteeseen sisältyy vielä kohtuullisen paljon epävarmuustekijöitä. Mikäli tuloskehitys jatkuu edelleen positiivisena, mahdollistaa tilanne yhtiölle pitkän aikavälin kilpailukykyyn kehittämiseen tähtäävien investointien arvioinnin sekä arvioinnin mahdollista hintatason laskemista koskien.

	Ero			Muutos		Toteuma 2015
	Toteuma 1-3/2016	Budjetti 1-3/2016	./. Bud 1- 3/16	Toteuma 1-3/2015	1-3/16 ./. 1-3/15	
1 000 eur						
Investoinnit (netto)	9	40	-32	21	-12	86
Lainat kauden lopussa	0	0	0	0	0	0
Oma pääoma						531
Taseen loppusumma						8 537
Henkilöstö lkm	928	N/A		990	-62	960

Investoinnit

Yhtiön hallituksen 11/2015 vahvistaman investointisuunnitelman mukaiset investoinnit vuodelle 2016 ovat yhteismäärältään 161 000 € jakautuen ateria- (95 000 €) ja puhtauspalveluihin (66 000 €). Suunnitellut investointikohteet ovat keittiön pienkoneiden korvausinvestointeja, kylmälaite- ja työturvallisuus-hankintoja sekä siivouslaitteiden korvausinvestointeja ja työn tuottavuutta puhtauspalveluissa lisääviä investointeja. Lisäksi toimialoille on päätetty hankkia mittalaitteita hygienia- ja dokumentointia varten.

Vantin merkittävimmät investoinnit liittyvät yhtiön tietojärjestelmiin. Nämä investoinnit ovat kuitenkin kaupungin taseessa ja yhtiö maksaa kaupungin tekemät poistot Tietohallinnon kuukausilaskutuksen yhteydessä. Tietohallintohankkeista on käynnissä kaupungin ja Vantin yhteinen KIIHA-projekti, jonka projektikustannuksia aletaan poistaa vuoden 2016 aikana. Vantin kustannusosuus hankkeen investointitarpeesta on 68 000 €.

Yhtiö toimii IT-asioissa kiinteässä yhteistyössä kaupunkikonsernin kanssa ja konsernin tekemät ratkaisut vaikuttavat keskeisesti yhtiön käyttämiin järjestelmiin ja käytöstä syntyviin kustannuksiin. Tähän perustuen yhtiön kannettavaksi syntyyneet investointeihin liittyviä kustannuksia mm. meneillään olevasta SAP-projektista.

Lisäksi Vantti vastaanotti 1.4.2016 alkaen Vantaan kaupungilta liikkeen luovutuksena konsernin sisäiset kuljetuspalvelut. Toimintojen oltua aiemmin organisoituna osaksi Vantaan kaupunkia kuljetuspalveluiden käytössä ei ole ollut lainkaan tietojärjestelmää. Toiminnan kehittäminen (asiakkaiden tarpeet ja solmittu palvelussopimus hinnastoituen) edellyttävät käytännössä uuden tietojärjestelmän hankintaa erikseen veloitettavien projektikuljetusten kirjaamiseksi ja laskuttamiseksi. Yhtiö on tehnyt päätöksen järjestelmän hankintaa koskien. Tähän liittyvää investointia ei ole huomioitu yhtiön budjetissa tai investointisuunnitelmassa.

Yhtiön toimialat eivät ole erityisen pääomaintensiivisiä, eikä yhtiön toiminta muutoinkaan edellytä poikkeuksellisen merkittäviä investointeja lähitulevaisuudessa. Tämä ja kaupunkikonsernin valitsema omistus- ja leasing-rahoitusta hyödyntävä rahoitusstrategia huomioiden yhtiö suunnittelee rahoittavansa tarvittavat investoinnit lähtökohtaisesti tulorahoituksella.

Rahoitus

Yhtiön kassan määrä katsauskauden lopussa oli 3,5 milj. euroa ja käytännössä hyvin samalla tasolla kuin vuoden-vaihteessa 2016. Kassatilanne on vaihdellut normaalin kuukausitason vaihtelurytmin puitteissa ja yhtiö on turvautunut konsernitalin limiittiin maaliskuu-huhtikuun palkanmaksun yhteydessä. Kassatilanteen ennakkoidaan heikenevän tilapäisesti kesällä edellisvuosien tapaan alentuvien myyntien ja lomarahojen maksamisen yhteisvaikutukseen perustuen. Kassan ennakkoidaan kuitenkin normalisoituvan jälleen koulujen syyslukukauden alkamisen jälkeen myyntilaskutuksen palatessa normaalille tasolle koulujen kesälomakauden päätyttyä.

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 1-3/2016	Muutos		Toteuma 2015
		Toteuma 1-3/2015	1-3/16 ./. 1-3/15	
kassa jakson alussa	3 543	2 994	549	2 994
+ toiminnan tuotot (+)	9 682	11 134	-1 451	47 437
- toiminnalliset menot (-)	-10 198	-11 966	1 768	-46 802
- investointien maksut kassasta	-9	-21	12	-86
- lainojen lyhennykset (-)	0	0	0	0
- lainojen korot (-)	0	0	0	0
+ lainojen lisäykset (+)	0	0	0	0
Kassa jakson lopussa	3 019	2 142	878	3 543

Pidemmällä aikavälillä yhtiön voittoon pyrkimätön tavoiteasetanta johtaa kassatilanteen heikkenemiseen ilman rahoitusjärjestelyitä tms. kassatilannetta tukevia toimenpiteitä. Kehitys on kuitenkin hidasta, joten asia ei edellytä erityisiä toimenpiteitä aikavälillä 2017-2020 edellyttäen, että yhtiön kannattavuus säilyy likimain tavoitellun nollatuloksen tasolla.

Vantilla ei ole tiedossa rahoitus- ja kassatilanteeseen vaikuttavia merkittäviä muutoksia. Mikäli yhtiön toiminta säilyy pääosin ennallaan, kassatilanteen oletetaan säilyvän edellisvuosien kaltaisena kuukausi- ja kausivaihteluineen. Konsernitalin limiitti turvaa yhtiön maksuvalmiuden sekä ennakkoiduissa tilanteissa (heinäkuussa) kuin mahdollisissa yllättävämmissäkin häiriötilanteissa.

Yhtiöllä ei ole lainaa.

Henkilöstö

Perustiedot henkilöstöstä ja kehitys verrattuna v. 2016 alun tilanteeseen ilmenevät seuraavista taulukoista. Yhtiön tehostamistavoitteiden seurauksena henkilöstö-määrällä on pidemmällä tähtäimellä laskeva tendenssi olettaen että tuotantovolyyymeissa ei tapahdu muutoksia. Alkuvuoden aikana henkilöstömäärä on kuitenkin kasvanut 10 henkilöllä puhtaus- ja ateriapalveluissa tehtyjen rekrytointien seurauksena. Lisäystä voidaan pitää tilastollisena; selittävänä tekijänä on vuodenvaihteessa avoimena olleiden tehtävien täyttämisen alkuvuoden aikana toteutetuilla rekrytoinneilla. Kokonaan uusia tehtäviä yhtiön palvelutuotannossa ei ole avautunut.

31.3.2016 vs 31.12.2015
Henkilöstön rakenne ja henkilömäärät

	Vakinaiset		Määräaikaiset		Yhteensä	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Ateria	353	350	18	18	371	368
Kiinteistö	160	156	12	16	172	172
Puhtaus	340	339	26	18	366	357
Tukiyksiköt	23	24	0	1	23	25
Vantti	876	869	56	53	932	922

Yhtiö on käynyt alkuvuonna yleisjaoston antamaan ennakkosuostumukseen perustuen yhteistoimintalain mukaiset neuvottelut koskien suunnitelmaa arviolta 20-30 henkilön osa-aikaistamiseksi aterija- ja puhtauspalveluiden liiketoimintayksiköissään. Lisäksi yhtiö neuvotteli koskien suunnitelmaa henkilöstö- ja

palkkahallinnossa työskentelevien viiden henkilön ulkoistamiseksi. Neuvottelut on päätetty ja päätetyt toimenpiteet ovat toimeenpanovaiheessa.

Vaihtuvuusluvut (alla) eivät ole laskentatavasta johtuen vertailukelpoisia – oikeaan vertailuun päästään kokonaisien vuosien vertailuarvoja tarkastelemalla. Lähtötilanne on, että vaihtuvuudessa oli v. 2015 pieni lasku edellisvuoteen verrattuna.

Vakinaisen henkilökunnan osuudessa on lievä lasku määräaikaisten työsuhteiden kasvettua suhteellisesti vakinaisia työsuhteita enemmän. Miesten suhteellinen osuus henkilökunnasta on kasvanut. Erityistä syytä tälle kehitykselle ei kyseisellä tarkastelujaksolla ole tunnistettu huomioiden mm., että henkilökunnan kasvu on painottunut suhteellisesti naisvaltaisiin ateria- ja puhtauspalveluihin ja, että kiinteistöpalveluiden henkilöstömäärä on säilynyt muuttumattomana. Näin ollen kehityksen oletetaan johtuvan satunnaisvaihtelusta.

1.1.-31.3.2016 vs 1.1.-31.12.2015
Vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus

	Vakinaiset	
	2016	2015
Ateria	2,8	11,2
Kiinteistö	1,8	7,1
Puhtaus	2,6	14,2
Tukiyksiköt	4,2	11,5
Vantti	2,6	11,7

31.3.2016 vs 31.12.2015

Henkilöstörakenteen tunnuslukuja huhtikuun tilanteesta

	2016	2015
Vakinaisia henkilökunnasta	94,0 %	94,3 %
Naisten osuus henkilökunnasta	72,4 %	76,6 %
Keski-ikä	48,2v	48,2v
Keskimääräinen palveluaika	10,2v	10,4v

Tavoitteet

Tavoite vuodelle 2016	Tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2016	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Toteutumisarvio Tavoite toteutuu: - täysin - osittain - ei lainkaan
Toiminnan tehostuminen	Hinnan alennukset + Kustannustason muutos + Tuloksen muutos = Tehostamis-% (luvut % lv:sta)	4,50 %	3,0 %	Yhtiö	Hinnanalennukset 1.1.2016 alkaen keskimäärin 2 % / n. 900 t euroa. Kustannusten sopeuttamiseen ja taloudellisen tuloksen parantamiseen tähtäävät toimet budjetin ja toimintasuunnitelman mukaisesti	Taloudelliseen tulokseen perustuva arvio tukee näkemystä tavoitteiden saavuttamisesta	Toteutuu täysin
Asiakastyytyväisyys	Asiakaskysely (astekko 1-5)	2,83	3,55	Yhtiö	Asiakkaiden kuuleminen säännöllisissä tapaamisissa (käytäntö avainasiakastapaamisista), laatuksierrokset, säännöllinen yhteistyö ostoyksikön kanssa	Mittaus toteutetaan syyskuulla 2016	Toteutuu osittain; yhtiö jäin tavoitteesta v. 2015. V. 2016 tavoite asetettu jo aiemmin
Henkilöstötyytyväisyys	Henkilöstökysely (astekko 1-5)	3,33	3,55	Yhtiö	Työhyvinvointisuunnitelman hyväksyminen yhtiön hallituksessa ja johtoryhmässä, työhyvinvointiasiantuntijan ja henkilöstöpäällikön rekrytointien käynnistäminen	Mittaus toteutetaan syyskuulla 2016	Toteutuu täysin
Toiminnan laatu	Laadunseuranta (astekko 1-5)	4,71	4,50	Yhtiö	200 kpl laatuksierroksia ajalla 1-3/2016, yhtiön johtamisjärjestelmän kehityshanke	4,75 (3/2016)	Toteutuu täysin
Sairauspoissaolot%	%	8,02 %	7,30	Yhtiö	Työhyvinvointisuunnitelman hyväksyminen yhtiön hallituksessa ja johtoryhmässä, työhyvinvointiasiantuntijan ja henkilöstöpäällikön rekrytointien käynnistäminen	Ensimmäinen välimittaus 1-4/2016, tulokset eivät vielä käytössä	Toteutuu täysin

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy

Y-tunnus 0503417-0
 Omistusosuus 95,5 %
 Hallituksen pj Jukka Hako
 Toimitusjohtaja Tiina Immonen

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy on Vantaan kaupungin 95,5 %:sti omistama yhtiö. Yhtiön toinen omistaja on Helsingin Kauppiaitten Yhdistys ry. MERCURIA Kauppiaitten Kauppaoppilaitos on yksi Suomen vanhimmista ja arvostetuimmista liiketalouden alan kouluttajista (perustettu 1908). MERCURIA Kauppiaitten Kauppaoppilaitos on suunnannut koulutuksensa Vantaan elinkeinostrategiassa keskeisellä sijalla olevalle kaupan toimialalle. Pääasiallinen koulutustuote on liiketalouden perustutkinto merkonomi (nuoriso- ja aikuiskoulutuksena). Lisäksi MERCURIA tarjoaa työssäkäyville aikuisille kaupan lähiesimieskoulutusta, ammatti- ja erikoisammattitutkintoja sekä yrityksille erilaisia henkilöstön kehittämispalveluita.

Lisätietoa Kauppiaitten kauppaoppilaitoksesta <http://www.mbs.fi/>

Toimintaympäristö

Ammatillisen koulutuksen reformi ja sen myötä rahoitusjärjestelmän uudistaminen tuovat muutoksia Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy:n toimintaan. Reformia valmistellaan vuosien 2016 – 2017 aikana ja uusi laki astuu voimaan 1.1.2018. Tässä perusrahoituksen lisäksi siirrytään osin suorite-, vaikuttavuus- ja strategiarahoitukseen. Vuoden 2016 aikana näillä ei vielä ole vaikutusta yhtiön toimintaan.

Toiminta

Verkko-opetuksen ja digitalisuuden edistäminen sekä taloushallinnon siirtyminen sähköiseen järjestelmään vaativat taloudellista panostusta, johon on jo etukäteen varauduttu. Nuorten ja aikuisten ammatillisen koulutuksen raja-aidat poistuvat ja osakeyhtiössä aletaan suunnitella yhteistä opetustarjontaa. Ammatti- ja erikoisammattitutkintojen toteuttamista pyritään lisäämään mm. yhteistyössä Suomen Liikemiesten Kauppaopiston kanssa. Uuteen koulutussopimusmalliin varaudutaan lisäämällä työpaikalla tapahtuvaa oppimista ja ohjausta.

Taloudellinen katsaus

Tuloslaskelma 1 000 eur	Ero tot 1-4/16			Muutos		Ero			Muutos enn. 2016	
	Toteuma 1-4/2016	Budjetti 1-4/2016	./ Bud 1- 4/16	Toteuma 1-4/2015	1-4/16 ./. 1-4/15	Ennuste 2016	Budjetti 2016	Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2015	./ Tot. 2015
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	2 324	2 352	-28	2 238	86	7 013	7 013	0	6 838	175
Henkilöstökulut	-1 228	-1 332	104	-1 408	180	-3 715	-3 811	96	-3 569	-146
Materiaalit ja palvelut	-42	-83	41	-69	27	-286	-326	40	-321	35
Kiinteistöom. hoitokulut	-232	-240	8	-204	-28	-867	-855	-12	-1 181	314
Liiketoiminnan muut kulut	-300	-404	104	-308	8	-910	-1 016	106	-882	-28
Poistot	-163	-164	1	-171	8	-492	-492	0	-502	10
Liiketulos	359	129	230	78	281	743	513	230	383	360
Rahoitustuotot	6	0	6	11	-5	15	15	0	22	-7
Rahoituskulut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettotulos	365	129	236	89	276	758	528	230	405	353
Satunnaiset erät (netto)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kokonaistulos	365	129	236	89	276	758	528	230	405	353

1 000 eur	Ero tot 1-4/16			Muutos		Ero			Muutos enn. 2016	
	Toteuma 1-4/2016	Budjetti 1-4/2016	./ Bud 1- 4/16	Toteuma 1-4/2015	1-4/16 ./. 1-4/15	Ennuste 2016	Budjetti 2016	Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2015	./ Tot. 2015
Investoinnit (netto)	20	20	0	11	9	528	550	-22	96	432
Lainat kauden lopussa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Oma pääoma						16 850	16 600	250	16 100	750
Taseen loppusumma						17 550	17 300	250	16 800	750
Henkilöstö lkm	58	61	-3	64	-6	58	61	-3	61	-3

TUNNUSLUVUT	Toteuma 1-4/2016	Budjetti 2016	Muutos	
			tot ./. budj.	Toteuma 2015
Liikevoitto %	15	7	8	6
Opiskelijamäärät:				
oppilaitosmuotoinen				
ammattilinen peruskoulutus	714	710	4	728
oppisopimuskoulutus	55	60	-5	61

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy:n tulos on kehittynyt vuoden ensimmäisellä neljänneksellä ennakoitua paremmin. Huhtikuun jälkeen ylijäämää on kertynyt noin 365 000 €, talousarvion näyttäessä 129 000 €. Vuoden 2015 ensimmäisen neljänneksen toteutuma oli myös merkittävästi tätä vuotta alhaisemmalla tasolla.

Yhtiö on valmistautunut ennakolta vuoden 2017 valtionosuusrahoituksen tason laskuun, joka on arviolta noin 12 %. Henkilöstökulut ovat laskeneet eläköitymisten ja vähentyneen lähiopetuksen takia. Kannattavuus on parantunut myös muita toimintoja järjeistämällä. Yhtiön kulurakenne on tällä hetkellä hyvä ja se kestää seuraavan vuoden leikkaukset ilman suuria muutoksia.

Vuoden 2016 talousarvion mukaan yhtiön tulos tulisi olemaan noin 528 000 €. Ennuste on kuitenkin hieman tätä parempi johtuen edellä mainituista seikoista.

Investoinnit

Vuoden 2016 investointitalousarvioon sisältyy Pöyry Finland Oy:n tekemän kuntokartoituksen mukaisia kohteita, kuten käytävä- ja huonetilojen saneerauksia (328 000 €), paloilmoinjärjestelmän korjauksia (25 000 €) sekä ikkunoiden huoltokorjauksia (50 000 €). Nämä työt on tarkoitus tehdä koulun kesäkeskeytyksen aikana.

Lisäksi talousarviossa on digitalisaatiohankkeisiin liittyviä ohjelmistohankintoja (25 000 €) ja leasingille siirtyviä laitehankintoja (75 000 €), valmistuskeittiön laitehankintoja (25 000 €) sekä kalustehankintoja (22 000 €). Osa näistä hankinnoista on jo toteutettu tai käynnistymässä.

Vuoden 2016 Investointitalousarvio on yhteensä 550 000 €. Käytävä- ja huonetilojen saneerauksen hinta-arviota on jouduttu kuitenkin nostamaan, joten investointien ja leasingille siirtyvien laitehankintojen kokonaishinta-arvio on nyt 603 000 €.

Merkittävimmät tulevaisuuden investoinnit liittyvät Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy:n koulurakennuksen kunnostamiseen. PTS-suunnitelman mukaisesti jaksolle 2015-2018 ajoittuu vielä luokkien peruskorjauksia noin 450 000 €, IV-järjestelmien peruskorjauksia noin 620 000 € ja sähköteknisiä korjauksia noin 670 000 €. Arviot täsmentyvät jatkossa ja osa näistä investoinneista siirtyy todennäköisesti seuraavalle jaksolle.

Jaksolle 2019-2023 ajoittuu WC-tilojen pintaremontteja noin 130 000 €, valmistuskeittiön laitteiden uusimisia noin 80 000 € sekä muita pienempiä kaluste ja laiteinvestointeja.

Kaikki investoinnit rahoitetaan omarahoituksella.

Rahoitus

	Ero			Muutos		Ero			Muutos	
Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 1-4/2016	Budjetti 1-4/2016	tot 1-4/16 ./. Bud 1-	Toteuma 1-4/2015	1-4/16 ./. 1-4/15	Ennuste 2016	Budjetti 2016	Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2015	enn. 2016 ./. Tot.
kassa jakson alussa	5793	5793	0	5077	716	5793	5793	0	5077	716
Kassa jakson lopussa	6183	6183	0	5509	674	6300	6300	0	5793	507

Yhtiön maksuvalmius on edelleen hyvä ja yhtiö on velaton. Hyvän rahoitustilanteen ansiosta yhtiöllä ei ole tarvetta ottaa velkaa. Vuosina 2017 – 2020 yhtiön talouden ennakoidaan pysyvän edelleen vakaalla pohjalla, joskin valtionosuusrahoituksen leikkaukset ja merkittävät investoinnit tulevat vaikuttamaan yhtiön kassan kehittymiseen.

Henkilöstö

Yhtiön palveluksessa oli vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä keskimäärin 58 henkeä (61 henkeä vuonna 2015). Henkilöstön keski-ikä on noin 47 vuotta.

Vuonna 2015 ja 2016 yhtiön palveluksesta eronneiden tilalle (irtisanoutumiset, eläköitymiset, perhevapaat) ei ole toistaiseksi palkattu vakituista henkilökuntaa, vaan töitä on järjestetty uudelleen. Näillä järjestelyillä varaudutaan ammatillisen koulutuksen rahoituksen leikkauksiin ja supistumiseen jatkossa.

Keskimäärin henkilöstön vaihtuvuus on pientä ja yhtiössä on hyvin pitkäaikaisia työsuhteita. Uuden valtakunnallisen opetussuunnitelman myötä opetustunnit ovat vähentyneet mm. yhteisissä aineissa ja osa opinnoista tulee siirtymään opittavaksi työpaikoilla. Tällä tulee olemaan vaikutusta tuntikertymään ja opettajien lukumäärään jatkossa, mitä kehitystä edesauttavat myös valtionhallinnon toteuttamat massiiviset säästöt ammatillisessa koulutuksessa.

Vuonna 2015 yhtiö on panostanut henkilöstön kehittämiseen noin 2,7 % henkilöstökuluista. 1.8.2015 astui voimaan uudet tutkinnon perusteet, jonka vuoksi Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy:ssä on kehitetty uudenlaisia osaamisperusteisia pedagogisia malleja. Henkilöstön kehittämisessä otetaan huomioon osaamisen ajantasaisuus esim. uusien opetussuunnitelmien edellyttämät osaamistarpeet ja digitalisaatio sekä se, että osaamisen kehittäminen tukee strategisten tavoitteiden saavuttamista ja arvojen mukaista toimintaa.

Tavoitteet

tavoite vuodelle 2016	Tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2016	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(en) tilanne 30.4.2016	Toteutumisarvio Tavoite toteutuu: - täysin - osittain - ei lainkaan
Tilikauden tulos	Nettotulos 1000 eur	405	100	Jussi Kurki, Tiina Immonen	Vallitsevalla kulurakenteella ja opiskelijamäärällä asetettu tavoite saavutetaan.	365	täysin
Täyttöaste	Opiskelijoiden lukumäärä suhteutettuna opiskeliakiintiöön	1,06	1,0	Tiina Immonen	Opiskelijarekrytointitoimenpiteet, markkinointitoimenpiteet, opiskelijoiden tukitoimenpiteet	1,01	täysin
Opiskelijoiden työllistyminen	OKM:n Tulosindeksi	82 %	82 %	Tiina Immonen	Työ- ja uravalmennus, työssäoppimisen tuki, hyvin tuloksin suoritettut opinnot, työvaltaiset opintopolut	raportointi syksyllä	täysin
Opintojen keskeyttäminen	OKM:n Tulosindeksi	29 opiskelijaa	<20 opisk.	Tiina Immonen	Joustavat opetusmenetelmät ja henkilökohtaiset opintopolut sekä opiskelijapalveluiden toimivuus	raportointi syksyllä	osittain
Ylläpitäjän antama arvosana toiminnasta asteikolla 1-5	Laatumittaristo	4,7	>4,3	Tiina Immonen	Laatumittaristossa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen	4,7	täysin

A-tulkkaus Oy

Y-tunnus	2103384-8
Omistusosuus	99,7 %
Hallituksen pj	Jaakko Niinistö
Toimitusjohtaja	Susanna Taipale-Vuorinen

Vantaan Innovaatioinstituutti Oy myi Hyvinvointikeskus Vivamus Oy:n osakekannan Vantaan kaupungille joulukuussa 2014, jonka jälkeen yhtiön nimi muutettiin Helsingin seudun asioimistulkkipalvelukeskus Oy:ksi. Vantaan kaupungin tulkkipalvelukeskus -yksikkö siirtyi liiketoimintasiirrolla yhtiöön 1.1.2015. Yhtiön toiminimi muutettiin 30.12.2015 A-tulkkaus Oy:ksi. Yhtiön muut osakkaat ovat Helsingin kaupunki, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (HUS) sekä Espoon kaupunki, kukin 0,1 % osakkuudella.

Yhtiön toimialana on tulkkaus- ja kääntämispalveluiden sekä niitä tukevien toimintojen, kuten koulutuspalvelujen tuottaminen sen omistajina oleville julkisille hankintayksiköille.

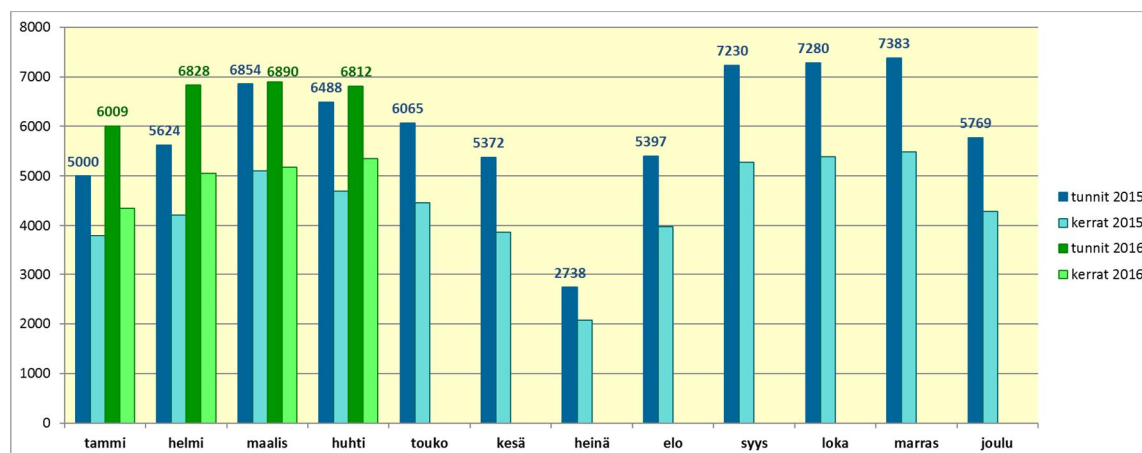
Toimintaympäristö

Turvapaikanhakijoiden ja maahanmuuttajien määrän kasvu vaikuttaa olennaisesti yhtiön tarjoamien palveluiden kysyntään. Alkuvuodesta palveluiden kysynnässä on näkyvissä pientä kasvua. Samalla kilpailu ammattitaitoisista asioimistulkeista lisääntyy. Kilpailijoilla on aggressiivinen ote kilpailutuksissa sekä henkilökunnan rekrytoinnissa.

Aluehallinnon uudistus tuo erittäin merkittäviä muutoksia yhtiön toimintaympäristöön. Mahdolliset yhtiöittämiset vaikuttavat omistajakuntaan sekä asiakaskuntaan. Uudistusta tulee seurata tarkasti ja tehdä tarvittavia ennakoivia toimenpiteitä.

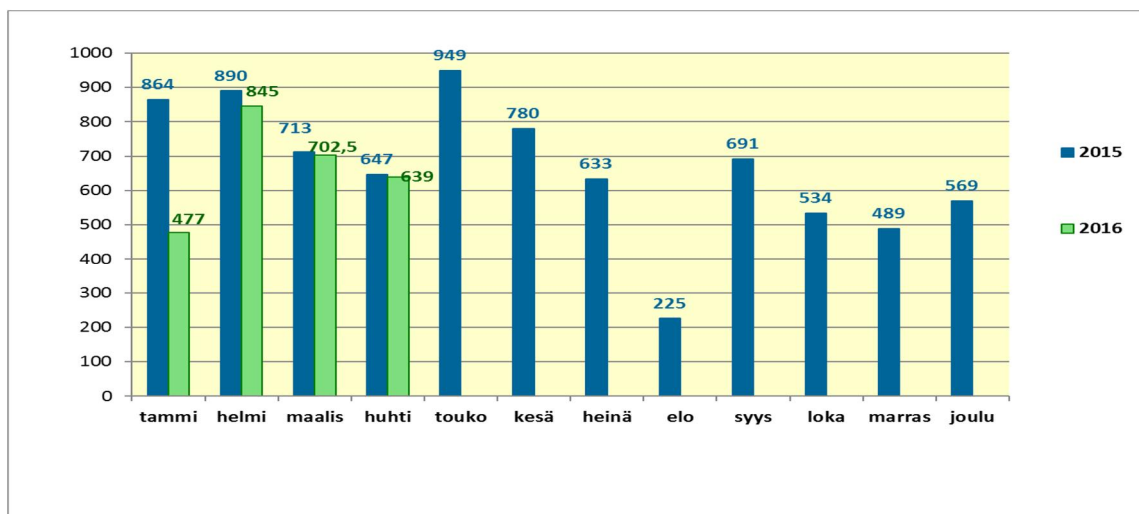
Toiminta

Yhtiön laski omistaja-asiakkaan tulkkaustunnin hintaa 4,8%. Tämä tarkoittaa, että liikevaihto ei tule kasvamaan, vaikka tulkkaustuntien määrä kasvaa. Käännösten määrät ovat pysyneet viimevuoden tasolla. Yhtiö investoi sähköiseen lomakkeeseen sekä tulkkien sähköiseen asiointiin. Yhtiö kilpailutti alkuvuodesta tulkit ja kääntäjät keskeisissä kielissä. Kilpailutuksesta ei kuitenkaan saatu riittävää määrää tarjouksia, minkä johdosta kilpailutus jouduttiin keskeyttämään. Tämä tarkoittaa nykyisen hieman kalliimman freelance-tulkkimallin jatkumista. Yhtiö pyrkii sisäisillä järjestelyillä laskemaan kuluja ja tehostamaan toimintaa.

Lasketut tulkkaustunnit 2.5.2016 tilaston mukaisesti. Huhtikuun tulkkausten laskutuksen ennuste on vielä hiukan tilastossa näkyvää korkeampi (yllä).

Käännössivujen osalta huhtikuussa päästäneen viimevuoden tasolle (alla).

Taloudellinen katsaus

Yhtiö on laskenut huomattavasti omistajalle myytävän palvelun hintaa 1.4.2016 alkaen. Samalla luovutaan omistajilta perittävistä matkakustannuksista. Alkuvuodesta yhtiön liikevaihto ja tulos on kehittynyt suotuisasti. Hintojen tarkistuksista johtuen loppuvuoden tulos tulee olemaan edellisvuotta heikompi.

Tuloslaskelma 1 000 eur	Ero tot 1-4/16 ./ Bud 1-4/16			Muutos 1-4/16 ./ 1-4/15		Ero Ennuste 2016 Budjetti 2016 Ennuste 2016 ./ Budjetti 2016			Muutos enn. 2016 ./ Tot. 2015	
	Toteuma 1-4/2016	Budjetti 1-4/2016	./ Bud 1-4/16	Toteuma 1-4/2015	1-4/16 ./ 1-4/15	Ennuste 2016	Budjetti 2016	Ennuste 2016 ./ Budjetti 2016	Toteuma 2015	./ Tot. 2015
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	1 875	1 736	139	1 518	357	5 363	5 207	156	5 493	-130
Henkilöstökulut	-1 149	-991	-158	-820	-329	-3 328	-2 972	-356	-3 166	-162
Materiaalit ja palvelut	-274	-305	31	-244	-30	-868	-915	47	-848	-20
Kiinteistöom. hoitokulut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-181	-243	62	-225	44	-688	-730	42	-714	26
Poistot	-178	-178	0	0	-178	-533	-533	0	-500	-33
Liiketulos	93	19	74	229	-136	-54	57	-111	265	-319
Rahoitustuotot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rahoituskulut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verot	0	-4	4	0	0	28	-11	39	0	28
Nettotulos	93	15	78	229	-136	-26	46	-72	265	-291
Satunnaiset erät (netto)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kokonaistulos	93	15	78	229	-136	-26	46	-72	265	-291

1 000 eur	Ero tot 1-4/16 ./ Bud 1-4/16			Muutos 1-4/16 ./ 1-4/15		Ero Ennuste 2016 Budjetti 2016 Ennuste 2016 ./ Budjetti 2016			Muutos enn. 2016 ./ Tot. 2015	
	Toteuma 1-4/2016	Budjetti 1-4/2016	./ Bud 1-4/16	Toteuma 1-4/2015	1-4/16 ./ 1-4/15	Ennuste 2016	Budjetti 2016	Ennuste 2016 ./ Budjetti 2016	Toteuma 2015	./ Tot. 2015
Investoinnit (netto)	0	33	-33	0	0	100	100	0	0	100
Lainat kauden lopussa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Oma pääoma								0		0
Taseen loppusumma								0		0
Henkilöstö lkm	23	27	-4	25	-2	25	25	0	27	-2

	Toteuma 1-4/2016	Budjetti 2016	Muutos tot ./ budj.	Toteuma 2015
TUNNUSLUVUT				
Liikevaihto 1000 euroa	1 692	1 736	-44	5 493
Toimeksiantojen määrä			0	
Liikevoitto 1000 euroa	89	15	74	265

Investoinnit

Yhtiö tulee investoimaan sähköiseen lomakkeeseen ja tulkkien sähköiseen asiointiin nykyistä tietojärjestelmää tehostamalla. Järjestelmäinvestoinnista ei vielä ole päätöksiä eikä investoinnille ole lopullista kustannusarviota. Varovasti arvioiden investointi tulee olemaan 20 000 - 40 000 euroa. Yhtiö pystyy rahoittamaan investoinnin.

Rahoitus

Yhtiön rahoitustilanne on hyvä.

Henkilöstö

Yhtiön henkilöstön määrä on vähentynyt alkuvuoden 2016 aikana. Yhtiön toimintatapoja on kehitetty ja toimintamalleja muutettu. Yhtiöllä on edelleen käytössä vuokratyövoimaa. Muutokset tulevat jatkumaan vuoden 2016 aikana. Henkilöstön hyvinvointiin on kiinnitetty erityistä huomiota. Henkilöstölle on järjestetty mahdollisuus työnohjaukseen. Työterveyshuollon kyselyn avulla on tarjottu mahdollisuutta oman hyvinvoinnin kehittämiseen.

Freelance tulkkien ja kääntäjien määrä tulee jatkossa kasvamaan.

Tavoitteet

Tavoite vuodelle 2016	Tavoitteen mittari	Vuoden 2014 lähtötaso	Vertailu v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2016	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutuu: - täysin - osittain - ei lainkaan
Liikevaihdon kasvu	5% kasvu verrattuna v. 2014, meur	5,219	5,493	5,480	Hallitus, tj, johtoryhmä	Tulkaustuntien määrä tammi-maaliskuussa on kasvanut.	357 000 euroa	tämä ei toteudu sillä yhtiön hallitus päätti marraskuussa 2015 laskea asiakkaan hintaa 68.30 eurosta/tunti 65 euroon tunti eli -4,8 %, tämän lisäksi on päätetty, että omistaja-asiakkailta ei peritä matkakuluja 1.4.2016 lähtien.
Tilikauden tulos eur	tulos			tilikauden tulos positiivinen	Hallitus, tj, johtoryhmä	Palvelun myynnin tehostaminen.	93 000 euroa	edellellisestä johtuen tuloksen ennustetaan jäävän hieman negatiiviseksi
Kontaktien vastausprosentti	Henkilöstökysely			85 %	Hallitus, tj, johtoryhmä	Yhtiössä on otettu käyttöön omistaja-asiakkaita priorisoiva puhelinjärjestelmä sekä sähköinen tilauslomake	tilanne 29.4.2016, sähköpostit 89,87% puhelut 78,79% keskiarvo 84,3%	kontaktien vastausprosentti tulee toteutumaan osittain
Asiakastytyväisyys (asteikko 1-6)	Laadunseuranta, mittaristo			4,5	Hallitus, tj, johtoryhmä	Asiakastytyväisyyskysely toteutetaan syksyllä 2016	ei arvioida tässä vaiheessa	kysely toteutetaan omistaja-asiakkaille

Vuoden 2016 sitovat tavoitteet

Sitova tavoite vuodelle 2016	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso 2016	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
Kaupungin talous tasapainossa					
Strateginen päämäärä 1. Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelma toteutetaan					
1.1 Toimintamenojen kasvu.	Toimintamenojen kasvu-%	Talousarvion 2016 mukainen	Talousarvion 2016 tavoitteiden ja TVO:n jatkotoimenpiteiden edistäminen.	Tammi-maaliskuussa 2016 toimintamenojen kasvu edellisvuoteen nähden on ollut 2,6 prosenttia.	Tavoite toteutunee täysin.
1.2 Investointikaton noudattaminen ja investointiohjelman toteuttaminen kustannustehokkaasti.	Bruttoinvestointien max. euromäärä	Talousarvion 2016 mukainen	Investointiohjelman toteuttaminen talousarvion 2016 mukaisena eri hankeryhmissä.	Tammi-maaliskuussa toteutuneet investointimenot 13,4 milj. e (TA 98,8 milj. e). Talousarvio ylittynee johtuen mm. Kehäradan kulujen kohdentumisesta vielä myös vuoden 2016 puolelle.	Tavoite toteutunee osittain.
1.3 Joukkoliikenteen kuntaosuus on enintään 50 % (tulot/menot) ilman joukkoliikenteen infrakorvauksia.	Joukkoliikenteen kuntaosuus-% ilman infrakorvauksia	Enintään 50 %	Kaupungin edunvalvonta eri HSL-yhteistyöfoorumeissa sekä kustannustietoisuus mm. HSL:n linjastosuunnitelmista ja talousarviosta annettavien lausuntojen yhteydessä.	HSL:n TTS:n mukainen kuntaosuus v. 2016 on 44,2 % ilman infrakorvauksia.	Tavoite toteutunee täysin.
Strateginen päämäärä 2. Velkaantumiskehitys saadaan hallintaan					
2.1 Onnistunut varainhankinta ja hallittu korkoriski.	Keskimääräinen lainamarginaali	Kuntasektorin keskimääräinen lainamarginaali. v. 2016	Neuvottelut rahoittajien kanssa käynnissä. Uutta pitkäaikaista lainaa nostetaan aikaisintaan alkukesästä.	Ks. toimenpiteet.	Arviointi tehdään osavuositarkastuksessa 2/2016.
	Lainasalkun korkomenot suhteutettuna keskimääräiseen korkosidonnaisuuteen (duraatio)	Duraatio vähintään 0,55 v. 2016 lopussa Korkomenot enintään 9,9 milj. euroa tai sen alle v. 2016	Uusia korkosuojauksia ei ole toistaiseksi tehty. Annettu uusi, alennettu korkokuluennuste 6,7 milj. euroa 1.4.2016.	Mittari on tällä hetkellä alle tavoitteen. Ks. toimenpiteet.	

Sitova tavoite vuodelle 2016	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso 2016	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
Strateginen päämäärä 3. Kaupungin tulopohjaa vahvistetaan					
3.1 Kaupunki saa maanmyyntivoittoja vähintään 32 milj. euroa vuoden 2016 aikana.	Maanmyyntivoitot	32 milj. euroa	Kiinteistökauppoja on tehty vilkaasti.	Maanmyynti n. 18 milj. euroa.	Tavoite toteutunee täysin.
3.2 EU- ja muun ulkopuolisen projektirahoituksen tehokas hyödyntäminen.	EU- ja muuta ulkopuolista rahoitusta saavien projektien määrä projektisalkkujärjestelmässä	Määrä lisääntyy	Projektirahoituksen aktiivinen hyödyntäminen eri toimialoilla vaikuttavuutta ja hyödyllisyyttä arvioiden. Myös projektisalkun käytettävyyks on parantunut, käyttäjämäärä on lisääntynyt ja projektien tietoja löytyy entistä kattavammin järjestelmästä.	EU- ja muuta ulkopuolista rahoitusta saavien projektien määrä projektisalkussa oli 30.4.2016 tilanteessa 42 kpl.	Tavoite toteutunee täysin.
Strateginen päämäärä 4. Kumppanuuksien hyödyntäminen					
4.1 Sähköisten palveluiden kehittäminen toteutetaan yhdessä yhteistyökuntien kanssa.	Hyödynnettyjen palveluiden osuus itse tehdyistä	Hyödynnettyjen palveluiden osuus 20 %	Kehittämissyhteisö sähköisen alustan ympärille on muodostettu.	Muut yhteistyökaupungit ovat vielä aloittavalla tasolla Vantaaseen verrattuna.	Tavoite ei toteutune lainkaan.
4.2 Cleantech-innovaatiokumppanuuksien hyödyntäminen.	Aloitettujen innovaatiokumppanuuksien määrä	3 aloitettua kumppanuutta	Vantaan on mukana perustettavassa Smart & Clean -säätiossä, jonka kautta kumppanuushankkeita toteutuu.	Aviopoli-projektissa hankintaan Maas kokeiluja tämän vuoden aikana.	Tavoite toteutunee täysin.
4.3 Uusiutuvan energian käytön lisääminen.	Kaavoitus luo mahdollisuuden aurinkoenergian kustannustehokkaalle käytölle	Laaditaan ohje aurinkoenergian huomioonottamisesta kaavojen valmistelussa ja sitä sovelletaan kaavoissa	Systemaattisesti kaavoissa 2016.	Uusiutuvan energian käyttöä edistetään keskustojen kaavasunnitelmissa, ohje valmisteilla.	Tavoite toteutunee täysin.
Kaupunkirakenne eheytyy					
Strateginen päämäärä 5. Kaupunkirakenne ja palvelurakenne tukeutuvat raideliikenteeseen ja joukkoliikenteen laatuikätyviin					
5.1 Kaavoitetaan asuntorakentamisen kerrosalaa 250 000 k-m ² /vuosi.	Valmistuneiden kaavojen k-m ² /v määrä	250 000 k-m ²	Kaavoitusohjelmaa toteutetaan suunnitelmallisesti.	27 809 k-m ²	Tavoite toteutunee täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2016	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso 2016	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
5.2 Joukkoliikenteen käyttäjämäärän kasvu.	Kehitetään toimintamalli joukkoliikenteen käyttäjämäärän kasvun mittaamiseksi Vantaalla ja asetetaan tavoitteelliset lukuarvot vuodelle 2017	Toimintamalli on luotu ja se on käytössä	Toimintamalli kehitetään ja tavoitteelliset matkustajamäärät määritellään yhteistyössä HSL:n kanssa ja hyödyntäen HSL:n keräämää tietoa.	Toimintamallin luomisesta ja tavoitteellisista käyttäjämääristä sekä saatavissa olevasta tiedosta käydään keskustelua HSL:n kanssa.	Tavoite toteutunee täysin.
5.3 Kasvihuonekaasupäästöt vähenevät.	Vantaan kasvihuonekaasupäästöjen määrä	Vantaan kasvihuonekaasupäästöt vähenevät 3 % vuodessa	Selvitys merkittävimmistä kustannustehokkaista päästövähennystoimista valmistunut.	HSY:n päästöselvityksen mukaan kasvihuonepäästöt vähentyneet Vantaalla 6 % vuonna 2015.	Tavoite toteutunee täysin.
Strateginen päämäärä 6. Keskustat ovat eläviä, uudistuvia ja turvallisia					
6.1 Priorisoidaan keskustoihin sijoittuvia kaavahankkeita.	Keskusta-alueiden kaavat	2014 kaavoitusohjelman taso tai enemmän	Tikkurilan keskustakorttelin ja Myyrmäen keskustan kilpailu pidetty ja voittaja valittu. Koivukylän keskustan kilpailu valmisteilla.	Tikkurilan keskustakorttelin ja Myyrmäen keskustan kilpailu pidetty ja voittaja valittu. Koivukylän keskustan kilpailu valmisteilla.	Tavoite toteutunee täysin.
Strateginen päämäärä 8. Asuntorakentaminen on laadukasta ja kohtuuhintaista					
8.1 Kaupunki luo edellytykset vähintään 2000 asunnon monipuoliselle asuntotuotannolle.	Valmistuneiden asuntojen määrä	2000	Asuntoalueiden rakentuminen on ollut kiivasta.	Valmistuneita asuntoja 626 asuntoa: kerrostalot ja muut: 505 asuntoa erillispientalot: 88 asuntoa rivi- ja ketjutalot: 33 asuntoa.	Tavoite toteutunee täysin.
8.2 Pientaloalueiden tiivistäminen Maapoliittisten linjausten mukaisesti.	Tiivistämishankkeiden onnistuminen	Tehty 3 kpl onnistuneesti	Tunnistettu keskeiset pientaloalueet.	1,5 / 3. Yhteistyöneuvottelut on käynnistetty.	Tavoite toteutunee täysin.
Kaupungin elinvoima vahvistuu					
Strateginen päämäärä 9. Uudistuva elinkeino- ja työllisyyspolitiikka laskee työttömyyttä ja lisää työpaikkojen määrää Vantaalla.					
9.1 Kaupungin työllisyystilanne kehittyy suhteellisesti parhaiten pääkaupunkiseudulla.	Työttömyysasteen muutos-%	Kehitys on suotuisampaa kuin Helsingissä ja Espoossa	Toimintaa tehostettiin työllisyyspalveluiden uudella organisaatiolla 1.3.2016 alkaen. TYP toteutti uuden lain mukaista toimintaa. Ohjaamossa aloitti yritysasantuntija.	Työttömyysaste helmikuu 2016 (muutos lähtötasoon 2014) Vantaa: 12,3 % (+ 0,7 %-yksikköä) Helsinki: 12,5 % (+0,6 %-yksikköä) Espoo: 10,5 % (+0,6 %-yksikköä)	Tavoite ei toteutune lainkaan.

Sitova tavoite vuodelle 2016	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso 2016	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
	Työmarkkinatuen euromääräinen summa vuodessa	Kehitys on suotuisampaa kuin Helsingissä ja Espoossa	Ks. ed.	Työmarkkinatuen kuntaosuus Q1/2016 (muutos 12 kk): Vantaa 4 832 685 € (+11,6 %) Helsinki 14 555 674 € (+11,4 %) Espoo 4 597 890 € (+17,4 %)	
9.2 Elinvoimaohjelmaa toteutetaan kaupungin työllisyystilanteen ja elinvoiman nostamiseksi.	Elinvoimaohjelman vuoden 2016 tavoitteet Kaupungin monimuotoisen työllistämisen tavoitteet	Elinvoimaohjelma toteutuu vuodelle 2016 asetetun toimintasuunnitelman mukaisesti Toimialoille määritellyt tavoitteet toteutuvat	Vuoden 2016 toimenpiteiden seuranta on edellisen kerran käsitelty elinvoimaohjelman valmisteluryhmässä 18.4.2016. Soster: Työllistettäviä ei ole saatu kaikkiin tarjolla oleviin tehtäviin toivotusti. Malminiityn asumis- ja toimintakeskuksen sekä Kivistön arviointi- ja kuntoutusyksikön avustavissa tehtävissä työskentelee pääosin työllistettyjä. Yksittäisiä työllistettyjä myös muissa yksiköissä. Vanhusten avopalveluissa on Hyvä työ -hankkeessa ollut mukana yhteensä 15 työllistettyä, joista tällä hetkellä edelleen mukana 10 henkilöä. Mato: Kuntatekniikan keskuksessa ylläpidon puolelle on otettu ryhmä pitkäaikaistyöttömiä palkkatuen avulla palkatun työnohtajan vetämänä. Toimintamallia on jatkettu ja laajennettu. Konsas: Elinvoimaohjelman tavoite on ottaa 388 kuntouttavan työtoiminnan asiakasta kaupungin eri yksiköihin. Huhtikuuhun mennessä toteuma oli 165 asiakasta.	Elinvoimaohjelman toimenpiteet etenevät suunnitellusti. Ks. toimenpiteet.	Tavoite toteutunee täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2016	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso 2016	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
9.3 Joustavilla päivähoitopalveluilla tuetaan työllistymistä.	Päivähoitopaikka järjestetään työllistymistilanteessa kahden viikon kuluessa	2 vkoa tai 1 viikossa kerhosta päivähoitoon	Tiivis yhteistyö alueiden päiväkodin johtajien välillä.	Ks. toimenpiteet.	Tavoite toteutunee täysin.
Strateginen päämäärä 13. Vantaalaisten koulutustaso ja osaaminen vahvistuvat					
13.1 Toteutetaan koulutus- ja nuorisotakuuta.	Perusopetuksen jälkeiseen jatkokoulutukseen sijoittuneiden %-osuus	99 %	Aloituspaikkoja tarjolla kevään 2016 yhteishaussa: suomenkielisissä lukioissa 1160, Variassa 1122. Nuorisopalvelut: Koulutustakuuta toteutetaan työpajatoiminnassa ja kehittämishankkeilla.	Raportointi vuoden lopussa.	Arviointi tehdään vuoden lopussa.
13.2 Ammatillisen koulutuksen opintojen keskeyttämiset vähenevät.	Tutkintotavoitteisen koulutuksen ja valmistavien koulutusten keskeyttämisprosentti	9 %	Opiskelijoiden kuulemiseksi on luotu ryhmänedustajajärjestelmä. Opiskelijoille on tehty laajamittainen kiusaamiskysely.	Arvioitu keskeyttäneiden määrä huhtikuun lopussa (4,1 %) on vähentynyt vuoden 2015 vastaavaan ajankohtaan verrattuna (4,7 %).	Tavoite toteutunee osittain.
Palvelut uudistuvat					
Strateginen päämäärä 15. Uudistuvat palvelut vahvistavat asukkaiden hyvinvointia					
15.1 Kehitetään kaupunkitasoinen keskitetty monikanavainen asiakaspalvelumalli (ns. 1. taso).	Keskitettyjen ja kuvattujen asiakaspalveluprosessien määrä	Monikanavainen asiakaspalvelumalli on kuvattu, määritelty ja tarvittavat kilpailutukset on tehty. Ensimmäisessä vaiheessa siirrettävät prosessit on sovittu. Toiminta alkaa 2017.	Asiakaspalvelun nykytilan kartoitus maankäytön ja asukaspalveluiden toimialoilla on aloitettu. Sähköisen palvelualustan (Oma Vantaa) sekä sähköisen palvelun asiakaspalvelumallin (help desk) kehittämistyötä jatketaan.	Keskitettäviä prosesseja löytynyt useita.	Tavoite toteutunee osittain.
15.2 Nykyistä suurempi osa ikääntyneistä pystyy asumaan kotona.	Omassa kodissa asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa	93,0 %	Palveluohjauksen ja vastuutyöntekijöiden toimintamallia on kehitetty yhteistyössä terveyspalvelujen kanssa. Kotikuntoutusmallin tehostaminen.	31.3.2016 kotona 75-vuotta täyttäneistä asui 92,5 %.	Tavoite toteutunee täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2016	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso 2016	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
15.3 Sosiaalihuoltolain mukainen lastensuojelun rakennemuutos lisää ennaltaehkäisevää työtä ja vähentää lastensuojelutarvetta.	Lastensuojelun suunnitelmallisen sosiaalityön tarve vähenee toimialojen ennalta ehkäisevällä työllä	7,8 % Vantaan 0 - 17-vuotiaista	Perhepalvelujen organisaation uudistaminen pilotein vastaamaan uuden sosiaalihuoltolain tavoitteita käynnistetty. Tavoitteena suunnata toimintaa entistä enemmän varhaiseen tukeen. Mm. sosiaalihuoltolain mukainen perhetyön monialainen asiakasohjausryhmä käynnistyi tammikuussa.	Tammi-maaliskuussa lastensuojelun suunnitelmallisen sosiaalityön asiakkaana oli 3 124 lasta, mikä on 6,7 % Vantaan 0-17-vuotiaista. Viime vuoden vastaavana ajankohtana asiakkaana oli 3 304 lasta (7,2 %). Asiakkuuksien määrä kehittynyt myönteisesti, mutta vuoden 2015 aiempaa korkeampi taso (9,1 %) haasteena asetetun tavoitteen määrälliselle toteutumiselle.	Tavoite toteutunee osittain.
Strateginen päämäärä 17. Vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut					
17.1 Keskeisten palvelujen kustannustehokkuus on kilpailukykyinen.	Keskeisten palvelujen yksikkökustannukset suurten kaupunkien vertailussa	Vantaa on kustannustehokkuusdeltaan kuusikkokaupunkien kärkijoukossa	Vantaa osallistuu aktiivisesti suurten kaupunkien talous- ja toimintatietojen vertailutyöhön. TVO-jatkotoimenpiteet on hyväksytty ja niitä toteutetaan.	Suurten kuntien vertailutiedot vuodelta 2015 saatavissa syksyllä 2016.	Arviointi tehdään vuoden lopussa.
Strateginen päämäärä 18. Vaihtoehtoiset palvelujen tuottamistavat lisäävät asiakkaan valinnanvapautta					
18.1 Vaihtoehtoiset palvelujen tuottamistavat toimialojen palvelutuotannossa lisääntyvät lautakunnissa hyväksyttyjen periaatteiden mukaisesti.	Palvelusetelin käyttö lisääntyy ja laajenee uusiin toimintoihin	Raportoidaan palvelusetelien käyttö sekä uudet käyttöönotetut palvelusetelit	Soster: Palvelusetelien käytön laajentamista tukeva sähköinen palvelusetelijärjestelmä PSOP on otettu onnistuneesti käyttöön. Ensimmäinen järjestelmässä käyttöönotettu palvelu on omaishoitajan vapaapäivä kotiin. Tehostetun asumispalvelun palvelusetelipalvelut valmisteltu vietäväksi järjestelmään kesään mennessä. Uusia palveluseteleitä valmisteilla. Omaishoitajan vapaapäivä kotiin -ps-asiakkaita alkuvuonna 5, hoivan tehostetussa asumispalvelussa 24 ja omaishoidon vapaan aikaisia asiakkaita 2, suun terveydenhuollossa 2. Sivi: 1.1.-30.4.2016 ei ole tehty uusia, keskeisiä toimenpiteitä. Palvelusetelipäivähoidossa oli 551 lasta 1/2016 ja 571 lasta 3/2016.	Ks. toimenpiteet.	Tavoite toteutunee täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2016	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso 2016	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
Strateginen päämäärä 19. Lisätään sähköistä asiointia ja itsepalveluja					
19.1 Sähköinen asiointi ja itsepalvelut lisääntyvät.	Sähköinen asiointi ja itsepalvelut lisääntyvät	Raportoidaan uudet keskeisimmät käyttöönotetut sähköisen asiointin muodot	Konsas: Kuntalaisten sähköisen asiointin help desk on otettu käyttöön Vantaa-infossa ja puhelinpalveluissa. DigiTaven palveluun ilmoittautumislomake on käytössä. Soster: Sähköinen ajanvaraus on toimialalla käytössä useissa palveluissa. Sähköisen lääkärivastaanottoaikojen ajanvarauksen laajamittaisen lisäämisen esteenä on lainsäädännön velvoite hoidon tarpeen arvioinnista määräjassa, mahdollisuuksia mm. sähköisen hoidon tarpeen arviointiin selvitetään. Hoitotarvikejakelun sähköisiä asiakkuuksia on lisätty. Kaupunkitasoiseen DigiVantaa -hankkeeseen kuuluva neuvolan sähköisen asiointin käyttöönotto (äitiysneuvolan asiakkaaksi tulo ja lomakkeiden lähetys sähköisesti) on lykkäätynyt syksyyn järjestelmän keskeneräisyyden takia. Suojatun sähköisen viestinvälityksen käyttöönotto etenee osana DigiVantaa -hanketta. Mato: Rakennusvalvonnan kakki luvitukset hoidetaan sähköisesti. Sivi: Ruotsinkielisellä tulosalueella on otettu käyttöön tammikuussa 2016 sähköinen esiopetukseen ilmoittautuminen Wilman kautta. Lisäksi on liitetty mukaan Harrastushaku.fi-palvelusivustoon.	Ks. toimenpiteet.	Tavoite toteutunee täysin.
19.2 Uusien sähköisten työviestinnän välineiden käyttö vakiintuu kaikilla tulosalueilla.	Työviestinnän välineiden koulutus- ja käyttöönottokonsepti on toteutettu	Toteutettu kaikilla tulosalueilla	Henkilöstöä varten muodostettu merkittävä koulutusohjelma pilvipalveluiden käyttöönottoa varten.	Koulutuksista on peruttu 70 %, koska koulutuksiin ei ole ollut tapeeksi osallistujia.	Tavoite ei toteutune lainkaan.

Sitova tavoite vuodelle 2016	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso 2016	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
Muutosta toteutetaan johtamisen kautta					
Strateginen päämäärä 20. Hyvällä strategisella johtamisella ja esimiestyöllä toteutetaan muutosta					
20.1 Sairauspoissaoloja ennaltaehkäistään ja sosiaalinen pääoma työyhteisöissä kasvaa.	Sairauspoissaoloprosentti, käytyjen välittämisen keskustelujen kattavuus ja tapaturmatutkintojen kattavuus	Sairauspoissaoloprosentti 4,3 %, käytyjen välittämisen keskustelujen kattavuus 100 % ja tapaturmatutkintojen kattavuus 100 % Sosiaalinen pääoma Kunta 10 -tutkimus 3,8	Ks. mittarien tilanne.	Sairauspoissaoloprosentti: 3 kk 2016 poissaolot: 4,82 % (3 kk 2015 poissaolot: 5,43 %) eVälkekeskusteluprosentti ja tapaturmatutkintojen kattavuus raportoidaan seuraavissa osavuositarkastuksissa. Kunta 10 tutkimus toteutuu syyskuussa, joten tulokset voidaan raportoida vasta vuoden lopussa.	Arviointi tehdään vuoden lopussa.
Strateginen päämäärä 21. Henkilöstön sitoutumisen ja osaavan työvoiman varmistaminen					
21.1 Osaamisen kehittämisen toimintamalli vakiintuu kaikilla tulosalueilla.	Oppimisyöpäivät, Työsuojelurahastolta saadun korvauksen suuruus	Oppimisyöpäivät: 33 000 päivää, 300 000 euroa	Esimiehille ja avainhenkilöille viestitty koulutusten viennistä. Koulutuspäiviä viety keskitetysti. Ohjeistettu yksiköissä koulutuspäivien vientiä. Kilpailutettu uusi koulutusten hallinnointijärjestelmä, joka helpottaa koulutusten ja kehittämispäivien hallinnointia sekä viestintää ja markkinointia	Koulutuspäiviä viety eHijat järjestelmään 8170 kpl	Tavoite toteutunee osittain.

VANTAAN KAUPUNGIN MERKITTÄVIEN TYTÄRYHTIÖIDEN TAVOITTEIDEN RAPORTOINTI 1-4/2016

Kuntalain 47 §:n, 60 §:n ja 110 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto voi ohjata asettamallaan tavoitteilla tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Valtuuston tavoiteasettelu voi koskea tytäryhteisön asemaa, toiminnan laajuutta, toimintaedellytyksiä (mm. investoinnit), palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita tai pääoman tuottovaatimuksia. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt tytäryhtiöille 51 tavoitetta talousarviovuodelle 2016, josta 26 merkittävälle tytäryhtiölle. Kaikkien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan yleisjaostolle ja merkittävien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan kaupungin osavuosikatauksen yhteydessä tilanteesta 30.4, 31.8 ja 31.12.2016.

Yhtiö	Tavoite vuodelle 2016	Tavoitteen mittari	Vuoden 2014 lähtötaso	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2016	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
Vantaan Eenergia-konserni <i>*) jätteellä tuotettu energia on jaettu 50% uusiutuviin ja 50% muuhun päästökauppavapaaseen perustuen tilastokeskuksen polttaineluokitukseen (2015)</i>	Konsernin liikevoitto	liikevoitto Meur		29,0	30,1	Yhtiö		35,8	toteutunee täysin
	Konsernin SIPO	SIPO %		5,7 %	6,0 %	Yhtiö		7 %	toteutunee täysin
	Konsernin investoinnit	toteutuneet uudet investoinnit vuonna 2016, Meur		74,1	41,0	Yhtiö	Huom! Yhtiön investointibudjetti vuodelle 2016 on 51,5 M€. Tämä on tavoitetaso yhtiössä.	49,7	mahdollista saavuttaa
	Toimitushäiriöt sähkö	h/as/a			0,2	Yhtiö		0,2	mahdollista saavuttaa
	Uusiutuva energia koko energia-tuotannosta (vesivoima, tuulivoima, bioenergia, jäte-energia*)	% -osuus koko energian tuotannosta			26 %	Yhtiö	vesivoiman ajoa on suunnitelmavuonna lisätty suunnitellusta	32 %	toteutunee täysin
	Muu päästökauppavapaa energia koko energiatuotannosta (ydinvoima, jäte-energia*)	% -osuus koko energian tuotannosta			16 %	Yhtiö		20 %	toteutunee täysin

VANTAAN KAUPUNGIN MERKITTÄVIEN TYTÄRYHTIÖIDEN TAVOITTEIDEN RAPORTOINTI 1-4/2016

Kuntalain 47 §:n, 60 §:n ja 110 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto voi ohjata asettamallaan tavoitteilla tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Valtuuston tavoiteasettelu voi koskea tytäryhteisön asemaa, toiminnan laajuutta, toimintaedellytyksiä (mm. investoinnit), palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita tai pääoman tuottovaatimuksia. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt tytäryhtiöille 51 tavoitetta talousarviovuodelle 2016, josta 26 merkittävälle tytäryhtiölle. Kaikkien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan yleisjaostolle ja merkittävien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan kaupungin osavuosikatauksen yhteydessä tilanteesta 30.4, 31.8 ja 31.12.2016.

Yhtiö	Tavoite vuodelle 2016	Tavoitteen mittari	Vuoden 2014 lähtötaso	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2016	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Toteutumisarvio Tavoite toteutuu: - täysin - osittain - ei lainkaan
VAV Asunnot Oy - konserni	VAV Asunnot Oy:n tulostavoite	tilikauden 1000 eur		169	0	Yhtiö	Vuokra-asuntojen vuokrien tarkistus 1.3.2016 alk.	toteutuu suunnitellusti	täysin
	VAV Asunnot Oy:n kiinteistöjen korjaukset	korjauskustannukset vuonna 2016 Meur		15,4	19,4	Yhtiö	Rekrytoidaan korjausrakentamisen ammattilainen	4,2 milj.euroa käytetty	täysin
	Uustuotantotavoite	Valmistuvien asuntojen lukumäärä vuonna 2016		273	105,0	Yhtiö		asunnot valmistuvat kesäkuussa	täysin

VANTAAN KAUPUNGIN MERKITTÄVIEN TYTÄRYHTIÖIDEN TAVOITTEIDEN RAPORTOINTI 1-4/2016

Kuntalain 47 §:n, 60 §:n ja 110 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto voi ohjata asettamillaan tavoitteilla tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Valtuuston tavoiteasettelu voi koskea tytäryhteisön asemaa, toiminnan laajuutta, toimintaedellytyksiä (mm. investoinnit), palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita tai pääoman tuottovaatimuksia. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt tytäryhtiöille 51 tavoitetta talousarviovuodelle 2016, josta 26 merkittävälle tytäryhtiölle. Kaikkien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan yleisjaostolle ja merkittävien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan kaupungin osavuosikatauksen yhteydessä tilanteesta 30.4, 31.8 ja 31.12.2016.

Yhtiö	Tavoite vuodelle 2016	Tavoitteen mittari	Vuoden 2014 lähtötaso	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2016	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Toteutumisarvio Tavoite toteutuu: - täysin - osittain - ei lainkaan
Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy	Toiminnan tehostuminen	Hinnan alennukset + Kustannustason muutos + Tuloksen muutos = Tehostamis-% (luvut % lv:sta)		4,50 %	3,0 %	Yhtiö	Hinnanalennukset 1.1.2016 alkaen keskimäärin 2 % / n. 900 t euroa. Kustannusten sopeuttamiseen ja taloudellisen tuloksen parantamiseen tähtäävät toimet budjetin ja toimintasuunnitelman mukaisesti.	Taloudelliseen tulokseen perustuva arvio tukee näkemystä tavoitteiden saavuttamisesta	Toteutuu täysin
	Asiakastyytyväisyys	Asiakaskysely (astekko 1-5)		2,83	3,55	Yhtiö	Asiakkaiden kuuleminen säännöllisissä tapaamisissa (käytäntö avainasiakastapaamisista), laatuwierrokset, säännöllinen yhteistyö ostoyksikön kanssa	Mittaus toteutetaan syksyllä 2016	Toteutuu osittain; yhtiö jäin tavoitteesta v. 2015. V. 2016 tavoite asetettu jo aiemmin
	Henkilöstötyytyväisyys	Henkilöstökysely (astekko 1-5)		3,33	3,55	Yhtiö	Työhyvinvointisuunnitelman hyväksyminen yhtiön hallituksessa ja johtoryhmässä, työhyvinvointiasiantuntijan ja henkilöstöpäällikön rekrytointien käynnistäminen.	Mittaus toteutetaan syksyllä 2016	Toteutuu täysin
	Toiminnan laatu	Laadunseuranta (astekko 1-5)		4,71	4,50	Yhtiö	200 kpl laatuwierroksia ajalla 1-3/2016, yhtiön johtamisjärjestelmän kehityshanke	4,75 (3/2016)	Toteutuu täysin
	Sairauspoissaolot%	%		8,02 %	7,30	Yhtiö	Työhyvinvointisuunnitelman hyväksyminen yhtiön hallituksessa ja johtoryhmässä, työhyvinvointiasiantuntijan ja henkilöstöpäällikön rekrytointien käynnistäminen	Ensimmäinen välimittaus 1-4/2016, tulokset eivät vielä käytössä	Toteutuu täysin

VANTAAN KAUPUNGIN MERKITTÄVIEN TYTÄRYHTIÖIDEN TAVOITTEIDEN RAPORTOINTI 1-4/2016

Kuntalain 47 §:n, 60 §:n ja 110 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto voi ohjata asettamallaan tavoitteilla tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Valtuuston tavoiteasettelu voi koskea tytäryhteisön asemaa, toiminnan laajuutta, toimintaedellytyksiä (mm. investoinnit), palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita tai pääoman tuottovaatimuksia. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt tytäryhtiöille 51 tavoitetta talousarviovuodelle 2016, josta 26 merkittävälle tytäryhtiölle. Kaikkien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan yleisjaostolle ja merkittävien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan kaupungin osavuosikatauksen yhteydessä tilanteesta 30.4, 31.8 ja 31.12.2016.

Yhtiö	Tavoite vuodelle 2016	Tavoitteen mittari	Vuoden 2014 lähtötaso	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2016	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
VTK Kiinteistöt Oy –konserni	VTK Kiinteistöt -konserni tulos	1000 eur		96	positiivinen tulos	Yhtiön tj Jukka Antila		43 000	täysin
	Energiatehokkuus	yhtiöiden keskimääräinen ET-luku (skaala G-A)		E	E	Yhtiön tj Jukka Antila	Energiatodistusten uusiminen käynnissä. Toimenpide suunnitelmien pohjalta		osittain
	VTK Kiinteistöt Oy:n ulkoisten kohteiden vuokrausaste	Vuokratut kohteet / ulosvuokrattavat tilat vuoden lopussa %			90 %	Yhtiön tj Jukka Antila	Yhtiöntilosta on vuokralla 92 %	92 %	täysin

VANTAAN KAUPUNGIN MERKITTÄVIEN TYTÄRYHTIÖIDEN TAVOITTEIDEN RAPORTOINTI 1-4/2016

Kuntalain 47 §:n, 60 §:n ja 110 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto voi ohjata asettamallaan tavoitteilla tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Valtuuston tavoiteasettelu voi koskea tytäryhteisön asemaa, toiminnan laajuutta, toimintaedellytyksiä (mm. investoinnit), palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita tai pääoman tuottovaatimuksia. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt tytäryhtiöille 51 tavoitetta talousarviovuodelle 2016, josta 26 merkittävälle tytäryhtiölle. Kaikkien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan yleisjaostolle ja merkittävien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan kaupungin osavuosikatauksen yhteydessä tilanteesta 30.4, 31.8 ja 31.12.2016.

Yhtiö	Tavoite vuodelle 2016	Tavoitteen mittari	Vuoden 2014 lähtötaso	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2016	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Toteutumisarvio Tavoite toteutuu: - täysin - osittain - ei lainkaan
Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy	Tilikauden tulos	Nettotulos 1000 eur		405	100	Jussi Kurki, Tiina Immonen	Vallitsevalla kulurakenteella ja opiskelijamäärillä asetettu tavoite saavutetaan.	365	täysin
	Täyttöaste	Opiskelijoiden lukumäärä suhteutettuna opiskelijakiintiöön		1,06	1,0	Tiina Immonen	Opiskelijarekrytointitoimenpiteet, markkinointitoimenpiteet, opiskelijoiden tukitoimenpiteet	1,01	täysin
	Opiskelijoiden työllistyminen	OKM:n Tulosindeksi		82 %	82 %	Tiina Immonen	Työ- ja uravalmennus, työssäoppimisen tuki, hyvin tuloksin suoritettut opinnot, työvaltaiset opintopolut	raportointi syksyllä	täysin
	Opintojen keskeyttäminen	OKM:n Tulosindeksi		29 opiskelijaa	<20 opisk.	Tiina Immonen	Joustavat opetusmenetelmät ja henkilökohtaiset opintopolut sekä opiskelijapalveluiden toimivuus	raportointi syksyllä	osittain
	Ylläpitäjän antama arvosana toiminnasta asteikolla 1-5	Laatumittaristo		4,7	>4,3	Tiina Immonen	Laatumittaristossa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen	4,7	täysin

VANTAAN KAUPUNGIN MERKITTÄVIEN TYTÄRYHTIÖIDEN TAVOITTEIDEN RAPORTOINTI 1-4/2016

Kuntalain 47 §:n, 60 §:n ja 110 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto voi ohjata asettamillaan tavoitteilla tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Valtuuston tavoiteasettelu voi koskea tytäryhteisön asemaa, toiminnan laajuutta, toimintaedellytyksiä (mm. investoinnit), palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita tai pääoman tuottovaatimuksia. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt tytäryhtiöille 51 tavoitetta talousarviovuodelle 2016, josta 26 merkittävälle tytäryhtiölle. Kaikkien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan yleisjaostolle ja merkittävien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan kaupungin osavuosikatauksen yhteydessä tilanteesta 30.4, 31.8 ja 31.12.2016.

Yhtiö	Tavoite vuodelle 2016	Tavoitteen mittari	Vuoden 2014 lähtötaso	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2016	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2016 tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2016	Toteutumisarvio Tavoite toteutuu: - täysin - osittain - ei lainkaan
A-Tulkkaus Oy	Liikevaihdon kasvu	5% kasvu verrattuna v. 2014 , meur	5,219	5,493	5,480	Hallitus, tj, johtoryhmä	Tulkaustuntien määrä tammi-maaliskuussa on kasvanut.	357 000 euroa	tämä ei toteudu sillä yhtiön hallitus päätti marraskuussa 2015 laskea asiakkaan hintaa 68.30 eurosta/tunti 65 euroon tunti eli -4,8 %, tämän lisäksi on päätetty, että omistaja-asiakkailta ei peritä matkakuluja 1.4.16 lähtien.
	Tilikauden tulos eur	tulos			tilikauden tulos positiivinen	Hallitus, tj, johtoryhmä	Palvelun mynnin tehostaminen.	93 000 euroa	edellellisestä johtuen tuloksen ennustetaan jäävän hieman negatiiviseksi
	Kontaktien vastausprosentti	Henkilöstökysely			85 %	Hallitus, tj, johtoryhmä	Yhtiössä on otettu käyttöön omistaja-asiakkaita priorisoiva puhelinjärjestelmä sekä sähköinen tilauslomake	tilanne 29.4.16, sähköpostit 89,87% puhelut 78,79% keskiarvo 84,3%	kontaktien vastausprosentti tulee toteutumaan osittain
	Asiakastytytyväisyys (asteikko 1-6)	Laadunseuranta, mittaristo			4,5	Hallitus, tj, johtoryhmä	Asiakastytytyväisyyskysely toteutetaan syksyllä 2016	ei arvo tässä vaiheessa	kysely toteutetaan omistaja-asiakkaille

Kaupunginjohtajan toimialan TVO jatkotoimenpiteet

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Tietohallinto, henkilöstökeskus, kaupunginkanslia, viestintä / Hanna Ormio, Antti Ylä-Jarkko	Työskentelytapojen tehostaminen: Työviestinnän välineet otetaan käyttöön kaupunginlaajuisesti ja niitä hyödynnetään tehokkaasti.	Matkakulut ja matkustamiseen käytetty aika vähenee. Mahdollisuus myös tilankäytön tehostamiseen. Etätyömahdollisuudet parantuvat. Työaika voidaan käyttää tehokkaammin, jolloin yksilön ja koko organisaation tuottavuus paranee.	2015-2017	Pikaviestintä: +10% (5689 kpl/kk) Lync-kokoukset: +10% (243 kpl/kk) OnDrive: +10% (1.1T) Pilvipalveluiden soveltaminen: -10 % (90.000 kpl/kk).		Pilvitoimistosta, sen käytöstä ja käyttökoulutuksesta on tiedotettu sisäisesti Avaimessa, Uutiskirjeellä ja sähköpostilla. Pilviagenttien palveluita on käytetty ahkerasti. Koulutustarjonnasta on peruttu 75% osallistumisvähyydestä johtuen. Tietohallinto käynnistää tiedotustoimenpiteet kadon minimoimiseksi.
Kaupunginkanslia/ Hanna Ormio	Toimielinten, toimielinten jäsenten ja kokousten määrän vähentäminen mm. tulevien rakenneuudistusten vuoksi. Valmistelu yhteistyössä luottamushenkilöjohdon kanssa.	Palkkioiden, matkakulujen, ansionmenetykskorvausten pienentyminen.	2016, voimaan valtuustokauden vaihtuessa 2017.	Luottamus- henkilöiden johdetoimikunnassa palkkiosääntöä ja keskeisiä organisaatio- muutoksia koskevat linjaukset tehty.		Johdetoimikunta on pitänyt kaksi kokousta. Mm. aluetoimikuntauudistusta on käsitelty.
Tietohallinto, taloussuunnittelu, heke, toimialat/ Patrik Marjamaa	Tiedolla johtamisen hankkeen toteuttaminen.	Toimintaa koskevien tietojen läpinäkyvyys ja analysointimahdollisuuksien parantuminen.	2015-2017	Hankkeen ensimmäinen vaihe tuotantokäytössä. Seuraavien vaiheiden sisältö määritelty.		Kilpailutus suoritettu, hankintapäätös valmisteilla, sopimusneuvottelut käynnistävät 5/2016.

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Elinkeinopalvelut, tietohallinto, taloussuunnittelu, toimialat / Jose Valanta	6Aika-hankkeen ja HRI-palvelun hyödyntäminen.	Avoimuus ja läpinäkyvyys, mahdollisuudet myös kustannussäästöihin. Kaupungin tarjoaman avoimen datan hyödyntäminen Vantaalaisen yritystoiminnan edistämiseksi.	2015-2017	Elinvoimaohjelman edistäminen, ulkoisen rahoituksen hyödyntäminen.		HRI-palvelun hyödyntämistä siirretty 6Aika-toiminnan sisällä kirjastotoimelle. Ulkoista rahoitusta hyödynnetty maksimaalisesti.
Taloussuunnittelu, talouspalvelukeskus, heke / Patrik Marjamaa, Minna Sevón	Taloustalutusten järjestäminen sekä esimiehille että työntekijöille, joiden tehtäväkuvaan sisältyy taloushallinnon tehtäviä.	Kustannustietoisuus, budjetoinnin ja kirjausten laadun paraneminen.	2015-2017	Esimiesten taloustalutukset, SAP-koulutukset, projektihallinnan / projektijohtamisen koulutukset, yleisten taloustalutusten valmistelu.		Vuonna 2015 pidetty osuuksia kaupungin järjestämissä esimieskoulutuksissa. Vuoden 2016 aikana valmistellaan henkilöstölle suunnattuja koulutuksia. SAP-päivitysprojekti sitonut kevään 2016 ajan resursseja.
Taloussuunnittelu, Hyry, toimialat / Patrik Marjamaa	Ohjelmityön kehittäminen ja siihen liittyvä resurssien käytön tehostaminen.	Selkeä tavoitteisto, resurssien käytön tehokkuuden lisääntyminen.	2015-2017	Ohjelmityön uudistamisen tavoitteet määritelty, strategiaan sisältyvien ohjelmien kartoittaminen.		Yhtenäisen hyvinvointiohjelman valmistelutapaa on määritelty. Ohjelmityön virtaviivaistamisen tahtotilaa on käyty läpi eri toimialojen kanssa. Strategiavalmistelu kokonaisuuden valmisteluprosessia valmisteltu kevään 2016 aikana.
Taloussuunnittelu, elinkeinopalvelut, toimialat / Patrik Marjamaa	Projektimallin ja projektisalkunhallinnan käytön vakiinnuttaminen ja laajentaminen sekä hyödyntäminen yhteistyöprojekteissa.	Toimintatapojen yhdenmukaistuminen, projektitoiminnan ja siihen sitoutuneiden resurssien läpinäkyvyys	2015-2017	Projektimalli ja projektisalkku vakiintuneet kaikilla toimialoilla, tulosaluejohdolle ja esimiehille järjestetty koulutusta projektimallista.		Projektimallia ja projektisalkkujärjestelmää koulutettu aktiivisesti projektipäälliköille ja projektisalkkuvastaaville. Järjestetty projektipäällikkökoulutusta yhteistyössä henkilöstökeskuksen kanssa. Kehitetty järjestelmää yhteistyössä järjestelmätoimittajan ja muiden kaupunkien kanssa. Projektiraportointi käynnistetty. Valmisteltu projektiteeman käsittelyä kaupungin ylimmän johdon valmennuksessa syksyllä 2016.

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Henkilöstökeskus / Kirsi-Marja Lievonen	Säästövapaiden pitämiseen kannustaminen.	Säästöt henkilöstömenoissa.	2016-2018	1,5 milj.		Toteutunut 25%.a mutta valtaosa sijoittuu kesäkauteen.
Henkilöstökeskus/ Aija Heiskanen	Tuottavuuden parantaminen palkanlaskennassa. Hijat- henkilöstöhallinto- ja palkanlaskentajärjestelmän perusprosessien ja teknologian uudistaminen.	11 htv henkilöstöpalveluissa ja mahdollinen vaikutus opettajien palvelukseenottoprosessiin kun uusi ohjelmistoversio on otettu käyttöön.	2015-2018	36 %		Palkka-ajon automaattitarkastuksen pilotointi käynnissä ja tuotannon suunniteltu aloitus 5-6/2016. Uuden järjestelmäversion määrittelyä toteutettu sovitulla tavalla, Espoo irtaantumassa.
Henkilöstökeskus/ Aija Heiskanen	Rekrytoinnin tukiprosessien uudistaminen. Selvitetään prosessien tuotantotapa ja hakitaan järjestelmämuutoksesta luopumista.	Mahdollisuus kustannushyötyihin ja saadaan samalla ajantasainen rekryjärjestelmä.	2016-2017	Tavoitteesta luovuttu.		Sotesta johtuen siirretty vuoteen 2018.
Henkilöstökeskus/ Hilma Aminoff	Etäopetuksen lisääminen valmennuksissa ja kehittämishankkeissa.	Vähentää valmennuksiin käytettävää aikaa kun matkustus vähenee. Oppimisen vaikuttavuus paranee.	2016-2017	eOppiminen laajenee kaikkiin avoimiin ja kohderyhmien prosessivalmennuksiin sekä Johtamistarjottimelle soveltuvien osien.		Valmennuksissa jatkettu Sharepointin käyttöä. Lisäksi osallistujien itsenäistä tiedonhankintaa verkossa tehostettu ohjatusti.

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Henkilöstökeskus/ Manna Torvinen	Sairauspoissaolojen ennaltaehkäiseminen: Evälke 100 %:sti käytössä, korvaavan työn malli käyttöön sekä läheltäpiti ja tapaturmien tutkinta käytössä. Lisäksi työterveyshuollon palvelujen kehittäminen vaikuttavampaan suuntaan.	2,5 milj euroa.	2016-2017	eVälkekeskustelut käydään 100%, Korvaavan työn päiviä vuositason toimialan tavoitetasojen mukaisesti. Työssä sattuneet ja poissaoloon johtaneet tapaturmat tutkitaan 100%.		Työterveyshuollon palveluostoissa säästää alkuvuodesta, mutta koska yksi palveluntuottaja vaihtui, voi johtua osittain myös siitä.Vantaan korvaavan työn toimintatapa tuunattu työ käytössä koko organisaatiossa 1.2.2016 alkaen. 31.3. mennessä 641 tuunattua työpäivää. Esimiehet vastaavat välkekeskusteluista ja tapaturmien tutkinnasta (työssä sattuneet ja poissaoloa).
Elinkeinopalvelut	6-AIKA hankkeen hyödyntäminen.	Kaupungin tarjoaman avoimen datan hyödyntäminen yritystoiminnan edistämiseksi.	2015-2017	HankekokonaisuuDET tunnistettu ja niihin liittyvä kehitystyö on meneillään.		Neljä esimerkkihanketta avoimien innovaatioalustojen kärkihankkeessa. Vain SOSTER puuttuu tässä vaiheessa.
Elinkeinopalvelut	Uuden projektimallin hyödyntäminen yhteistyöprojekteissa.	Toimintatapojen yhdenmukaistuminen, projektitoiminnan ja siihen sitoutuneiden resurssien läpinäkyvyys.	2015 - 2017	Projektimalli käytössä.		Projektimalli toimii niissä puitteissa kun se on mahdollista hajautetun projektisalkun puitteissa.
Henkilöstökeskus/ Manna Torvinen	Työterveyshuollon kustannustason nousua hillitään rajoittamalla työterveyshuollon lääkäripalveluita osana työterveyshuoltoa.	Akuuttisairaanhoidon voidaan hakeutua vain hoidon tarpeen arvioinnin kautta.	2016-2018			

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Elinkeinopalvelut/ Jose Valanta	Yritysmönteinen Vantaa -koulutusohjelma kaupungin esimiehille ja luottamushenkilöille, koulutustilaisuuksiin kutsutaan mukaan myös yrittäjiä. Lisätään yrittäjyyskasvatusta ja tietoa yrittäjyydestä toisen asteen koulutuksessa.	Kaikki toimialat mieltävät yritysmönteisyyden positiiviset vaikutukset Vantaan talouteen. Toisen asteen koulutukseen kaikille pakolliseksi ”yrittäjyysosaaminen”. Lisäksi valinnaisiin osiin tulee ”yritysosaamisen suunnittelu” ja ”yrityksessä toimiminen”.	2015-2017	Koulutuksessa ideoitujen käytänteiden jatkojalostus ja toteutus tehty.		Tulosten realisointi käynnissä suunnitellusti.

Konserni- ja asukaspalvelujen TVO jatkotoimenpiteet

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Konsernihallinto / Susanna Taipale-Vuorinen	Tytäryhtiöfuusioiden jatkaminen.	Tehokas konsernirakenne, vähemmän yhtiöitä, samantyyppisten toimintojen keskittäminen.	2016-2017	Tehokas konserni- ja yhtiörakenne sekä ammattimainen johtaminen ottaen huomioon toimintojen samanlaisuus ja resursointi. Toteutettu vähintään kolme järkiperäistämistä.	●	Vantaan Markkinointi Oy sulautumissuunnitelmat VTK Kiinteistöt Oy:hyn hyväksytty yhtiöiden hallituksissa, kaupunginhallituksen yleisjaosto on antanut ennakkosuostumuksen seitsemän tonttiyhtiön fuusioimisen yhdeksi yhtiöksi. Kehäportin kokonaisjakautuminen on hyväksytty yleisjaostossa. Kiinteistöosakeyhtiö Erikaksen jakautumissuunnitelma on rekisteröity.
Talousspalvelukeskus / Minna Sevón	Talousspalveluiden jatkokeskittäminen/ tytäryhtiöt.	Mahdollistaa tehokkuuden parantamisen ja omistajaohjauksen vahvistamisen. Yhtiöiden hallinto tehostuu ja läpinäkyvyys paranee.	2015-2017	Tuotot +156 teur vs. 2014	●	Vuoden 2016 toimintatuottojen konserniyhtiöiltä ennustetaan olevan 577 451 euroa.
Talousspalvelukeskus / Minna Sevón	Talousspalveluiden jatkokeskittäminen/ toimialojen ostolaskujen tiliointi ja tasetilien hoito.	Mahdollistaa tehokkuuden ja laadun parantamisen.	2015-2017	1,5 % 2016 vs. 2015	○	Vuoden 2015 osalta sitoutuneen henkilötöiden mittauksiin on tehty tarkennuksia vuoden 2016 alkupuolella, ja työ jatkuu edelleen.
Tietohallinto / Antti Ylä-Jarkko	Toimialojen palveluprosessien sähköistäminen ja uudelleenmuotoilu.	Itsepalvelupohjaisuus ja virkatyön vähentyminen.	Etenee investointi-ohjelman raameissa.	2 investointia arvioitu	○	Investointien arviointi käynnistyy 08/2016.
Tietohallinto / Antti Ylä-Jarkko	Geneeristen tietojärjestelmäpalveluiden luominen itsenäisten tietojärjestelmien sijaan.	Maks. 20 - 40% säästö tietojärjestelmien luontikuluissa.	Etenee investointi-ohjelman raameissa.	10% säästötavoite toteutunut.	○	Vuoden 2016 aikana valmistuu 8 palvelua, joka on huomattavasti enemmän kuin mihin on aiemmin kyetty.

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Hankintakeskus. Tietohallinto/ Antti Ylä-Jarkko	Paperiton Vantaa. Tulostuksen vähentäminen pilvipalveluiden käyttöönoton myötä. Oheistulostimista luopuminen.	Tulostin, muste- ja paperikulujen vähentyminen (32 milj. A4/vuosi tällä hetkellä).	2016			Projekti edennyt hitaasti markkinaoikeusvalituksesta johtuen. Lähtökartoitus toteutetaan heti siinä vaiheessa kun käyttö alkaa. Tavoite tästä -20%:ia.
Hankintakeskus / Tiina Ekholm	Kaupunkitasoisen materiaali- ja kustannustehokkaan kalustamismallin luominen.	Uusien kalusteiden hankinnan tarve vähenee, ympäristövaikutukset, hallittavuus paranee.	Kalusteiden puitesopimusten kilpailutus 2016 -> uudet mallit käyttöön 2017.	Kilpailutus tehty vuoden 2016 aikana, uusi sopimus voimaan 1.1.2017. Lisäksi luotu uusi toimintamalli yhteistyössä tilakeskuksen ja työllisyyspalveluiden kanssa.		Ennakoilmoitus julkaistu 23.3.2016, kilpailuttamistyöryhmän ensimmäinen tapaaminen 16.5.2016. Kilpailutus on aikataulussa. Uusi toimintamalli menossa johtoryhmän esittelyyn toukokuussa.
Hankintakeskus / Tiina Ekholm	Sähköinen hankintasopimusten hallinta ja tilausjärjestelmä.	Sopimusten hallinta paranee ja sopimusten käyttö tehostuu. Hankintojen seuranta paranee. Yhtiöiden hallinto tehostuu ja läpinäkyvyys paranee.	Hankintakeskuksen sopimukset 2016, koko kaupungin 2017.	Hankintakeskuksen sopimukset 2016, koko kaupungin 2017.		Hanketta on viivästetty hankintalakiuudistuksesta johtuen.
Hankintakeskus / Tiina Ekholm	Käyttäjäpalveluiden kilpailuttamisohjelman laatiminen.	Käyttäjäpalveluiden kilpailuttaminen.	2016-2020			Käyttäjäpalveluiden kilpailuttamisohjelmaa ei tulla tekemään. Uudet sopimukset ovat valmisteilla. Tavoite 30.6.2016.

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Talous- ja hallintopalvelut / Vesa Urtti	Kiinteistöhallintajärjestelmän käyttöönotto.	Henkilöstöressurssisäästöt (toteutuneet jo vuoden 2012 alusta lähtien) Jatkossa laadun paraneminen käyttäjäpalveluiden hallinnassa.	2012 -	Käyttäjäpalveluiden hallinnan moduli on keskeisiltä osiltaan valmis ja testauksessa. Käyttöönoton hetki on määritelty tarkemmin.		15.3.2016 järjestettiin käyttäjäpalveluiden hallinnan prosessien laaja läpikäynti yhdessä kiinteistöhallinnan tietojärjestelmän toimittajan kanssa ja nähtiin ensimmäinen prototyyppi tulevasta järjestelmästä. Käyttöönoton hetki tulee vielä suunnitella yhdessä palveluntuottajien kanssa.
Kuntalaispalvelut / Iiris Lehtonen	Puhelinpalveluiden kilpailutus / 1-tason palvelukeskus (Contact center).	Tilakustannussäästöt Henkilöstösuunnittelu Tuottavuus lisääntyy	2016-17	Kilpailutuksen määrittely ja tekninen vuoropuhelu on valmis.		Kilpailutuksen määrittelytyön tekninen vuoropuhelu alkaa toukokuussa 2016.
Kuntalaispalvelut / Iiris Lehtonen	Kaupunkitasoisen monikanavaisen keskitetyn asiakaspalvelun kehittäminen.	Itsepalvelun lisääntyminen, ITE-palvelut. Tuottavuus lisääntyy.	2015-17	DigiTave etenee sähköisen asiainnin kehittämistyön mukaisesti. Monikanavaisen asiakaspalvelun määrittelytyö on valmis ja kilpailutus alkaa.		Kuntalaisten sähköisen asiainnin help desk on toiminnassa Vantaa-infoissa. Talous- ja velkaneuvonnan yhteydenottolomake on sähköistetty, lisäksi talous- ja velkaneuvonnan prosessista osa on siirretty hoidettavaksi Vantaa-infoissa. Digi-taven kehitystyötä jatketaan. Monikanavainen asiakaspalvelupiste toteutetaan puhelinpalveluiden kilpailutuksen yhteydessä.
Kuntalaispalvelut / Iiris Lehtonen	Kaupunkitasoisen asiakirjahallinnon kehittäminen.	Prosessien tehostaminen ja yhdenmukaistaminen Tuottavuus lisääntyy	2015-2016	Asiakirjahallinnon muutostyö on valmis kaupungin johtoryhmän päätösten mukaisesti.		Asiakirjahallinnon kehittämisprojekti on päättynyt. Projektin tuotokset ja jatkosuunnitelma esitetään kaupungin johtoryhmälle toukokuussa 2016.

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Työllisyyspalvelut / Heidi Nygren	Yhden toimijan malli takaa tehokkaan prosessin. Valta, vastuu ja resurssit ovat yhdellä toimijalla.	Työttömyyden aiheuttamat sosiaaliset vaikutukset vähenevät yhteiskunnallisesti Taataan asiakkaille työllistymistä tukevaa toimintaa, joka hyödyntää koko kaupunkia. Tarjotaan asiakkaalle tehokkaita ja vaikuttavat työllistymistä edistävät palvelut.	2016-2017	Vantaa on hyväksytty kuntakokeilu-kunnaksi. Työllisyyspalveluiden uudet tilat Vernissakatu 1:ssä on toiminnassa.		Ministeritason selvitys työllisyyden hoidon vastuujaon uudistuksesta valtion ja kunnan välillä sekä mahdollisista kuntakokeiluista on jatkunut kevään 2016 aikana. Päätöksiä kuntakokeiluista ei ole vielä annettu. Työllisyyspalveluiden muutto Vernissakatu 1:een etenee suunnitellusti.
Työllisyyspalvelut / Heidi Nygren	Osaamisen kehittämisen uudet muodot. 2016 perustetaan työssäoppimisen avoin keskus, jossa työskennellään ja samaan aikaan koulutaudutaan uuteen ammattiin.	Työttömien osaaminen vastaa paremmin työnantajien tarpeisiin.	2015-2017	Avoimen oppimiskeskuksen toteuttamissuunnitelma on laadittu. Projektirahoitusmahdollisuuksia on kartoitettu.		Työllisyyspalveluiden ja oppilaitos/koulutusorganisaatioiden kanssa toteutettiin helmikuussa 2016 kaksi workshopia, joiden tulosten pohjalta lähdetään valmistelevaan konkreettista toteuttamissuunnitelmaa. Työllisyyspalveluissa aloittaa huhtikuussa 2016 projektisuunnittelija, jonka tehtävänä on kehittää avointa oppimiskeskusta.
Työllisyyspalvelut / Heidi Nygren	Vakiintuneen yritysysteistyömallin rakentaminen.	Työpaikkojen mahdollistaminen löytämällä piilotyöpaikkoja, lisäämällä työnantajan tietoisuutta työllistämisen tukimahdollisuuksista sekä informoimalla sopivista työntekijöistä.	2015-2016	Yritysohjaamon toimintamalli on luotu.		Työllisyyspalveluiden organisaatio uudistui 1.3.2016 alkaen. Yritysohjaamo-yksikköön on keskitetty yritysysteistyö ja sen kehittäminen. Lisäksi Ohjaamo-projektissa aloittin uusi yritysysteistyöasiantuntija.

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Työllisyyspalvelut / Heidi Nygren	Aktiivinen ulkopuolisen rahoituksen ja yhteistyökumppanien hakeminen työllisyyttä kehittäviin hankkeisiin. Tulopohjan vahvistaminen.	Toiminnan rahoituksen turvaaminen.	2015-2017	Ulkopuolisen rahoituksen osuus käyttömenoista on noin 35 prosenttia.		Ohjaamo-projekti, Sosku-projekti ja Hankinnoista duunia-projekti jatkoivat toimintaansa. Työrasti-projekti ja ViVa –virtaviivaisuutta valtavirtaistamiseen –projekti aloittivat huhtikuussa 2016. Nevo tiija -projekti on saanut myönteisen rahoituspäätöksen. Kansainväliselle BITE-hankkeelle ja ESR-rahoitteiselle OHO - ohjauksen osajat -projektille on haettu rahoitusta. Erilaisia hankerahoitusmahdollisuuksia kartoitetaan aktiivisesti.

Sivistystoimen TVO jatkotoimenpiteet

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Varhaiskasvatus, Sole A-V	Kasvun ja oppimisen tukeen 10 taidepedagogin vakinaistaminen.	Lasten kasvun ja oppimisen tuki vahvistuu kustannusneutraalisti.	1.8.2016 alkaen	Arviointi on tehty ja vakinaistamisesta päätetty.	●	Arviointi on tehty ja vakinaistamisesta päätetty 7.4.2016.
Varhaiskasvatus, Sole A-V	Yksityisten investoripäiväkotien lisääminen kunnallisten päiväkotien sijaan. Yksityisessä päivähoidossa olevien lasten osuus kasvaa vähintään 11.9%:iin.	Julkisia investointeja hillitään 2 päiväkodin osalta.	Aarresaaripäiväkotiti ja Pilkepäiväkotiti 1.8.2016	Kaksi uutta yksityistä päiväkotia on toiminnassa ja yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus on vähintään 12,3%.	◐	Aarrekalio on avattu 4.1.2016, 108 paikkaa. Yksityisessä päivähoidossa olevien lasten osuus on 12,3 %.
Varhaiskasvatus, Sole A-V	Hakunila-Tikkurila alueen päiväkotien iso pyykki pestään Hosantie 2 sijaitsevassa työllisyystalossa.	Työttömien henkilöiden työllistymisedellytykset paranevat ammatillista osaamista kasvattamalla. Työttömyyden kustannukset alenevat työmarkkinatuen kuntaosuuksien pienentyessä. Julkisesti rahoitettujen päiväkotitilojen investointikulut vähenevät.	1.8.2015 alkaen ja jatkuu edelleen.	Hakunila-Tikkurila alueen päiväkotien iso pyykki pestään Hosantie 2 sijaitsevassa työllisyystalossa.	●	Hakunila-Tikkurila-alueen päiväkotien pyykinpesu on käynnistynyt hyvin Reelin pyykkipalveluissa.
Varhaiskasvatus, Sole A-V	Säästövapaiden pitämiseen kannustaminen.	Säästöt arviolta 600 000 eur vuodessa.	Vuodesta 2013 ja jatkuu edelleen.	600 000 eur	○	Raportoidaan myöhemmin.
Perusopetus, Kalo	Jatketaan peruskoulujen tilatehostamisohjelmaa suunnitellusti.	Oppilasmäärä kasvaa ja tilat vähenevät. Oppilaskohtaiset tilakustannukset pienenevät	1.8.2014 alkaen ja jatkuu edelleen	4,0 Me sis. Tuomelan lakkauttamisen.	◐	
Perusopetus, Kalo	Selvitetään voidaanko uusien ja peruskorjattavien tilojen mitoitus tehostaa uuden opetussuunnitelman oppimiskäsitys huomioiden.	Tulevat investoinnit olisivat vähäisempiä kuin nykyistä mitoitus käytettäessä.	1.3.2015 alkaen	Laaditaan uutta oppimista tukeva tilaohjelma.	◐	Aineisto uutta oppimista tukevaan tilaohjelmaan on kerätty, raporttia laaditaan.

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Nuoriso- ja aikuiskoulutus, Viljamaa	Ammatillisen koulutuksen tilojen käytön tehostuminen.	Opiskelijamäärä kasvaa. Opiskelijakohtaiset tialakustannukset pienenevät.	1.8.2014 alkaen ja jatkuu edelleen	Opiskelijakohtainen tilakustannus pienenee edelleen.		Leinikkien opetustilat irtisanottu (312 m2). Riskinä tavoitteen toteutumiselle on edelleen se, että opiskelijamäärä ei kasva järjestämisluvan mahdollistamalla määrällä.
Ruotsinkielinen tulosalue, Lindström	Ostopalveluista luovutaan kokonaan 1.8.2016 alkaen ja siirrytään palveluseteliin kunnallisen oman tuotannon lisäksi.	Huoltajien valinnanvapaus lisääntyy, kalliimpien ostopalvelujen käyttö loppuu, hallintotyö vähenee kun osa hallinnosta siirtyy tuottajan ja huoltajien väliseksi asiaksi hoitaa.	1.8.2016 alkaen.	60 ostopalvelusta luovuttu 1.8.2016 alkaen.		Toteutumassa suunnitelman mukaisesti 2016. Päätökset tehty.
Ruotsinkielinen tulosalue, Lindström	Uusien lapsiryhmien perustaminen Aviapoliksessa ja Kivistössä yhteistyössä suomenkielisen varhaiskasvatuksen kanssa.	Tilatehokkuus lisääntyy kun perustetaan ruotsinkielisiä lapsiryhmiä. Joustavampaa tilojen käyttöä samoilla resursseilla. Parannuksia palveluverkossa huoltajille.	1.8.2016 alkaen.	2 ryhmän perustaminen kalenterivuoden 2016 aikana.		Toteutumassa suunnitelman mukaisesti 2016. Suunniteltu valmiiksi ja päätökset tehty jaostossa ja lautakunnassa.
Ruotsinkielinen tulosalue, Lindström	Etäopetusyhteistyön laajeneminen ruotsinkielisten lukioiden välillä, kurssimäärän kasvattaminen.	Tarjonta paranee, samoilla resursseilla enemmän, (kustannus 4 kurssia - käytettävissä 40 kurssia).	1.8.2015 alkaen ja jatkuu edelleen.	Tavoite on kasvattaa käytettävissä olevien kurssien määrää.		Kurssien määrä lisääntynyt 30:stä 40:neen.
Ruotsinkielinen tulosalue, Lindström	Säästövapaiden jatkaminen.	Säästöt noin 30 000 euroa vuodessa.	1.1.2016-31.12.2016	30 000 eur.		Toteutunee.
Talous- ja hallintopalvelut	Sivistystoimen sähköisen asiointin lisääntymisen tukeminen.	Sähköisen asiointin valmistelu , tuotantoon saattaminen ja kehittäminen edellyttää TaHan työpanosta.	Jatkuva 2016 ->	Hankkeet 2016.		Toteutunee.
Talous- ja hallintopalvelut	Prosessien tehostaminen ja tehtävien rationointi.	Suorittava työ vähenee, asiantuntijatehtävät lisääntyvät.	Jatkuva 2016 ->	Muutokset toteutettu.		Toteutunee.
Talous- ja hallintopalvelut	Sairauspoissaolojen vähentäminen.	eVälke käytössä.		2,50 %		

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Talous- ja hallintopalvelut	Säästövapaiden pitämiseen kannustaminen.	Säästöä 25 000.	Jatkuva	20 000 eur.		
Nuorisopalvelut, Tossavainen	Tilaverkon tehostaminen.	Korson nuorisotilan toiminnan siirtäminen Lumoon. Säästö tilakustannuksissa, Lumon harrastustilojen parempi hyödyntäminen, käyttöasteen nosto.	Suunnitelmakaudella.	Korson nuorisotilan siirtäminen Lumoon. Hankesuunnitelma valmis 50%.		Selvitystyö käynnistynyt/ tilakeskuksen työryhmän kanssa 3/2016.
Nuorisopalvelut, Tossavainen	Kumppanuuksien hyödyntäminen.	Saadaan kaikki resurssit ja osaaminen käyttöön (ammattilaiset, nuoret itse, kansalaisjärjestöt, yritykset).	Toteutuu jo, mutta laajennetaan.	6 uutta kumppania.		Uusia kumppaneita haetaan.
Nuorisopalvelut, Tossavainen	Tilojen yhteiskäytön edistäminen.	Säästetään kaupungin tilakustannuksissa, yhteistyö lisääntyy eri toimijoiden kesken, muita resursseja voidaan säästää, tulee uutta osaamista.	Toteutuu osittain jo mutta laajennetaan.	Sivi/Tikkurilan tilojen käyttö mitattu.		Sivistystoimen yhteissuunnittelussa mukana.
Nuorisopalvelut, Tossavainen	Uusi ammatillisuus, uusi yhteistyö tarkoittaa myös päätösvalan jakamista käyttäjille, nuorille, kansalaisjärjestöille, kuntalaisille.	Vaikuttaa työnkuviin, tilojen käyttöasteeseen, saadaan lisää resursseja, lisää asiantuntemusta ja osallisuutta.	2015 alkaen.	4 koulutusvrk/henkilö.		Toiminnan kehittäminen jatkuu, koulutussuunnittelua kehitetään ja koulutusohjelmaa tehdään.
Nuorisopalvelut, Tossavainen	Nuoret itse tuottajina ja toimijoina osallistava budjetointi.	Lisää nuorten osallisuutta, vaikutusmahdollisuuksia ja lisää nuorten hyvinvointia.	Alkanut jo ja kehitetään edelleen.	50% tiloissa osallistavaa budjetointia.		Jatketaan nuorisotaloilla edelleen.
Nuorisopalvelut, Tossavainen	Toimenpiteiden vaikuttavuuden arviointi.	Toimenpiteiden parempi kohdentaminen ja siitä syntyvät säästöt.	Pitkällä aikavälillä.	185 nuorta koulutukseen.		Vaikuttavuuden arviointia tehdään, nuorten sijoittumista pajajakson jälkeen seurataan mahdollisuuksien mukaan.

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Nuorisopalvelut, Tossavainen	Hankerahoituksen nykyisen tason varmistaminen, kasvua haetaan monialaisista muiden hankkeista jotka ovat kaupungin strategian mukaisia.	Kehitetään palveluja yhdessä entistä paremmin vastaamaan nuorten tarpeita.	Alkanut ja jatkuu edelleen.	2015 taso hankerahoituksessa.	●	Taso säilytetty, saapuneet rahoituspäätökset edellisen vuoden tasossa.
Kulttuuripalvelut, Larkio	Tuottavuuden ja taloudellisuuden tehostaminen Kaupunkikulttuuriyksikön toimintojen siirtyessä Kulttuuripalveluihin.	Enemmän toimintaa ja tapahtumia samoilla resursseilla. Mahdollisuus erilaisten avustusten kehittämiseen.	1.8.2015 alkaen ja jatkuu edelleen.	Tapahtumien määrä lisääntyi, toiminta tehostui.	●	On toteutunut täysin.
Kulttuuripalvelut, Larkio	Taidekasvattajat varhaiskasvatukseen toimintamallin levittäminen vanhustenpalveluihin työllistämällä pitkäaikaistyöttömiä taiteilijoita. työllistämistuella	Toiminnan kehittäminen.	2.1.2016		○	Resurssipuute. Sote-uudistuksen sekavuus.
Kulttuuripalvelut, Larkio	Konserttitalo Martinuksen peruskorjaus ja sen myötä uuden toimintakonseptin luominen.	Pääkaupunkiseudullisen kilpailukyvn vahvistaminen.	1.9.2016	Suunnitelman mukaisena.	◐	Prosessissa. Etenee aikataulussa ja suunnitelmien mukaisesti.
Liikuntapalvelut, Kallistahti	Liikuntaan liittyvät toiminnot sekä tilavaraukset yhden johdon alaisuuteen.	Henkilöstön ja kiinteistöjen kunnossapidon vaikutukset sekä tuloihin että menoihin seuraavan kolmen vuoden aikana.	1.1.2015 alkaen, jatkuu siirtymäkauden ajan.	Liikuntaan liittyvät toiminnot sekä tilavaraukset ovat yhden johdon alaisuudessa. Toimintatapoja on yhdenmukaistettu.	◐	Liikuntayhtiöiden toimintojen liittämistä mukaan liikuntapalveluiden perustoimintaan jatkettiin, mm. henkilöstön käyttöön ja liikuntapaikkojen kunnossapitoon liittyvät asiat. Tilavarausprosessia on edelleen kehitetty, mm. maksukäytännöt, ulkotenniskenttävuorot sähköisesti haettaviksi, Taso-Timmi-liittymän käyttöönotto.

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Kaupunginkirjasto, Vainio	Sähköisen asiointin ja automaation edistäminen mm. omatoimikirjastoja lisäämällä.	Työpanos esineiden käsittelystä ihmisen kohtaamiseen	Käynnissä, jatkuu edelleen.	Tikkurilan kirjastoon lisääukioloa.		Prosessi jatkuu, kaikki välitavoitteet on saavutettu
Kaupunginkirjasto, Vainio	Logistiikan keventäminen uusien ratkaisuin.	Kuljetettava aineisto vähenee arviolta 50%	Syysy 2015 alkaen, kehitystyö jatkuu 2016.	Kellutus vakiintunut, kokoelmanhallinta toimii.		Kellutus toteutettu, säästöt ennakoitujen suuruiset. Kokoelmanhallintaa kehitetään edelleen.

Sosiaali-ja terveydenhuollon TVO jatkotoimenpiteet

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Perhepalvelut; Cantell-Forsbom	Suojattu viestinvälitys sekä asiakkaiden että yhteistyökumppaneiden kanssa: - Asiakastyöhön koko sosiaalityössä 2015 - 2016 - Viestinvälityksen kumppanuusosio kaikkiin perhepalvelujen ostopalveluihin 2015 - 2016.	Sujuvoittaa asiakastyöprosessia, vähentää matkustustarvetta ostopalvelupaikkakunnille.	2015-2017	Suoran asiakastyön osuus työajasta lisääntyy.		Asia ei ole edennyt. Esitettyä määrärahaa ei ole saatu. Tavoitetta pyritään edistämään Digi-Vantaa -hankkeessa.
Perhepalvelut; Cantell-Forsbom	Asiakkaan sähköisen ajanvarauksen käytön laajeneminen (edellytyksenä Outlook yhteensopivuus): - Nuorten psykososiaaliset palvelut Nuppi 2016 - Aikuissosiaalityö kokonaisuudessaan 2016.	Itsepalvelun lisääntyminen, ajankäytön tehostuminen .	2016	Työajankäytön tehostuminen.		Tilanne on pysynyt v. 2015 lopun tasolla. Sähköinen ajanvaraus käytössä Itä-Vantaan A-klinikalla, lastenvalvojien isyysasioissa ja perheneuvolassa tekstiviestimuistutuksen lähettämiseen asiakkaalle. Laajennukset suunniteltu vuodelle 2016.
Perhepalvelut; Cantell-Forsbom	Lomakkeiden ja hakemusten sähköinen lähettäminen - Perheneuvolat ja A-klinikat - jatkossa integrointi asiakas- ja potilastietojärjestelmiin.	Itsepalvelun lisääntyminen, ajankäytön tehostuminen .	2015-2017	Työajankäytön tehostuminen.		Asia ei ole edennyt. Esitettyä määrärahaa ei ole saatu. Tavoitetta pyritään edistämään Digi-Vantaa -hankkeessa.
Perhepalvelut; Cantell-Forsbom	Tekstiviestimuistutus Tekstiviestimuistutus varatuista ajoista - Lastenvalvojat, perheneuvola, nuorten psykososiaaliset palvelut Nuppi, A-klinikka, H-klinikka, aikuissosiaalityö.	Perumattomat poisjäännit vähenevät (hävikki vähenee).	2015-2017	Asiakastyöajan tehokkuus kasvaa.		Käytössä A-klinikalla ja perheasiainyksikön lastenvalvonnassa. Ei vielä laajentunut. Useissa yksiköissä henkilöstö lähettää manuaalisesti muistutuksen asiakkaalle varatusta ajasta.
Perhepalvelut; Cantell-Forsbom	Asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotin käyttöönoton edistäminen: - Apotin käyttöönoton pilotointi lastensuojelussa.	Huomioitava investointina alkuvaiheessa, henkilökunta koulutettava hyvin.	2017	Tuottaa hyödyt myöhemmin.		Lastensuojelun vastaanottotiimit ovat osallistuneet lastensuojelun alkuarvioinnin Laava-projektiin Apottihankkeen yhteydessä. Laava- projektin päätösseminaari on 21.4.2016.

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Perhepalvelut; Cantell-Forsbom	<u>Perhep:</u> Sosiaalihoitolain toimeenpanolla vähennetään lastensuojeluasiakkuuksia.	- Lastensuojeluasiakkuuksien väheneminen - Palvelurakenne kevenee - Ls-toimenpiteet vähenevät, mikä vähentää kunnan kustannuksia.	2015-2017	(Säästöt 2-3 vuoden viivellä).		Perhepalvelujen organisaation uudistaminen pilotein vastaamaan uuden sosiaalihoitolain tavoitteita käynnistetty. Tammi-maaliskuussa lastensuojelun suunnitelmallisen sosiaalityön asiakkaana oli 3 124 lasta, mikä on 6,7 % Vantaan 0-17-vuotiaista. Viime vuoden vastaavana ajankohtana asiakkaana oli 3 304 lasta (7,2 %).
Perhepalvelut; Cantell-Forsbom	<u>Perhep:</u> - HUS lastenspsykiatrian, perheneuvolan ja lastensuojelun asiakasprosessin leanaus.	Tarkoituksenmukainen palvelu asiakkaalle, palvelun sujuvuuden parantaminen.	2015-2016	Asiakkaan läpimenoaika lyhenee.		Lean-prosessi on toteutettu ja siinä sovitut työkäytännöt ja -välineet on otettu käyttöön.
Perhepalvelut; Cantell-Forsbom	- Mielenterveyskuntoutujien asumispalveluprosessin tehostaminen erikoissairaanhoidosta asumispalvelujen kautta omaan vuokra-asuntoon.	- Asumisyksikössä toteutuva asumisaika lyhenee nykyisestä asiakkaan tarpeeseen nähden liian pitkästä asumisajasta - Siirtoviivepäivät vähenevät.	2015-2017	- Kuukausivuokra= muutaman asumispalveluyksikön asumispäivä eli huomattavasti edullisempaa - Siirtoviivepäivä-kustannukset laskee.		Siirtoviivepäiviä ei ole syntynyt. Kevyemmän tuen asumispalvelun palveluntuottajat on kilpailutettu ja palvelua hankitaan asiakkaille.
Perhepalvelut; Cantell-Forsbom	Palvelusetelipalvelujen lisääminen - lapsiperheiden kotipalvelu.	Valinnanvapaus lisääntyy, purkaa ruuhkaa omista palveluista, vastaa asukasmäärän kasvuun.	2015-2017	Lakisääteiseen palvelutarpeeseen vastaaminen.		Palveluseteli otetaan käyttöön lapsiperheiden kotipalvelussa syksyllä 2016. Lisäksi selvitetään mahdollisuutta ottaa palveluseteli käyttöön sosiaalihoitolain mukaisessa perhetyössä.
Talous- ja hallintopalvelut; Toiva	Sähköisten ratkaisujen edistämisen - kokonaisuus yhteistyössä tietohallinnon kanssa.	Työprosessien tehostuminen. Palvelukanavien monipuolistuminen. Työajan kohdentaminen enemmän palvelua tarvitseviin.	2015-2017	Toimialan tavoitteiden toteutuminen.		Yhteistyötä sähköisten ratkaisujen edistämiseksi tehty. Sähköisen asioinnin hanke ei ole edennyt täysin tavoitteiden mukaisesti.

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Talous- ja hallintopalvelut; Toiva	Palvelusetelijärjestelmää laajennetaan mikä edellyttää palvelusetelien hallintajärjestelmän käyttöönottoa. Kumppanuuksia lisätään monituottajuudella.	Mahdollistaa palvelusetelien laajan käytön, työprosessien tehostaminen.	2015-2017	Palvelusetelin käytön lisääminen ja laajentaminen ei toteudu ilman palvelusetelijärjestelmän käyttöönottoa.		Sähköisen palvelusetelijärjestelmän käyttöönotto edennyt suunnitellusti.
Talous- ja hallintopalvelut; Toiva	Asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotin käyttöönoton edistäminen Asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotin käyttöönoton edistäminen.	Työprosessit tehostuvat, asiakas- ja potilastyön sähköiset ratkaisut käyttöön, seurannan kehittyminen	2015-2017	Tuottaa hyödyt myöhemmin		Markkinaoikeuden hylättyä hankintapäätöksestä tehdyn valituksen 3/2016, hanketta jatkettua suunnitellusti.
Talous- ja hallintopalvelut; Toiva	Toimintaprosessien kehittäminen lean management -keinoin: Koko henkilöstön Lean-koulutus ja lean-agenttien koulutus toimialalle	Hukan väheneminen prosesseissa, tehokkuus lisääntyy oleelliseen keskittymällä, palveluprosessiin sujuvuus, tuottavuuden lisääntyminen.	2015-2017	Tuottavuuden lisääntyminen.		Metropolia toteuttanut lean-koulutuksia toimialalla.
Terveyspalvelut; Kantonen	Suojattu viestinvälitys sekä asiakkaiden että yhteistyökumppaneiden kanssa: - Ennalta ehkäisevä terveydenhuolto: äitiys- ja lastenneuvoloissa sekä perheiden että yhteistyökumppaneiden kanssa 2015-17, - Terveysasemapalvelut (esim. listapotilaat, hoitotarvikejakelu) 2016 - Kuntoutus: esim. hoito-ohjeet / eri organisaatiot 2016.	Suorat asiakaskontaktit vähenevät, voidaan toteuttaa priorisointia ja kohdentamista tehokkaammin, asiakkaiden asiointitarpeet toteutuvat ja asiointimahdollisuudet monipuolistuvat.	2015-2017	Työajan tehostaminen.		Suojatun sähköisen viestinvälityksen edellytyksiä sosterissa selvitetään kaupunkitasoisessa sähköisen asiointin hankkeessa. Neuvoloiden osalta ei ole toteutunut. Terveysasemapalveluissa suljettu viestinvälitys ei ole edelleenkään toteutunut teknisistä syistä. Eri terapiatoiminnoissa on valmisteltu asiakasohjeita, joita on saatavana sähköisesti.

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Terveyspalvelut; Kantonen	Asiakkaan sähköisen ajanvarauksen käytön laajeneminen - Lääkärin vastaanottoajat 2016, laajennetaan sähköisen ajanvarauksen osuutta kaikista ajanvarausajoista - Silmänpohjavalokuvaus 2016.	Itsepalvelun lisääntyminen, ajankäytön tehostuminen, priorisointia ja tehokas, asiakkaiden asiointitarpeet toteutuvat ja asiointimahdollisuudet monipuolistuvat.	2016	Työajankäytön tehostuminen.		Sähköisen lääkärivastaanottoaikojen ajanvarauksen laajamittaisen lisäämisen esteenä on lainsäädännön velvoite hoidon tarpeen arvioinnista määräajassa, mahdollisuuksia mm. sähköisen hoidon tarpeen arviointiin selvitetään. Silmänpohjakuvausten osalta oma toiminta lakkautui, ja palvelu ostetaan HusKuvantamiselta, jonne sähköinen ajanvaraus on tulossa. Fysioterapia lisää sähköisen ajanvarauksen mahdollisuuksia koululaisille.
Terveyspalvelut; Kantonen	Lomakkeiden ja hakemusten sähköinen lähettäminen - EETH: äitiys- ja lastenneuvolat, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto 2015, - Terveysasemat: esitietolomakkeet, seurantalomakkeet 2016, - Kuntoutus; esitietolomakkeet 2016 - Jatkossa integrointi asiakas- ja potilastietojärjestelmiin.	Lomakkeet sujuvoittavat ja tehostavat vastaanottoprosessia.	2015-2016	Työajankäytön tehostuminen.		Neuvoloiden lomakkeiden sähköistystä valmisteltu alkuvuoden ajan, mutta käyttöönotto viivästynyt järjestelmän keskeneräisyyden takia syksyyn. Terveysasemilla ei toteudu teknisistä syistä. Kuntoutuksen esitietolomake on saatavissa sähköisesti, mutta tietoja ei voi siirtää potilastietojärjestelmään.
Terveyspalvelut; Kantonen	Sähköisen terveystarkastuksen lisääminen työprosesseihin 1. Pitkäaikaissairaiden terveystarkastukset 2015 2. Sydänpotilaan liikuntapolkumalli 2015 - Jatkossa integrointi potilastietojärjestelmiin.	Potilaan oma vastuu terveydestään ja hoidostaan painottuu.	2015-2017	Työajankäytön tehostuminen.		Sähköinen terveystarkastus toimii irrallisena, koska sitä ei voi integroida potilastietojärjestelmään. Sydänpotilaan liikuntapolkumalli on valmistunut alkuvuodesta ja on linkitetty potilastietojärjestelmään ja Avaimeen. Jalkautetaan 2016 aikana kaikille terveysasemille.
Terveyspalvelut; Kantonen	Tekstiviestimuistutus: Tekstiviestimuistutus varatuista ajoista (laajennus terveysasemille, neuvolaan ja kuntoutusyksikköön).	Perumattomat poisjäännit vähenevät (hävikki vähenee).	2015-2017	Asiakastyöajan tehokkuus kasvaa.		Tekstiviestimuistutus ei ole toteutunut teknisistä syistä.

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Terveyspalvelut; Kantonen	Toimintaprosessien kehittäminen lean management -keinoin: Alatiesynnytys-, lonkka- ja reumaprosessit sekä sydämen vajaatoimintapotilaan prosessi leanataan yhdessä esh:n kanssa 2015-2016, lasten kehityksellisten häiriöiden hoitopolun leanaus yhdessä erikoissairaanhoidon kanssa, lastensuojeluprosessin mallintaminen terveyspalveluihin yhteistyössä perhepalvelujen kanssa.	Terpa: kustannukset vähenevät ja potilaan hoito sujuvoituu, päällekkäisyyden poistuu.	2015-2016	Tuottavuuden lisääntyminen.		Reumapotilaan prosessi on valmistunut. Sydämen vajaatoimintaprosessin valmistelu on aloitettu. Lasten kehityksellisten häiriöiden hoitopolun leanaus on aloitettu.
Terveyspalvelut; Kantonen	Palvelusetelipalvelujen lisääminen: - Terveystenhuollon palvelusetelivalikoimaa laajennetaan.	Valinnanvapaus lisääntyy, purkaa ruuhkaa omista palveluista, vastaa asukasmäärän kasvuun.	2015-2017	Lakisääteiseen palvelutarpeeseen vastaaminen.		Palvelusetelin käyttö vastaanottotoiminnassa ei ole vielä toteutunut. Valmistelu on aloitettu. Kuntoutusyksikössä valmistelu on aloitettu.
Terveyspalvelut; Kantonen	Asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotin käyttöönoton edistäminen - Apotin käyttöönoton pilotointi terveyspalvelujen toiminnoissa.	Huomioitava investointina alkuvaiheessa, henkilökunta koulutettava hyvin.	2017	Tuottaa hyödyt myöhemmin.		Apotti-asiantuntijat on valittu ja ovat aloittaneet työnsä.
Vanhus- ja vammaispalvelut; Aronkytö	Vanhusten avopalvelut: toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto.	Toiminnan tehostaminen, hukan välttäminen: 3,5 % vuosittaisen palvelujen kasvutarpeen kattaminen 2 %:lla.	2015-2017	Tuottavuuden lisääntyminen.		Toiminnanohjausjärjestelmän pilotointi käynnistyy uudelleen Korson ja Tikkurilan kotihoidossa vkolla 16. Laajennus asteittain koko Vantaalle vuoden 2016 aikana.
Vanhus- ja vammaispalvelut; Aronkytö	Hoiva ja avopalvelut: työvoimaa käytetään joustavasti työvoimatarpeen ja sijaistarpeen mukaisesti.	Sijaistarpeen kasvun pysäyttäminen, varahenkilöstön pysyvyyden turvaaminen ja käytön tehostaminen.	2015-2017	Mitoituksiin pääseminen vähäisemmällä sijastyövoimalla.		Toimialalla käynnistetty vanhus- ja vammaispalvelujen uudenlaisen varahenkilöstömallin (resurssipooli) suunnittelu. Tavoitteena käynnistää resurssipooli Hoiva-asumisessa v. 2017 alusta ja myöhemmin laajentaa vanhusten avopalveluihin.

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Vanhus- ja vammaispalvelut; Aronkytö	Kaunialan käytön tehostaminen ja hoivan palvelurakennemuutoksen jatkaminen - Kaunialan sairaalan toiminnan kehittäminen kuntoutussairaalaksi ja asumispalveluksi.	Kaunialan laitospainotteisuuden vähentäminen ja asumispalvelujen lisääminen; kustannustaso asukasta kohden laskee.	2015-2017	Kustannustaso asukasta kohden laskee.		Laitoshoidon 75+ peittävyys 1,3 %.
Vanhus- ja vammaispalvelut; Aronkytö	<u>Sairaala:</u> AKOS2 laajennus, 17 paikkaa lisää.	Vähentää erikosisairaanhoidon palvelujen kysynnän kasvua ja esh-menoja.	2016-2017	Vähentää erikosisairaanhoidon palvelujen kysynnän kasvua ja esh-menoja.		AKOS2 laajennus toteutuu vuoden 2016 loppuun mennessä (kosteusvaurion korjaus), jolloin toteutuu 15 lisäpaikan tavoite.
Vanhus- ja vammaispalvelut; Aronkytö	Palvelusetelipalvelujen lisääminen: - hoivan palveluseteli - kotihoidon palveluseteli.	Valinnanvapaus lisääntyy, purkaa ruuhkaa omista palveluista, vastaa ikääntyneiden määrän kasvuun. Palvelusetelin käytön lisääminen sähköisen järjestelmän myötä.	2015-2017	Lakisääteiseen palvelutarpeeseen vastaaminen.		PSOP-järjestelmää ollaan ottamassa käyttöön. Omaishoidon tuen vapaapäivien palveluseteli on hyväksytty sosiaali- ja terveystalokunnassa. Kotihoidon palveluseteliä valmistellaan. Hoiva-asumisessa palveluseteliäsiakkaita 25 (29.2.2016).
Aronkytö, Cantell-Forsbom, Kantonen	Joustava työvoiman käyttö - Toimiapaikkariippumaton työvoiman liikkuminen toimialan sisällä - Vakanssiirrot toimialan sisällä. - Työkierto tukemaan sijaisjärjestelyä	Ulkopuolisen työvoiman käytön minimoiminen, ylittöiden vähentäminen.	2015-2017	Kustannustehokkuus lisääntyy.		Seuren käytön periaatteet käyty läpi ja selkeytetty yhteiset menettelytavat. Ylityökriteereitä täsmennetty.
Aronkytö, Cantell-Forsbom, Kantonen	Työvuorosunnittelun tehostaminen - Tarkoituksenmukainen työaika- ja toiminta. - Arvioidaan työvuorosunnittelu ja toiminta.	Ulkopuolisen työvoiman käytön minimoiminen, ylittöiden vähentäminen.	2015-2017	Kustannustehokkuus lisääntyy.		Työaikoja muutettu tarkoituksenmukaisemmiksi (esim. osastnohittaja jaksotyöstä yleistyöaikaan).
Aronkytö, Cantell-Forsbom, Kantonen	Varahenkilöstön käytön tehokkaampi ja joustavampi suunnittelu. Varahenkilöstön pysyvyyden parantaminen.	Ulkopuolisen työvoiman käytön minimoiminen, ylittöiden vähentäminen.	2015-2017	Kustannustehokkuus lisääntyy.		Vanhus- ja vammaispalvelujen uudenlaisen varahenkilöstömallin (resurssipoolin) suunnittelua jatkettu.

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Aronkylä, Cantell-Forsbom, Kantonen, Toiva	Sairauspoissaolojen ennaltaehkäisy: terveysjohtamisen malli ja eVälke käytössä.	Sairauspoissaolot vähenevät, toimialan varhemaksut vähenevät.	2015-2017	Kustannustehokkuus lisääntyy.		Terveysjohtamisen liittyviä toimenpiteitä jatkettu, eVälkettä hyödynnetään. Tuunattu työ otettu toimialalla systemaattiseen käyttöön. Sairauspoissaolot raportoitavissa myöhemmin.

Maankäytön-, ympäristön ja rakentamisen toimialan TVO jatkotoimenpiteet

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Johto ja kaikki tulosalueet	Yhden luukun periaatteen laajentaminen ja palvelupisteen keskittäminen.	Toiminnan tehokkuus paranee ja samalla asiakastytyväisyys lisääntyy.	2015-2016	Tilatehokkuus paranee Lupakäsittelyajat lyhenee Asiakas- tyytyväisyys lisääntyy		Toimialan keskitetty asiakaspalvelupiste aloittaa 1.6.2016
Kaupsu/ Tike/ Kuntek/ Rava	Mallinnuksen laajentaminen koko toimialan toimintoihin. Kaikki merkittävä suunnittelu tehdään tietomallinnuksella, esim. 3D. Lisää työtä, mutta havainnollistaa lopputulosta.	Toiminnan tehokkuus ja laatu lisääntyvät kun mallinnuksen hyödyt konkretisoituvat.	2015-2018	Mallinnuksen hyödyt konkretisoituvat. Kustannustehokkuus paranee.		Sukare POC-vaiheessa. Mallinnettuja kohteita; Vaaranpuiston pk, Itä-Hakkilan pk, Korson vanhustenkeskus ja Martinlaakson pk.
Kuntek/ Henry Westlin, Tike/ Pekka Wallenius	Investointisuunnittelun uusi toimintamalli.	Toiminnan tehokkuus, suunnitelmallisuus ja kustannustietoisuus lisääntyy.	2015-2016	Toimitilamäärän kasvu-% pienenee		Toimitilamallia sovelletaan tulevaisuudessa alueellisissa esiselvityksissä kesän aikana.
Kaupsu/ Tarja Laine YPA/ Leea Markkula- Heilamo	Asuntokaavoituksen lisääminen +25%.	Asuntotuotanto lisääntyy ja asiakastytyväisyys paranee.	2015-2018	250 000 k-m2		Kaavoitusohjelmaa toteutetaan suunnitelmallisesti.
Kuntek/ Henry Westlin, Tike/ Pekka Wallenius	Hankintojen johtamisen kehittäminen. Hankintaprosessit kuvataan (IMS) ja selkeytetään sekä yhteen sovitetaan hankintakeskuksen vastaavien kanssa.	Toimialan hankintojen tehokkuus ja laatu sekä kustannustietoisuus lisääntyy.	2015-2016	Hankintaprosessin hallinnan kautta kustannustehokkuus lisääntyy		Hankintojen vastuujakotaulukko on laadittu ja sovittu.
Kuntatekniikan keskus/Henry Westlin	Julkisen kaupunkitilan laatutason optimointi rakentamis- ja ylläpitokustannusten kannalta.	Toiminnan tehokkuus ja kustannustietoisuus lisääntyy.	2015-2018	Suoritteet (m2) lisääntyvät (Kadut ja puistot)		Rakentamisohjelmaa toteutetaan kustannustehokkaasti. Urakkakohteiden kustannustaso on pysynyt erittäin matala.
THP/ Sari Saarinen ja kaikki tulosalueet	Sairauspoissaolojen vähentäminen ja ennaltaehkäiseminen.	Poissaolojen vähentäminen 4,1 % -> 3,6 %.	2015-2017	3,6% (vaikutus n. 100teur)		Tapauskohtainen poissaolojen syiden arviointi ja aktiivisen välittämisen toimet; työkuormituksen keventäminen ja työpaikkojen parannukset.

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Tavoitetaso 2016	Tavoitteesta toteutunut, %	Sanallinen arviointi edistymisestä 30.4.2016
Johto ja kaikki tulosalueet	Pitkäaikaistyöttömien työllistäminen.	Työmarkkinatuen määrän hillintä.	2015-2017	Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaita 33		Kuntatekniikan keskuksessa ylläpidon puolelle on saatu otettua ryhmä palkkatuen avulla palkatun työnjohtajan vetämänä. Toimintamallia on jatkettu ja laajennettu.
Tike / Pekka Wallenius	Energiatehokkuuden parantaminen Esco-hankkeiden kokemusten perusteella.	Energiansäästö erikseen valituissa kohteissa säästövaroin toteutettavien investointien avulla.	2015-	Energiansäästö n. 200EUR/v		Ensimmäisen vaiheen säästöt toteutuneet tavoitteen mukaisesti. Toisen vaiheen kilpailutus käynnissä.
Kaupunkisuunnittelu Tilakeskus	Uusiutuvan energian käytön edistäminen.	Mahdollistetaan kaavoituksella aurinkoenergian tehokas hyödyntäminen rakentamisessa.	2015-	Systemaattisesti kaavoissa 2016 alkaen		Uusiutuvan energian käyttöä edistetään kaavasuunnitelmissa jatkossa.
Tike / Pekka Wallenius	Kustannustehokas ja laadukkaampi kiinteistönpito uuden kiinteistöhallintajärjestelmän avulla.	Toiminnan ohjaus ja tuottavuus tehostuu, tiedonhallinta paranee, asiakaspalvelu paranee, investointisuunnittelu ja hankehallinta tehostuu, kiinteistöjen kunnon seuranta ja kunnossapito tehostuu jne.	2015-	Taloudelliset säästöt järjestelmä-hankinnan kannattavuuslaskelman mukaisesti		Vuokraustoimintojen käyttöönotto viivästyy parilla kuukaudella mm. SAP-integraatiovalmiuksien takia.

Vuoden 2017 talousarviolaadinnan kehys

VD/5134/02.01.00.00/2016
KN/PM/PO/HY-L

Yleinen taloudellinen tilanne

Valtiovarainministeriön kevään 2016 taloudellisen katsauksen mukaan Suomen kansantalous kasvoi viime vuonna 0,5 % kolmen taantumavuoden jälkeen. Vaimean kasvun lähteinä olivat viime vuoden alussa vienti ja kulutus ja loppuvuodesta eritoten investoinnit. Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan Suomen talous kasvaa kuluvana vuonna 0,9 % edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2017 ja 2018 kasvuksi ennustetaan 1,2 %. Suomen viennin kehitys jää edelleen maailmankauppaa vaisummaksi ja siten markkinaosuuksien menettäminen kansainvälisessä kaupassa jatkuu. Lähivuosien taloudellista aktiviteettia kannattelee etupäässä yksityinen kulutus ja investoinnit.

Ansiotasonkehitys on tärkeä varsinkin kotimaisen kustannuskehityksen ja sen myötä kilpailukyvyn kannalta. Nimellisansiot nousevat 2017–2019 aikana noin prosentin verran vuosittain. Maltilliset palkankorotukset ja työllisyyden hidas kasvu pitävät palkkasumman kasvun vaimeana. Kokonaiskuva vuosista 2016–2018 on talouskasvun kannalta vaisu. Syynä alhaiseen kasvuun on se, että viennin kehitys jää koko periodin ajan heikoksi.

Työmarkkinoiden tilanne pysyy edelleen haastavana, työttömyysasteen ennustetaan kuluvana vuonna jäävän 9,3 prosenttiin (Tilastokeskus). Bruttokansantuotteen nopeampi kasvuvauhti vuosina 2017 ja 2018 lisää edelleen työllisyyttä ja kääntää myös työttömyyden hitaaseen laskuun. Työttömyys pysyy kuitenkin korkeana. Vuosina 2017 ja 2018 työllisyyden ennustetaan paranevan 0,4 % vuodessa. Työttömyysaste laskee 9 prosenttiin vuonna 2017 ja edelleen 8,7 prosenttiin vuonna 2018.

Kehys perustuu valtiovarainministeriön kevään 2016 taloudellisessa katsauksessa ja julkisen talouden suunnitelmassa esitettyihin kasvuarvioihin, joissa ei ole vielä huomioitu esimerkiksi kilpailukyky sopimuksen vaikutusta. Kaupunginjohtajan talousarvioesitykseen päivitetään kilpailukyky sopimuksen sekä valtion budjettiesityksen tarkentuneet vaikutukset.

Vuoden 2017 talousarvion kehys

Vuoden 2017 käyttötalous- ja investointikehys perustuvat valtuustokauden strategiaan sekä talouden tasapainottamis- ja velkaohjelmassa sovittuihin keskeisiin linjauksiin koskien muun muassa toimintamenojen kasvun hillitsemistä ja investointitason rajaamista, sekä toimialojen laatimiin TVO-jatkotoimenpiteisiin. Kehyksessä on huomioitu toimintatuloissa ja -menoissa sekä valtionosuuksissa toimeentulotuen siirtyminen Kelalle. Toimintamenoissa on huomioitu palvelutarpeen kasvu lakisääteisissä palveluissa sekä muun muassa turvattu perusopetuksen ryhmäkokojen pysyminen ennallaan ryhmäkokojen pienentämiseen kohdennettujen erityisvaltionosuuksien poistuessa. Tuloissa on huomioitu asiakasmaksulain sekä varhaiskasvatustalouden muutokset, ja menoissa puolestaan on huomioitu varhaiskasvatustalouden ryhmäkokojen pitäminen ennallaan. Mahdollisen kilpailukyky sopimuksen vaikutuksia ei ole laskettu kehykseen, myöhemmin varmistuvat säästöt toimialojen menoihin sekä vaikutukset kaupungin kunnallisvero- ja yhteisöverotuloihin huomioidaan talousarviovaiheessa syksyn 2016 valmistelussa.

Kehyksen kunnallisveron verotuloarvio perustuu vuoden 2016 veroprosenttiin, kuntatalousohjelmassa esitettyihin veroperustemuutoksiin sekä oletukseen ansiotulojen noin kahden prosentin vuosittaisesta kasvusta. Kunnallisveron kasvuksi 2017 oletetaan vain noin 1,1 prosenttia vuoden 2016 verotuloarvioon nähden. Pieni kasvu johtuu heikosta talous- ja palkkakehityksestä sekä korkealla pysyttelevästä työttömyydestä. Valtionosuusarviossa on huomioitu toimeentulotuen siirto Kelalle, kaupungin ikäryhmittäinen väestö 1.1.2016, kevään 2016 kuntatalousohjelmassa esitetyt valtionosuusmuutokset sekä aiemmin päätetyt valtionosuusleikkaukset. Valtionosuustuottojen arvioidaan laskevan noin 10 prosentilla, valtionosuuslaskelmat tarkentuvat valtion talousarvioesityksessä. Verotulo- ja valtionosuusarviot päivitetään talousarviovaiheessa.

HUS-kuntayhtymän erikoissairaanhoidon tulot ja menot sekä HSL-kuntayhtymän infrakorvaukset sekä joukkoliikennemaksut on esitetty kehyksessä alustavina arvioina ja ne tarkennetaan kaupunginjohtajan esitykseen talousarviovaiheessa.

Maltillisen verotulokasvun ja valtionosuusleikkausten jatkuessa investointien tulorahoituskyvyn kasvattaminen ja velkaantumiskehityksen hallintaan saaminen edellyttävät alhaista menokasvutason koko taloussuunnitelmakauden ajan. Vuosien 2018–2020 toimintakulujen kehitys perustuu laskennalliseen 1,5 prosentin tasoon.

Kaupungin poistojen määrä nousi merkittävästi Kehäradan valmistumisesta sekä radan Kehäradan sisältämien erittäin lyhyen poistoajan hankeryhmien johdosta. Kehäradan poistot ovat vuodesta 2016 alkaen noin 22 milj. euroa vuodessa. Vuonna 2020 taso laskee, kun viiden vuoden poistoajalla olevat investoinnit tulevat loppuun poistetuksi (näiden vaikutus 11,8 milj. euroa /vuosi). Vuodesta 2021 alkaen kehäradan poistot ovat noin 10 milj. euroa /vuosi. Kaupungin poistojen kokonaistasoksi arvioidaan noin 110 milj. euroa vuosille 2017–2020.

Kehyksessä kaupungin bruttoinvestointitaso vuodelle 2017 on 110,3 milj. euroa (investointiosa netto 106,6 milj. euroa) ja kokonaisinvestointitaso liikelaitokset ja rahastot mukaan lukien noin 117,8 milj. euroa (investointiosa netto 113,9 milj. euroa). Kehys sisältää TVO-tason ylittävät kouluverkkoselvityksen mukaiset toimitilainvestoinnit, kunnallistekniset investoinnit TVO- tasoa 5 milj. euroa matalammalla tasolla, maapoliittisen ohjelman mukaisen varauksen maanhankintaan sekä tietohallinto-ohjelman mukaiset varaukset tietojärjestelmien kehittämiseen. Vuoden 2017 kaupungin investoinneista katetaan kehysvalmistelutilanteen arvion mukaan tulorahoituksella noin 30 prosenttia ja kokonaisinvestoinneista 28 prosenttia. Valtio maksaa Kehä III toisen vaiheen rakentamispalveluista takaisin noin 20 milj. euroa vielä vuonna 2017, mikä parantaa kaupungin rahoitusasemaa vuonna 2017. Investointien rahoittamiseksi kaupunki joutuu kuitenkin kehyslaskelmien toteutuessa kasvattamaan lainakantaansa noin 66 milj. eurolla vuonna 2017.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelmassa tavoitellaan vuosikatteen kasvattamista mahdollisimman lähelle vuotuista investointitasoa. Alhainen verotulokehitys sekä valtionosuusleikkaukset vaikeuttavat olennaisesti tavoitteen saavuttamista huolimatta viime vuosien maltillisesta menokehityksestä.

Sote-/itsehallintoalueuudistuksen valmistelua ei ole Vantaan kehyslaskelmissa 2017–2020 valmistelun keskeneräisyydestä johtuen huomioitu. Sote-/itsehallintoalueuudistuksen valmistelu luo joka tapauksessa suurta epävarmuutta kuntien talousnäkömiin vuodesta 2019 alkaen.

Esitykset sitoviksi tavoitteiksi vuodelle 2017

Valtuustokauden strategiaa toteutetaan vuosittain valtuustotasosten sitovien tavoitteiden sekä toimialojen tavoitteiden ja tulokorttien kautta. Sitovat tavoitteet ovat valtuustossa hyväksyttäviä toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita, jotka edistävät valtuustokauden strategisten päämäärien toteutumista.

Liiteaineistona on valtuustoseminaarissa saadun palautteen perusteella valmistellut vuoden 2017 sitovien tavoitteiden esitykset, jotka perustuvat valtuustokauden strategian painopistealueisiin ja päämääriin. Lopullisesti sitovat tavoitteet hyväksytään kaupunginvaltuustossa talousarviokäsittelyn yhteydessä marraskuussa 2016.

Kaupunginhallitus 6.6.2016 § 11

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) hyväksyä vuoden 2017 talousarvion käyttötalouden ja investointien laadintakehys liitteen mukaisesti,
- b) ohjeistaa toimialoja laatimaan investointisuunnitelmansa kaikkien talousarvion hankeryhmien osalta kymmenvuotiskaudelle 2017–2026,
- c) esittää vuoden 2017 talousarvion laadintakehys sekä esitykset sitoviksi tavoitteiksi tiedoksi kaupunginvaltuustolle.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 20.6.2016 § 7

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi vuoden 2017 talousarvion laadintakehys sekä esitykset sitoviksi tavoitteiksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Kehystaulukot
- Esitykset sitoviksi tavoitteiksi vuodelle 2017

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

talousjohtaja Patrik Marjamaa, puh. 050 310 6906, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
talousarviopäällikkö Pia Ojavuo, puh. 043 824 9254, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

KEHYS 2017 TULOSLASKELMA - SIS. KAUPUNKI, LIIKELAITOKSET JA RAHASTOT

1000 eur	TP 2015	KS2016	Ennuste 2016 4 2016	KEHYS 2017	KEHYS 2018	KEHYS 2019	KEHYS 2020
TOIMINTATUOTOT (ilman hsy)	421 089	400 072	414 431	381 508	389 138	396 921	404 860
TOIMINTAKULUT (ilman HSY ja VOK)	-1 437 019	-1 486 999	-1 491 453	-1 491 809	-1 514 187	-1 536 899	-1 559 953
TOIMINTAKATE	-1 015 931	-1 086 927	-1 077 022	-1 110 301	-1 125 048	-1 139 978	-1 155 093
VEROTULOT	934 027	950 663	943 113	955 902	992 221	1 026 702	1 057 470
VALTIONOSUUDET	150 502	183 850	185 961	166 286	169 612	173 004	169 000
KORKOTUOTOT	14 816	14 530	14 530	14 700	14 700	14 700	14 700
MUUT RAHOITUSTUOTOT	21 141	17 622	17 622	15 500	15 500	15 500	17 500
KORKOKULUT	-6 031	-10 070	-6 829	-9 000	-12 000	-15 000	-18 000
MUUT RAHOITUSKULUT	-422	-762	-762	-600	-600	-600	-600
VUOSIKATE	98 435	68 906	76 612	32 486	54 384	74 327	84 977
POISTOT	-98 084	-104 744	-119 744	-110 000	-110 000	-110 000	-105 000
Satunnaiset tuotot ja kulut	1 000						
TILIKAUDEN TULOS	1 351	-35 839	-43 132	-77 514	-55 616	-35 673	-20 023
Verorahoitus yhteensä	1 084 529	1 134 513	1 129 073	1 122 188	1 161 832	1 199 705	1 226 470
Verorahoituksen muutos			4,1 %	-1 %	4 %	3 %	2 %
				E2016-K2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Toimintakatteen kasvu				3,1 %	1,3 %	1,3 %	1,3 %
Toimintakulujen kasvu				0,0 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %
Toimintatuottojen kasvu				-7,9 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %

	TP 2015	KS 2016	KEHYS 2017	2016-2017
YLEISHALLINTO				
TOIMINTATUOTOT	2 772	1 873	1 910	2,0 %
TOIMINTAKULUT,	-26 118	-27 519	-28 387	3,2 %
josta sisäinen vuokra	-182	-206		
TOIMINTAKATE	-23 346	-25 646	-26 477	3,2 %
KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA	TP 2015	KS 2016	KEHYS 2017	2016-2017
TOIMINTATUOTOT	2 741	2 322	2 512	8,2 %
TOIMINTAKULUT,	-17 847	-19 833	-20 424	3,0 %
josta sisäinen vuokra	-850	-1 058		
TOIMINTAKATE	-15 106	-17 511	-17 912	2,3 %
KONSERNI- JA ASUKASPALVELUJEN TOIMIALA (ilman VOK)	TP 2015	KS 2016	KEHYS 2017	2016-2017
TOIMINTATUOTOT	8 632	9 252	9 322	0,8 %
TOIMINTAKULUT,	-70 076	-75 101	-81 663	8,7 %
josta sisäinen vuokra	-3 249	-3 164		
TOIMINTAKATE	-61 444	-65 849	-72 340	9,9 %

	TP 2015	KS 2016	KEHYS 2017	2016-2017
SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI	TP 2015	KS 2016	KEHYS 2017	2016-2017
TOIMINTATUOTOT	70 455	71 495	50 033	-30,0 %
TOIMINTAKULUT,	-647 342	-663 156	-658 112	-0,8 %
josta sisäinen vuokra	-17 453	-17 966		
TOIMINTAKATE	-576 887	-591 661	-608 079	2,8 %
SIVISTYSTOIMI YHTEENSÄ	TP 2015	KS 2016	KEHYS 2017	2016-2017
TOIMINTATUOTOT	44 124	42 534	37 888	-10,9 %
TOIMINTAKULUT,	-434 978	-444 850	-444 205	-0,1 %
josta sisäinen vuokra		-78 194		
TOIMINTAKATE	-390 855	-402 316	-406 317	1,0 %

	TP 2015	KS 2016	KEHYS 2017	2016-2017
MAANKÄYTTÖ, RAKENTAMINEN JA YMPÄRISTÖ YHTEENSÄ (ilman HSY ja VOK)				
	TP 2015	KS 2016	KEHYS 2017	2016-2017
TOIMINTATUOTOT josta sisäinen vuokratulo	224 550	205 053 116 564	211 335	3,1 %
TOIMINTAKULUT, josta sisäinen vuokra	-175 146 -8 874	-189 540 -12 446	-191 460	1,0 %
TOIMINTAKATE	49 404	15 513	19 874	28,1 %
KAUPUNKI YHTEENSÄ (ilman HSY ja VOK)				
TOIMINTATUOTOT	353 273	332 529	313 000	-5,9 %
TOIMINTAKULUT, josta sisäiset vuokrat	-1 371 506 -30 608	-1 419 999 -113 034	-1 424 251	0,3 %
TOIMINTAKATE	-1 018 233	-1 087 470	-1 111 251	2,2 %

	TP 2015	KS 2016	KEHYS 2017	2016-2017
KESKI-UUDENMAAN				
PELASTUSLAITOS	TP 2015	KS 2016	KEHYS 2017	2016-2017
TOIMINTATUOTOT	36 829	37 474	37 832	1,0 %
TOIMINTAKULUT,	-33 907	-35 761	-36 284	1,5 %
josta sisäinen vuokra	-1 723	-1 897		
TOIMINTAKATE	2 922	1 713	1 548	-9,6 %
VANTAAN TYÖTERVEYS				
TOIMINTATUOTOT	7 181	6 749	6 900	2,2 %
TOIMINTAKULUT,	-6 609	-6 535	-6 583	0,7 %
josta sisäinen vuokra	-416	-429		
TOIMINTAKATE	572	214	317	47,9 %
SUUN TERVEYDENHUOLLON				
TOIMINTATUOTOT	22 595	22 818	23 275	2,0 %
TOIMINTAKULUT,	-22 270	-22 346	-22 332	-0,1 %
josta sisäinen vuokra	-1 206	-1 193		
TOIMINTAKATE	325	472	943	99,7 %
LIIKELAITOKSET YHTEENSÄ				
TOIMINTATUOTOT	66 605	67 041	68 007	1,4 %
TOIMINTAKULUT,	-62 786	-64 642	-65 200	0,9 %
josta sisäinen vuokra	-3 345	-3 519		
TOIMINTAKATE	3 819	2 399	2 807	17,0 %
RAHASTOT YHTEENSÄ (ilman VOK)				
TOIMINTATUOTOT	1 211	501	502	0,1 %
TOIMINTAKULUT,	-2 727	-2 356	-2 359	0,1 %
TOIMINTAKATE	-1 516	-1 855	-1 062	-42,8 %
KAUPUNKI, LIIKELAITOKSET JA				
TOIMINTATUOTOT	421 089	400 071	381 508	-4,6 %
TOIMINTAKULUT,	-1 437 019	-1 486 998	-1 491 809	0,3 %
TOIMINTAKATE	-1 015 931	-1 086 927	-1 110 301	2,2 %

KEHYS 2016 - KAUPUNGIN INVESTOINNIT

1 000 €	TA2016	K2017	K2018	K2019	K2020
INVESTOINTIOSAN TULOT (KAUPUNKI)	3 650	3 650	3 650	3 650	3 650
INVESTOINTIOSAN MENOT (ilman Kehärataa ja k	-95 920	-110 295	-130 400	-115 820	-100 490
RAKENTAMISINVESTOINNIT	-39 175	-53 275	-75 620	-61 070	-46 690
AINEETON OMAISUUS	-6 230	-9 700	-7 000	-7 000	-7 000
JULKINEN KÄYTTÖOMAISSUUS					
Kunnallistekniset työt (ilman Kehärataa ja Kehä III)	-34 165	-30 000	-35 000	-35 000	-35 000
IRTAIN OMAISUUS	-6 350	-6 300	-6 300	-6 300	-6 300
KIINTEÄ OMAISUUS	-10 000	-10 000	-5 000	-5 000	-5 000
OSAKKEET JA OSUUDET	-905	-1 020	-1 480	-1 450	-500
Kaupungin investointiosa netto	-92 270	-106 645	-126 750	-112 170	-96 840
Lisäksi:					
Liikelaitosten investoinnit	-2 530	-2 550	-2 550	-2 550	-2 550
Marja-Vantaa ja keskustojen kehittämisrahasto	-1 700	-5 000	-3 000	-4 000	-5 000
INVESTOINTITULOT (RAHASTO, LIIKELAITOS)	0	300	300	300	300
INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ	-102 150	-117 845	-135 950	-122 370	-108 040
INVESTOINTITULOT YHTEENSÄ (KAUPUNKI, RAH, LIIKEL)	3 650	3 950	3 950	3 950	3 950
INVESTOINTIOSA NETTO	-98 500	-113 895	-132 000	-118 420	-104 090
KEHÄ III valtiolle, rahoitusvaikutus	20 000	20 000			

Esitykset sitoviksi tavoitteiksi 2017

KH 6.6.2016

Esitys sitovaksi tavoiteeksi 2017	Esitys sitovan tavoitteen mittariksi	Esitys mittarin lähtötasoksi, v:n 2015 loppu	Esitys mittarin tavoitetasoksi 2017	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit
Kaupungin talous tasapainossa				
Strateginen päämäärä 1. Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelma toteutetaan				
1.1 Toimintamenojen kasvu	Toimintamenojen kasvu-%	2,7 %	Talousarvion 2017 mukainen	Lisääntyvät velvoitteet, palvelutarpeen kasvu
1.2 Investointiohjelma toteutetaan kustannustehokkaasti	Bruttoinvestointien max. euromäärä	113,4 milj. euroa	Talousarvion 2017 mukainen	Talouden kehitys, rakentamiskustannusten kehitys
1.3 Joukkoliikenteen kuntaosuus on alle 50 % (tulot/menot) ilman joukkoliikenteen infrakorvauksia	Joukkoliikenteen kuntaosuus-% ilman infrakorvauksia	48,6 %	Enintään 50 %	Merkittävä kustannusten nousu liikennöinnin osalta (esim. polttoaineen hinta)
Strateginen päämäärä 2. Velkaantumiskehitys saadaan hallintaan				
2.1 Onnistunut varainhankinta	Keskimääräinen lainamarginaali	Kuntasektorin keskimääräinen lainamarginaali. v. 2015	Kuntasektorin keskimääräinen lainamarginaali. v. 2017	Suomen luottoluokituksen lasku ja sen heijastuminen koko kuntasektorin ja siten Vantaan kaupungin varainhankinnan mahdollisuuksiin ja kustannuksiin, jolloin kiinnostus kaupunkiin sijoituskohteena heikkenee. Resurssien riittävyys
	Korkomenojen määrä	Korkomenot 5,9 milj. euroa v. 2015	Korkomenot enintään 9 milj. euroa tai sen alle v. 2017	
Strateginen päämäärä 3. Kaupungin tulopohjaa vahvistetaan				
3.2 Maanmyyntivoittoja vähintään 32 milj. euroa	Maanmyyntivoitot	37,3 milj. euroa	32 milj. euroa	Tarjonta ja kysyntä

Esitys sitovaksi tavoiteeksi 2017	Esitys sitovan tavoitteen mittariksi	Esitys mittarin lähtötasoksi, v:n 2015 loppu	Esitys mittarin tavoitetasoksi 2017	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit
Strateginen päämäärä 4. Kumppanuuksien hyödyntäminen				
4.1 Sähköisten itsepalveluiden kehittämisen nopeuttaminen yhdessä yhteistyökuntien kanssa	Palveluiden määrä	Valmiina 0 kpl	Valmiina 12 kpl	Toimialojen tuoteomistajien resursointi osaksi kehittämistä
Kaupunkirakenne eheytyy				
Strateginen päämäärä 5. Kaupunkirakenne ja palvelurakenne tukeutuvat raideliikenteeseen ja joukkoliikenteen laatukäytäviin				
5.1 Kasvihuonekaasupäästöt vähenevät 4 % vuodessa	Vantaan kasvihuonekaasupäästöjen määrä	5,8 tonnia CO ₂ - ekv/asukas	Vantaan kasvihuonekaasu-päästöt vähenevät 4 % vuodessa	Kaukolämmön tuotannon polttoainevalinnat ja liikenteen määrän kehittyminen
5.2 Joukkoliikenteen käyttäjämäärän kasvu	Kehitetään toimintamalli joukkoliikenteen käyttäjämäärän kasvun mittaamiseksi Vantaalla ja asetetaan tavoitteelliset lukuarvot vuodelle 2017	Toimintamallia ei ole	Mittari valmistuu 8/2016, valtuustoseminaarissa esitetyt kommentit huomioidaan valmistelussa	HSL- alueen kuntien erilaiset intressit ja lukuisat muutokset joukkoliikennevyöhykkeissä
5.3 Kaavoitetaan asuntorakentamisen kerrosalaa 265 000 kem/vuosi	Valmistuneiden kaavojen k-m ² /v määrä	209 209 k-m ²	265 000 k-m ²	Resurssit, tarjonta ja kysyntä sekä talouden kehitys
5.4 Kehitetään toimintamalli maksulliselle pysäköinnille	Kehitetään toimintamalli maksulliselle pysäköinnille Vantaalla ja asetetaan tavoitteet vuodelle 2017	Toimintamallia ei ole	Keskusta-alueiden maksullinen pysäköinti on käytössä vuonna 2017	Keskustojen rakentamishankkeet hidastavat mallin kehittämistä
Strateginen päämäärä 6. Keskustat ovat eläviä, uudistuvia ja turvallisia				
6.1 Priorisoidaan keskustoihin sijoittuvia kaavahankkeita	Keskusta-alueiden kaavat	2015 kaavoitusohjelma	Asumisen kaavahankkeiden kerrosalasta 50 % sijoittuu määritellyille keskusta-alueille	Kumppaniriskit, taloustaantuma

Esitys sitovaksi tavoiteeksi 2017	Esitys sitovan tavoitteen mittariksi	Esitys mittarin lähtötasoksi, v:n 2015 loppu	Esitys mittarin tavoitetasoksi 2017	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit
Strateginen päämäärä 8. Asuntorakentaminen on laadukasta ja kohtuuhintaista				
8.1 Kaupunki luo edellytykset vähintään 2 400 asunnon laadukkaalle ja monipuoliselle asuntotuotannolle	Valmistuneiden asuntojen määrä	2689	2400	Tarjonta ja kysyntä sekä talouden kehitys
8.2 Pientaloalueiden tiivistäminen Mapon mukaisesti	Uusi rakennuspaikka	72	Asemakaavoituksen ja poikkeamispäätösten avulla luodaan 100 rakennuspaikkaa vuosittain	Kumppaniriskit, taloustaantuma
Kaupungin elinvoima vahvistuu				
Strateginen päämäärä 9. Uudistuva elinkeino- ja työllisyyspolitiikka laskee työttömyyttä ja lisää työpaikkojen määrää Vantaalla.				
9.1 Kaupungin työllisyystilanne kehittyy suhteellisesti parhaiten pääkaupunkiseudulla	Työttömyysasteen muutos prosenttiyksikköinä Kunnan maksaman työmarkkinatuen euromäärän muutos prosentteina (%)	Työttömyysaste Vantaa 12,6 % Espoo 10,9 % Helsinki 12,7 % Vantaa 18 682 354 € Espoo 17 299 308 € Helsinki 55 975 937 €	Kehitys on suotuisampaa kuin Helsingissä ja Espoossa Työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvu (%) on hitaampaa kuin Helsingissä ja Espoossa	Yleinen taloustilanne, lainsäädännön muutokset, valtion määrärahojen muutos työllisyyden hoidossa, TE-palveluiden toimintalinjaukset Pitkäaikaistyöttömyys kasvaa, kunnalla ei ole tarpeeksi valtaa ja resursseja vaikuttaa työttömyyteen ja sen pitkittymiseen
9.2 Joustavilla päivähoitopalveluilla tuetaan työllistymistä	Varhaiskasvatuspaikka järjestetään työllistymistilanteessa kahden viikon kuluessa. Ennalta arvaamattomassa työllistymistilanteessa varhaiskasvatuspaikka pyritään järjestämään jo seuraavana päivänä	2 vkoa	2 vkoa, 1 viikossa kerhosta päivähoitoon tai äkillisessä tarpeessa jo seuraavana päivänä	Riskinä on toimitilojen äkilliset korjaustarpeet, jotka vähentävät käytettävissä olevaa tilakapasiteettia
9.3 Toteutetaan yritysten sijoittumisprosessin tuotteistaminen	Kaupunkitasoisen sijoittumisprosessin tunnistaminen ja tuotteistus	Prosessi laatimatta, tilanne hajanainen ja palvelu vaikeasti löydettävissä	Palvelu tuotteistettu ja tehty tunnetuksi sekä kaupungin sisällä että asiakkaille	Tunnistettuun prosessiin ei sitouduta, tuote ei erotu kilpailijoista, sen vaikutukset jäävät vähäisiksi

Esitys sitovaksi tavoiteeksi 2017	Esitys sitovan tavoitteen mittariksi	Esitys mittarin lähtötasoksi, v:n 2015 loppu	Esitys mittarin tavoitetasoksi 2017	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit
Strateginen päämäärä 13. Vantaalaisten koulutustaso ja osaaminen vahvistuvat				
13.1 Uusi oppimiskäsitys ja uudet pedagogiset toimintatavat käytäntöön	Toiminnallinen oppiminen ja lasten osallisuus toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa on kirjattu varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimintasuunnitelmiin	Osa toimintayksiköistä toteuttaa toiminnallista oppimista ja lasten osallisuus näkyy toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa	Suurin osa toimintayksiköistä toteuttaa toiminnallista oppimista ja lasten osallisuus on lisääntynyt toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa	Kelpoisten lastentarhanopettajien puute toimintayksiköissä
	Tieto- ja viestintätekniikkaa käytetään pedagogisesti lapsiryhmissä	Henkilöstölle on tarjottu koulutusta pedagogiseen tieto- ja viestintätekniikan käyttöön	Jokaisesta toimintayksiköstä on osallistuttu tieto- ja viestintätekniikan pedagogisen käytön koulutuksiin	Esimiehet eivät sitoudu tavoitteen toteuttamiseen ja/tai henkilöstö ei pysty irrottautumaan lasten kasvatuustyöstä
	Monialaiset, useimpien oppiaineiden yhteistyössä toteutetut, oppimiskokonaisuudet kouluissa	Satunnaisia eri oppiaineiden rajat rikkovia oppimiskokonaisuuksia	Jokainen vantaalainen oppilas on osallistunut vähintään yhteen monialaiseen oppimiskokonaisuuteen	Kaikki koulut eivät lähde toteuttamaan monialaisia oppimiskokonaisuuksia, monialaiset oppimiskokonaisuudet toteutetaan suppeina
	Lukioiden pedagogiset työpajat ja koulutukset (määrä)	Lukioiden yhteisiä pedagogisia työpajoja toteutettu 2 krt/vuosi	Lukioiden yhteisiä pedagogisia työpajoja, koulutuksia ja muita tilaisuuksia yhteensä vähintään 4 krt/vuosi	Uudet pedagogiset toimintatavat eivät jalkaudu oppilaitosten arkeen tilaisuuksien kautta, ajan ja muiden resurssien puute
	Varian opiskelijoiden työpaikalla tapahtuva oppiminen	30 osp (osaamispistettä)/opiskelija	Kasvaa vuodesta 2015 verrattuna 5 %	Työssäoppimispaikkojen saatavuus, sosiaali- ja terveysalalla kustannukset nousevat, koulutuksen laatu eli toteutuuko opetussuunnitelman sisällöt. Kaikkien opiskelijoiden taidot ja motivaatio eivät riitä siihen, että toisen asteen koulutus hankitaan ainoastaan työpaikalla tapahtuvan oppimisen kautta. Monet opiskelijat tarvitsevat työssäoppimisen onnistumiseen enemmän työelämävalmiuksia ja tietoa työelämän säännöistä

Esitys sitovaksi tavoiteeksi 2017	Esitys sitovan tavoitteen mittariksi	Esitys mittarin lähtötasoksi, v:n 2015 loppu	Esitys mittarin tavoitetasoksi 2017	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit
13.2 Toteutetaan koulutustakuuta	Perusopetuksen päättäneiden sijoittuminen jatkokoulutukseen (%-osuus); suoraan tutkintoon johtavaan koulutukseen (%-osuus)	98,5 %; 94,6 %	99 %; 96 %	Kohderyhmään kuuluvia ei tavoiteta, nuori ei halua hakeutua tai osallistua koulutukseen
Palvelut uudistuvat				
Strateginen päämäärä 15. Uudistuvat palvelut vahvistavat asukkaiden hyvinvointia				
15.1 Kehitetään kaupunkitasoinen keskitetty monikanavainen asiakaspalvelumalli (ns. 1. taso)	Keskitettyjen ja kuvattujen asiakaspalveluprosessien määrä	Keskitettyä asiakaspalvelumallia ei ole.	Monikanavaisen asiakaspalvelun ratkaisu on kilpailutettu. Palvelun vaatima asiakaspalvelu on kuvattu ja eri prosessien siirtäminen on mallinnettu. Toiminta alkaa 2018	Toimialojen yhteistä tahtotilaa ei löydy
15.2 Nykyistä suurempi osa ikääntyneistä pystyy asumaan kotona	Omassa kodissa asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa	92,2 %	92,5 %	Mm. muistisairaiden määrän ennakoitua suurempi kasvu
15.3 Lastensuojelun tarve vähenee toimialojen ennalta ehkäisevällä työllä ?	Lastensuojelun suunnitelmallisen sosiaalityön asiakkaiden määrä vähenee	4 146 lastensuojelun suunnitelmallisen sosiaalityön asiakasta v. 2015	Lastensuojelun suunnitelmallisen sosiaalityön asiakkaita alle 4 000	Työllisyystilanteen ja perheiden hyvinvoinnin kehittyminen, kaupungin ehkäisevien toimien oikea kohdentuminen
Strateginen päämäärä 17. Vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut				
17.1 Keskeisten palvelujen kustannustehokkuus on kilpailukykyinen	Keskeisten palvelujen yksikkökustannukset suurten kaupunkien vertailussa	Vantaa on kustannustehokkuudeltaan kilpailukykyinen useiden palvelujen osalta	Vantaa on kustannustehokkuudeltaan suurten kaupunkien kärkijoukossa	Asiakaskunnan vaativuuden kasvaminen
17.2 Kotoutumisen onnistuminen Vantaalla varmistetaan kotoutumissuunnitelmien toteutumisen arvioinnilla ja hyvällä monikulttuurisuusohjelmalla	Kotoutumissuunnitelmat laaditaan perheille ja työvoiman ulkopuolella oleville viipymättä ja arvioidaan vuosittain	Maahanmuuttajapalveluissa laadittu 168 kotoutumissuunnitelmaa, ei toteutumisarviointia	V. 2016 maahanmuuttajapalvelujen asiakkaaksi tulleista v. 2017 aikana: - osallistuu TE-keskuksen suomen kielen koulutukseen 70 % - oma vuokrasopimus 50 %:lla - työllistynyt 10 %	Hallitsematon maahanmuutto

Esitys sitovaksi tavoitteeksi 2017	Esitys sitovan tavoitteen mittariksi	Esitys mittarin lähtötasoksi, v:n 2015 loppu	Esitys mittarin tavoitetasoksi 2017	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit
	Uusittu monikulttuurisuusohjelma valmis	Vantaan monikulttuurisuusohjelma vuosille 2014–2017 (kv 12.5.2014)	Uudistettu monikulttuurisuusohjelma viedään päätöksentekoon vuoden 2017 aikana	
Strateginen päämäärä 19. Lisätään sähköistä asiointia ja itsepalveluja				
19.1 Uusien sähköisten työviestinnän välineiden käyttö vakiintuu kaikilla tulosalueilla	Pikaviestintä (käytyjen keskustelujen määrä) Lync-kokousten määrä OneDriven käytön määrä Pilvipalveluiden soveltaminen (sähköpostin liitetiedostojen määrä)	V. 2015 lopun tilanne työviestinnän välineiden käytössä	Pikaviestintä: lisääntyy 20 % Lync-kokoukset: lisääntyvät 20 % OnDrive: käytön määrä lisääntyy 20 % Pilvipalveluiden soveltaminen: sähköpostin liitetiedostojen määrä vähenee 20 %	Muutoksen onnistunut johtaminen toimialojen toimesta
19.2 Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän (Apotti-hanke) onnistunut käyttöönoton valmistelu	Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönotto etenee aikataulun mukaisesti	Hankintasopimus allekirjoitettu 21.4.2016	Valmistelu edennyt vahvistetun suunnitelman aikataulussa	Henkilöstön riittävyys käyttöönotossa
Muutosta toteutetaan johtamisen kautta				
Strateginen päämäärä 20. Hyvällä strategisella johtamisella ja esimiestyöllä toteutetaan muutosta				
20.1 Sairauspoissaoloja ennaltaehkäistään	Sairauspoissaolo-%, välittämisen keskustelujen kattavuus	4,52 % ja 100 % (keskustelujen kattavuus)	4,00 % ja 100 % (keskustelujen kattavuus)	Sairauspoissaolojen ennaltaehkäisyssä ei onnistuta, ristiriitatilanteissa turvaudutaan työterveyshuoltoon, esimiesten kiire käydä eVälke-keskusteluja
Strateginen päämäärä 21. Henkilöstön sitoutumisen ja osaavan työvoiman varmistaminen				
21.1 Osaamisen kehittämisen toimintamalli vakiintuu kaikilla tulosalueilla	oppimistyöpäivät	28 211	30 000	Henkilöstön osaamisen kehittäminen ei ole systemaattista. Aikaa ei varata kouluttautumiseen

8 §

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen pääkaupunkiseudun suun erikoishoidon yksikkö (PKS-SEHYK) sopimuksen irtisanominen

VD/4466/00.04.01/2016
JTS/JI-L/MP/LL

Pääkaupunkiseudun suun erikoishoidon yksikkö (PKS-SEHYK) on muodostettu PARAS-hankkeen seurauksena vuonna 2009 (kaupunginvaltuuston päätös 15.6.2009 § 11) ja tarkoituksena on ollut turvata ja keskittää suun erikoishoito koko PKS- alueella. Nykyinen PKS-SEHYK on aloittanut toimintansa 1.11.2009. Sopimuskunnat ovat Helsinki (tuottaja), Espoo, Vantaa, Kauniainen ja Kirkkonummi. Vantaa on ollut mukana alusta lukien. Palvelujen tuottajana toimii Helsingin kaupunki. Yksikkö on osa Helsingin terveystieteiden organisaatiota ja siten Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden alainen.

SEHYK:n kustannukset on katettu jäsenkunnilta saatavalla käyntiperusteilla laskutuksella, joista on vähennetty asiakasmaksutulot. Kustannukset perustuvat edellisen vuoden toteutuneisiin kustannuksiin ja niitä tarkistetaan vuosittain 1.4. Käyntimaksu on 1.4.2016 alkaen 271 euroa/käynti riippumatta toimenpiteestä. Kustannukset vuonna 2015 PKS-SEHYK toiminnasta olivat Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitokselle yhteensä 650 000 euroa.

PKS-SEHYK sopimus on voimassa oleva toistaiseksi siten, että kukin sopimuskunta voi irtisanoa sopimuksen päättymään osaltaan vuoden viimeisenä päivänä, mikäli irtisanominen on kirjallisesti toimitettu Helsingin kaupungille 30.6 mennessä.

Vantaan Suun terveydenhuollon liikelaitos katsoo voivansa toteuttaa vastaavat palvelut omana tuotantona edullisemmin sekä tuottamaan kaikki vantaalaisten tarvitsemat suun terveydenhuollon perus- ja erikoishoidon palvelut saman organisaation sisällä. Tämä mahdollistaa myös hammaslääkäritoiminnan ja erikoishammaslääkäritoiminnan kokonaisvaltaisen kehittämisen mikä nykyisellä toimintamallilla ei ole ollut mahdollista.

Kustannusarvio omana toimintana

Palvelun tuottaminen omana toimintana vaatii Vantaan suun terveydenhuollon erikoishammaslääkärikapasiteetin vahvistamista kolmen erikoishammaslääkäriävuoden verran sekä vastaavan määrän hoitohenkilökuntaa. Näiden lisäysten vuosikustannukset sivukuluineen tulisivat olemaan noin 397 000 euroa (vrt. 650 000 euroa).

Tämä muutos tulee huomioida tilaajan kanssa laadittavassa vuoden 2017 palvelusopimuksessa painotettujen toimenpiteiden määrän kasvuna (noin 11 000 kpl painotetun toimenpiteen lisäys vuoteen 2016 sopimukseen verrattuna).

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta 11.5.2016

Suun terveydenhuollon johtajan esitys:

Päätetään, että suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta puoltaa tarvittaviin toimenpiteisiin ryhtymistä suun erikoishoidon toteuttamiseksi liikelaitoksen omana toimintana ja PKS-SEHYK sopimuksen irtisanomiseksi 31.12.2016 lähtien.

Päätös:

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 17

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle

- hyväksyttäväksi kuntien välisen suun erikoishoidon palvelujen tuottamista koskevan sopimuksen irtisanominen päättymään 31.12.2016, ja
- oikeuttaa suun terveydenhuollon liikelaitos tarvittaviin jatkotoimenpiteisiin suun erikoishoidon toteuttamiseksi liikelaitoksen omana toimintana.

Pöytäkirja tarkastetaan ja hyväksytään tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Kaupunginvaltuusto 20.6.2016 § 8

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään

- a) hyväksyä kuntien välisen suun erikoishoidon palvelujen tuottamista koskevan sopimuksen irtisanominen päättymään 31.12.2016, ja
- b) oikeuttaa suun terveydenhuollon liikelaitos tarvittaviin jatkotoimenpiteisiin suun erikoishoidon toteuttamiseksi liikelaitoksen omana toimintana.

Pöytäkirja tarkastetaan ja hyväksytään tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, suun terveydenhuollon liikelaitos

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot:

suun terveydenhuollon johtaja Joona Iso-Lotila, puh. 09 8392 3837, etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi

9 § Vantaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma 2016 - 2017

VD/6191/05.04.00/2015
JTS/TA/MP/LL

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista 980/2012 (ns. vanhuspalvelulaki) astui voimaan 1.7.2013. Vanhuspalvelulain § 5 mukaan kunnan on laadittava suunnitelma toimenpiteistään ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Suunnitelma on laadittava osana kunnan strategista suunnittelua. Sen hyväksyy kunnanvaltuusto ja se on tarkistettava vuosittain.

Vantaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma vuosille 2016–2017 on jatkoa Vantaan ikääntymispoliittiselle ohjelmalle (Viksu), joka päättyi vuoden 2015 lopussa. Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma on valmisteltu yhteistyössä kaupungin eri toimijoiden, sidosryhmien ja Vanhusneuvoston kanssa. Marraskuussa 2015 pidetyssä vanhusneuvoston ja vanhus- ja vammaispaalvelujen tulosalueen yhteisessä työpajassa määriteltiin hyvinvointisuunnitelman ikäihmisten hyvinvointia edistävät keskeiset painopistealueet. Vantaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma vuosille 2016–2017 sisältää myös suunnitelmakaudella tehtävät toimenpiteet vastuutahoineen. Toimenpiteillä parannetaan vantaalaisten ikäihmisten hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista.

Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma 2016–2017 sisältää:

- ikääntyneen väestö hyvinvoinnin tilan arvioinnin
- tavoitteet ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tukemiseksi ja kehittämiseksi
- eri toimialojen vastuut toimenpiteiden toteuttamisessa
- kuvauksen siitä, miten kunta toteuttaa yhteistyötä kunnan eri toimialojen, julkisten tahojen, yritysten ja järjestöjen ja muiden yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa
- toimenpideohjelman.

Vantaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelman 2016–2017 viisi keskeistä ikääntyneiden hyvinvoinnin ylläpitämiseen ja parantamiseen tähtäävää tavoitetta ovat:

- kotona asumisen tukeminen
- yksinäisyyden vähentäminen
- asiakaskeksisyyden parantaminen
- esteettömyys
- liikuntakyvyn ylläpitäminen ja edistäminen.

Tavoitteille on asetettu yhteensä 13 toimenpidettä ja niille aikataulut, vastuutahot ja tuotokset. Hyvinvointisuunnitelmassa esitellään Vantaalla käynnissä olevat ja suunnitellut vanhuspaalvelujen kehittämistoimenpiteet. Nämä toimenpiteet raportoidaan vanhuspaalvelulain raportoinnin yhteydessä sosiaali- ja terveyslautakunnalle vuosittain.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 9.5.2016 § 8

Vanhus- ja vammaispaalvelujen johtaja va. esitys:

Päätetään

- a) hyväksyä Vantaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma 2016–2017 omalta osalta ja esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että Vantaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma 2016–2017 hyväksytään ja oikeuttaa valmistelevan työryhmän tekemään tekniset muutokset.
- b)

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 16

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) esittää Vantaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma 2016-2017 kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi, ja
- b) oikeuttaa valmisteleva työryhmä tekemään suunnitelmaan tarvittavat tekniset muutokset.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 20.6.2016 § 9

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään

- a) hyväksyä Vantaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma 2016-2017, ja
- b) oikeuttaa valmisteleva työryhmä tekemään suunnitelmaan tarvittavat tekniset muutokset.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Vantaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma 2016-2017

Täytäntöönpano: vanhus- ja vammaispalvelut

Muutoksenhakuohje: 4.1. Valituskielto

Lisätiedot:

vanhus- ja vammaispalvelujen johtaja va. Timo Aronkytö, puh. 09 8392 1072,
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaan ikäääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma 2016-2017

**Vantaa
Vanda**

Sisällys

1 IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINTISUUNNITELMAN TAUSTA JA TARKOITUS.....	2
2 IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINTISUUNNITELMAN VALTAKUNNALLISET JA VANTAALAISET LÄHTÖKOHDAT ..	4
3 IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINTI VANTAALLA.....	6
4 VANTAAN KAUPUNGIN TOIMINTA IKÄÄNTYNEIDEN HYVINVOINNIN EDISTÄMISESSÄ	11
4.1 IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON TOIMIALALLA	12
4.1.1 Vanhuspalvelut	14
4.1.2 Terveyspalvelut	22
4.1.3 Ikääntyneen väestön hyvinvointiin liittyvät suunnitelmat	24
4.2 IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN KONSERNI- JA ASUKASPALVELUJEN TOIMIALALLA	28
4.3 IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN SIVISTYSTOIMEN TOIMIALALLA	29
4.4 IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALALLA	32
5 VANHUSNEUVOSTO JA YHTEISTYÖVERKOSTOT IKÄÄNTYNEIDEN HYVINVOINNIN EDISTÄMISESSÄ	34
6 TOIMENPITEET JA VASTUUT	38
7 HYVINVOINTISUUNNITELMAN SEURANTA.....	41
LÄHTEET	42

1 IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINTISUUNNITELMAN TAUSTA JA TARKOITUS

Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma 2016—2017 sisältää:

- ikääntyneen väestö hyvinvoinnin tilan arvioinnin
- tavoitteet ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tukemiseksi ja kehittämiseksi
- eri toimialojen vastuut toimenpiteiden toteuttamisessa
- kuvauksen siitä, miten kunta toteuttaa yhteistyötä kunnan eri toimialojen, julkisten tahojen, yritysten ja järjestöjen ja muiden yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa
- toimenpideohjelman.

Odotettavissa oleva elinikä on vuosi vuodelta kasvanut. Suomessa ja Vantaalla miehet elävät keskimäärin 76 ja naiset 83 vuotta. Valtaosa 65 vuotta täyttäneistä ja suurin osa 75 vuotta täyttäneistä henkilöistä on aktiivisia ja osallistuvia kansalaisia ja kuntalaisia. Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista (980/2012), ns. vanhuspalvelulaki, kattaa sekä ikääntyneen väestön että iäkkään henkilön. Ikääntyneellä väestöllä tarkoitetaan eläkeikäistä väestöä ja iäkkäällä henkilöllä sellaista ikääntyneeseen väestöön kuuluvaa henkilöä, jolla toimintakyky on heikentynyt ikääntymiseen liittyvien syiden johdosta (STM & Suomen Kuntaliitto 2013).

Vantaan väestö vanhenee nopeasti ja myönteisestä hyvinvointikehityksestä huolimatta palvelujen tarve ja kysyntä kasvavat nopeasti. Tiukkenevan talouden myötä palvelujen tarve kasvaa nopeammin kuin käytettävät voimavarat.

Vantaalla nostettiin jo vuonna 2006 kaupungin kriittiseksi menestystekijäksi "Yhteinen vastuu hyvästä vanhuudesta". Tämän lisäksi kaikilla toimialoilla on ikäihmisille suunnattua palvelutuotantoa ja toimialojen välinen yhteistyö on tiivistä. Ikäihmisten palvelujen laatusuosituksessa (STM 2013) korostetaan palvelurakenteiden ja sisällön kehittämisessä toimintakyvyn parantamista, itsenäisen selviytymisen vahvistamista, aktiivisen osallistumisen lisäämistä, esteettömän ympäristön luomista ja kansalaisten yhdenvertaista oikeutta palveluihin. Ikääntyneiden neuvonta ja ohjaus ovat tärkeitä palvelumuotoja, joilla vahvistetaan itsenäistä elämää. Tärkeimpinä tavoitteina ovat hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, ennalta ehkäisevä toiminta, kotona asumisen tukeminen sekä kattava yksilökohtainen palvelutarpeen arviointi.

Vanhuspalvelulaki (980/2012) ja laatusuositus (STM 2013) velvoittavat kuntia laatimaan toimialojen yhteistyönä ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman, jonka tavoitteena on turvata hyvä ikääntyminen ja parantaa palveluja. Vanhuspalvelulaki määrittää tarkemmin ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelman sisältöä.

Suunnitelman tavoitteena on

- tukea ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista
- parantaa ikääntyneen väestön mahdollisuutta osallistua elinoloihinsa vaikuttavien päätösten valmisteluun ja tarvitsemiensa palvelujen kehittämiseen kunnassa

- parantaa iäkkään henkilön mahdollisuutta saada laadukkaita sosiaali- ja terveyspalveluja sekä ohjausta muiden tarjolla olevien palvelujen käyttöön yksilöllisten tarpeittensa mukaisesti ja riittävän ajoissa silloin, kun hänen heikentynyt toimintakykynsä sitä edellyttää
- vahvistaa iäkkään henkilön mahdollisuutta vaikuttaa hänelle järjestettävien sosiaali- ja terveyspalvelujen sisältöön ja toteuttamistapaan sekä osaltaan päättää niitä koskevista valinnoista.

Vanhuspalvelulain (980/2012) mukaan kunnan on laadittava suunnitelma toimenpiteistään ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Suunnittelussa on painotettava kotona asumista ja kuntouttavia toimenpiteitä. Suunnitelman hyväksyy kunnanvaltuusto ja se on tarkistettava valtuustokausittain. Suunnitelma on osa kunnan kuntastrategiaa ja kunnan muuta strategista johtamista. Suunnitelman tulee täyttää laissa suunnitelmalle asetetut tavoitteet. (STM & Suomen Kuntaliitto 2013.)

Vantaalle on laadittu vuosille 2010–2015 ikääntymispoliittinen ohjelma Viksu. Ohjelma antoi suuntaviivat yhteistyölle ja palvelujen kehittämislle huomioiden kaikki kaupungin toimijat. Yhteisen vastuun konkreettiseksi toteuttamiseksi muodostettiin toimijaverkostoja. Ikääntymispoliittinen ohjelma Viksu sisälsi kuusi palvelulupausta, joille asetetut tavoitteet ohjasivat ikäihmisten hyvinvoinnin edistämistä, osallisuuden lisäämistä ja palvelujen kehittämistä. Ohjelman etenemisestä raportoitin vuosittain kaupunginvaltuustolle. Vantaan ikääntymispoliittisen ohjelman aikana toteutettiin useita ikäihmisten palvelujen parantamiseen tähtääviä toimenpiteitä, kuten laadittiin senioreille nettisivut, päivitettiin ikäihmisten palveluopas, laajennettiin Seniori-infoja kaikkiin yhteispalvelupisteisiin, aloitettiin senioreiden ohjaus kirjastoissa, toteutettiin erilaisia kampanjoita ja toteutettiin IKÄPALO-hanke.

Vantaan vanhuspoliittisen ohjelman auditointi toteutettiin 1.9.2014–15.1.2015. Auditoinnin tavoitteena oli Viksun ohjelmatyön arviointi kokonaisuutena. Selvityksen perusteella ohjelma oli selkeä ja siinä tavoiteltiin oikeita asioita. Viksun nähtiin kehittäneen yhteistyötä eri toimialojen ja tulosyksiköiden viranomaisten sekä kolmannen sektorin ja vapaaehtoistyön kesken. Keskeisimpiä haasteita ohjelman aikana oli resurssien puute, eivätkä päättäjät nähneet Viksun jatkamista samanlaisena ohjelmatyönä tarkoituksenmukaisena.

Vantaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma vuosille 2016–2017 on jatkoa ikääntymispoliittiselle ohjelmalle, joka päättyi vuoden 2015 lopussa. Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelmaa on työstetty yhteistyössä vanhusneuvoston kanssa marraskuussa 2015 pidetyssä vanhusneuvoston ja vanhus- ja vammaispalvelujen tulosalueen yhteisessä työpajassa. Työpajassa määriteltiin hyvinvointisuunnitelman ikäihmisten hyvinvointia edistävät keskeiset painopistealueet. Vantaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma vuosille 2016–2017 sisältää myös suunnitelmakaudella tehtävät toimenpiteet vastuutahoineen. Toimenpiteillä parannetaan vantaalaisten ikäihmisten hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista.

2 IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINTISUUNNITELMAN VALTAKUNNALLISET JA VANTAALAISET LÄHTÖKOHDAT

Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma on osa Vantaan kaupungin strategiaa, jossa on määritelty Vantaan arvot, visio ja strategiset painopistealueet.

Hallitusohjelman (29.5.2015) ikäihmisiä koskeviksi kärkihankkeiksi on nostettu palvelujen asiakaslähtöisyys, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, ikäihmisten kotihoidon kehittäminen ja omaishoidon vahvistaminen.

Hallituksen strategisen ohjelman (29.5.2015) tavoitteena on, että suomalaiset voivat paremmin ja kokevat pärjäävänsä erilaisissa elämäntilanteissa. Painopiste on ennaltaehkäisyssä, hoitoketjujen sujuvuudessa, henkilöstön hyvinvoinnin tukemisessa ja tietojärjestelmien toimivuudessa (Hallituksen strateginen ohjelma 2015.)

Hallitusohjelman ikäihmisiä koskeviksi kärkihankkeiksi on nostettu palvelujen asiakaslähtöisyys, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, ikäihmisten kotihoidon kehittäminen ja omaishoidon vahvistaminen. Ohjelman tavoitteena on varmistaa vanhuspalvelulain toteutuminen ja lisätä kotihoitoa (Hallituksen strateginen ohjelma 2015).

Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma on osa Vantaan kaupungin strategiaa ja strategista johtamista. Vantaan kaupungin strategia laaditaan valtuustokausittain neljäksi vuodeksi. Valtuustokauden strategiassa määritellään kaupungin visio, arvot sekä strategiset painopistealueet.

Vantaan visio 2025

Vakavarainen Vantaa on kansainvälinen kestävän kasvun keskus, jossa kaupunkia ja palvelujen laatua kehitetään yhdessä asukkaiden kanssa. Vantaa on asukkaille turvallinen kotikaupunki, yrityksille Suomen paras kumppani ja työntekijöille maan parhaiten johdettu kaupunki.

Vantaan kaupungin toiminnassa korostetaan läpinäkyvyyttä. Kaupungin arvot ovat yhteinen käsitys siitä, mikä meille on tärkeää ja arvokasta. Ne ohjaavat kaupungin päätöksentekoa ja koko organisaation toimintaa. Kaupunki on sitoutunut tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen toiminnassaan ja päätöksenteossään. Toimialoilla voi lisäksi olla oman toimintansa kannalta määriteltyjä eettisiä periaatteita.

Vantaan kaupungin arvot

INNOVATIIVISUUS

Innovatiivisuus on kykyä tuottaa Vantaalle uusia hyödyllisiä muutoksia ja toimia suunnannäyttäjänä sekä rohkeutta etsiä uusia entistä parempia tapoja järjestää palveluja kuntalaisen hyväksi.

KESTÄVÄ KEHITYS

Kestävä kehitys on hyvien elinmahdollisuuksien turvaamista nykyisille ja tuleville sukupolville. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa huomioidaan ekologiset näkökulmat ja oikeudenmukaisuus sekä pidetään talous tasapainossa.

YHTEISÖLLISYYS

Yhteisöllisyys on osallisuutta ja aktiivisuutta sekä vastuullisuutta yhteisten tavoitteiden saavuttamisessa. Vantaalainen yhteisöllisyys on yhteishengen luomista sekä kumppanuutta yritysten ja kuntalaisten kanssa.

Vantaan kaupungin keskeinen strateginen tavoite on palvelujen uudistaminen, joka sisältää

- ennalta ehkäisyn ja oman elämän hallinnan lisäämisen
- kuntalaisten osallistumisen palvelujen kehittämiseen
- laadukkaat ja kustannustehokkaat palvelut
- vaihtoehtoiset palvelujentuottamistavat
- sähköisten palvelujen lisäämisen.

Vantaan kaupungin ohjelmatyötä ollaan uudistamassa seuraavalle strategiakaudelle, jolloin kuntalaisten hyvinvointia käsittelevistä ohjelmista ja suunnitelmista tehdään yksi kokonaisuus. Jotta tämä onnistuu, nykyisiä ohjelmia ja suunnitelmia jatketaan tai päivitetään kevyesti voimassa olevan strategiakauden loppuun. Tämä ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma on laadittu vuosille 2016—2017. Seuraavalla strategiakaudella ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma on osa kuntalaisten hyvinvointiohjelmaa.

3 IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINTI VANTAALLA

Vuonna 2015 Vantaan väkiluku oli 210 803 henkeä.

Yli 65-vuotiaita oli 30 540, mikä on 14,5 % kaupungin väestöstä.

Yli 75-vuotiaita oli 11 075, mikä on 5,3 % kaupungin väestöstä.

Vantaan väestö ikääntyy kuusikkokunnista (Helsinki, Espoo, Vantaa, Turku, Tampere, Oulu) eniten.

75 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa vuoteen 2020 mennessä keskimäärin 600 henkilöllä vuodessa.

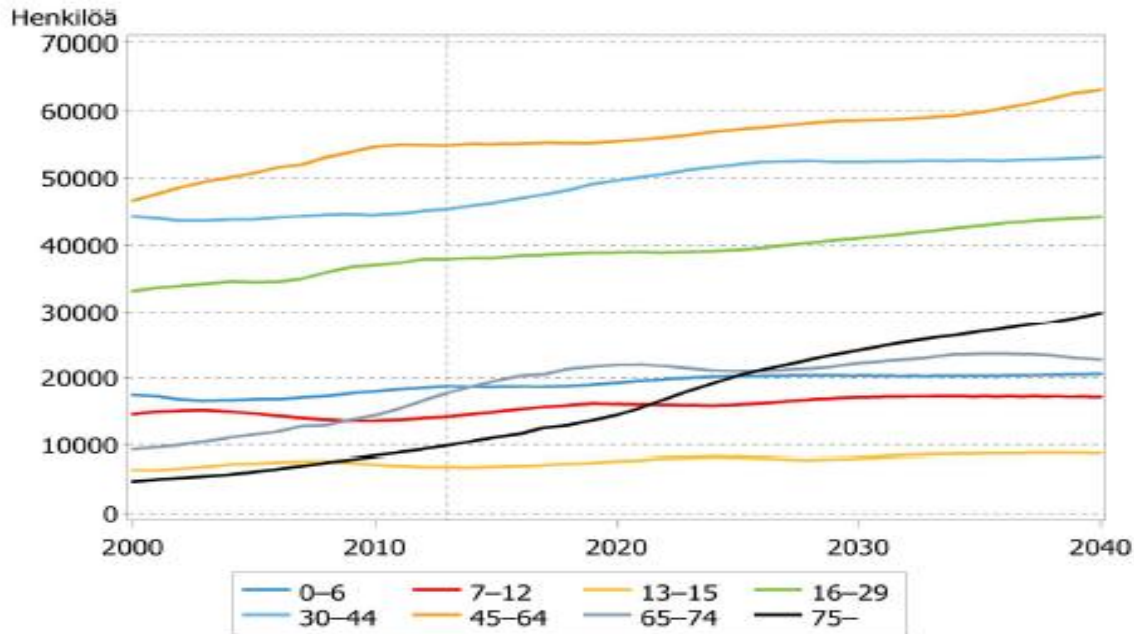
Dementia on suurin iäkkäiden ihmisten pitkäaikaisen hoidontarpeen aiheuttaja.

Hyvinvointia synnyttäviä tekijöitä on monia ja niihin liittyy aina yksilökohtaisuutta. Terveys ja toimintakyky ovat hyvinvoinnin keskeisimpiä ulottuvuuksista. Muita osatekijöitä ovat koulutus, työllisyys, asumisolot, asuinympäristö, perhesuhteet, sosiaaliset suhteet sekä taloudelliset ja poliittiset voimavarat. Eläkkeelle siirryttäessä samat tekijät ovat edelleen löydettävissä hyvinvoinnin taustalta, vaikka seniorit eivät enää ole työelämässä. Iäkkäiden toimintakyky, terveys, sairastavuus ja kuolleisuus vaihtelevat huomattavasti mm. koulutuksen, aiemman ammatin, tulojen ja asumismuodon mukaan. Erot ovat osittain limittäisiä sukupuolen, siviilisäädyn ja etnisen ryhmän kanssa. (STM 2008.)

Väestön määrän kehitys Vantaalla sekä ennuste 2014—2040 on kuvattu kuviossa 1. Vuodenvaihteessa 2014—2015 Vantaan väkiluku oli 210 803. Väestönkasvua vuodesta 2013 vuoteen 2014 oli 1,3 prosenttia eli 2 705 henkeä. 75 vuotta täyttäneitä näistä oli 11 075 henkilöä, mikä tarkoittaa 5,3 % väestöstä. Yli 64-vuotiaita oli 30 540, mikä tarkoittaa 14,5 % väestöstä. Koko maassa 65 vuotta täyttäneiden osuus oli selvästi suurempi (19,9 %) kuin Vantaalla tai naapurikaupungeissa. Vantaan ikärakenne on kuudesta suurimmasta kaupungista nuorimmasta päästä, mutta väestö ikääntyy nopeimmin. Vantaalla 75 vuotta täyttäneiden määrä on vuosina 2010—2014 kasvanut 25,3 % (2 233 henkeä) ja 85 vuotta täyttäneiden määrä on kasvanut 31,9 % (570 henkeä).

Vantaan kaupungin väestön ikärakenne muuttuu siis tulevana vuosina. Vanhuuseläkeikäisten (kaikki yli 65 vuotta täyttäneet) määrä lisääntyy Vantaalla eniten kaikista ikäryhmistä. Yli 65-vuotiaiden osuus väestöstä kasvaa nykyisestä 14 prosentista yli 20 prosenttiin. Vuoteen 2024 mennessä ikäryhmän koko suurenee hieman yli 40 000 henkilöön ja vuonna 2040 heitä ennustetaan asuvan Vantaalla yli 52 000 henkilöä, kun nykyinen määrä on noin 29 000 henkilöä, ts. ikäryhmän määrä lisääntyy yli 20 000 henkilöllä.

75 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa ennustekaudella 2040 mennessä keskimäärin 700 henkilöllä vuodessa. 75 vuotta täyttäneitä on vuonna 2040 ennusteen mukaan 29 805 henkilöä, mikä on 11,5 % väestöstä (Kuvio 1). Verrattuna nykytilanteeseen 75 vuotta täyttäneiden määrä lisääntyy siis noin 18 000 henkilöllä. Kaikista vanhimpien ikäryhmän, 85 vuotta täyttäneiden määrän ennustetaan lähes kaksinkertaistuvan seuraavan kymmenen vuoden aikana yli 4 000 henkilöön ja vuoteen 2040 mennessä kasvavan lähes 11 000 henkilöön. (Vantaan kaupunki 2014c, 2014d.)

KUVIO 1. Väestön määrän kehitys Vantaalla ikäluokittain vuosina 2000–2013 ja ennuste 2014–2040 (Vantaan kaupunki 2014c)

Vähintään 65 vuotta täyttäneistä on syntyperäisiä vantaalaisia vain 3 prosenttia. Helsingissä syntyneitä on 18 prosenttia ja ylipäätään Uudellamaalla syntyneitä 27 prosenttia. Muissa maakunnissa syntyneitä vähintään 65-vuotiaita nykyisiä vantaalaisia on eniten Pohjois-Karjalasta ja Pohjois-Savosta, kummastakin noin 7,5 prosenttia. Äidinkielenään vähintään 65-vuotiaista vantaalaisista yli 92 prosenttia puhuu suomea, reilu 5 prosenttia ruotsia ja 2 prosenttia jotain muuta kieltä.

Kun asutokunta, jossa vanhin on täyttänyt 65 vuotta, tarkastellaan vanhimman jäsenen sukupuolen mukaan, naisista on naimattomia 10 prosenttia, naimisissa olevia 25, eronneita 27 sekä leskiä 38 prosenttia. Jos taas asutokunnan vanhin on mies, on naimattomia vain 6 prosenttia, naimisissa olevia 69, eronneita 15 ja leskiä 11 prosenttia. (Vantaan kaupunki 2014e.) Yksinasuvia vähintään 65-vuotiaiden asutokuntia oli vuoden 2013 alussa 9 465. Niistä vähintään 75-vuotiaiden asutokuntia oli 4 300 ja vähintään 85-vuotiaiden asutokuntia 1 130. Kaikissa ikäryhmissä yksinasuvia naisia on huomattavasti enemmän kuin miehiä. Vähintään 65 vuotta täyttäneistä yksinasuvista oli naisia 7 190 (76 %), vähintään 75 vuotta täyttäneistä heitä oli 3 440 (80 %) ja 85 vuoden iän saavuttaneista 935 (83 %). (Vantaan kaupunki 2014e.) Vantaan kotihoidon asiakkaista noin 70 prosenttia on naisia. Leskiä tai eronneita kotihoidon asiakkaista on 68 prosenttia.

TAULUKKO 1. Keskimääräiset eläkkeet (€/kk) eläkelajin ja sukupuolen mukaan isoissa kaupungeissa v. 2012 (Vantaan kaupunki 2014b)

Alue, sukupuoli	vanhuuseläke	työkyvyttömyyse.	työttömyyseläke	osa-aikaeläke	perhe-eläke
Vantaa, yhteensä	1 819	1 203	1 207	764	1 555
■ miehet	2 159	1 305	1 430	928	1 333
■ naiset	1 533	1 103	1 092	521	1 611
Espoo, yhteensä	2 172	1 215	1 309	907	1 984
■ miehet	2 756	1 304	1 618	1 170	1 580
■ naiset	1 731	1 131	1 127	743	1 890
Helsinki, yhteensä	1 985	1 152	1 128	858	1 795
■ miehet	2 442	1 199	1 216	1 056	1 556
■ naiset	1 694	1 103	1 075	736	1 844
Oulu, yhteensä	1 658	1 096	1 049	766	1 429
■ miehet	1 921	1 160	1 174	942	1 301
■ naiset	1 465	1 032	998	647	1 459
Tampere, yhteensä	1 650	1 074	1 071	790	1 492
■ miehet	1 988	1 150	1 167	951	1 362
■ naiset	1 423	1 000	1 039	675	1 517
Turku, yhteensä	1 674	1 081	1 055	761	1 532
■ miehet	2 009	1 145	1 110	915	1 421
■ naiset	1 451	1 023	1 034	656	1 553

Keskimääräinen vantaalaisen vanhuuseläke vuonna 2012 oli 1 819 €/kk, kun Espoossa tämä oli 2 172 ja Helsingissä 1 985 (Taulukko 1). Miesten ja naisten välillä on eroa; miesten keskimääräinen eläke oli 2 159, kun naisten 1 533 €/kk. (Vantaan kaupunki 2014b.)

Alle 65-vuotiailla vantaalaisilla naisten keskimääräiset valtionveronalaiset tulot olivat vuonna 2012 vain 77 prosenttia miesten vastaavista tuloista. Vähintään 65 vuotta täyttäneillä naisten tulot olivat pienemmät, 68 prosenttia miesten tuloista. Naisten ja miesten välinen tuloero oli supistunut nuoremmissa ikäryhmässä neljällä prosenttiyksiköllä, kun taas 65 vuotta täyttäneillä naisten ja miesten välinen tuloero oli kymmenessä vuodessa hieman kasvanut. (Taulukko 2.)

TAULUKKO 2. Tulot ja tulonsaajat vuosina 2003 ja 2012 iän mukaan (Vantaan kaupunki 2014e)

Ikä-ryhmä	tulonsaajat (lkm)				muutos (%)		keskim. tulot/tulonsaaja (€)				muutos (%)	
	2003		2012		2003–2012		2003		2012		2003–2012	
	miehet	naiset	miehet	naiset	miehet	naiset	miehet	naiset	miehet	naiset	miehet	naiset
65+v	7 145	10 240	12 124	16 462	69,7	60,8	21 365	14 715	30 501	20 655	42,8	40,4
muut	64 927	66 614	70 120	69 218	8,0	3,9	27 640	20 040	35 691	27 580	29,1	37,6

Ikäihmisten terveys ja hyvinvointi

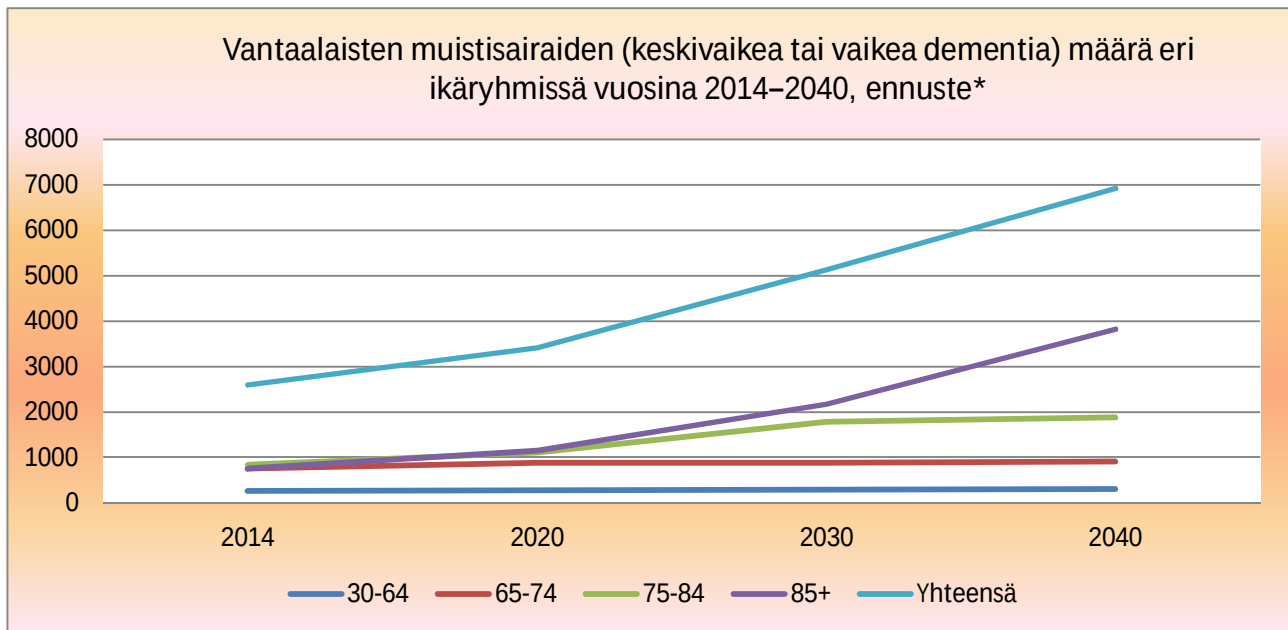
Suomalaisten keskimääräinen terveydentila on viime vuosikymmeninä monessa suhteessa kohentunut, mutta sosioekonomiset terveyserot ovat pääosin säilyneet ennallaan tai jopa kasvaneet. Elinajan odotteessa erot ilmenevät selvästi. Tämä näkyy myös eläkeikäisessä väestössä. Korkeammin koulutettujen toimintakyky on matalammin koulutettuja parempi. (Helldan & Helakorpi 2014.) Toimintakyvyn heikentyessä ikääntyneen haavoittuvaa asemaa lisää huono taloudellinen tilanne, yksin ja varsinkin syrjässä asuminen, puutteellinen asunto ja asuinympäristö sekä omien tukihenkilöiden puute. Kokonaisvaltainen kuva väestön hyvinvoinnista edellyttää eri ulottuvuuksien ja näkökulmien huomioon ottamista. Elämänlaadussa on kyse yksilön arviosta elämästään siinä kulttuuri- ja arvoympäristössä, jossa hän elää ja suhteessa hänen omiin päämääriinsä, odotuksiinsa, arvoihinsa ja muihin hänelle merkityksellisiin asioihin. (Helldan & Helakorpi 2014.)

Eläkeikäisten itse arvioima terveydentila koko Suomessa on kohentunut tasaisesti 1990-luvun alusta vuoteen 2013. Terveytensä hyväksi tai melko hyväksi kokevien osuus vuonna 2013 oli 53 % sekä miehistä että naisista. Alkoholinkäyttö on kuitenkin eläkeikäisessä väestössä molemmilla sukupuolilla lisääntynyt ja raittiiden osuus vähentynyt viimeisten vuosikymmenien aikana. Alkoholinkäyttö on lisääntynyt erityisesti 65–69 -vuotiailla. (Helldan & Helakorpi 2014.)

Kaikista vantaalaisista 53 prosenttia kokee elämänlaatunsa keskimäärin hyväksi. 75 vuotta täyttäneistä vastaavasti 45 prosenttia, miehistä 53 prosenttia ja naisista 37 prosenttia. Elämänlaatua kyselyssä mitattiin neljän ulottuvuuden eli fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja ympäristöulottuvuuden kautta. (Kaikkonen ym. 2014.)

Dementia on suurin iäkkäiden ihmisten pitkäaikaisen hoidon tarpeen aiheuttaja (Sulkava 2005). Ikääntyvän väestön määrän kasvaessa myös dementiaa sairastavien määrä tulee kasvamaan. Kuviossa 2 on ennuste keskivaikeaa tai vaikeaa dementiaa sairastavien määrän kehityksestä vuosina 2014–2040 eri ikäluokissa. Arvio perustuu Vantaan viralliseen väestöennusteeseen sekä tutkimuksiin dementian esiintyvyydestä. Epidemiologiset tutkimukset viittaavat siihen, että dementian ilmaantuvuus ja esiintyvyys ovat pysyneet lähes samoina viime vuosikymmeninä (Sulkava 2005).

Ennusteen mukaan vantaalaisia dementiaa sairastavia henkilöitä on vuonna 2020 noin 800, vuonna 2030 noin 1 700 ja vuonna 2040 noin 4 300 enemmän kuin vuonna 2014. Yhteensä keskivaikeaa tai vaikeaa dementiaa sairastavia vantaalaisia on ennusteen mukaan vuonna 2040 lähes 7 000 henkilöä. (Kuvio 2.)

KUVIO 2. Ennuste vantaalaisen muistisairaiden määrästä eri ikäryhmissä vuosina 2014–2040

*Arvio perustuu Vantaan viralliseen väestöennusteeseen ja dementian esiintyvyyss-tietoihin, jotka ovat Mini-Suomi -tutkimuksesta (30–84 -vuotiaat), Vantaan vanhimmat -tutkimuksesta (85 vuotta täyttäneet) ja Kuopio 75+ -tutkimuksesta.

Dementian esiintyvyyttä voidaan tarkastella dementiaindeksin kautta. Dementiaindeksi ilmaisee Alzheimer-tautiin myönnettyjen reseptilääkekorvausoikeuksien (korvauskoodi 307: donepetsiili, rivastigmiini, galantamiini tai mema) määrän suhteutettuna väestöön ja edelleen koko maan tasoon. Indeksien arvo on aikasarjan viimeisenä vuotena koko maassa 100. Vantaan ikävakioitu dementiaindeksi on 109,4 (Helsinki 89, Espoo 93,2). Dementiaan sairastuneita on Vantaalla enemmän kuin Suomessa keskimäärin, kun ikärakenteiden vaikutus on vakioitu. Yleensä ihmisen toimintakyky heikkenee ja palvelujen tarve kasvaa merkittävästi noin 80–85 ikävuoden vaiheilla, mutta esimerkiksi etenevä muistisairaus voi aiheuttaa runsaiden palvelujen tarvetta huomattavasti varhaisemmassakin iässä (STM & Suomen Kuntaliitto 2013.)

4 VANTAAN KAUPUNGIN TOIMINTA IKÄÄNTYNEIDEN HYVINVOINNIN EDISTÄMISESSÄ

Ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden ja toimintakyvyn sekä itsenäisen suoriutumisen tukeminen edellyttää laajaa yhteistyötä eri toimijoiden kesken. Vanhuspalvelulaki velvoittaa kunnan eri toimialat tekemään yhteistyötä tässä tarkoituksessa. (Laki 980/2012, 4 §.)

Kunnan on tehtävä yhteistyötä muiden kunnassa toimivien julkisten tahojen sekä yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa (Laki 980/2012, 4 §).

lääkkäät ihmiset eivät ole yhtenäinen ryhmä. Suurin osa heistä on varsin terveitä ja hyväkuntoisia. Vain joka neljäs 75 vuotta täyttäneistä vantaalaisesta käyttää säännöllisiä palveluja (Kuusikko-työryhmä 2015). Iäkkäillä ihmisillä pitää iästä ja toimintakyvystä riippumatta olla mahdollisuus elää omanlaistaan hyvää elämää omissa yhteisöissään. Kyse on laajasti hyvän elämän edistämisestä ja toimivan arjen turvaamisesta. (STM 2013.)

Vantaan väestö ikääntyy nopeasti. Sairaudet ja palvelutarve kasaantuvat viimeisiin ikävuosiin. Ikäihmisten keskimääräinen terveydentila ja toimintakyky paranevat, mutta ihmisten hyvinvoinnin keskinäiset erot suurenevät ja kärjistyvät, kun samoilta ihmisille kasautuu useita samanaikaisia sairauksia ja huono-osaisuutta. Työnjako perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä on muuttumassa. Erikoissairaanhoidon keskittyy entistä kapea-alaisempaan erikoisalakohtaiseen osaamiseen ja ohjaa mm. geriatriset potilaat jo varhaisessa vaiheessa perusterveydenhuoltoon.

Ikääntyneiden hyvinvointia tukeva elinympäristö muodostuu monenlaisista asioista. Niitä ovat kuntien erilaiset asumisen vaihtoehdot (koti, palvelutalo, hoiva jne.), palvelurakenteet sekä fyysisen, sosiaalisen ja kulttuurisen ympäristön tekijät. Ikääntyneen väestön elämänlaadun kannalta keskeinen asumisen paikka on oma koti. Mahdollisuus omassa kodissa asumiseen perustuu jokaisen itsemääräämisoikeuteen ja se edistää osallisuutta ja mielekästä tekemistä. Palvelurakenteen muuttaminen kotona asumista tukevaksi edellyttää samanaikaisia toimia asumisen ja asuinympäristöjen sekä palvelujen uudistamisessa. (STM 2013.) Taulukossa 3 näkyy laatusuosituksen mukaiset valtakunnalliset palvelurakennetavoitteet 75 vuotta täyttäneiden osalta vuoteen 2017 verrattuna Vantaan tilanteeseen.

TAULUKKO 3. Valtakunnalliset palvelurakennetavoitteet 75 vuotta täyttäneiden osalta vuoteen 2017 mennessä (STM 2013)

Laatusuositus	Laatusuosituksen tavoite	Vantaa tp 2015	Vantaan tavoite 2017
Kotona itsenäisesti tai kattavan palvelutarpeen arvioinnin perusteella myönnettyjen tarkoituksenmukaisten sosiaali- ja terveysten palvelujen turvin asuvat	91—92 %	92,2 %	92,5 %
Säännöllistä kotihoitoa saavat	13—14 %	8,8 %	10 %
Omaishoidon tukea saavat	6—7 %	3,7 %	5 %
Tehostetun palveluasumisen piirissä olevat	6—7 %	6,2 %	6,5 %
Pitkäaikaisessa hoidossa vanhainkodeissa tai pitkäaikaishoidossa terveyskeskuksen vuodeosastolla	2—3 %	1,6 %	1 %

4.1 Ikääntyneen väestön hyvinvoinnin edistäminen sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla

lääkille henkilöille tarjottavien sosiaali- ja terveysten palvelujen on oltava laadukkaita ja niiden on turvattava hyvä hoito ja huolenpito (Laki 980/2012, 16 §).

Sosiaali- ja terveysten palvelujen tehtävänä on tukea ikäihmisten kotona asumista ja kuntouttavia toimenpiteitä (Laki 980/2012, 5 §).

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan tehtävänä on sosiaali- ja terveysten lautakunnan toimialaan sekä suun terveydenhuollon liikelaitoksen tehtäväalueeseen kuuluvien asioiden valmistelu ja täytäntöönpano. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan tulosalueet ovat talous- ja hallintopalvelut, terveysten palvelut, perhepalvelut, vanhus- ja vammaispaalvelut sekä Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitos. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala vastaa suurelta osin vanhusten erityispaalvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan toimintaympäristön haaste on väestön palvelutarpeiden kasvun ja heikon taloustilanteen yhteensovittaminen. Väestönkasvu ja väestön ikääntyminen heijastuvat kaikkien tulosalueiden palvelujen kysyntään. Haasteisiin vastaaminen edellyttää palvelujen tuloksellisuuden ja laadun kehittämistä ja parantamista.

Laatu ikääntyneiden hyvinvointipalveluissa

Laatu tarkoittaa palvelujen kykyä vastata asiakkaiden palvelutarpeisiin järjestelmällisesti, vaikuttavasti, säännösten mukaisesti ja kustannustehokkaasti. Laadukas palvelu ylläpitää ja parantaa asiakkaan toimintakykyä ja lisää terveyshyötyä. Palvelutarpeen selvitys oikea-aikaisesti ja riittävän perusteellisesti on edellytys hyvään laatuun pääsemiseksi. Vantaalla neuvontaa ja palvelutarpeen selvittämistä varten perustettiin v. 2015 oma toimintayksikkö (Seniorineuvonta).

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala luo edellytyksiä kuntalaisten terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin ylläpitämiselle ja parantamiselle, edistää omatoimisuutta ja yhteisvastuullisuutta sekä ehkäisee ja vähentää sosiaalisia ja terveydellisiä ongelmia ja niiden haittavaikutuksia. Toimialalle on laadittu potilas- ja asiakasturvallisuussuunnitelma, jonka mukaan sosiaali- terveydenhuollon toimialalla toimitaan. Potilas- ja asiakasturvallisuus on tärkeä osa hoidon laatua ja riskienhallintaa. Potilas- ja asiakasturvallisuuteen kuuluvat keskeisesti riskien ennaltaehkäisy, turvallinen ja laadukas hoito, lääkehoito ja laitteet, haittatapahtumista oppiminen sekä toimintatapojen jatkuva kehittäminen. Potilas- ja asiakasturvallisuuden huomiointi parantaa hoidon ja palvelun laatua ja vähentää potilaan kärsimyksiä säästämällä samalla kokonaiskustannuksia. Organisaation laatua arvioidaan kokonaisvaltaisesti tarkastellen toimintaa ja tuloksia sekä niiden välisiä yhteyksiä. Systemaattisella arvioinnilla saadaan vertailutietoa, ja sitä voidaan hyödyntää strategian laadinnassa. (Vantaan kaupunki 2013.)

Vanhuspalveluissa käytössä olevan RAI-vertailukehittämisen avulla saadaan tietoa vanhuspalvelujen laadusta, ja toimintaa kehitetään tämän tiedon pohjalta. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla toteutetaan asiakastytyväisyyskysely joka toinen vuosi. Tulosten perusteella toimialat, tulosalueet ja tulosityksiköt laativat omat kehittämistoimenpiteensä laadun parantamiseksi. Omavalvontasuunnitelma on laadittu kaikissa vanhuspalvelujen tulosityksiköissä, joka niin ikään ohjaa tulosityksikön laadun kehittämistä ja parantamista.

Kielelliset oikeudet ovat erityisen tärkeitä iäkkäille, sillä monesti ihmisen kyky käyttää muuta kuin äidinkieltä heikenee korkean iän ja muistisairauden myötä. Läkstä väestöä palvellaan molemmilla kotimaisilla kielillä ja ruotsinkielisten palvelujen parantamiseksi sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla on käynnissä toimenpiteitä. Asiakkaan ja potilaan äidinkieli ja kulttuuritausta on otettava huomioon sosiaali- ja terveydenhuoltoa toteutettaessa (Laki 980/2012, 8 §). Vantaan monikulttuurisuusohjelma 2014–2017 linjaa vantaalaisen kotouttamisen suuntaviivat ja kokoaa yhteen toimet, jotka koskevat vantaalaisia maahanmuuttajia ja etnisiin vähemmistöihin kuuluvia. Tavoitteena on, että eri kulttuurisia ja kielellisiä taustoja edustavat ryhmät ovat yhdenvertaisessa asemassa kantasuomalaisien kanssa (Vantaan kaupunki 2014a.)

Laki (980/2012) edellyttää, että kunnan sosiaalihuollosta vastaava toimielin arvioi vuosittain iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien sosiaalipalvelujen riittävyttä ja laatua alueellaan. Vantaan vanhuspalveluista laaditaan vuosittain raportti iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien sosiaalipalvelujen riittävydestä ja laadusta, joka raportoidaan sosiaali- ja terveystalokunnalle sekä vanhusneuvostolle. Laadun kehittäminen ja parantaminen ovat luonnollisena osana kaikessa sosiaali- ja terveystalokien toiminnassa.

4.1.1 Vanhuspalvelut

Vantaan vanhuspalvelut muodostuvat vanhusten avopalveluista, hoiva- asumisen palveluista ja sairaalapalveluista.

Tavoitteena on, että 92,5 % 75 vuotta täyttäneistä asuu turvallisesti omassa kodissaan.

Vanhusten avopalvelujen palveluita ovat ennaltaehkäisevät palvelut ja kotiin annettavat palvelut.

Ennaltaehkäisevät palvelut sisältävät asiakkaiden palvelutarpeen selvittämistä, ohjausta, neuvontaa, gerontologista sosiaalityötä, muistisairaiden hyvinvointia tukevaa ohjausta, omaishoitoperheiden tukemista, liikkumista tukevia palveluja, henkilökohtaista apua sekä päivätoimintaa.

Kotiin annettavat palvelut sisältävät erilaisia tukipalveluja sekä kotihoitoa. Kotihoidon asiakas voi asua myös palvelutalossa.

Sairaalapalvelut vastaa kaikesta perusterveydenhuollon sairaalatoiminnasta Vantaalla.

Hoiva-asumisen palvelut järjestää ympärivuorokautista lyhyt- ja pitkäaikaista hoivaa tehostetussa asumispalvelussa ja laitoshoidossa.

Toimialan vanhus- ja vammaispalvelujen tulosalue (Vahva) vastaa vanhusten ja vammaisten erityispalveluista. Vanhusten avopalvelujen vastuulle kuuluvat kotihoito, palvelutalot sekä ennaltaehkäisevät toiminnot. Sairaalapalvelut vastaa Vantaan perusterveydenhuollon sairaalatoiminnasta. Hoiva-asumisen tulosyksikkö vastaa tehostetusta asumispalvelusta ja laitoshoidosta. Tulosalueen vastuulla on ikääntyneen väestön hyvinvointiohjelman ja vanhusneuvoston toiminnan koordinointi.

Vanhuspalvelujen järjestämisessä pyritään vaikuttavaan ja kustannustehokkaaseen tuottamistapaan. Tällä hetkellä sairaalatoiminta, kotihoidon peruspalvelut sekä vanhustenkeskusten ja palvelutalojen toiminta, vanhuspalvelujen sosiaalityö sekä päivätoiminta toteutetaan pääosin omana toimintana. Kotihoidon tukipalveluissa, vanhusten asumispalveluissa ja osin laitoshoidossa palvelut on kilpailutettu ja hankitaan ostopalveluina. Vanhusten asumispalvelujen rakentamisen koordinointi tapahtuu vanhus- ja vammaispalvelujen toimesta.

Taloussuunnitelmakauden 2016—2019 keskeiset vanhuspalvelujen tavoitteet ovat seuraavat:

- Keskeisten toimintojen tuottavuuden ja vaikuttavuuden parantaminen.
- Palvelujen kehittäminen yhdessä muiden toimialojen kanssa.
- Palvelujen kehittäminen asiakasta osallistaen.
- Toimivat palvelut mahdollistavat kotona asumisen.
- Hyvä esimiestyö ja toimiva työyhteisö tukevat itsensä johtamista.
- Henkilöstö ja muiden resurssien joustava käyttö.

Vanhusten avopalvelut

Vanhusten avopalveluiden asiakkaita ovat vanhusten ohella myös vammaiset ja pitkäaikaissairaat sekä muista syistä kotona asumisen tukea tarvitsevat. Tavoitteena on että 75 vuotta täyttäneistä 92,5 % asuu turvallisesti omassa kodissaan. Palvelua ohjaavia periaatteita ovat asiakaskeskeisyys, hyvinvoinnin edistäminen ja kotikuntoutuksen kehittäminen.

On tärkeää, että kuntalainen saa vastauksia ja tietoja palveluista helposti ja samasta paikka. Seniorineuvonnan puhelinpalvelu toimii arkisin virka-aikaan. Sieltä saa neuvontaa laajasta palveluvalikosta järjestöjen, yhteisöjen, kunnan ja yritysten palveluista. Palvelusuhde asiakkaan kanssa alkaa tekemällä laaja-alainen palvelutarpeen selvittely. On luovuttu palvelun aloittamisesta hakemuslähtöisesti. Asiakkaan voimavarojen kartoitus ja hänen lähiverkostonsa mukaan ottaminen asiakkaan hyvinvoinnin edistämiseen ovat tärkeitä toimintatapoja. Avun tarpeen lisääntyessä osalla asiakkailla alkaa kotihoidon asiakkuus ja näissäkin tilanteissa pidetään tavoitteena asiakkaan voimavarojen jatkuvaa tukemista.

Ihmisen palvelukokonaisuuteen sisältyy omaisten, järjestöjen, vapaaehtoisten, yritysten ja kaupungin omana tuotantona toteutettua palvelua. Palveluohjaus, palvelun suunnittelu ja toteutus tehdään niin, että ne lisäävät itsenäistä elämää, osallisuutta, toimintakykyä ja turvallista kotona asumista. Alueellisen yhteistoiminnan kautta hyvinvoinnin edistämistä tehdään väestötasolla. Yksilötasolla palveluvalikosta valittavat palvelut on tärkeää integroida sellaiseksi kokonaisuudeksi, että hänelle mielekäs elämä toteutuu.

Kuntoutumisen tukeminen toteutetaan asiakkaan palvelupolun erivaiheissa:

- Itsenäisesti toimivat seniorikuntalaiset; neuvonnan ja ohjauksen avulla viestitetään kuntoutumisen palveluvalikosta mm. seniorikuntosali toiminnasta.
- Seniorit, joilla on toimintakyvyn haasteita vanhenemismuutoksien tai sairauksien seurauksena; palveluohjaus, kuntouttava toimintatapa ja kuntoutussuunnitelman mukaisesti palvelujen toteutus esimerkiksi päivätoiminnassa, kotihoidossa.
- Kotiutuksen yhteydessä erityinen kotikuntoutuksen toimintatapa valitulle asiakasryhmälle.
- Kotikuntoutusta kehitetään yhteistyössä terveyspalvelujen ja vanhus- ja vammaispalvelujen muiden yksiköiden kanssa.

Kotona asumista tukevat palvelut ovat:

- ennaltaehkäisevät palvelut: puhelinneuvonta, palvelutarpeen arviointi, palveluohjaus, palvelujen koordinointi, gerontologinen sosiaalityö, muistisairaiden hyvinvointia tukeva ohjaus, omaishoitoperheiden tukeminen, alueen yhteisöllinen toiminta, päivätoiminta, liikkumista tukevat palvelut, henkilökohtainen apu
- tukipalvelut: ateriapalvelu, turvapalvelu, kauppapalvelu, siivouspalvelu ja asunnon pienimuotoiset muutostyöt
- kotihoito, joka voi olla tilapäistä kotihoitoa tai jatkuvaa (tilapäisellä kotihoidolla tarkoitetaan harvemmin kuin kerran viikossa tapahtuvaa palvelua, jatkuvalla kotihoidolla tarkoitetaan pitkäkestoista ja vähintään kerran viikossa tarvittavaa kotihoidon palvelua)
- palvelutalo, jossa yhdistyy kotihoito, esteetön vuokra-asuminen ja erilaiset tukipalvelut.

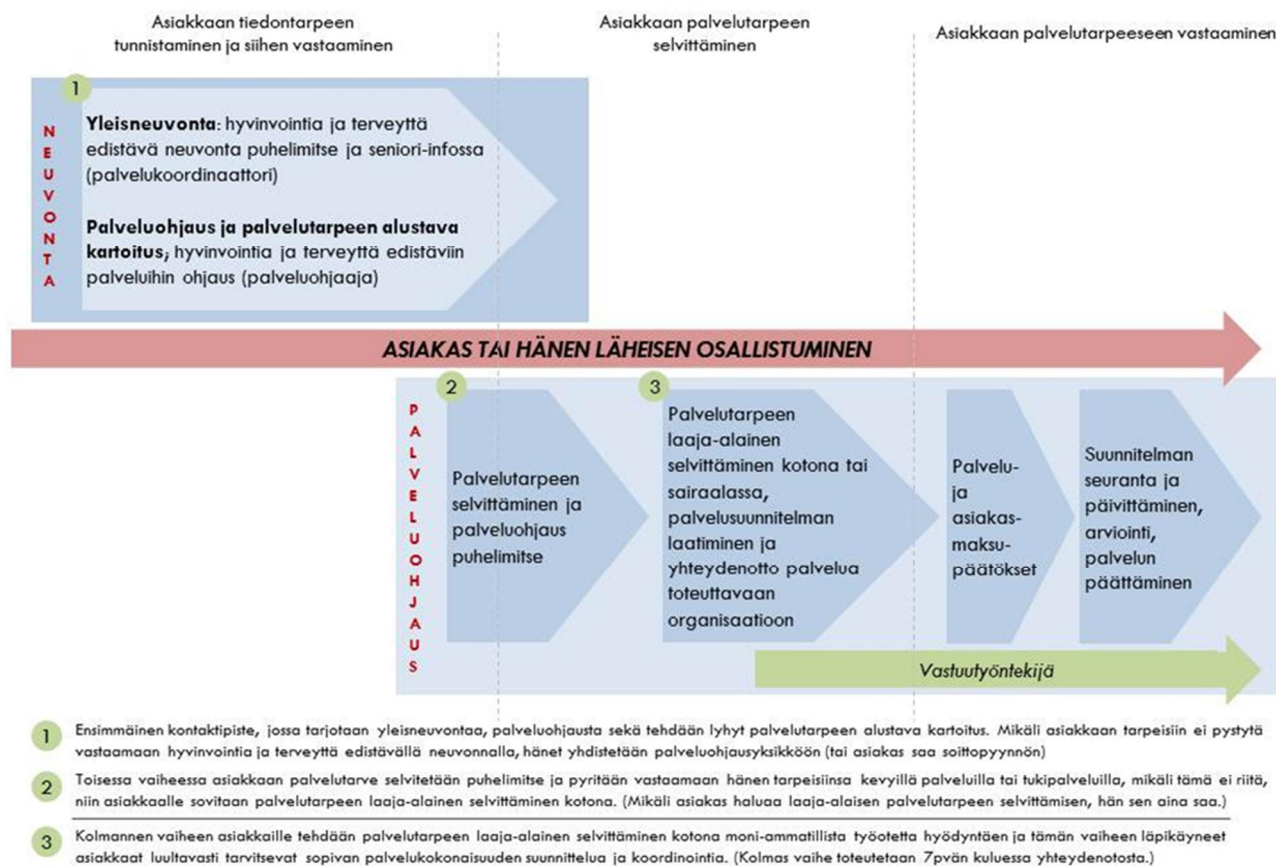
Ennaltaehkäisevät palvelut

Pienet ja hajallaan olleet ennaltaehkäisevän palvelun tiimit on yhdistetty asiakasohjauksen eli seniorineuvonnan työyhteisöksi. Asiakasohjausyksikön toiminnalla pyritään keventämään palvelurakennetta ja sujuvoittamaan asiakkaan palvelupolkua. Yksikön työ toteutuu verkostomaisena yhteistyönä tulosalueen, toimialan ja monisektorisen verkoston kanssa. Seniorineuvonta toimii yhden oven periaatteella, jossa yhden palvelunumeron tai sähköpostin takaa asiakkaan käyttöön avautuu laaja palveluvalikko. (Kuvio 3.)

KUVIO 3. Seniorineuvonta

Asiakasohjausyksikön neuvonnan ja palveluohjauksen pääprosessi

KUVIO 4. Asiakasohjausyksikön neuvonnan ja palveluohjauksen pääprosessi

Palveluohjaus ja asiakkaan hyvinvoinnin tukeminen

Alueittain työskentelevät palveluohjaajat tekevät asiakkaille palvelutarpeen selvittelyä, antavat ohjausta yksityisten toimijoiden ja yhteisöjen toiminnasta ja tukevat muistisairaita ja omaishoidon perheitä tai muussa eri elämäntilanteissa tukea tarvitsevia asiakkaita. Hyvinvointia tukeva toiminta toteutetaan palveluohjauksen muodossa, joka sisältää asiakkaan tilanteen mukaista ohjausta, tilan seuranta ja yhteydenpitoa molemmiin puolin. Lähtökohtana ovat asiakkaan voimavarat. (Kuvio 4.) Seniorineuvonnan tiimin työntekijöillä on erilaista osaamista ja lisäksi heidän on mahdollista saada konsultointitukea lääkäriltä, fysioterapeutilta, toimintaterapeutilta, päihdetyön ja muiden alojen asiantuntijoilta.

Ikääntyneiden ja vammaisten ikääntyneiden sosiaalityöntekijät työskentelevät seniorineuvonnassa. He tukevat ja ohjaavat erilaisissa vaikeissa elämäntilanteissa ja ohjaavat taloudellisissa vaikeuksissa olevia seniorikuntalaisia ja 65 vuotta täyttäneitä vammautuneita kuntalaisia. Normin mukaiset toimeentulotukiasiat käsitellään Kelassa, mutta muissa sosiaalityön asioissa seniorineuvonnan puhelimen kautta voi sopia tapaamisajan sosiaalityöntekijän kanssa.

Asiakkaan palvelukokonaisuus

Usein asiakkailla on käytössään monia palveluja samanaikaisesti. Koordinoinnin avulla pystytään järjestämään eri tahojen tarjoamat palvelut toimivaksi kokonaisuudeksi:

- Muistisairaiden palvelujen koordinointi.
- Omaishoitoperheiden tukeminen.
- Useita eri palveluja tarvitsevien asiakkaiden palvelukokonaisuuden koordinointi, vastuutyöntekijänä toimiminen.
- Liikkumista tukevien palvelujen koordinointi.
- Kuljetuspalvelujen koordinointi kokonaisuudessaan toimii Seniorineuvonnassa. Tämä on poikkeuksellinen palvelu, jossa asiakkaat ovat eri-ikäisiä.
- Sosiaalityön palveluja tarvitsevien palvelujen koordinointi.

Palvelusta toiseen siirtymien koordinointi:

- Sairaalassa olevien asiakkaiden jatkohoidon ja palvelujen järjestely.
- Tuetun asumisen järjestelyjen koordinointi. Asiakkaan siirtyminen hoiva-asumiseen tai palvelutaloon koordinoidaan seniorineuvonnassa. Asumisen tiimi koordinoi kriisipaikoille sijoittumista ja lyhytaikaishoidon järjestelyjä.

Päätökset yhdessä yksikössä

Vanhuspalveluihin liittyvät päätökset eri palvelujen aloittamisesta tehdään asiakasohjauksessa, jolloin kuntalaisten tasavertaisuus paranee. Kaikki päätökset perustuvat asiakkaan tilanteen selvittelyyn sekä vanhus- ja vammaispalvelujen johtoryhmän valmistelemiin ja sosiaali- ja terveyslautakunnan hyväksyntään palvelujen saannin asiakkuuskriteereihin.

Alueen yhteisöllinen toiminta ja palveluverkostot

Asiakasohjauksen ja eri toimijoiden väliseen rajapintaan on muodostettu säännöllisesti toimivia verkostoja. Verkostossa työskentään ja jatkuvasti parannetaan asiakkaan palvelupolkua sujuvoittavia toimintatapoja kuten prosessikuvauksia, yhteistyökokouksien toimintatapoja, katvealueeseen jäävien asiakkaiden tunnistamista, päällekkäisten työvaiheiden karsimista. Asiakkaan palvelukokonaisuuden koordinointi ja palvelujen yhteensovittaminen sekä palvelusta toiseen siirtymien koordinointi toteutuu moniammatillisessa verkostossa.

Verkostotyön alkuvaihe on aikaa vievä ja siinä kiinnitetään huomio toisen osapuolen toiminnan ja palveluun tutustumiseen. Toimintatapojen yhteensovittamisessa etsitään asiakkaan kannalta sujuvinta ratkaisua. Kun osapuolten luottamus on hyvällä tasolla, työpaja- ja kokousmuotoiset tapaamiset vähentyvät ja asiat hoituvat sähköpostien ja aika-ajoin pidettävien työkokousten avulla.

Hyvää Verkostotyöskentelyä Vantaalla

Verkostotyöskentely on prosessi, jossa alkuvaiheen onnistuminen heijastuu koko prosessin onnistumiseen.

Luottamus ja sitoutuminen saadaan aikaan arvostavalla, osallistavalla työskentelyllä. Toisen tunteminen ja hänen osaamisensa tunnustaminen ovat verkostovoiman lähteitä.

Verkostotyöskentelyssä on kaksi puolta sekä asiasisältö, mitä tehdään ja verkoston toimintatapa, miten tehdään.

Verkostojohtamisessa korostuu verkoston jäsenten osallistumisen mahdollistaminen, työskentelyn kannattelu ja integroiminen linjatyöhön ja sen johtamiseen.

Verkoston työskentelyssä parasta on innovatiivinen noste jolloin verkosto saa parhaimmillaan aikaan enemmän ja parempaa kuin toimeksiannossa edellytettiin.

Verkosto muodostetaan linjajohdon yhteisellä päätöksellä. Linjajohto turvaa työskentelyn resurssit. Verkosto voi olla lyhytaikainen tai pidempään toimiva.

www.verkostojohtaminen.fi

Sosiaalisia suhteita uudessa elämänvaiheessa

Eläkkeelle siirtyminen on suuri elämänmuutos, jolloin kuntalaisen ajankäyttöön ja lähiyhteisöihin tulee muutoksia. Seniorimenot -verkostoon kuuluvat ne tahot ja toimijat, jotka järjestävät seniorikuntalaisille tapahtumia, tilaisuuksia ja muodostavat yhteisöjä, joihin seniorikuntalainen voi liittyä. Yhteisöjen ja seurakuntien kerhot, kuntalaispalvelujen asukastiloissa toteutuva toiminta ja vapaaehtoisten toteuttamat korttelikerhot ovat senioreille suunnattua toimintaa eri alueilla.

Vanhusten avopalvelujen kautta toteutuu Virtapiiri -niminen kerhotoiminta ja kuntotuttava päivätoiminta. Virtapiiri -toimintaan ohjataan asiakkaat, joiden sosiaalisia suhteita ja arjen iloa halutaan vahvistaa. Kuntotuttavan päivätoiminnan asiakkuus alkaa palvelutarpeen selvittelyn jälkeen ja se muodostaa jakson asiakkaan kuntoutumispolulla. Kuntouttavaan päivätoimintaan sisältyy päivätoimintapäivä ja kuljetus tietyn jakson ajan. Pääosin asiakkaat ovat muistisairaita ja omaishoitoperheitä.

Liikkumista tukevien palvelujen ja kuljetuspalvelun avulla tuetaan asiakasta ylläpitämään sosiaalisia suhteita ja asioidensa itsenäistä hoitamista.

Kotihoito

Kotihoidolla tuetaan kuntalaisia, jotka eivät arkielämässä pärjää omassa kodissaan itsenäisesti, omaisten tai muiden palvelujen avulla. Kotihoidon palveluja järjestetään tarvittaessa kaikkina viikonpäivinä. Kotihoidon palveluja saa sosiaali- ja terveystalokunnan hyväksymien arviointiperusteiden mukaisesti.

Tehostettuun kotihoitoon kuuluvat akuutti kotihoito ja kotisairaala. Tehostetun kotihoidon tavoitteena on palvelujen nopea ja joustava tarjoaminen kaikkina viikonpäivinä ympärivuorokautisesti. Tehostetun

kotihoiton tehtävät ovat kotiutumisten tukeminen, proaktiivinen työ sekä palliatiivinen hoito/saattohoito kotona.

Palvelutalot

Palvelutaloasunto on tarkoitettu henkilöille, jotka eivät pärjää kotonaan runsaankaan kotihoiton turvin. Palvelutaloasunnon saamiselle on määritelty asuntotoimen kriteerien ohella sosiaali- ja terveydenhuollon omat hoidolliset kriteerit.

Kunnalliset palvelutalot 2016:

- Heporinteen palvelutalo, 29 asuntoa
- Koivukylän palvelutalo, 60 asuntoa
- Koivutorin senioritalo, 33 asuntoa
- Metsotien palvelutalo, 16 asuntoa
- Pähkinärinteen palvelutalo, 62 asuntoa
- Raikukujan palvelutalo, 27 asuntoa
- Suopursun palvelutalo, 45 asuntoa
- Veturipolun palvelutalo, 36 asuntoa.

Vantaalla on lisäksi lukuisia yksityisiä palvelutaloja ja senioritaloja, joihin kaupunki tuottaa järjestämisvastuun piirissä olevat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut (kotihoito, omalääkäri jne. palvelut).

Sairaalapalvelut

Sairaalapalvelut vastaa kaikesta perusterveydenhuollon sairaalatoiminnasta Vantaalla sekä vanhus- ja vammaispalvelujen omien yksiköiden lääkäripalveluista.

Sairaalapalveluihin kuuluu Seutulassa sijaitseva 155-paikkainen Katriinan sairaala ja HUS Peijaksen sairaalan yhteydessä toimiva 37-paikkainen geriatrinen akuuttiyksikkö. Peijaksen akuuttigeriatrisen yksikön AKOS2 -osaston laajennus toteutetaan keväällä 2016, joka tuo 15 sairaalapaikkaa lisää geriatriseen akuuttihoitoon vuoden 2016 loppuun mennessä. Tämä lisää päivystyksestä alkavia hoitojaksoja ja vähentää erikoissairaanhoidon vuodeosastopaikkojen käyttöä. Tavoitteena on hoitoketjun sujuvuuden lisääminen, potilaiden siirtyminen sujuvasti jatkohoitoon ja siirtoviivemaksujen välttäminen.

Katriinan sairaalassa on seitsemän erilaisten sairauksien hoitoon perehtynyttä ja profiloitunutta osastoa: aivohalvauskuntoutusosasto (neurologista kuntoutusta), ortopedinen kuntoutusosasto, haavaosasto, infektio-osasto, konfuusio-osasto, yleisgeriatrinen arviointiosasto sekä palliatiiviseen ja saattohoitoon profiloitunut osasto. Katriinan sairaalassa on myös päiväsairaala, geriatrinen vastaanotto (muistipoliklinikka) sekä koko sairaalaa palveleva terapiayksikkö. Peijaksen yhteydessä toimivaan geriatriseen akuuttiyksikköön kuuluu kaksi geriatrista arviointi- ja akuuttiosastoa. Kaunialan sairaalasta ostetaan noin 10 geriatrisen kuntoutuksen/postakuutin kuntoutuksen paikkaa. Katriinan sairaalan B-talon peruskorjaus alkaa syksyllä 2016. 53 sairaansijaa varten järjestetään väistötilat 1,5–2 vuodeksi; 46 sairaansijaa Korson vanhustenkeskukseen ja 7 sairaansijaa Katriinan A-taloon. Peruskorjauksen myötä sairaalan hoitoprosessia kehitetään entistä lyhytaikaisemmaksi ja tavoitteellisemmaksi. Moniammatillisen geriatrisen kokonaisarvion jalkauttamista ja kehittämistä jatketaan.

Potilaat tulevat Peijaksen akuuttiosastoille pääasiassa Peijaksen yhteispäivystyksestä, hoitajakset ovat lyhyitä. Katriinan kuntoutusosastoille potilaat tulevat läheteellä erikoissairaanhoidon osastoilta ja kuntoutusjakset ovat akuuttihoitajaksoja pidempiä.

Sairaalassa on n. 2500 hoitajaksoa vuosittain (2 400 hoitajaksoa v. 2015). Sairaalan potilaista suurin osa on ikäihmisiä, mutta sairaalapalveluissa hoidetaan myös työikäisiä, varsinkin Katriinan kuntoutusosastoilla. Vuonna 2015 kaikista sairaalapalveluiden hoitajaksoista 67 % oli yli 75-vuotiailla, Katriinan sairaalassa yli 75-vuotiaiden hoitajaksoja oli 58 % mutta Peijaksen akuuttiosastoilla yli 75-vuotiaiden hoitajaksoja oli 79 %.

Hoiva-asumisen palvelut

Hoiva-asumisen palvelut järjestää ikääntyneiden ja erityisryhmien ympärivuorokautista lyhyt- ja pitkäaikaista hoivaa tehostetussa asumispalvelussa ja laitoshoidossa. Toiminnan keskeinen tavoite on kehittää aktiivista hoiva-asumista. Tämä tarkoittaa sitä, että asiakkaan hoiva- ja hoitotohto toimii hoidon ja kuntoutuksen runkona. Asukkaiden yksilökohtaiset hoito- ja palvelusuunnitelmat sisältävät virike- ja liikuntasuunnitelman lisäksi asiakkaiden aktiivisen osallistuminen päivittäisiin toimintoihin sekä muuhun yhteisölliseen toimintaan. Hoiva-asumisen palveluissa hoito, hoiva ja muu toiminta on aktiivista ja perustuu kuntouttavaan hoitotyöhön sekä asukkaiden omiin elämän arvoihin. Kaiken toiminnan tavoitteena on, että asukkaat voivat kokea elämänsä turvalliseksi ja että heistä välitetään ja heille annetaan aikaa. Asuminen on yksilöllistä (oma huone), mutta myös yhteisöllistä. Palvelut järjestetään sekä omana että ostopalveluina. Oman toiminnan osuus palvelukokonaisuudesta on 25 % ja ostopalvelujen 75 %. Pitkäaikaishoivan yksiköiden kehittämisessä sekä peruskorjaus- ja uudiskohteissa huomioidaan ikäihmisten palvelujen laatusuosituksessa annetut ohjeet.

Hoiva-asumisen omissa yksiköissä on asukaspaikkoja yhteensä 282 (31.12.2015):

- Malminiityn työ- ja asumispalvelukeskus, 48 asukaspaikkaa
- Myyrinkoti, 69 asukaspaikkaa
- Simonkylän vanhustenkeskus, 135 asukaspaikka, joista 22 lyhytaikaista hoiva-asumisen paikkaa
- Kivistössä 23 lyhytaikaista hoiva-asumisen paikkaa ja arviointi- ja kuntoutustoiminnassa 7 asukaspaikkaa
- Vanhusten avopalvelujen palvelutalojen yhteydessä on kahdessa palvelutalossa yhteensä 16 ryhmäasuntopaikkaa.

Korson vanhustenkeskus avautuu 8/2016. Syksystä 2016 alkaen vanhustenkeskuksen toinen kerros on varattu Katriinan sairaalan väistötilaksi sairaalan remontin ajaksi. Hoiva-asumisen käytössä on siten 46 asukaspaikkaa. Katriinan sairaalan väistötilan tarpeen päätyttyä vanhustenkeskuksessa on n. 90 asukaspaikkaa.

Vuoden 2017 jälkeen on suunniteltu seuraavia vanhustenkeskuksia:

- Myyrmäen vanhustenkeskus (2018—2019)
- Tikkurilan vanhustenkeskus (2021)
- Hakunilan vanhustenkeskus (2024)
- Kivistön vanhustenkeskus (2026).

Ostopalvelut

Kaupunki järjestää palveluja kuntalaisille sekä omana toimintana että ostopalveluina. Ostopalvelujen osuus palvelutuotannossa on merkittävä. Keskeistä on kumppanuuksien vahvistuminen, verkostoituminen sekä ostopalvelujen valvonnan ja laadun varmistaminen.

Hoiva-asumisen palveluissa ostopalvelujen osuus on 75 %. Eri puolilla Vantaata on yhteensä noin 902 asumis- ja hoivakotipaikkaa. Suurimmat palveluntuottajat ovat Kaunialan sairaala, Attendo Oy, Esperi Care Oy, Kotiapusäätiö ja Mainio Vire Oy. Kaunialan sairaalasta on nyt vantaalaisten käytössä 88 laitospaikkaa ja 24 asumispalvelujen paikkaa.

Vanhusten avopalveluissa oman tuotannon lisäksi ostetaan kotihoidon palveluja, päivätoimintaa, lääkkeiden koneellista annosjakelua sekä kotihoidon tukipalveluja. Ostopalveluina järjestettäviä kotipalvelun tukipalveluja ovat ateriapalvelu, turvapalvelu, kauppapalvelu, siivouspalvelu sekä päivätoiminnan ja kylvetyspalvelun asiakaskuljetukset. Ikääntynyt väestö voi myös itse ostaa hoiva- ja tukipalveluja kotiin hyödyntämällä kotitalousvähennystä verotuksessa.

Palvelusetelillä edistetään sosiaali- ja terveyspalveluiden käyttäjien valinnanvapautta ja mahdollisuuksia hankkia tarvitsemiaan palveluita yksityisiltä palveluntuottajilta. Palvelusetelillä hankittava palvelu on vaihtoehto kunnan tai kuntayhtymän tuottamalle palvelulle. Hoiva-asumisen palveluissa on palveluseteli ollut käytössä jo useamman vuoden. Vanhusten avopalveluissa otetaan vuonna 2016 käyttöön omaishoidon tuen vapaapäivä kotiin -palveluseteli. Lisäksi suunnittelun alla on kotona asumisen tukemisen palveluseteli.

4.1.2 Terveyspalvelut

Terveyden- ja sairaanhoidolla, ohjauksella ja neuvonnalla tuetaan ikäihmisten kotona asumista.

Suun terveydenhuollon tehtävänä on tarjota ikääntyneelle väestölle suun terveydenhuollon palvelut yksilöllisen hoidontarpeen mukaisesti.

Terveyspalvelujen tulosalue muodostuu terveysasemapalvelujen kolmesta tulosityksiköstä sekä ennaltaehkäisevän terveydenhuollon ja kuntoutuksen tulosityksiköistä. Lisäksi terveyspalveluissa toimii tartuntatauti- ja hygieniayksikkö, tähystystoiminnan yksikkö, tekstinkäsittely-yksikkö sekä diabetes- ja hoitotarvikejakeluyksikkö. Tulosalueen yhteistyö on tiivistä HUS:n kanssa. Terveyskeskuspäivystys toimii Peijaksen sairaalan yhteydessä erikoissairaanhoidon kanssa yhteispäivystysperiaatteella. Päivystyksen tuottajana on toiminut vuoden 2016 alusta HUS. Terveyspalvelujen tulosalue vastaa väestön, ml. ikääntyneen väestön avosairaanhoidosta ja sairaanhoitopiiri erikoissairaanhoidosta. Kuntoutusyksikkö vastaa vantaalaisten lääkinnällisen kuntoutuksen järjestämisestä. Yli 65-vuotiaiden osuus kuntoutuspalvelujen käyttäjistä on 35 %.

Ikäihmisten terveyden- ja sairaanhoito ja niihin liittyvä ohjaus ja neuvonta ovat haaste terveydenhuollon palveluille. Palveluohjauksen tarve terveysasemalla on suuri ja tällä keinolla pystytään tukemaan asiakasohjauksyksiköiden toimintaa. Koska kotona asumista tuetaan entistä enemmän, lääkäri- ja hoitajavastaanottojen tarve kasvaa terveysasemapalveluissa. läkkäät potilaat ovat oikeutettuja

terveysasemilla omaan ns. listalääkäriin. Lisäksi terveyspalvelut vastaa hoiva-asumisen ostopalvelulääkäreiden hankinnasta. Muistisairauksien lisääntyminen vaatii enenevästi hoitajien vastaanottoaikaa terveysasemilla.

Terveystieteiden tutkimuskeskus (1326/2010) mukaan pitkäaikaissairaalla potilaalla on oikeus saada terveys- ja hoitosuunnitelma. Terveysasemille tarvitaan ikääntymiseen perehtyneitä hoitajia ja ikääntymiseen liittyvää asiantuntijuutta lisätään mm. kouluttamalla henkilökuntaa. Tavoitteena on saada palveluohjaajat terveysasemille. Sosiaalityön mukaan tulo osaksi terveysasematoimintaa tukee asiakasohjausyksikön toimintaa. Suunnitelmissa on lisätä sosiaalityötä terveysasemilla. Vastaanottoa kehitetään terveyshyötymallia soveltaen ja otetaan käyttöön potilaan omahoitoa tukevia ratkaisuja. HUS:n kanssa käynnistyi yhteistyössä päivystystoiminnan järjestämisvastuu vuoden 2016 alusta.

Suun terveyden hoito

Suun ja hampaiston sairaudet ovat yleisiä ikääntyneellä väestöllä, vaikka tilanne onkin viime vuosina parantunut. Ikääntyminen tuo mukanaan muutoksia, jotka vähentävät suun ja hampaiden vastustuskykyä hammassairauksille (mm. krooniset sairaudet ja lisääntynyt lääkitys). Suun sairaudet ovat monin osin ehkäistävissä ja hallittavissa. Suuhygieniasta huolehtiminen on tärkeä osa ikääntyneen perushoitoa. Hyvä suun terveys on osa iäkkään henkilön yleisterveystta ja elämänlaatua.

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitos on kunnallinen liikelaitos, jonka toiminnallisena tavoitteena on tuottaa suun terveydenhuollon palveluja Vantaan väestölle. Suun terveydenhuollon liikelaitos toimii asiantuntijana suun terveydenhuoltoon liittyvissä asioissa yhteistyössä eri viranomaisten ja asiantuntijaorganisaatioiden kanssa. Suun terveydenhuollon tehtävänä on tarjota ikääntyneelle väestölle suun terveydenhuollon palvelut yksilöllisen hoidontarpeen mukaisesti. Ikääntyneitä ohjataan ja neuvotaan suun omahoidon päivittäisessä toteutuksessa huomioiden ikääntyneen väestön suun terveyden erityispiirteet.

Hampaallisten iäkkäiden henkilöiden määrä kasvaa, mikä johtaa lisääntyvään palveluiden tarpeeseen. Vantaan kaupungin suun terveydenhuollon tavoitteena on ylläpitää ja kehittää edelleen avo- ja hoiva-asumisen palveluiden piirissä olevien ikääntyneiden suun terveyttä ja hyvinvointia. Toiminnan tavoitteena on varmistaa edelleen suun terveydenhuollon integroituminen sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisuuteen sekä vahvistaa monimuotoista osaamista palveluissa koulutuksella.

Sekä kotona asuvalle ikääntyneelle vantaalaisille väestölle että hoiva-asumisen asiakkaille tarjotaan terveydenhuollon palveluja yksilöllisen hoidontarpeen mukaisesti. Vanhuspalvelujen (hoiva-asuminen, kotihoito ja palvelutalot) asiakkaiden suun terveydenhoito toteutetaan yhteistyössä asiakkaan, hänen vastuuhoidajan tai omahoidajan sekä suuhygienistin kanssa. Asiakkaan vastuuhoidaja kartoittaa suun hoidon tarpeen osana palvelutarpeen arviota ja ohjaa asiakkaan tarvittaessa suuhygienistille. Suuhygienisti arvioi suun hoidon tarpeen kerran vuodessa. Suun terveydenhuollon liikelaitos kouluttaa ja ohjaa vanhuspalvelujen henkilökuntaa ikääntyneiden suun terveyden hoidossa.

4.1.3 Ikääntyneen väestön hyvinvointiin liittyvät suunnitelmat

Sosiaali- ja terveydenhuollon ikääntyneen väestön hyvinvointiin tähtäävät tavoitteet ovat seuraavat:

- Kotona asumisen tukeminen.
- Vanhuspalvelujen palveluverkon asiakaskeisyyden parantaminen.
- Asumisen kehittäminen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut toimii yhdessä palveluverkostona integroiden ikäihmisten palvelut vastaamaan asiakkaiden tarpeisiin. Asiakkaat ohjautuvat eri vanhuspalvelujen piiriin pääsääntöisesti asiakasohjauksen kautta. Kaupungin kaikilla toimialoilla, etenkin sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla ja sen eri tulosyksiköillä on yhteinen vastuu vantaalaisten hyvinvoinnin edistämisestä ja ylläpitämisestä. Siksi palvelujen kehittäminen yhdessä asiakkaita osallistaen on keskeistä. Vaikka kaikilla yksiköillä on omia ikäihmisten hyvinvointiin liittyviä kehittämisen tarpeita, suuri osa niistä on yhteisiä ja koskee sekä kaikkia vanhuspalveluja että muiden kaupungin toimintojen palveluja. Vuosina 2016–2017 vanhuspalvelujen toiminnan tavoitteena on parantaa ja ylläpitää ikääntyneen väestön hyvinvointia kehittämällä ja tukemalla erityisesti ikääntyneiden kotona asumista, lisäämällä asumisen eri muotoja sekä parantamalla palveluverkon toimintaa ja asiakaskeisyyttä.

Taulukoissa 4–6 esitetään sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan ikääntyneen väestön hyvinvointiin tähtääviä suunnitelmia kotona asumisen tukemisen, vanhuspalvelujen palveluverkon toiminnan ja asiakaskeisyyden parantamisen sekä asumisen kehittämisen osalta.

TAULUKKO 4. Kotona asumisen tukeminen

IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVIVOINTIIN TÄHTÄÄVÄ SUUNNITELMA	VASTUUTAHO
Kehitetään ennaltaehkäiseviä palveluja, jotka edistävät itsenäisesti selviytymistä; matalan kynnyksen neuvonta ja palveluohjaus, jalkautuva päivätoiminta, etsivä työ, omaishoitajien valmennus ja tuki, muistisairaiden hyvinvoinnin tukeminen.	Vanhus- ja vammaispalvelut koordinoi monisektorista verkostotyötä
Lisätään kotikuntoutusta kotihoidossa, päivätoiminnassa, päiväsairaalassa, lyhytaikaisessa hoidossa jne. Kotiutuksen prosessia ja kotikuntoutusta kehitetään yhdessä. Kotikuntoutus -hanke aloittaa vuoden 2016 alussa AKOS -osastoilta kotiutuvien potilaiden kotikuntoutuksen tukemisella.	Vanhus- ja vammaispalvelut Terveyspalvelut
Jatketaan sairaalahoidon jälkeisen kuntoutuksen (kuntoutushoiva) kehittämistä yhteistyössä vanhuspalveluiden eri tulosyksiköiden kanssa.	Vanhus- ja vammaispalvelut
Toteutetaan tehokuntoutuspilotti yhteistyössä yksityisen tehostetun asumispalveluyksikön kanssa, jonka tuloksia hyödynnetään kuntoutuksen uuden toimintamallin käynnistämässä.	Vanhus- ja vammaispalvelut

Akuuttiin, lyhytaikaiseen kotihoitoon kohdennetaan resursseja, jotta kotihoito voi vastata nopeasti ja riittävin panoksin sairaalasta kotiutuvien potilaiden kotihoitoon ja kuntoutukseen. Kotiutustiimejä kehitetään moniammatillisiksi (mukaan sosiaalityöntekijä, fysioterapeutti, toimintaterapeutti ja lääkäri).	Vanhus- ja vammaispalvelut
Sairaalan osastoilta pyritään kotiuttamaan potilaita aikaisemmin ja jatkamaan kuntoutusta päiväsairaalassa. Päiväsairaalakuntoutusta ja päiväsairaalan moniammatillista geriatria kokonaisarviota kehitetään vastaamaan moniongelmaisten vantaalaisten ikäihmisten palvelun tarvetta.	Vanhus- ja vammaispalvelut
Gerontologista ja geriatria osaamista vahvistetaan vanhuspalveluissa.	Vanhus- ja vammaispalvelut
Hoivateknologian käyttöä lisätään ja virtuaalikotihoitoa kehitetään asumisen tukemisessa.	Vanhus- ja vammaispalvelut
Terveyspalvelujen työntekijöiden geriatria osaamista vahvistetaan edelleen, jotta osattaisiin entistä paremmin tukea muistisairaiden vanhusien kotona asumista.	Terveyspalvelut
Sairaalaosastojen erityisosaamista parannetaan suurimpien ja merkittävimpien sairausryhmien pohjalta (vaikeahoitoiset haavat, aivoverenkiertohäiriöt, neurologinen kuntoutus, ortopedinen kuntoutus, palliatiivinen hoito). Sairaalapalveluiden painopiste siirtyy yhä akuutimpaan suuntaan; akuuttigeriatria arviointi- ja kuntoutuspaikkoja tullaan tarvitsemaan lisää päivystävän sairaalan yhteydestä. AKOS 3 ja 4 osastojen suunnittelu jatkuu.	Vanhus- ja vammaispalvelut
Lisätään lyhytaikaisen hoidon palveluja, joilla tuetaan ikääntyneiden kotona asumista sekä omaishoitajien jaksamista. Lakisääteisten omaishoidontuen vapaapäivien aikaisen hoidon järjestämisessä hyödynnetään entistä enemmän palveluseteliä. Tehostetaan Suopursun kotiutusryhmä -asumisen toimintaa.	Vanhus- ja vammaispalvelut
Liukumäki kotiin -toiminta vakiinnutetaan. Hankkeen asiakkaita ovat alle 70-vuotiaat vantaalaiset, joiden toimintakyky on heikentynyt siinä määrin, ettei heidän tarkoituksenmukaista asumistaan ja tarvitsemaansa apua kyetä määrittelemään ja räätälöimään ilman kuntoutus/arviointijaksoa oman kodin ulkopuolella. Asiakkaina ovat myös ne ympärivuorokautisissa yksiköissä asuvat henkilöt, joilla on tarve ja mahdollisuus palata asumaan omaan kotiin.	Vanhus- ja vammaispalvelut

TAULUKKO 5. Vanhuspalvelujen palveluverkon toiminnan ja asiakaskeskeisyyden parantaminen

IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINTIIN TÄHTÄÄVÄ SUUNNITELMA	VASTUUTAHO
Alueellista verkostoyhteistyötä vahvistetaan; senioreille tarjottavat kaikille avoimet palvelut integroidaan osaksi palvelupolkua.	Vanhus- ja vammaispalvelut koordinoi monisektorista verkostoyhteistyötä
Kotihoidon tuloksellisuutta ja tuottavuutta parannetaan kohdentamalla palveluja uudella tavalla ottamalla käyttöön toiminnanohjausjärjestelmä.	Vanhus- ja vammaispalvelut

Vanhuspsykiatrasta toimintaa kehitetään yhdessä erikoissairaanhoidon kanssa. HUS lakkauttaa Havukosken P4-osaston vuoden 2016 lopussa ja viisi sairaalapaikkaa siirtyy Vantaan sairaalapalveluiden järjestettäväksi. Nämä paikat tulevat sijaitsemaan sairaalapalveluiden yksikössä ja potilaiden hoito tullaan järjestämään uudenaikaisessa yhteistyössä perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon kanssa.	Vanhus- ja vammaispalvelut Terveyspalvelut
Myyrmäen ja Tikkurilan terveysasemille perustetaan moniammatilliset matalan kynnyksen vastaanotot mielenterveys- ja päihdeasiakkaille, kohderyhmänä myös ikäihmiset.	Terveyspalvelut
Peijaksen päivystyksen mielenterveys- ja päihdepalvelujen parantaminen; ikäihmisten päivystysaikaisten mielenterveys- ja päihdepalvelujen huomioiminen.	Terveyspalvelut
Hoiva-asumisen ja vanhusten avopalvelujen henkilökunnalle järjestetään suun terveyden huollon koulutusta. Suun terveydenhuollon ja vanhuspalvelujen henkilökunnalle järjestetään säännöllisiä tapaamisia.	Suun terveydenhuolto
Parannetaan vanhusten ravitsemusohjausta ja hoitoa.	Vanhus- ja vammaispalvelut Terveyspalvelut
Suun terveydenhuolto osallistuu senioriryhmien ja ikääntyneiden päivätoimintaan.	Suun terveydenhuolto
Ikäihmisten ohjausta, neuvontaa ja palveluohjausta kehitetään terveyspalvelujen ja vanhus- ja vammaispalvelujen yhteistyönä hyödyntäen asiakasohjausyksikön asiantuntemusta ja Hakunilan terveysasemalta saatua kokemusta.	Terveyspalvelut
Yhteistyötä sairaanhoitopiiriin erikoisalojen kanssa tiivistetään (neurologia, ortopedia, plastiikkakirurgia).	Vanhus- ja vammaispalvelut
Terveyspalvelujen omahoitopisteitä kehitetään palvelemaan myös ikääntyvää väestöä. Tarkoitus on, että omahoitopisteessä voi verenpaineen ja punnituksen lisäksi esim. tulostaa omahoitoon liittyvää materiaalia ja tehdä sähköisen terveystarkastuksen.	Terveyspalvelut
Muistisairauksien lisääntymiseen varaudutaan terveysasemilla kouluttamalla henkilökuntaa ja muistisairaana potilaan hoitopolku otetaan käyttöön kaikkialla Vantaalla.	Terveyspalvelut
Järjestetään ikäihmisiin liittyviä teemaviikkoja, jalkautetaan ”Liikuntapolkua pitkin aktiiviseksi liikkujaksi” -hanke, jonka tarkoitus on kehittää vantaalaisten sepelvaltimotautiin sairastuneiden ohjausta liikkumaan.	Terveyspalvelut
Sairastuneiden ohjausta liikkumaan sekä ryhmätoimintaa lisätään (esimerkiksi ”Arkeen voimaa” -ryhmien lisääminen).	Terveyspalvelut
Verkostotyötä kehitetään toimialojen ja alueellisten toimijoiden kesken. Verkostoissa työstetään ja jatkuvasti parannetaan asiakkaan palvelupolkua sujuvoittavia toimintatapoja.	Vanhus- ja vammaispalvelut
Vähennetään ikääntyneiden yksinäisyyttä ja syrjäytymistä kehittämällä vapaaehtoistyötä, verkostoyhteistyötä, järjestämällä erilaisia ikäihmisten kohtaamispaikkoja ja yhteisiä tilaisuuksia.	Vanhus- ja vammaispalvelut Terveyspalvelut
Asiakasvastaava -toimintaa terveysasemilla ja kuntoutustoiminnan tulostusyksikössä hyödynnetään paljon palveluita tarvitsevien potilaiden ja asiakkaiden hoidossa ja toimintakyvyn ylläpidossa.	Terveyspalvelut

Potilaiden osallisuutta lisätään yhdessä laadittujen terveys- ja hoitosuunnitelmien kautta kaikissa toiminnoissa.	Terveyspalvelut
Puhelinyhteydenoton parantamista terveysasemilla jatketaan siten, että puhelimitse asioiminen olisi mahdollisimman helppoa yhteydenottajalle. Yhteen numeroon soittamalla on mahdollista tavoittaa kaikki terveysasemapalvelut.	Terveyspalvelut
Palvelusetelin käyttöönotto selvitetään ei-kiireellisten potilaiden vastaanotolle pääsyn parantamiseksi.	Terveyspalvelut
Palvelusetelin käyttöä lisätään sekä hoiva-asumisessa että vanhusten avopalveluissa; lisätään asiakkaiden valinnanvapautta ja mahdollistetaan hoiva-asumisen palvelujen saaminen tarvittaessa ulkopaikkakunnilta läheltä omaisia.	Vanhus- ja vammaispalvelut
Laajennetaan erikoislääkäritoimintaa terveyspalveluissa.	Terveyspalvelut

TAULUKKO 6. Asumisen kehittäminen

IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINTIIN TÄHTÄÄVÄ SUUNNITELMA	VASTUUTAHO
Rakenteellista sosiaalityötä vahvistetaan yhteistyössä aikuissosiaalityön kanssa.	Vanhus- ja vammaispalvelut Perhepalvelut
Vanhustenkeskuksen yhteyteen tai läheisyyteen rakennetaan eri asumisen vaihtoehtoja; esteettömiä senioritaloja, vuokra-asumisoikeus- ja omistusasuntoja, kunnallisia ja yksityisiä palvelutaloja sekä uudenlaisia yhteisöllisiä asumisen vaihtoehtoja. Luovutaan eri asumisen muodoista ja aletaan puhua eriasteisesta tuetusta asumisesta.	Vanhus- ja vammaispalvelut Mato
Vanhustenkeskuksista muodostetaan asumis- ja hyvinvointikeskuksia, joka tukee kotona asumista ja jossa on eri asumismuotoja ja palveluja. Tavoite on, että vanhuksen ei tarvitse siirtyä viimeisinä elinvuosinaan asumis- tai hoitopaikasta toiseen. Palveluasunnot rakennetaan sellaisiksi, että niihin voidaan viedä sairaalatasoinen palvelu. Ryhmäasuntojen (hoivakotien) määrää lisätään, koska vaikeasti muistisairaitten määrä kasvaa. Lisäksi luodaan esim. teknologisia ratkaisuja, joilla mahdollistetaan asuminen palvelutalo -asunnossa muistisairaudesta huolimatta.	Vanhus- ja vammaispalvelut Mato
Palveluja integroidaan keskeisillä paikoilla sijaitseviin vanhustenkeskuksiin osaksi monipuolista palvelutoimintaa.	Vanhus- ja vammaispalvelut
Lääkäripalveluja kehitetään; lääkäripäivystys järjestetään kotihoidossa ja tuetussa asumisessa. Kehitetään ns. seinätöntä sairaalaa.	Vanhus- ja vammaispalvelut Terveyspalvelut
Kaunialan muuttaminen asteittain asumispalveluiksi ja hyödynnetään kuntoutustoimintamallia. Luovutaan Kaunialan laitoshoidosta asteittain.	Vanhus- ja vammaispalvelut
Pitkäaikaishoidon sisällöllisessä kehittämisessä painotetaan aktiivisen hoiva-asumisen kehittämistä.	Vanhus- ja vammaispalvelut
Sairaalasta kotiuttamista nopeutetaan. Osa lyhytaikaisesta hoidosta kohdennetaan erillisiin kotiutusyksiköihin palvelutaloissa tai vanhustenkeskuksissa.	Vanhus- ja vammaispalvelut
Laitoshoitoa (jäljellä oleva) muutetaan asumispalveluksi.	Vanhus- ja vammaispalvelut

4.2 Ikääntyneen väestön hyvinvoinnin edistäminen konserni- ja asukaspalvelujen toimialalla

Konserni- asukaspalvelujen ikääntyneen väestön hyvinvointiin tähtäävät tavoitteet ovat seuraavat:

- Sähköisten palvelujen parantaminen.
- Ikääntyneiden ohjauksen, neuvonnan sekä koulutuksen lisääminen.
- Vantaa-infojen käytön laajentaminen.
- Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden parantaminen.

Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala (Konsas) muodostuu konsernipalveluista ja asukaspalveluista. Konsernipalveluiden toimialaan kuuluu neljä tulosaluetta, jotka ovat tietohallinto, konsernihallinto ja rahoitus, talouspalvelukeskus ja hankintakeskus. Lisäksi se vastaa työterveyshuollon, pelastustoimen ja tulkikeskuksen palveluiden tuottamisesta. Asukaspalveluiden toimialaan kuuluu kaksi tulosaluetta (työllisyyspalvelut ja kuntalaispalvelut) sekä monikulttuurisuusasioiden yksikkö.

Asukaspalveluiden kuntalaispalveluiden tehtävänä on vahvistaa kuntalaisten aktiivisuutta, osallisuutta ja hyvinvointia edistämällä sujuvaa arkea, yhdessä tekemistä ja vaikuttamismahdollisuuksia. Kuntalaispalvelut tekee kaupungin palvelut ja päätöksenteon helposti lähestyttäväksi kehittämällä neuvontaa, asiointia ja lähidemokratiaa.

Neuvonta- ja asiointipalveluihin kuuluvat kirjaamo, arkisto ja asianhallinta, puhelinpalvelut, Vantaa-infot sekä talous- ja velkaneuvonta. Aluepalveluiden vastuulla ovat aluetoiminta, aluetoimikuntien ja Svenska kommitténin toimintaan kuuluvien asioiden valmistelu ja täytäntöönpano sekä yhteisö- ja vapaaehtoistoiminta.

Konserni- ja asukaspalvelujen suurimmat muutospaineeet kohdistuvat kaupungin palveluiden digitalisoimiseen sekä kuntalaisten neuvonta- ja asiointipalveluiden kehittämiseen. Vantaan yhteinen asiakaspalvelu Vantaa-info kehittää ja keskittää monikanavaista asiakaspalvelumallia yhdessä toimialojen kanssa. Työssä hyödynnetään 6AIKA -hankkeen tuloksia.

Tasa-arvolaki sekä yhdenvertaisuuslaki uudistuivat vuoden 2015 alussa. Nämä lait vaativat viranomaisilta paitsi syrjimättömyyttä omassa toiminnassa myös tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kaikkinaista aktiivista edistämistä. Vantaan kaupunki aloitti syksyllä 2015 oman lakisääteisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmansa uudistamisen.

Taulukossa 7 esitellään konserni- ja asukaspalvelujen suunnitelmat, joiden tavoitteena on parantaa ikääntyneiden hyvinvointia.

TAULUKKO 7. Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmat konserni- ja asukaspalveluissa

IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINTIIN TÄHTÄÄVÄ SUUNNITELMA	VASTUUTAHO
Vakiintuneiden toimintojen (vapaaehtoistyö, asukastilat jne.) lisäksi kuntalaispalvelut toteuttaa edelleen esteettömyyskampanjaa, joka on alkanut syksyllä 2015.	Konsas
Kuntalaisille suunnattujen sähköisten palveluiden kehittäminen toteutetaan palvelumuotoilun periaatteella. Palveluiden käytettävyys varmistetaan testaamalla palveluiden soveltuvuutta ikääntyneille.	Konsas
Ikääntyneille tarjotaan nettikavereita ja sähköisen asioinnin tukea.	Konsas
Osallisuustyössä ikäihmisille mahdollistetaan osallistuminen asukasraateihin ja -foorumeihin.	Konsas
Ikäihmisille tarjotaan mahdollisuutta osallistua vapaaehtoisena "Yhteinen pöytä" -ruuanjakeluhankkeeseen.	Konsas
Hankintakeskuksen ostoyksikkö vastaa, että ateriapalveluja tuottavat yksiköt tarjoavat ravitsemussuositusten mukaisia aterioita huomioiden ikäihmisten tarpeet.	Konsas
Asukaspalvelujen kehittämiskohteena on sukupuolten tasa-arvo ja kaikkien ihmisten yhdenvertaisuus sekä monikulttuurisuus, osallisuus ja turvallisuus. Vantaan kaupunki edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta monin tavoin.	Konsas
Turvataan ikäihmisten ruotsinkieliset palvelut	Konsas

4.3 Ikääntyneen väestön hyvinvoinnin edistäminen sivistystoimen toimialalla

Sivistystoimen ikääntyneen väestön hyvinvointiin tähtäävät tavoitteet ovat seuraavat:

- Kulttuuriluotsitoiminnan ylläpitäminen ja lisääminen.
- Liikunnan harrastamisen tukeminen sekä edellytysten luominen liikunnan harrastamiselle.
- Ikääntyneiden oppimisen tukeminen.

Sivistystoimen toimialan (Sivi) tehtävänä on opetuslautakunnan ja vapaa-ajan lautakunnan toimialaan kuuluvien asioiden valmistelu ja täytäntöönpano. Sivistystoimen toimialalla toimivat seuraavat tulosalueet; varhaiskasvatus, suomenkielinen perusopetus, ruotsinkieliset palvelut, nuoriso- ja aikuiskoulutus, kirjasto- ja tietopalvelut, nuorisopalvelut, liikuntapalvelut, kulttuuripalvelut, vapaa-ajan palvelut sekä talous- ja hallintopalvelut.

Kulttuuritoiminta

Kulttuurinen vanhustyö kohdistuu kaupungin vanhusyksiköihin, joihin tuotetaan säännöllisesti erilaisia esityksiä. Vuonna 2015 kulttuuriluotsitoiminnassa oli 28 kulttuuriluotsia. Nykyiset taloudelliset resurssit, toimintaraha kulttuuriseen vanhustyöhön ja toiminta-avustukset eläkeläisjärjestöille, säilyvät ennallaan ja mahdollisesti nousevat hieman.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelujen tehtävänä on edistää ja tukea liikunnan harrastamista sekä luoda harrastamisen edellytyksiä Vantaalla. Liikuntapalveluiden itse järjestämän ohjatun kurssitoiminnan painopistealueena ovat ikääntyneet ja erityisryhmät. Liikuntapalvelut järjestää ohjatun toimintakauden aikana viikoittain noin 247 liikuntaryhmää, joista 163 ryhmää on ikäihmisille ja erityisryhmille. Ikääntyneet pysyvät toiminnan painopistealueena myös jatkossa. Liikuntapalvelut hallinnoi viittä kaikille kuntalaisille avointa kuntosalia. Lisäksi liikuntapalvelut vastaa kahdesta 60+ -vuotiaille suunnatusta, vertaisohjaajien voimin toimivasta seniorikuntosalista.

Liikuntaryhmien kokoa on suurennettu v. 2016 alusta alkaen. Tällä tavoin joihinkin liikuntaryhmiin on mahdollista saada muutamia harjoittelupaikkoja lisää. Liikuntapalveluilla on tavoitteena pyrkiä reagoimaan kysynnältään suosituimpien ryhmien (esim. ohjatut kuntosaliryhmät) lisäämiseen.

Kuntosalit:

- Tikkurilan uimahallin kuntosali
- Hakunilan uimahallin kuntosali
- Myyrmäen uimahallin kuntosali
- Martinlaakson uimahallin kuntosali
- Koivukylän vanhustenkeskuksen kuntosali
- Hakunilan terveysaseman seniorikuntosali (vertaisohjaajasali)
- Woimanurkka (Korson terveysasema, vertaisohjaajasali).

Vantaan terveysasemilla toimii viisi liikunta-apteekkia eli terveystoiminnan neuvontapistettä, joihin terveysaseman henkilökunnalla on mahdollisuus ohjata potilaitaan.

Liikunta-apteekit Vantaalla:

- Korson terveysaseman liikunta-apteekki
- Hakunilan terveysaseman liikunta-apteekki
- Tikkurilan terveysaseman liikunta-apteekki
- Myyrmäen terveysaseman liikunta-apteekki
- Martinlaakson terveysaseman liikunta-apteekki

Kirjastopalvelut

Kirjastossa on aloitettu kotipalvelutoiminta kokeiluna yhteistyössä SPR:n vapaaehtoisen kanssa. Ikäihmisille suunnattujen tietotekniikka- ja tietoyhteiskuntataitojen opastusten sisällöt ja muodot on uudistettu.

Aikuisopiston ohjelmassa on vuosittain noin 1 500 kurssia, joille muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta, ikäihmiset ovat tervetulleita. Erityisesti ikäihmisille suunnattuja kursseja ja luentosarjoja tarjotaan useissa aineissa (esim. kielet, kotitalous, yhteiskunnalliset aineet, tietotekniikka). Kaikissa aineissa tarjotaan myös päiväkursseja, jotka ajankohtansa puolesta sopivat ikääntyville.

Taulukossa 8 esitellään sivistystoimen toimialan suunnitelmat, joiden tavoitteena on parantaa ikääntyneiden hyvinvointia.

TAULUKKO 8. Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmat sivistystoimen toimialalla

IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINTIIN TÄHTÄÄVÄ SUUNNITELMA	VASTUUTAHO
Ikäihmiset huomioidaan kulttuuripalvelujen järjestämällä festivaaleilla.	Kulttuuritoimi
Vantaan taiteilijaseuran kanssa järjestettävä kiertonäyttely kuudessa vanhusyksikössä jatkuu edelleen vuonna 2016.	Kulttuuritoimi
Kulttuuriluotsitoiminta jatkuu; kulttuuriluotseja koulutetaan tarpeen mukaan ja luotsauskohteiden määrää pyritään kasvattamaan.	Kulttuuritoimi
Ikäihmisillä on vapaa pääsy kaupunginmuseoon ja taidemuseoon.	Kulttuuritoimi
Kaupunginmuseon matkalaukkunäyttelyä annetaan lainaksi vanhusyksiköihin ja kumpikin museo järjestää erilaisia ikäihmisille suunnattuja työpajoja ja taiteilijatapaamisia.	Kulttuuritoimi
Ryhmiä järjestämisessä huomioidaan nykyistä paremmin toimintakyvyltään hiukan heikentyneet liikkujat ja liikuntaharrastustaan aloittavat. Joitakin reipasvauhtisia liikuntaryhmiä harkitaan muutettavaksi sisällöltään kevyemmiksi. Uusia liikkujia pyritään tavoittamaan mm. Liikunta-apteekkien kautta ja resurssien salliessa perustetaan uusia lyhytkestoisia starttiryhtiä.	Liikuntatoimi
Kehitetään ikäihmisille mahdollisuuksia omaehtoiseen liikkumiseen liikuntapalveluiden tiloissa esim. ikäihmisten oma luisteluvuoro jäähallissa, tennis/sulkapallovuoro palloiluhalleissa.	Liikuntatoimi
Ikäihmisiä aktivoidaan käyttämään eri puolilla Vantaata rakennettuja lähiliikuntapuistoja. Lähiliikuntapuistoissa järjestetään kesäkausien aikaan ohjattuja liikuntaryhmiä ikäihmisille.	Liikuntatoimi
Neuvotellaan seurojen kanssa mahdollisuudesta siirtää osa työikäisille suunnatuista liikuntaryhmistä seurojen vastuulle, jolloin voimavaroja saataisiin ikääntyneiden liikuttamiseen.	Liikuntatoimi
Järjestetään 2–4 luentotilaisuutta/vuosi ikäihmisten liikkumiseen/aktivointiin liittyen.	Liikuntatoimi
Käynnistetään vuoden 2016 alussa neuvottelut Simonkylän vanhustenkeskuksen kuntosalin (tai muun kuntosalikäyttöön soveltuvan tilan) käyttämisestä ikäihmisille (vertaisohjaajaperiaatteella). Tällä tavoin Tikkurilan alueelle saataisiin myös toinen harjoittelupaikka helpottamaan Tikkurilan uimahallin kuntosalin ruuhkaa.	Liikuntatoimi
Omaishoitajien maksuton uinti- ja kuntosaliharjoittelu; liikuntapalvelut antoi vuoden 2015 lopussa kaikille omaishoitajille mahdollisuuden maksuttomaan uintiin ja kuntosaliharjoitteluun. Kokeilua jatketaan vuoden 2016 loppuun asti.	Liikuntatoimi
Kirjojen kotipalvelutoiminnan kokeilu vakiinnutetaan.	Kirjastotoimi
Kirjaston roolia erityisesti uusien digitaalisten palveluiden ja teknologisten laitteiden testaus- ja oppimisympäristönä vahvistetaan tuomalla kirjastoon eri toimijoiden tarjoamia palveluita ja tuotteita.	Kirjastotoimi
Vapaaehtois- ja vertaistoiminnan muotoja monipuolistetaan, ja tarjotaan ikäihmisille mahdollisuus tuoda oma osaamisensa ja innostuksensa kirjaston avulla osaksi kansalaisyhteiskuntaa (esim. tietotekniikan vertaisopastus, kirjastomummo- ja -vaaritoiminta).	Kirjastotoimi

4.4 Ikääntyneen väestön hyvinvoinnin edistäminen maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalla

Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa sekä uudessa asuntotuotannossa painotetaan esteettömyyttä, jotta ikäihmisten asuminen mahdollisimman pitkään omassa kodissaan olisi mahdollista.

Esteettömyys huomioidaan Vantaalla kaikessa suunnittelussa, oli kyseessä sitten uuden ympäristön suunnittelu tai vanhan parantaminen.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan tehtävänä on kaupunkirakenteen ja ympäristön sekä liikenteen ja yhdyskuntatekniikan kokonaisvaltainen kehittäminen, hallinta ja hoito sekä kaupungin strategisten tavoitteiden mukaisen elinkeinopolitiikan, maapolitiikan, asuntopolitiikan, ympäristöpolitiikan ja ympäristöterveydenhuollon kehittäminen ja toteuttaminen.

Toimiala valmistelee ja panee täytäntöön kaupunkisuunnittelulautakunnalle, tekniselle lautakunnalle ja sen yksityistiejaostolle sekä ympäristölautakunnalle ja sen rakennuslupajaostolle kuuluvat asiat sekä ohjaa ja avustaa kaupungin muita toimielimiä. Toimialaan kuuluvat kaupunkisuunnittelu, kuntatekniikan keskus, tilakeskus, rakennusvalvonta, talous- ja hallintopalvelut, ympäristökeskus ja yrityspalvelut.

Taulukossa 9 esitellään maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan suunnitelmat, joiden tavoitteena on parantaa ikääntyneiden hyvinvointia.

TAULUKKO 9. Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmat maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalla

IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINTIIN TÄHTÄÄVÄ SUUNNITELMA	VASTUUTAHO
Ikäihmisten asumisen ja palvelujen saannin turvaamiseksi Vantaalle rakennetaan asunto-ohjelman mukaisesti viisi vanhustenkeskusta vuosina 2018—2026.	Mato Soster
Kaupungin tavoitteena on, että näihin vanhustenkeskuksiin tulee vuokra-asuntoja, senioriasuntoja, palvelutaloja sekä ympärivuorokautista hoivaa antavaa tehostettua asumispalvelua. Tällöin ikääntyneen asukkaan ei tarvitse muuttaa palvelutarpeen muuttuessa.	Mato Soster
Vanhustenkeskuksiin sijoittuu myös ikäihmisten päivätoimintaa sekä erilaisia julkisen, yksityisen sekä kolmannen sektorin toteuttamia hyvinvointipalveluja.	Mato Soster
Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa sekä uudessa asuntotuotannossa painotetaan esteettömyyttä, jotta ikäihmisten asuminen mahdollisimman pitkään omassa kodissaan olisi mahdollista.	Mato Soster
Kaupunki on vuosien varrella luovuttanut ja tulee jatkossakin luovuttamaan tontteja sekä valtion tukemille että yksityisille hoivakotihankkeille, joiden sijainnin valinnassa ja suunnittelussa tehdään yhteistyötä sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan kanssa.	Mato Soster

Esteettömyys huomioidaan Vantaalla kaikessa suunnittelussa, oli kyseessä sitten uuden ympäristön suunnittelu tai vanhan parantaminen.	Mato
Sairaalat, palvelutalot ja terveyskeskukset huomioidaan talvikunnossapidon reitityksissä ja toimenpiteiden ajoituksissa.	Mato
Esteettömyys Helsingin Seudun Liikenne -kuntayhtymässä (HSL) on osa normaalia joukkoliikenteen suunnittelua ja kaupungin yhteistyö HSL:n kanssa on tiivistä myös joukkoliikenteen esteettömyyden osalta. Syksyllä 2015 Vantaalla aloitettiin liikennöinti uusilla lähibussilinjoilla (palvelulinjoilla) kuudella alueella. Nämä palvelulinjat on suunniteltu erityisesti ikäihmisten ja liikuntarajoitteisten tarpeisiin. Niiden toimintaa arvioidaan ja kehitetään vuoden 2016 aikana yhteistyössä HSL:n kanssa.	Mato

5 VANHUSNEUVOSTO JA YHTEISTYÖVERKOSTOT IKÄÄNTYNEIDEN HYVINVOINNIN EDISTÄMISESSÄ

Kunnan on tehtävä yhteistyötä kunnassa toimivien julkisten tahojen, yritysten sekä ikääntynyttä väestöä edustavien järjestöjen ja muiden yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi (Laki 980/2012, 4 §).

Vanhusneuvosto on otettava mukaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelman valmisteluun sekä palvelujen ja laadun arviointiin (Laki 980/2012, 11 §).

Väestön ikärakenteen muutoksen seurauksena yhteiskunnan tulee mukautua laajasti entistä iäkkäämmän väestön tarpeisiin. Tarvitaan monialaisen tuen ja palvelujen tarpeen arviointiin perustuvia, yksilöllisesti räätälöityjä palveluita, jotka mahdollistavat ja tukevat iäkkään henkilön omaa toimijuutta. Tarvitaan aitoa yhdessä tekemistä niin, että kaikessa kehittämisessä ja päätöksenteossa kuuluu iäkkäiden oma ääni (STM 2013.)

Vanhuspalvelulain (980/2012) mukaan kunnan eri toimialojen on toimittava yhteistyössä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi. Lisäksi kunnan on tehtävä yhteistyötä kunnassa toimivien julkisten tahojen, yritysten sekä ikääntynyttä väestöä edustavien järjestöjen ja muiden yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi (Laki 980/2012, 4 §).

Väestön ikääntymisestä johtuva palvelutarpeen kasvu edellyttää palvelujen tuottamista ja kehittämistä eri toimijoiden välisenä yhteistyönä. Ikääntyvien hoitoa ja hoivaa järjestetään usein yhdistäen julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin palveluita.

Vanhusneuvosto

Vanhusneuvosto on lakisääteinen (1.1.2014 alkaen) yhteistyöelin, jonka tehtävänä on olla ikääntyvien kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamisväylä. Vantaalla vanhusneuvosto on toiminut vuodesta 1999 lähtien. Vantaan kaupunginhallitus nimeää vanhusneuvoston varsinaiset sekä heidän varajäsenensä kahden vuoden toimikaudelle. Vanhusneuvoston jäsenet edustavat vanhusneuvostossa ikäihmisten asiantuntemusta. Lisäksi vanhusneuvostossa on seurakuntayhtymästä ja kaikilta toimialoilta asiantuntijaedustajat, joiden tehtävänä on tuoda edustamansa tahon ikääntyviä koskevat aiheet vanhusneuvoston käsittelyyn sekä viedä vanhusneuvoston aloitteet, kannanotot, lausunnot ja kehittämis ehdotukset omaan organisaationsa käsiteltäväksi.

Ikääntyneen väestön mahdollisuus vaikuttaa ja osallistua kunnalliseen ja valtakunnalliseen päätöksentekoon on keskeinen laadun osatekijä. Lain (980/2012, 11 §) mukaan vanhusneuvosto on otettava mukaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelman valmisteluun sekä palvelujen ja laadun arviointiin. Lisäksi neuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden,

osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka ikääntyneen väestön tarvitsemien palvelujen kannalta.

Vanhusneuvosto on seurannut ikäihmisten palvelujen kehittämistä tutustumalla toimintaan ja kuulemalla eri toimintojen vastuuhenkilöitä kokouksissaan. Vanhusneuvosto osallistui aktiivisesti vanhuspoliittisen ohjelma Viksun kehittämishankkeeseen ja toi siihen mukaan asiakasnäkökulmaa. Vanhusneuvosto on osaltaan koordinoanut ja osallistunut tämän suunnitelman laadintaan.

GeroMetro kehittämisverkosto

Vuonna 2014 perustettu GeroMetro on pääkaupunkiseudun kuntien (Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen) yhteinen kehittämisverkosto. Tavoitteena on hyvinvoiva ikäihminen. Verkostossa yhdistyy erilainen sosiaali- ja terveydenhuollon osaaminen, kehittäminen ja tutkimus. Verkoston työskentelyn päämääränä on ikäihmisen hyvinvoinnin lisääntyminen arjen tasolla.

GeroMetrossa kehittämisyksiköissä kokeillaan ja tutkitaan pienimuotoisesti erilaisia toiminta- ja palvelumalleja, jotka liittyvät ikäihmisen kotona asumisen tukemiseen. Kehittämistyössä tuotettua tietoa dokumentoidaan systemaattisesti, ja sen tueksi organisoidaan myös monialaista tutkimusta.

Yhteisen kehittämisrakenteen hyödyt saavutetaan parhaiten vertaisoppimisen ja -kehittämisen kautta käytännön työssä. Vuosien 2014—2016 kehittämisteemana oli muistisairaana ikäihmisen kotona asumisen tukeminen. Vantaalta on mukana seitsemän kehittämisryhmää.

GeroMetro kehittämiskauden 2016—2017 teemana on ”Ikäihmisen kotona asumisen tukeminen - monialainen palvelutarpeen arviointi ja kuntoutus”. Vantaalla kehittämiskohteina ovat kotikuntoutus ja tuettu kotiutus yhdessä kotihoidon kanssa. Vantaalta osallistuu GeroMetro -kehittämishankkeeseen 2016—2017 vanhuspalvelujen tulosityksiköistä 3—4 kehittämisryhmää.

Vapaaehtoistoiminta

Vantaan kaupunki tarjoaa monenlaisia mahdollisuuksia olla mukana vapaaehtoistoiminnassa. Vapaaehtoistoiminta on vierellä kulkemista ja ilon jakamista. Se tarjoaa monenlaisia mahdollisuuksia osallistua, toteuttaa itseään ja välittää toisesta ihmisestä.

Vantaan kaupungin koordinoima vapaaehtoistoiminta voi olla mm. toimintaa asukastiloissa tai ikääntyneiden parissa. Vapaaehtoinen voi toimia myös kulttuuriluotsina, kirjaston vapaaehtoisena, kuntosalin vertaisohjaajana, monikulttuurisessa vapaaehtoistoiminnassa tai lasten ja nuorten parissa. Myös vammaisten tukihenkilönä toimiminen on mahdollista.

Vanhus- ja vammaispalveluissa vapaaehtoiset voivat toimia yksin, yhdessä tai henkilökunnan rinnalla vanhusten tai vammaisten henkilöiden tukena ja virkistysinä. Vapaaehtoisten tukena ovat vapaaehtoistoiminnan yhdyshenkilöt ja koordinaattorit, jotka järjestävät vapaaehtoisille perehdytystä, tukea ja yhteisiä tapaamisia. Vapaaehtoistoiminnasta järjestetään säännöllistä koulutusta, mutta vapaaehtoisena voi aloittaa jo alkuhaastattelun jälkeen. Vapaaehtoisia toimii satoja sairaalan, hoiva-asumisen, palvelutalojen, päivätoiminnan ja kotihoidon piirissä.

Vantaan seurakuntien organisoima vapaaehtoistyö tuo käytännön apua sekä henkistä apua monen ikäihmisen arkeen. Seurakuntien ”kyläsepot”, ”nikkaristit” ja ”keikkapankkilaiset” tekevät pieniä asennus- ja korjaustehtäviä kodeissa sekä saattavat ja antavat asiointiapua. Lähimmäispalvelun vapaaehtoiset käyvät

säännöllisesti kodeissa tapaamassa vanhuksia. Vapaaehtoiset toimivat myös ryhmien ohjaajina, laitoksissa laulattajina ja kahvittajina sekä heitä on runsaasti avoimien ovien toiminnassa. Vantaan seurakunnilla on kaikkiaan yli 1 500 vapaaehtoista. Lisäksi Vantaan kaupunki tekee tiivistä yhteistyötä SPR:n ja Polli ry:n kanssa.

Seurakunnan toiminta

Suurin osa suomalaisista on kristittyjä. Suurin uskonnollinen yhdyskunta on Suomen evankelis-luterilainen kirkko, johon kuuluu noin 78 % väestöstä. Suomen ortodoksinen kirkko on toiseksi suurin uskonnollinen yhdyskunta, johon kuuluu 1 % väestöstä. Evankelisluterilaisella kirkolla ja ortodoksisella kirkolla on Suomessa erityisasema. Niillä on esimerkiksi oikeus kantaa veroa. Muita uskonnollisia yhdyskuntia ovat mm. islamilaisuus, buddhalaisuus, hindulaisuus ja juutalaisuus.

Vantaan evankelisluterilaisen seurakunnan toiminnan tavoitteena on edistää ikäihmisten hyvinvointia. Vantaan seurakunnat palvelevat jäseniään kolmen toisiaan leikkaavan ja täydentävän kokonaisuuden kautta; hengellinen työ, yhteisöllinen työ ja yhteisöllisiin tarpeisiin vastaaminen sekä diakoninen työ. Näiden lisäksi on vielä vapaaehtoistoiminta, jonka kautta myös toteutetaan edellä mainittuja tehtäviä.

Ikäihmisten hengellistä elämää hoidetaan sekä seurakuntien kutsuvalla toiminnalla että vieraillemalla eri paikoissa. Kaikkiin jumalanpalveluksiin ja muihinkin tilaisuuksiin osallistuu paljon ikäihmisiä ja osa niistä on suoraan suunnattu heille. Ikäihmisten hengellistä elämää hoidetaan myös säännöllisillä laitoshartauksilla lähes kaikissa vantaalaisissa vanhusten laitoksissa ja palvelutaloissa (kunnalliset & yksityiset). Lisäksi järjestetään hengellisen musiikin ryhmiä vanhusten hoivayksiköissä.

Seurakunnat tekevät yhteisöllistä työtä järjestämällä eläkeläiskerhoja, piirejä ja ryhmiä. Seurakunnalla on 15 säännöllisesti toimivaa ns. avoimien ovien paikkaa, joista useimmat ovat auki yhdestä kolmeen kertaa viikossa. Laajin aukioloaika on Tikkurilassa olevalla olotilalla, joka on auki joka arkipäivä. Syntymäpäiväjuhlia järjestetään kaikissa seurakunnissa ainakin 70/75-vuotiaille ja 80/85-vuotiaille. Näiden lisäksi järjestetään virkistyspäiviä ja retkiä.

Diakoninen auttamistyö kohtaa monia avun tarpeessa olevia ikäihmisiä. Diakoniatyöntekijät ja papit tapaavat ihmisiä vastaanotoilla, erilaisissa tilaisuuksissa ja kodeissa. Diakonista ryhmätoimintaa tehdään yhteistyössä myös kaupungin kanssa. Seurakunnat ovat järjestäneet virkistyspäiviä myös huonokuntoisille kotona asuville vanhuksille, jolloin niiden järjestelyissä on otettu huomioon ihmisten erityistarpeet mm. kuljetukset ja avustaminen ruokailussa sekä liikkumisessa.

Leskeksi jääneille tarjotaan mahdollisuutta sururyhmiin, joita on järjestetty toistakymmentä vuodessa. Vantaan kaupungissa on ikäihmisten osuus kasvanut vuosittain, joka on haastanut seurakunnat kehittämään omaa toimintaansa ja verkostoitumaan eri toimijoiden kanssa. Vantaan seurakunnat tekevät kiinteää yhteistyötä kaupungin eri toimijoiden ja toimialojen kanssa. Yhteistyötä tehdään myös vantaalaisten järjestöjen kanssa. Vantaan seurakuntien kirkkoherrojen kokous on asettanut senioritoiminnan yhdeksi kärkihankkeeksi, jonka kehittämistä erityisesti seurataan tulevana vuosina. Seurakunta kantaa erityisesti huolta niistä ikäihmisistä, joiden liikkuminen rajoittuu vain oman kodin sisälle. Jokaisen on tärkeää tulla kohdatuksi ja arvostetuksi. Fyysisten ja henkisten tarpeiden lisäksi on tärkeää tunnistaa myös hengelliset tarpeet.

Yhdistys- ja järjestötoiminta

Vantaan Järjestörinki ry on vantaalaisten yhdistysten etujärjestö ja yhteistyöelin, jonka jäseniä ovat mm. kulttuuri-, liikunta-, maahanmuuttaja- ja sosiaali- ja terveysalan järjestöjä, työttömien yhdistyksiä ja nuoriso- ja varhaisnuorisojärjestöjä sekä muita aatteellisia yhdistyksiä. Vantaan Järjestörinki ylläpitää tätä järjestöportaalia, joka on tuotettu RAY:n tukemassa vapaaehtoistoiminnan verkkopalveluhankkeessa. Vantaan Järjestörinkiin kuuluu 55 järjestöä. Vantaan kaupunki tekee yhteistyötä järjestöjen kanssa mm. vapaaehtoistoiminnan kautta. Yhdistykset ja järjestöt järjestävät ikäihmisille monenlaista toimintaa ja yhdessä tekemisen mahdollisuuksia.

Taulukossa 10 esitellään suunnitelmat verkostojen osalta, joiden tavoitteena on parantaa ikääntyneiden hyvinvointia.

TAULUKKO 10. Vanhusneuvoston ja verkostojen ikääntyneiden hyvinvoinnin edistämistoimet

IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINTIA EDISTÄVIÄ TOIMIA	VASTUUTAHO
Vanhusneuvosto osallistuu entistä enemmän ikäihmisiä koskevien asioiden ja suunnitelmien valmisteluun sekä palvelujen ja laadun arviointiin.	Vanhusneuvosto Kaikki toimialat
Yhteistyötä vanhusneuvoston ja Vantaan kaupungin eri toimialojen kanssa tiivistetään.	Kaikki toimialat Vanhusneuvosto
Yhteistyötä muiden kuntien vanhusneuvostojen kanssa tiivistetään osallistumalla mm. kuusikkokuntien vanhusneuvostojen tapaamiseen.	Vanhusneuvosto
Vanhuspalvelujen tulosityksiköt osallistuvat pääkaupunkiseudun GeroMetron kehittämistyöhön ikääntyneiden hyvinvoinnin parantamiseksi.	Vanhus- ja vammaispalvelut
Vapaaehtoistoiminnan markkinointia ja rekrytointia parannetaan ja laajennetaan.	Vanhus- ja vammaispalvelut Konsas Seurakunta Järjestöt
Vapaaehtoistojen koulutusta ja perehdytystä lisätään.	Vanhus- ja vammaispalvelut Konsas
Seurakunnan ja eri verkostojen yhteistyötä parannetaan eri toimialojen kanssa.	Seurakunta
Kumppanuutta hyvinvointialan yritysten ja järjestöjen kanssa vahvistetaan.	Vanhus- ja vammaispalvelut

6 TOIMENPITEET JA VASTUUT

Tämä ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma sisältää runsaasti erilaisia suunnitelmia ikäihmisten hyvinvoinnin ylläpitämiseksi ja edistämiseksi. Osa suunnitelmista on kaikille toimijoille yhteisiä ja osa vain jonkun yhteisön omaa suunnittelua ja kehittämistä. Vanhusneuvoston ja vanhus- ja vammaispalvelujen johtoryhmän yhteisessä työpajassa marraskuussa 2015 nostettiin viisi keskeistä ikääntyneiden hyvinvoinnin ylläpitämiseen ja parantamiseen tähtäävää tavoitetta hyvinvointisuunnitelman keskiöön. Nämä tavoitteet vuosille 2016—2017 ovat:

- 1) kotona asumisen tukeminen
- 2) yksinäisyyden vähentäminen
- 3) asiakaskeskeisyyden parantaminen
- 4) esteettömyys
- 5) liikuntakyvyn ylläpitäminen ja edistäminen.

Taulukoissa 11—15 on esitelty tavoitteisiin liittyvät toimenpiteet, aikataulut, vastuutahot ja tuotokset.

TAULUKKO 11. Kotona asumisen tukeminen

Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho	Tuotokset
Kotikuntoutusmallin luominen	2016—2017	Soster Vanhus- ja vammaispalvelut/ Vanhusten avopalvelut	Kotikuntoutuksen avulla asutaan kotona turvallisemmin.
Tehokuntoutuspilotin toteuttaminen	2016—2017	Soster Vanhus- ja vammaispalvelut/ Hoiva-asumisen palvelut	Tehokuntoutuksen avulla sairaalahoidon jälkeen kuntoudutaan kotiin.
Hoivateknologian käyttöönotto	2016—2017	Soster Vanhus- ja vammaispalvelut/ Vanhusten avopalvelut	Hoivateknologia lisää kotihoidon tuloksellisuutta ja vastaa kasvavaan palvelutarpeeseen.

TAULUKKO 12. Yksinäisyyden vähentäminen

Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho	Tuotokset
Vapaaehtoistoimintaa koordinoidaan ja rekrytointia parannetaan järjestämällä koulutusta ja yhteisiä tapahtumia	2016—2017	Konsas Vanhus- ja vammaispalvelut Seurakuntayhtymä Järjestöt Yhdistykset	Vapaaehtoisten määrä kasvaa.

Liikkumista tukevia palveluja monipuolistetaan	2016—2017	Vanhus- ja vammaispalvelut	Mahdollistetaan ikäihmisten parempi liikkuminen kodin ulkopuolella ja osallistuminen yhteisölliseen toimintaan.
Kaupungin tiloja hyödynnetään ikäihmisten kokoontumisiin	2016—2017	Konsas Soster Sivi	Vastataan ikäihmisten kokoontumistarpeisiin paremmin.

TAULUKKO 13. Asiakaskeskeisyyden parantaminen

Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho	Tuotokset
Kulttuurinmuutos asiakaskeskeisyyden vahvistamiseksi	2016—2017	Soster	Asiakas kokee tulleen kuulluksi kaikissa palveluissa.
Palvelutarpeen arviointia parannetaan	2016—2017	Vanhus- ja vammaispalvelut/ Asiakasohjausyksikkö	Sähköinen lomake otetaan käyttöön ja palvelutarpeen arviointi paranee. Palvelutarpeen arvio tehdään läpinäkyvästi asiakkaan ja omaisten kanssa.
RAI-arviointi on käytössä laajasti	2016—2017	Vanhus- ja vammaispalvelut	RAI-tulosten parempi hyödyntäminen asiakaskohtaisessa hoidon suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. RAI:n avulla toteutetaan laadukkaammat hoito- ja hoivaprosessit.

TAULUKKO 14. Esteettömyys

Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho	Tuotokset
Esteettömyyden huomioiminen ikäihmisten palveluissa	2016—2017	Soster Mato	Vanhuspalvelut kiinnittää huomiota esteettömyyteen asukkaan kotiympäristössä.
Esteettömyyden huomioiminen rakentamisessa ja suunnittelussa	2016—2017	Mato	Ikäihmisten asumisratkaisuihin esteettömyys mahdollistaa kotona asumisen.

TAULUKKO 15. Liikuntakyvyn ylläpitäminen ja edistäminen

Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho	Tuotokset
Kuntosalien ja harjoittelupaikkojen lisääminen, ja palvelujen kohdentaminen entistä paremmin ikäihmisille	2016—2017	Liikuntatoimi	Ikäihmiset kiinnostuvat kuntosaliharjoittelusta enemmän.
Ikääntyneiden ohjausta liikkumaan lisätään	2016—2017	Vanhus- ja vammaispalvelut Terveyspalvelut Liikuntatoimi	Terveysasemien liikunta-apteekit tukevat ikäihmisten liikkumista. Sporttikortti 75+ lisää ikäihmisten liikunnan harrastamista.

7 HYVINVOINTISUUNNITELMAN SEURANTA

Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman 2016—2017 tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain toimialojen strategioiden toteutumisen yhteydessä ja toimenpiteiden onnistuminen raportoidaan vuosikatsausten yhteydessä.

Vanhuspalvelujen riittävyys ja laatu raportoidaan vanhuspalvelulain (Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista) mukaisesti sosiaali- ja terveyslautakunnalle vuosittain.

Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma 2016—2017 on osa Vantaan kaupungin kuntastrategiaa sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja vanhus- ja vammaispalvelujen strategista johtamista. Ikäihmisten hyvinvoinnin edistämisessä ennaltaehkäisy on vaikuttava ja asiakaskeinen tapa vähentää raskaampien palvelujen tarvetta. Kaupungin eri toimialat ja verkostot esittelevät suunnitelmassa ikäihmisten palvelujen kehittämistoimia. Vanhusneuvosto käsittelee ja seuraa säännöllisesti vuosittain eri toimialojen ja kolmannen sektorin suunnitelmat iäkkään väestön tukemisessa.

Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman 2016—2017 viisi keskeistä tavoitetta, kotona asumisen tukeminen, yksinäisyyden vähentäminen, asiakaskeisyyden parantaminen, esteettömyys ja liikuntakyvyn ylläpitäminen, suuntaavat palvelujen parantamista. Tavoitteiden saavuttamiseksi on laadittu 13 toimenpiteen ohjelma, jota seurataan vuosittain toimialojen omien strategioiden toteutumisen yhteydessä ja toimenpiteiden onnistuminen raportoidaan vuosikatsausten yhteydessä. Vanhusneuvosto seuraa osaltaan toimenpiteiden toteutusta.

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (ns. vanhuspalvelulaki) astui voimaan 1.7.2013. Laki luo puitteet vanhuspalvelujen kehittämiselle. Tässä suunnitelmassa esitellään Vantaalla käynnissä olevat ja suunnitellut vanhuspalvelujen kehittämistoimenpiteet. Nämä toimenpiteet raportoidaan vanhuspalvelulain raportoinnin yhteydessä sosiaali- ja terveyslautakunnalle vuosittain.

LÄHTEET

Hallituksen strateginen ohjelma 29.5.2015. Ratkaisujen Suomi. Hallituksen julkaisusarja 10/2015.

Luettavissa:

http://valtioneuvosto.fi/documents/10184/1427398/Ratkaisujen+Suomi_FI_YHDISTETTY_netti.pdf/801f523e-5dfb-45a4-8b4b-5b5491d6cc82

Helldan, A & Helakorpi, S. 2014. Eläkeikäisen väestön terveyskäyttäytyminen ja terveys keväällä 2013 ja niiden muutokset 1993—2013. THL. Raportti 15/2014. Luettavissa:

http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/116236/URN_ISBN_978-952-302-188-4.pdf?sequence=1

Kaikkonen R, Murto J, Pentala O, Koskela T, Virtala E, Härkänen T, Koskeniemi T, Ahonen J, Vartiainen E & Koskinen S. Alueellisen terveys- ja hyvinvointitutkimuksen perustulokset 2010—2014. Luettavissa:

www.thl.fi/ath

Kuusikko-työryhmä. 2015. Kuuden suurimman kaupungin vanhusten sosiaali- ja terveyspalvelujen kustannusten vertailu 2014. Edita Prima Oy, Helsinki.

Luettavissa: http://www.kuusikkokunnat.fi/SIRA_Files/downloads/Vanhuspalvelut/Vanhuspalvelujen_kuuto_sraportti_2014.pdf

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012). Luettavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2012/20120980>

STM. 2008. Kansallisen terveyserojen kaventamisen toimintaohjelma 2008—2011. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2008:16. Luettavissa:

http://stm.fi/documents/1271139/1359649/Kansallinen_terveyserojen_kaventamisen_toimitaohjelma_2008_8211_2011_fi.pdf/e176391d-fddf-4677-ac98-9d4725548e15

STM. 2013. Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2013:11. Luettavissa:

https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/110355/ISBN_978-952-00-3415-3.pdf?sequence=1

STM & Suomen Kuntaliitto. 2013. ”Vanhuspalvelulaki”. Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista. Muistio lain toimeenpanon ja tulkinnan tueksi.

Luettavissa: http://www.kunnat.net/fi/Kuntaliitto/yleiskirjeet-lausunnot/yleiskirjeet/2013/y13802013/STM_Kuntaliitto_liitemuistio_yleiskirjeeseen_13802013_evl.pdf

Sulkava, R. 2005. Dementia. Terveyskirjasto. Luettavissa:

http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=suo00035#T2

Terveystenhuoltolaki (1326/2010). Luettavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101326>

Vantaan kaupunki. 2013. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan potilas- ja asiakasturvallisuussuunnitelma.

Vantaan kaupunki. 2014a. Kaikkien yhteinen Vantaa. Vantaan monikulttuurisuusohjelma 2014—2017.

Luettavissa: http://www.tem.fi/files/40476/kaikkien_yhteinen_vantaa.pdf

Vantaan kaupunki. 2014b. Tilastotietoja eläkkeensaajista Vantaalla ja muissa isoissa kaupungeissa vuodelta 2012. Vantaan tietopalvelu. Tilastokatsaus 8:2014. Luettavissa:
https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/107521_Tilastokatsaus_8_2014_Tilastotietoja_elakkeensaajista_Vantaalla_ja_muissa_isoissa_kaupungeissa_v.pdf

Vantaan kaupunki. 2014c. Vantaan kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2014–2023.

Vantaan kaupunki. 2014d. Väestötilasto. Vantaan tietopalvelu.

Vantaan kaupunki. 2014e. Vähintään 65 vuotta täyttäneet Vantaalla. Vantaan tietopalvelu. Tilastokatsaus 1:2014. Luettavissa:
https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/107624_Tilastokatsaus_1_2014_Vahintaan_65_vuotta_tayttaneet_Vantaalla.pdf

10 § Ympäristöraportti kevät 2015-kevät 2016

VD/331/11.00.05.00/2014
HP/KR/LMM/TKR/JB

Vantaan kaupungin ympäristökeskuksen vuosittain julkaisema ympäristöraportti on valmistunut.

Ympäristöraporttiin on kerätty vuoden 2015 ja kevään 2016 hyviä toimintatapoja ja kestävästä kehitystä tukevia hankkeita Vantaalla. Lisäksi raportti sisältää vuoden 2014 ja osittain myös vuoden 2015 kestävästä kehityksen indikaattorit ja ympäristötilinpidon sekä kaupungin ympäristöohjelman 2013-2016 vuoden 2015 seurannan.

Ekologisen kestävyys säilyttäminen kaupungissa on Vantaan ympäristöjohtamisen keskeinen tavoite. Kaupungin ekologisen kestävyys ja ympäristönsuojelun edistämisen pitkän aikavälin linjaukset on esitetty Vantaan ympäristöpolitiikassa vuosille 2012-2020.

Vantaan kaupunki on mukana useissa energiansäästöön tai muutoin kestävästä kehitykseen tähtäävissä hankkeissa yhteistyössä muiden kaupunkien ja eri alojen tutkimuslaitosten kanssa.

Kestävästä kehityksen periaatteet näkyvät niin koko kaupungin toimissa kuin yksittäisissä työpajoissa tai koulutus- ja neuvontatapahtumissa.

Ympäristön tila ja kehitys indikaattoreiden mukaan

Ennakkotiedon mukaan Vantaan kasvihuonekaasupäästöt laskivat vuonna 2015 yhteensä neljä prosenttia vuoteen 2014 verrattuna.

Asukasta kohti laskettuna päästöt vähenivät 6 prosenttia vuoteen 2014 verrattuna.

Maankäytön ja kaupunkirakenteen kestävyys indikaattorit näyttävät, että jo vuosia jatkunut jokseenkin hyvä tilanne on säilynyt. Yleiskaavan tavoitteiden mukaisesti kaupunkirakenne tiivistyy ja eheytyy.

Vuonna 2015 lähes kaikki uudet asunnot ja muut rakennukset rakennettiin asemakaava-alueille. Palveluiden saavutettavuudet pysyivät entisellä hyvällä tasollaan.

Toiminnan kuormituksen ja ekotehokkuuden indikaattoreissa suuri muutos tapahtui vuonna 2015.

Maakaasun käyttö kaukolämmön energianlähteenä väheni selvästi ja kivihiilen käyttö hieman. Sen sijaan öljyä käytettiin lähes tuplasti edelliseen vuoteen verrattuna. Jätevoimalan kapasiteetti kaukolämmön tuottajana nousi merkittävästi.

Kaupungin omistamissa kiinteistöissä sähköä kului rakennustilavuutta kohden vähän vähemmän ja lämpöä enemmän kuin edellisenä vuonna. Veden kulutus pysyi lähes samana kuin edellisinä vuosina.

Autojen määrä jatkoi vuosikausia tasaisesti jatkunutta kasvuaan. Vuonna 2015 Vantaalla oli 533 autoa tuhatta asukasta kohti. Se on 1,5 prosenttia enemmän kuin vuonna 2014. Työsuhdematkalippu lisää suosiotaan vuodesta toiseen; vuonna 2015 kasvua oli 8,5 prosenttia edellisvuodesta.

Ympäristökasvatuksessa ei tapahtunut juuri muutosta vuoteen 2014 verrattuna, joskin luontoretkille osallistuneiden määrä hieman väheni. Ekotukihenkilöiden kattavuus kaupungin yksiköissä on kohtuullisen hyvä. Koulutusten painopiste siirtyykin tulevaisuudessa enemmän kertaus- ja jatkokoulutuksiin sekä esimiehille suunnattuihin ympäristökoulutuksiin.

Ympäristöohjelma 2013-2016 seuranta

Vantaan ympäristöraporttiin on koottu myös tiedot kaupungin ympäristöohjelman 2013-2016 tavoitteiden toteutuminen vuonna 2015. Vantaan kaupungin ympäristöohjelmassa on esitetty kuusi päämäärää, joiden alle tavoitteet on asetettu. Päämäärät ovat: ympäristötietoisuuden ja -johtamisen kehittäminen, materiaali- ja energiatehokkuuden parantaminen, ilmastomuutokseen sopeutuminen, ekotehokas kaupunkirakenne ja kestävä rakentaminen ja rakennusten käyttö.

Ympäristöohjelman mukaan ympäristötietoisuutta vahvistamalla ohjataan työntekijöitä, asukkaita ja muita sidosryhmiä ympäristövastuulliseen toimintaan. Ympäristöjohtamisen kehittämisen tavoitteena on ympäristöjohtamisen osaamisen lisääminen ja ympäristöjohtamisen nivominen osaksi johtamisjärjestelmää.

Ympäristöviestintä tehostui edelleen ja verkostoituminen ja tiedonkulku kaupungin sisällä sekä HSY:n kanssa kehittyi. Myös näyttelyiden järjestäminen yleistyi ja Vantaa-infojen tiloja hyödynnettiin tässä yhteydessä uudella tavalla. Sosiaalisen median käyttö viestintäkanavana vilkastui ja laajeni.

Kevennetyn ympäristöjärjestelmän, Ekokompassin, rakentamista ollaan aloittelemassa kahdessa kaupungin liikelaitoksessa. Ekokompassi otettiin käyttöön kaupungin toimitiloihin Kielotie 14. Vantti Oy puolestaan on ottanut käyttöön oman ympäristöohjelmansa.

Tietokoneiden hankinnassa suositetaan vähän energiaa käyttäviä laitteita, joiden on täytettävä kaupungin asettamat ympäristökriteerit. Sähköisten kokousten pitäminen ja Lyncin käyttö on yleistynyt.

Vantaan kaupungin toimipisteissä syntyneiden jätteiden määrät eivät ole vähentyneet. Tiedottamista on lisätty uusien palvelusopimusten myötä. Kuntalaisten ja sidosryhmien energianeuvontaa ja tiedotusta ilmastoasioista on tehostettu. HSY:n Ilmastoinfo ja pääkaupunkiseudun kuluttajien energianeuvontahanke ovat kampanjoimalla ja neuvomalla ohjanneet kuluttajia muuttamaan käyttötottumuksiaan.

Ilmastonmuutoksen sopeutumistoimilla varaudutaan sään ääriolosuhteisiin. Tulvariskien määrittelyä jatkettiin vuonna 2015 purojen kunnostusohjelmatyön yhteydessä. Rakennusluvan yhteydessä on annettu ohjeistusta hulevesien johtamisesta ja lupahakemukseen on liitettävä selvitys vesien johtamisesta. Viheralueita on kehitetty sietämään sään vaihteluita, ja kasvillisuuden käytön linjaukset hyväksyttiin alkuvuodesta 2016.

Maankäytön suunnittelu, ja siinä erityisesti alueiden käytön suunnittelu, on yksi tärkeimmistä työkaluista ilmastonmuutoksen hillinnässä ja ilmastonmuutokseen sopeutumisessa.

Yhdyskuntarakenne ja liikenteen ratkaisut vaikuttavat pitkälle tulevaisuuteen. Ohjelman tavoitteiden mukainen asemanseutujen täydennys- ja uudisrakentaminen on nostanut rakennustehokkuutta eniten 400 metrin etäisyydellä asemasta Lentoaseman-, Tikkurilan ja Myyrmäen kaupunginosissa. Hieman kasvua oli myös Koivukylässä, Korsossa ja Hiekkaharjussa.

Vantaan liikennepoliittinen ohjelma hyväksyttiin alkuvuodesta 2016. Uusien runkolukittavien pyörätelinepaikkojen määrä kasvoi runsaalla sadalla, ja niitä on 1361 kappaletta. Kaikkiaan pyörätelinepaikkoja on 1 670. HSL:n asiakastytyväisyyystutkimuksen mukaan liikennevälineiden vaihtaminen sujuu taas entistä paremmin ja neljä viidestä on tyytyväinen vaihtojen helppouteen. Sähköautojen käyttöönottoa on edistetty laatimalla latauspisteiden yleissuunnitelma. Julkisia latauspisteitä rakennettiin vuonna 2015 yhdessä Vantaan Energian kanssa yhteensä kahdeksan kappaletta.

Seudullinen viherkehä on määritelty, ja se on mukana maakuntakaavatyössä. Vantaan sisäisistä viheryhteyksistä on tehty karttatarkastelu, jota ollaan viemässä sähköiseen karttapalveluun.

Kestävässä rakentamisessa ja rakennusten käytössä korostuvat energiatehokkuuden lisääminen ja laadun parantaminen. Kaupungin omien rakennusten huolto- ja ylläpitosopimusten sisältöä on tarkastettu ja uudet sopimukset on tehty. Merkittävä puurakentamisen edistämiskohde, pohjoismaiden suurin puukerrostalo, valmistui Kivistön asuntomessualueelle.

Riittävien virkistysalueiden varmistaminen ja ekosysteemipalveluiden toimivuuden turvaaminen ovat keskeisiä tekijöitä luotaessa viihtyisiä asuinalueita. Luonnon monimuotoisuuden huomioon ottaminen suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä on parantunut. Hankkeiden ja suunnitelmien yhteydessä tehtiin vuonna 2015 selvityksiä muun muassa liito-oravista, petolinnuista ja saukoista. Tieliikennemelun torjuntaan liittyvät toimenpiteet eivät edenneet. Melua alentavia päällysteitä ei ole käytetty.

Fazerin ja Valion tuotantolaitosten vedenhankinnalle tärkeän Fazerilan pohjavesialueen lähes 20 vuotta vanha suojelusuunnitelma päivitettiin vuonna 2015 vastaamaan nykytilannetta. Lisäksi Fazerilan pv-alueelle tehtiin uusi pohjaveden tarkkailusuunnitelma. Lisäksi pienvesien tilaa seurataan tutkimussuunnitelman mukaan ja vuonna 2015 otettiin kuusi puroa pysyvään seurantaan.

Vantaan ympäristöraportti kevät 2015–kevät 2016 on luettavissa täällä:

www.vantaa.fi > Hallinto ja talous > Julkaisut > Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala > Ympäristökeskuksen julkaisut > Ympäristöraportit

Ympäristölautakunta 11.5.2016 § 9

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi.

Päätös:

Päätettiin esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi.

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 19

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää Vantaan ympäristöraportti kevät 2015–kevät 2016 kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 20.6.2016 § 10

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä Vantaan ympäristöraportti kevät 2015–kevät 2016 tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Vantaan ympäristöraportti kevät 2015–kevät 2016

Muutoksenhakuohje: 4.1 Valituskielto

Lisätiedot:

ympäristöpäällikkö Leena Maidell-Münster, puh. 0400 427 705, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

ympäristösuunnittelija Tina Kristiansson, puh. 050 314 5684, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VANTAAN YMPÄRISTÖRAPORTTI

KEVÄT 2015 - KEVÄT 2016

Vantaan ympäristöraportti. Kevät 2015 - kevät 2016

Sarja: Vantaan kaupunki. Ympäristökeskus. Julkaisuja 2016: 2

ISSN 2342-9453 (painettu)

ISSN 2342-9461 (verkkopainos)

Julkaisija	Vantaan kaupunki/Ympäristökeskus
Tekijät	Tina Kristiansson ja Jarmo Honkanen
Kannen kuva	Sinisorsa/Pertti Raami, Vantaan aineistopankki
Taitto	Jarmo Honkanen

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
2 VANTAAN KAUPUNKIORGANISAATIO	5
3 YMPÄRISTÖJOHTAMINEN VANTAALLA	6
4 YLEINEN KEHITYS JA KEHITTÄMISHANKKEET	8
5 YMPÄRISTÖOHJELMAN TOTEUTUMINEN	11
5.1 Ympäristötietoisuuden ja ympäristöjohtamisen kehittäminen	11
5.2 Materiaali- ja energiatehokkuuden parantaminen	17
5.3 Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	18
5.4 Ekotehokas kaupunkirakenne	24
5.6 Ekosysteempalvelujen toiminta ja ympäristöhäiriöiden vähentäminen	25

LIITTEET

Liite 1 Ympäristöohjelman toteutumisen seurantataulukko	27
Liite 2 Ympäristöindikaattorit	38
Liite 3 Ympäristötilinpito	42
Liite 4 Ympäristövalitukset	49

Kaupunginjohtajan katsaus

Työ kestävän kaupungin rakentamiseksi konkretisoitui monella tapaa kuluneen vuoden aikana. Suuri ponnistus, Kehärata, avattiin. Rata yhdisti paikat, toiminnot ja ihmiset uudella tavalla. Asemanseutuihin perustuvan joukkoliikennekaupungin rakentaminen eteni aimo harppauksen. Kivistön kasvava kaupunginosa alkoi hahmottua ja kaupunkikeskuksen kaavoituksessa pyrittiin kestävän kehityksen ratkaisuiden huomioon ottamiseen One Planet Living -konseptin avulla. Konseptiin kuuluu kymmenen periaatetta, joiden avulla pyritään saamaan ekologinen jalanjälki yhden maapallon kokoiseksi. Myös asuomessualueella haluttiin kokeilla uusia ratkaisuja. Alueelle muun muassa valmistui Euroopan suurin puukerrostalo, messualueen väkeä kuljetettiin kuskittomilla ajoneuvoilla ja alueen hulevedet ohjattiin mahdollisimman luonnonmukaisesti.

Vantaa haluaa olla mukana uusien ja innovatiivisten ratkaisujen tukemisessa. Kaupunki on lähtenyt mukaan vastaperustettuun pääkaupunkiseudun Smart & Clean -säätioon. Säätio pyrkii edistämään älykkäitä ja vähähiilisiä teknisiä ratkaisuja. Tavoitteena on tehdä seudusta älykkään ja puhtaan teknologian suunnannäyttäjää. Mukana säätiossa ovat muun muassa kaikki pääkaupunkiseudun kaupungit, alueen yrityksiä sekä valtio ja Sitra.

Kestävän kehityksen työ on kaupungissa aktiivista ja päästövähennyksiä on saatu aikaan. Käytämme kuitenkin edelleen luonnonvaroja yli maapallon kantokyvyn. Nykyiset päästövähennykset eivät riitä tavoitteiden saavuttamiseksi. Vantaa pyrkii

olemaan hiilineutraali vuoteen 2050 mennessä. Kaupunki teetti päästövähennysselvityksen, jossa selvitettiin mahdolliset toimet vähennyksiin pääsemiseksi. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää kuitenkin kunnianhimoisia toimenpiteitä.

Vantaan kaupungin ympäristötyö ja ympäristölupaukset ovat saaneet myönteistä huomiota. Vuosi 2015 oli Vantaalla purojen teemavuosi, jolloin puroihin ja puroluontoon kiinnitettiin erityistä huomiota. Vuosi 2016 puolestaan alkoi Vantaalla purojen ja jokien teemavuotena, jolloin purovuoden hyväksi havaittuja toimintatapoja jatketaan ja kehitetään. Vantaa on mukana myös Itämerihaasteessa, jossa sitoudutaan toimimaan Itämeren puolesta. Vantaalla ei omaa merenrantaa ole, mutta täällä tiedetään, että Itämeri alkaa puroista.

Tähän raporttiin on koottu vuoden aikana kaupungissamme ympäristön hyväksi tehdyt onnistuneet ratkaisut sekä kooste kaupungin ympäristöohjelman toteutumisesta. Kokonaiskuvan hahmottamiseksi julkaisussa on myös ympäristön tilaa ja kehitystä kuvaavat indikaattorit sekä kaupungin ympäristötilinpito.

*Kari Nenonen
kaupunginjohtaja*

VANTAAN KAUPUNKI Ympäristökeskus Pakkalankuja 5, 01510 Vantaa	KUVAILULEHTI Julkaisun päivämäärä Toukokuu 2016
Tekijät: Tina Kristiansson ja Jarmo Honkanen	
Julkaisun nimi: Vantaan ympäristöraportti kevät 2015 - kevät 2016	
Vantaan ympäristöraportti sisältää kaupungin ympäristöohjelman 2013–2016 toteutumisen seurannan. Raporttiin on myös koottu hyviä toimintatapoja ja kestävästä kehitystä tukevia hankkeita vuoden ajalta kevästä 2015 alkaen. Lisäksi raportti sisältää kehityksen indikaattorit ja ympäristötilinpidon. Ennakkotiedon mukaan Vantaan kasvihuonekaasupäästöt laskivat vuonna 2015 yhteensä neljä prosenttia vuoteen 2014 verrattuna. Eniten vähenivät kulutussähkön tuotannosta aiheutuneet päästöt (- 27 %). Suurin yksittäinen khk-päästölähde Vantaalla on kaukolämmön tuotanto, ja sen aiheuttamat päästöt kasvoivat edellisvuodesta 1 prosentin ja olivat 34 prosenttia kaikista khk-päästöistä vuonna 2015. Asukasta kohti laskettuna päästöt vähenivät 6 prosenttia vuoteen 2014 verrattuna. Vähennystä tapahtui kautta linjan, ja eniten vähenivät kulutussähkön tuotannosta aiheutuvat k (- 28 %) sekä jätteiden käsittelystä aiheutuneet päästöt (- 15 %). Vantaa oli perustamassa Smart & Clean -säätiötä, jonka tarkoituksena on edistää vähähiilistä liiketoimintaa. Vantaa on mukana kuuden suurimman kaupungin kestävän kaupunkikehityksen strategiassa, 6aika. Yksi sen piloteista on Ilmastokatu. Ohjelman Vantaan-kohde on Tikkuraitti-Asematie, joka on Vantaan Ilmastokatu. Ympäristötietoisuuden ja -johtamisen kehittäminen eteni. Ekologisen kestävyuden säilyttäminen kaupungissa on Vantaan ympäristöjohtamisen keskeinen tavoite. Ekokompassi-ohjelma on myötätulessa kaupungin organisaatiossa, kun kaupungin konsernipalvelut sai Ekokompassi-sertifikaatin. Keski-Uudenmaan pelastuslaitos ja Vantaa Työterveys liikelaitos tavoittelevat Ekokompassia. Vantti Oy hakee ekotehokkuutta ja alkaa toteuttaa omaa ympäristöohjelmaansa. Purojen teemavuosi sai jatkoa purojen ja jokien teemavuodesta. Myös monia muita ohjelmia alkoi ja jatkui, kuten Eart Hour -tapahtuman vietto, Roskaton Vantaa -kampanja ja pyöräilyä edistävät toimet. Materiaali- ja energiatehokkuuden parantamista edistettiin ja kestävän kehityksen kriteerit otetaan huomioon entistä laajemmin kaupungin keskitetyissä hankinnoissa, muun muassa jätehuollon palvelusopimuksissa. Hankinnoissa pyritään jatkossa huomioimaan laajemmin myös sosiaaliset kriteerit. Asukkaiden energianeuvonta -hankea (ASIAA). Sen puitteissa vuonna 2015 energianeuvontaa annettiin muun muassa taloyhtiöille. Kierrätysrintamalle kuului hyvää, kun Vantaan ensimmäinen Sortti-asema avattiin Ruskeasannassa. Martinlaakson kirjaston sisustus uusittiin kierrätysmateriaaleilla ja -tarvikkeilla. Ilmastonmuutokseen sopeutumisen tavoitteisiin pyritään muun muassa panostamalla oikeanlaiseen kasvillisuuden käyttöön. Vantaan kasvillisuuden käytön periaatteet julkistettiin valtuustosalin tilaisuudessa. Kivistössä testattiin malliphasuunnitelmissa viherkertoimen käyttöä. Ekotehokas kaupunkirakenne nojaa vahvasti kehittyvään raideliikenteeseen. Liikennöinti Kehäradalla alkoi vuoden 2015 heinäkuussa, ja Vantaa valittiin vuoden 2016 rautatiekunnaksi. Asemanseudut ovat jatkossa rakentamisen painopistealueita Vantaalla. Vantaan liikennepoliittisessa ohjelmassa, joka hyväksyttiin syksyllä 2015, joukkoliikenteen kehittäminen on keskeisellä sijalla. Vantaa jatkoi sähköautoilun edistämisen toimenpiteitä. Sähköautojen määrä on vielä pieni, mutta latauspisteiden määrä kohosi uusien latauspaikkojen myötä noin neljäänkymmeneen. Kestävässä rakentamisessa ja rakennusten käytössä puhuttiin aurinkoenergiasta. HSY julkisti avoimena datana kartan pääkaupunkiseudun talojen aurinkosähköpotentialista. Jokainen kiinnostunut voi helposti tarkistaa, olisiko rakennuksiin kannattavaa asentaa aurinkopaneeleja. Vantaan kaupunki oli mukana aurinkovoiman käyttöä edistävässä Finsolar-hankkeessa. Sen tuloksena Vantaalla on useita kohteita, joihin aurinkopaneelit on asennettu tai on tarkoitus asentaa. Ekosysteemipalvelujen toiminta ja ympäristöhäiriöiden vähentämisessä tapahtui niin pieniä kuin suuriakin asioita. Puhdas pohjavesi on arvokas luonnonvara ja tärkeä luonnon ekosysteemipalvelu on puhtaan pohjaveden synnyttäminen. Fazerilan pohjavesialueen suojelusuunnitelma tarkistettiin. Vantaa uudisti Itämerihaasteensa puhtaamman Itämeren puolesta. Suomenlampaat jatkoivat laidunnustyötä keskuspuistossa Tikkurilassa ja Myyrikodin hoivakotiin toteutettiin oma aistipuutarha lisäämään asukkaiden viihtyvyyttä ja hyvinvointia.	
Asiasanat: ympäristöraportti, ympäristöohjelma, ympäristöindikaattorit, ympäristön seuranta, kestävä kehitys	
Julkaisija: Vantaan kaupungin ympäristökeskus	
Sarjan nimi: Vantaan kaupunki. Ympäristökeskus. Julkaisuja 2016:2 ISSN 2342-9453 (painettu) ISSN 2342-9461 (verkkójulkaisu)	
ISBN 978-952-443-534-5 (PDF)	Kieli: suomi
Kokonaissivumäärä: 26 + liitteet	

1 JOHDANTO

Ympäristöraportin sisältö ja rakenne

Tässä raportissa esitellään Vantaan kaupungin ympäristöohjelman 2013–2016 tavoitteiden toteutumista vuoden 2015 keväästä vuoden 2016 kevääseen: 1) miten ympäristöohjelman tavoitteet ovat edenneet, 2) tilastotietoja ympäristöindikaattoreista, joilla on merkitystä arvioitaessa kaupungin onnistumista kestävän kehityksen tavoitteissaan ja 3) muita kaupungin hyviä käytäntöjä, jotka vievät kestävän kehityksen asiaa eteenpäin.

Ympäristöpolitiikka viitoittaa

Kaupungin toimia ympäristöasioissa ohjaa valtuuston vuonna 2012 hyväksymä Vantaan ympäristöpolitiikka 2012–2020. Sen keskeisiä tavoitteita ovat kaupungin kestävä kasvu kohti hiilineutraaliutta sekä ympäristövastuun huomioon ottaminen kaikessa päätöksenteossa ja toiminnassa. Asetetuissa tavoitteissa pysyminen edellyttää hyvää ympäristöjohtamista, jota Vantaalla kehitetään kaiken aikaa.

Ympäristöraportoinnin aikataulu

Vantaan ympäristöraportoinnin keskeisiä julkaisuja ovat jokavuotinen keväällä valmistuva ympäristöraportti ja myöhemmin koottava suppeampi ympäristökatsaus, johon on kerätty kuutoskaupunkien yhteisesti käyttämät ympäristöindikaattoritilastot edelliseltä vuodelta. Ympäristön tila -raportti tehdään noin neljän vuoden välein. Ympäristön tila Vantaalla ilmestyi vuonna 2013.

Pakkalan puistotien varren kerrostaloja. Kuva: Jarmo Honkanen

2 VANTAAN KAUPUNKIORGANISAATIO

Vantaan kaupunkiorganisaatiossa on viisi toimialaa: 1)kaupunginjohtajan toimiala, 2) konserni- ja asukaspalveluiden toimiala, 3) sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala, 4) sivistystoimen toimiala ja 5) maankäytön, rakentamisen ja ym-

päristön toimiala. Kaupunkiorganisaatioon kuuluvat myös Vantaan kaupungin omistamat liikelaitokset: Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, Suun terveydenhuollon liikelaitos ja Vantaan työterveysliikelaitos.

Vantaan kaupungilla on joko suoraan tai tytäryhteisöittensä kautta määräysvalta lähes sadassa osakeyhtiössä, säätiössä, yhdistyksessä ja muissa yhteisöissä. Sen lisäksi Vantaan kaupunki on osakkaana kuntayhtymissä ja muissa yhteisöissä.

Vantaan kaupunki		
Väestö 31.12.2015	214 641	
Kokonaispinta-ala (maapinta-ala)	240,4 km ² (238,4 km ²)	
Väestötiheys (as/maa-km ²)	900	
Kaupungin henkilöstömäärä 31.12.2015	10 506 (vakituiset ja määräaikaiset)	
Talous	Vuosi 2015	Vuosi 2014
- vuosikate/poistot	100,3 %	102,7 %
- investointien tulorahoitus	66,9 %	52,1 %
- lainat (€/asukas)	5 314	5 303
- konsernilainat (€/asukas)	9 742	9 457

Lähde: Vantaan kaupunki

Elinkeinorakenne, työpaikkojen määrä toimialoittain Vantaalla 31.12.2013, yhteensä 106 420 työpaikkaa			
Maatalous, metsätalous ja kalatalous	334	Kiinteistöalan toiminta	730
Kaivostoiminta ja louhinta	97	Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	5 340
Teollisuus	12 731	Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	8 758
Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	437	Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	9 929
Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito	661	Koulutus	3 865
Rakentaminen	8 255	Terveys- ja sosiaalipalvelut	9 342
Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	23 584	Taiteet, viihde ja virkistys	1 617
Kuljetus ja varastointi	16 765	Muu palvelutoiminta	2 173
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	3 951	Kotitalouksien toiminta työnantajina	266
Informaatio ja viestintä	1 908	Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta	21
Rahoitus- ja vakuutustoiminta	885	Toimiala tuntematon	771

Lähde: Tilastokeskus Työssäkäyntitilasto
(c) Tilastokeskus - Statistikcentralen

3 YMPÄRISTÖJOHTAMINEN VANTAALLA

Ympäristöjohtaminen on kaikkea sitä, jossa organisaatio pyrkii eri työkaluin ja tekniikoin ympäristönäkökohtien hallintaan ja ympäristönsuojelun tason parantamiseen. Ympäristöjohtamisen keskeinen tavoite on ekologisen kestävyuden ylläpitäminen ja edistäminen.

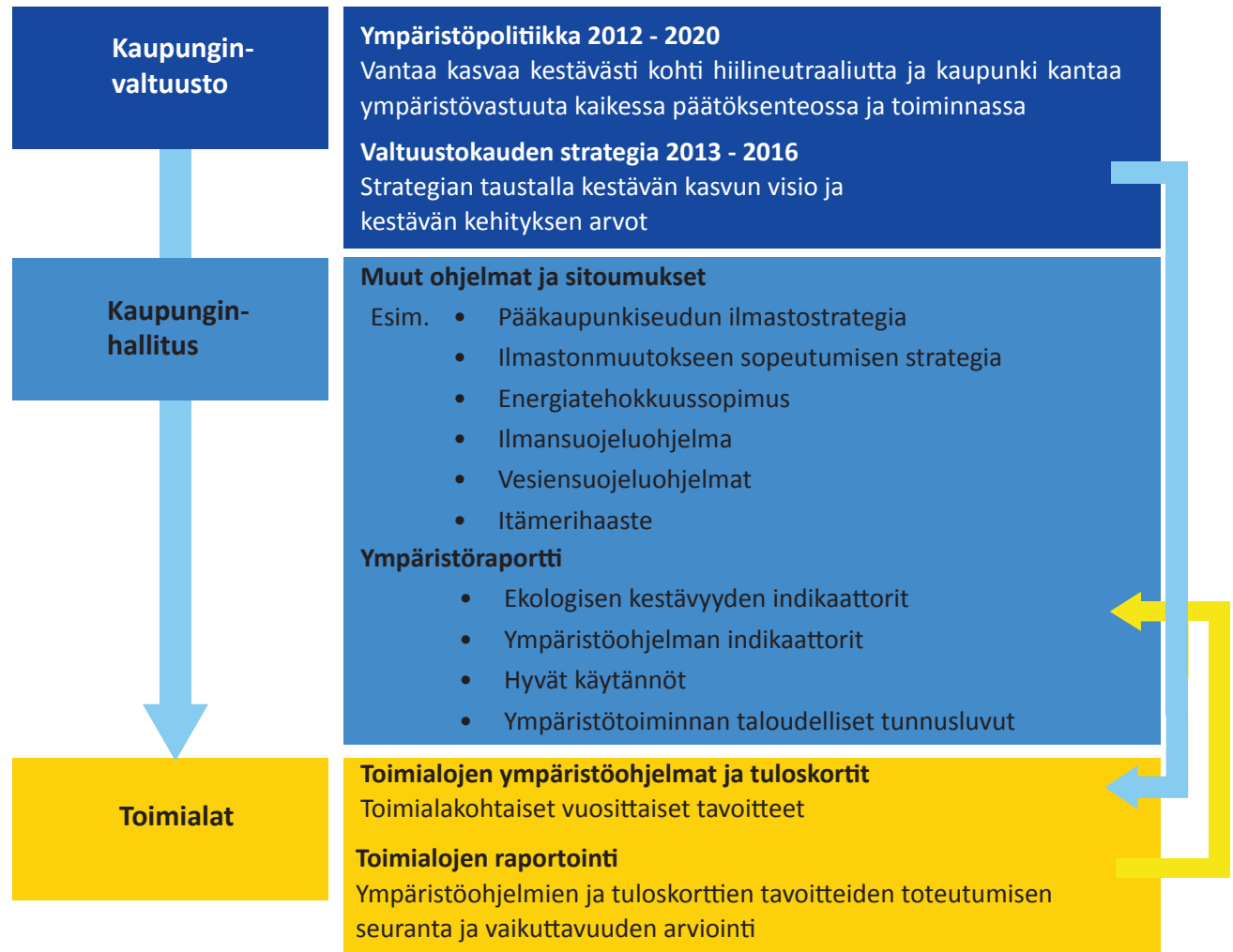
Vantaan visio:

”Vantaa on asukkaille ja yrittäjille Suomen vetovoimaisin ja kansainvälisin kotikaupunki, joka toimii kestävä kehityksen suunnannäyttäjänä.”

Kestävä kehitys on myös yksi Vantaan kaupungin kolmesta arvosta innovatiivisuuden ja yhteisöllisyyden ohella.

Kestävän kehityksen arvo:

”Turvataan hyvät elinmahdollisuudet nykyisille ja tuleville sukupolville. Ratkaisuisa ja päätöksenteossa huomioidaan ekologiset näkökulmat, oikeudenmukaisuus ja pidetään talous tasapainossa.”

Ympäristöjohtamisen organisaatio Vantaalla

Vantaan ympäristöpolitiikka

Vantaalla toteutetaan kaupunginvaltuustossa vuonna 2012 hyväksyttyä ympäristöpolitiikkaa vuosille 2012–2020. Ympäristöpolitiikka tukee kaupungin arvoja ja sitouttaa kaupungin eri toimialat yhteisiin kehittämistoimenpiteisiin ympäristöasioiden edistämiseksi. Hyväksytty ympäristöpolitiikka on myös viesti siitä, että ympäristöasiat ovat Vantaan kaupungissa tärkeässä asemassa.

Ympäristöpolitiikan linjaukset ovat: 1) luonto on korvaamaton pääoma, 2) kestävä kaupunkikehitys on vastaus ympäristöhaasteisiin ja 3) vastuu ympäristöstä on yhteinen. Nämä linjaukset näkyvät valtuustokauden strategiassa sekä kaupungin ja toimialojen ympäristöohjelmissa.

Mätäojanlaakso on hieno luontokohde ja tärkeä ekologinen käytävä Myyrmäen ja Kaivoksen välissä. Kuva: Vantaan kaupunki

Vantaan strategia 2013–2016

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 17.6.2013 valtuustokauden 2013–2016 strategian. Sen yhtenä painopistealueena on kaupunkirakenteen eheyttäminen. Siinä keskeisiä tavoitteita ovat muun muassa keskustojen kehittäminen ja asumisen keskittäminen raideliikenteen varteen.

Eheässä yhdyskuntarakenteessa viheralueverkostot ovat jatkuvia, yhteydet ekologisesti toimivia ja asukkaiden helposti saavutettavissa. Eheys edistää ilmasto- ja energiatavoitteiden saavuttamista ja kestävää tehokkuutta. Samalla sopeutuminen ilmastonmuutoksen seurauksiin paranee, sillä esimerkiksi hulevesien imeytyminen tehostuu. Tällaisessa ympäristössä on myös mahdollista varmistaa, että elinympäristö pysyy terveellisenä ja viihtyisenä.

Kaupungin ympäristöohjelma

Vantaan kaupungin ympäristöohjelmassa 2013–2016 on kuusi päämäärää: 1) ympäristötietoisuuden ja -johtamisen kehittäminen, 2) materiaali- ja energiatehokkuuden parantaminen, 3) ilmastonmuutokseen sopeutuminen, 4) ekotehokas kaupunkirakenne, 5) kestävä rakentaminen ja rakennusten käyttö ja 6) ekosysteemipalvelujen toiminta ja ympäristöhäiriöiden vähentäminen.

Ympäristöohjelman kuuden päämäärän alla on 56 tavoitetta. Ne ovat Vantaan vastaus ympäristöhaasteisiin, kuten ilmastonmuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen, luonnonvarojen kestävämpään käyttöön ja luonnon monimuotoisuuden säilymiseen.

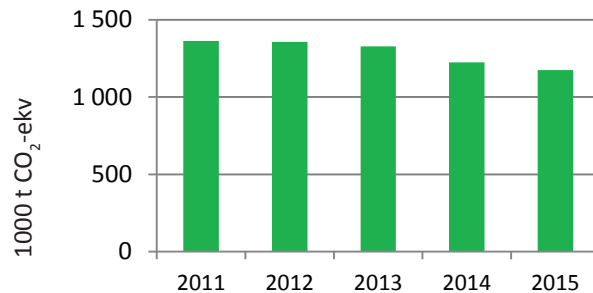

4 YLEINEN KEHITYS JA KEHITTÄMISHANKKEET

Pääkaupunkiseudun ilmastopäästöt vähenivät nyt vauhdilla

Pääkaupunkiseudun ilmastopäästöt vähenivät HSY:n alustavien laskelmien mukaan 7 prosenttia vuonna 2015. Kasvihuonekaasujen kokonaispäästöt Vantaalla laskivat neljä prosenttia edellisvuodesta ja olivat 1 175 000 hiilidioksidiekvivalenttitonnia. Suurin yksittäinen khk-päästölähde Vantaalla on kaukolämmön tuotanto, ja sen aiheuttamat päästöt kasvoivat edellisvuodesta 1 prosentin ja olivat 34 prosenttia kaikista khk-päästöistä vuonna 2015. Eniten vähenivät kulutussähkön tuotannosta aiheutuvat päästöt (- 28 %). Suomessa ja pääkaupunkiseudulla kulutettu sähkö on ollut viime vuosina erittäin vähäpäästöistä. Sähköntuotannon päästöt ovat olleet viime vuosina pieniä edullisen tuontisähkön käytöstä.

Kasvihuonekaasujen kokonaispäästöt

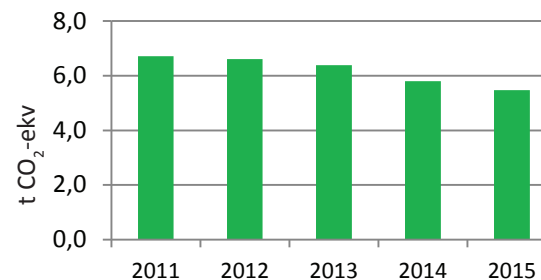

Asukaskohtaisten kasvihuonekaasupäästöjen laskusuunta jatkuu. Vuonna 2015 päästöt olivat 5,5 hiilidioksidiekvivalenttitonnia jokaista vantaalaista kohti. Pääkaupunkiseudun keskiarvo on 4,7 t CO₂-ekv:a. Vantaan asukaskohtaiset päästöt laskivat 6 prosenttia edellisvuodesta. Vuoden 1990 tasosta, joka on kasvihuonekaasupäästöjen vertailutaso, on tultu Vantaalla alaspäin jo 24 prosenttia, kun pääkaupunkiseudulla vähennys on keskimäärin 41 prosenttia.

Lämmitystarve

Ulkoilman lämpötila vaikuttaa rakennusten lämmitystarpeeseen. Eri vuosien energiankulutuksesta johtuvat kasvihuonekaasupäästöt saadaan vertailukelpoisiksi niin sanotun lämmitystarveluvun avulla. Mitä alhaisempi vuoden keskilämpötila, sitä suurempi on lämmitystarveluku. Se

Asukaskohtaiset khk-päästöt

saadaan laskemalla yhteen sisä- ja ulkolämpötilojen erotukset. Oheisen taulukon laskelmissa on sisälämpötilan arvoksi sovittu + 17 °C. Laskelmiin ei ole otettu mukaan niitä päiviä, jolloin vuorokauden keskilämpötila on keväällä yli + 10 °C ja syksyllä yli + 12 °C.

Maantieteellisellä asemalla on selvä vaikutus lämmitystarpeeseen. Vantaalla se on suurempi kuin esimerkiksi Espoossa ja Helsingissä, jotka sijaitsevat keskimäärin Vantaata etelämpänä.

Lämmitystarveluvut

	Vantaa	Helsinki	Espoo
1990	3 730	3 510	3 370
2006	3 885	3 674	3 527
2007	3 725	3 510	3 370
2008	3 439	3 243	3 113
2009	3 954	3 738	3 588
2010	4 633	4 375	4 200
2011	3 654	3 493	3 353
2012	4 058	3 796	3 644
2013	3 798	3 592	3 448
2014	3 678	3 464	3 325
2015	3 263	3 118	3 064

Lähde: Ilmatieteen laitos

Kasvihuonekaasujen päästövähennystavoite

Vantaa teetti selvityksen keinoista vähentää kasvihuonekaasupäästöjä vuoteen 2020 mennessä 30 prosenttia ja vuoteen 2013 mennessä 40 prosenttia vuoden 1990 tasosta. Vantaan kaupungin tilaamassa ja Gaia Consulting oy:n tekemässä päästövähennysselvityksessä arvioitiin päästöjen kehitystä ja esitettiin visio toimenpiteistä, joilla Vantaa saavuttaisi hiilineutraaliuden vuoteen 2050 mennessä.

Rakennusten lämmitys, kulutussähkö ja liikenne olivat Vantaan alueen merkittävimmät päästölähteet vuonna 2014. Selvityksen mukaan Van-

taan olisi mahdollista päästä vain noin 4 prosentin päästöjen vähentämiseen vuoteen 2020 mennessä, kun laskelmissa otettiin huomioon valtakunnallisen sähköntuotannon kehittyminen vähäpäästöisemmäksi sekä liikenteen vähäpäästöiset polttoaineet ja teknologiat. Tämän lisäksi mukana ovat mukana Vantaan Energian sekä kaupungin ja kuntalaisten toimenpiteet. Sen sijaan vuoden 2030 tavoite, 40 prosentin vähennys vuoden 1990 tasosta, on mahdollisuuksien rajoissa. Asukaskohtaiset päästöt vähenevät 35 prosenttia vuoteen 2020 mennessä ja 62 prosenttia vuoteen 2030 mennessä.

Kaupunki pystyy myötävaikuttamaan päästöjen vähentämiseen maankäytön suunnittelulla kaavoituksella, kun edesautetaan yksityisautoilulle

kilpailukykyisen viisaan liikkumisen edellytyksiä ja parannetaan rakennetun ympäristön energiatehokkuutta. Energiatehokkuutta nostamalla voidaan esimerkiksi välttää turhia investointeja energiantuotantoon. Julkisten laitehankintojen suorat päästövaikutukset ovat sen sijaan pienet.

Vantaa voi saavuttaa vuoden 2030 tavoitteen päästöjen vähentämiseksi laatimalla toteuttamiskelpoisen toimenpidesuunnitelman ja tarkennetut välitavoitteet. Tämä loisi pohjaa päästöjen vähentämiseen vuoteen 2050 asti. Hiilineutraaliuden saavuttaminen vaatisi todennäköisesti kuitenkin päästökompensaatioita, eli muualla tapahtuvien päästövähennyshankkeiden lukemista mukaan Vantaan kokonaispäästötaseeseen.

Petikon liikealuetta: Kuva: Pekka Turtiainen

Vantaa mukaan älykkäiden ja ekologisten ratkaisujen säätiöön

Vantaa on ollut mukana perustamassa yhdessä pääkaupunkiseudun kuntien ja yritysten sekä valtion ja Sitran kanssa Smart & Clean pääkaupunkiseutu -säätiötä. Säätiö pyrkii vauhdittamaan suomalaisyritysten vähähiilistä liiketoimintaa ja vientiä sekä lisäämään alueen työpaikkoja ja investointeja. Pää tavoitteena on, että pääkaupunkiseutu on maailmanluokan ekologisten ja älykkäiden ratkaisujen referenssialue vuonna 2021.

Määräaikaisen säätiön rahoitusosuudet pyritään jakamaan tasan kolmikannan kesken: Helsingin, Espoon, Vantaan, Kauniaisten ja Lahden kaupungit sekä Uudenmaan liitto, valtio, sekä yritykset, yliopistot ja tutkimuslaitokset.

Tikkuraitti–Asematie on Vantaan Ilmastokatu

Tikkurilan keskustan Ilmastokadulla etsitään ratkaisuja, jolla energiankulutusta saataisiin pienennettyä vähintään 20 prosenttia ja joilla alueen elinvoimaisuutta ja viihtyvyyttä saataisiin lisättyä. Ilmastokatu on kokeilualusta, jossa asukkaat ja yritykset ovat mukana kehittämässä ilmastoystävällisiä palveluita ja tuotteita.

Ilmastokatu-kokeilu kuuluu 6Aika-strategiaan ja on yksi sen pilottihankkeista. Ilmastokatu-hanke alkoi vuoden 2015 syksyllä ja jatkuu vuoden 2017 kesäkuulle. Vantaan kaupungin lisäksi hankkeessa ovat mukana HSY, Green Building Council Finland, Aalto-yliopisto sekä Helsingin kaupunki, jossa Ilmastokatu on Iso-Robertinkatu.

Yhteinen pöytä jakaa ylijäämäruokaa

Vantaan Tilapalvelut Vantti ja Vantaan kaupunki ovat laajentaneet ylijääneen kouluruuan jakelua. Ammattiopisto Varian lisäksi ylijäämäruokaa jakavat vantaalaisille järjestöille monitoimikeskus Lumon ja Ruusuvuoren koulun keittiöt. Vuonna 2014 alkanut Yhteinen pöytä -toiminta on saanut järjestöiltä ja ruokailijoilta pelkkää kiitosta, ja jakelutoimintaa koordinoivat tahot Vantaan kaupungilta ja Vantaan seurakuntayhtymästä

ovat syystä hyvin tyytyväisiä. Vuoden 2015 joulukuussa ylijäämäruokaa oli lahjoitettu Yhteiselle pöydälle noin 7 600 kiloa.

Yhteinen pöytä on laatuaan ensimmäinen käytäntö Suomessa ylijäämäruuan jakeluun, eli Yhteisen pöydän toimintamallissa yhdistyy hävikkiruuan hyötykäyttö asukaslähtöiseen ja yhteisölliseen kansalaistoimintaan, jossa siis tarjotaan yhteistä tekemistä ja luodaan yhteisöjä.

Kuva: Anna Groth

Tikkuraitti: Kuva: Pekka Turtiainen

5 YMPÄRISTÖOHJELMAN TOTEUTUMINEN

Ympäristötietoisuutta vahvistamalla ohjataan työntekijöitä, asukkaita ja muita sidosryhmiä ympäristövastuulliseen toimintaan. Ympäristöohjelman tavoitteena on ympäristöviestinnän tehostaminen sekä kuntalaisten, yritysten ja muiden sidosryhmien osallistaminen ympäristötoimintaan. Esimiesten ympäristöjohtamisen osaamista lisätään ja ympäristöjohtaminen nidoetaan osaksi johtamisjärjestelmää.

5.1 Ympäristötietoisuuden ja ympäristöjohtamisen kehittäminen

Ympäristösertifioidut koulut ja päiväkodit

Vihreä lippu on koulujen ja päiväkotien valtakunnallinen ympäristökasvatusohjelma ja ympäristömerkki. Se kuvaa panostusta ympäristökasvatukseen pyrittäessä kohti kestävän kehityksen mukaista elämäntapaa. Tavoitteena on vähentää yksiköiden ja yksilöiden aiheuttamaa ympäristökuormitusta ja kasvattaa ympäristön suhteen vastuullisesti toimivia ihmisiä.

Vihreä lippu -ohjelmassa oli Vantaalta mukana vuoden 2015 lopussa neljätoista nuorisotilaa, oppilaitosta ja päiväkotia. Niistä 12:lla oli lipun käyttöoikeus, eli yksiköllä oli etukäteen nimetyistä teemoista hyväksytty kriteerit täytävä ja toteutettu Vihreä lippu -projekti. Kuusi oppilaitosta ja päiväkotia oli kestävällä tasolla, eli Vihreä lippu -projektissa oli mukana toimintaohjelma vähintään kolmesta eri teemasta.

Vihreä lippu -päivä oli 2.2. Sitä vietettiin Vantaan nuorisotiloissa yhdessä ollen ja tehden aineettomia lahjoja kavereille ja perheenjäsenille.

Vantaan ammattiopisto Varia tavoittelee kaikille toimipisteilleen Vihreä lippu -sertifikaattia hie-
man laajempaa Oppilaitosten kestävän kehityksen sertifikaattia, jonka myöntää OKKA-säätiö. Ensimmäisenä on vuorossa Varian Talvikkitien toimipiste, jossa auditointi oli käynnissä keväällä 2016.

Vantaan Vihreä lippu -koulut ja päiväkodit

Yksikkö	Lipun käyttöoikeus
Patotien päiväkotia	On, Kestävä taso
Helsingin Skola	On, Kestävä taso
Sotungin koulu	On, Kestävä taso
Kyrkoby skola	On, Kestävä taso
Västersundoms skola	On, Kestävä taso

Martinlaakson lukio	On, Kestävä taso
Daghemmet Lyckoslanten	On
Siimapuiston päiväkotia	On
Havukosken nuorisotalo	On
Korson nuorisotalo	On
Kolohongan nuorisotila	
Kiirunatien päiväkotia	On
Maaunuinpolun päiväkotia	On
Vaskivuoren lukio	

Koulutetut ekotukihenkilöt

Vuonna 2015 ekotukitoiminnassa aloitettiin esimi-
miehille suunnatut omat koulutukset. Yhteensä 31 esimestä kävi puolen päivän mittaisen koulutuksen. Ekotuki-peruskoulutuksia järjestettiin yksi keväällä ja toinen syksyllä, joista valmistui 31 uutta ekotukihenkilöä. Ekotukihenkilöiden kattavuus kaupungin yksiköissä on kohtuullisen hyvä. Koulutusten painopiste siirtyykin tulevaisuudessa enemmän kerta- ja jatkokoulutukseen, eli olemassa olevien ekotukihenkilöiden tukemiseen. Näiden lisäksi jatketaan esimiesten kouluttamista ja työyhteisöjen sitouttamista ympäristötyöhön.

Kaupunkilaisia ekotekoja -tapahtumasarja Tikkurilan kirjastossa.

Tikkurilan kirjastossa järjestettiin neliosainen tapahtumasarja, jonka teemoina olivat vaatetus, lähiluonto, ruoka ja ekologinen jouluku. Erilaisten esiintyjien ja kirjailijoiden avulla kuntalaisille tuotiin kaupunkilaisen ympäristövastuullisen elämän keinoja tarjolle. Sarja jatkuu Myyrmäen kirjastossa syksyllä 2016.

Ekokompassi-sertifikaatit Vantaalla

Ekokompassi-ympäristösertifikaatin sai vuonna 2015 kaksi vantaalaista toimijaa: Vantaan kaupungin konsernipalvelut Kielotie 14:ssä sekä Tikkurila Festivaali -musiikkitapahtuma. Ekokompassi on pääkaupunkiseudulla kehitetty ympäristösertifikaatti, joka on suunnattu pk-yrityksille, organisaatioille ja tapahtumille. Sertifikaatin myöntäminen on osoitus ja tunnustus saajan vastuullisuudesta ympäristöasioissa. Vantaan kaupungin konsernipalvelut on jatkossa mallina myös muille kaupungin yksiköille hyvistä käytännöistä ympäristöasioissa.

Vantti Oy ylläpitää yrityspalvelukeskus Leijan työpaikkaruokalaa. Kuva: Pekka Turtiainen

Ympäristöjohtamisen edistystä

Ympäristöjärjestelmien käyttöönotto kaupungin tytäryhtiöissä ja liikelaitoksissa eteni. Keski-Uudenmaan pelastuslaitos ja Vantaan Työterveys liikelaitos aloittivat Ekokompassi-järjestelmän rakentamisen. Vantti Oy puolestaan julkaisi alkuvuodesta 2016 oman ympäristöohjelmansa.

Vantilla oma ympäristöohjelma

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy teki ympäristöohjelman, joka kannustaa työntekijöitä ym-

päristövastuullisuuteen ja ekotehokkuuteen. Jätteen määrän vähentäminen ja kierrätyksen tehostaminen ovat ympäristöohjelman mukaisia tavoitteita, joihin jokainen Vantin työntekijä voi vaikuttaa. Tehokkuuden mukanaan tuoma tavarakuljetuksien määrän väheneminen, samoin kuin esimerkiksi keittiökoneiden oikea-aikainen käynnistäminen, tuo heti säästöä energiankulutuksessa.

Vantin ympäristöohjelman mukaisesti myös suunnitellaan ympäristökoulutuksen järjestämistä työntekijöille. Esimerkiksi kouluruokailun järjestäjänä Vantilla ja sen työntekijöillä on erinomaisen tilaisuus näyttää hyvää mallia ympäristövastuullisuudesta nuoremmille sukupolville.

Vantti alkaa raportoida ympäristöohjelmansa toteutumisesta ja tekee myös ympäristötilinpidon vuosittain.

Vantaa on Reilu kaupunki

Vantaa sai Reilun kaupungin arvonimen vuonna 2015. Reilun kaupan kaupunkina Vantaa käyttää tilaisuuksissaan ja työpaikoissaan Reilun kaupan tuotteita. Niitä on tarjolla myös Vantaalla toimivissa ravintoloissa, yrityksissä ja järjestöissä sekä seurakunnissa. Reilu kaupunki -toiminta tukee Vantaan kaupungin ympäristöohjelmaa ja kestävän kehityksen tavoitteita. Vantaan kaupunki hankki vuonna 2015 kokeilumielessä Reilun kaupan puuvillasta valmistettuja suojatyövaatteita – ensimmäisenä Suomessa. Isona toimijana Vantaan kaupungin hyvä esimerkki näkyy ja vaikuttaa.

Mainos bussikatoksen seinässä Kuva: Jarmo Honkanen

Earth Hour -tapahtuman valmistelua Tikkurilan uudella torilla. Kuva: Jarmo Honkanen

LIITE: Kaupungin ympäristö 20.06.2016 / 105

Roskaton Vantaa

Vantaan kaupunki lähti mukaan Vantaan Energian kampanjaan, jonka tavoitteena on saada kaupungistamme Suomen roskattomin. Tavoite on kova ja mitä kannatettavin, joten kaikki kuntalaiset on kutsuttu mukaan huolehtimaan yhteisestä ympäristöstämme. Jokainen voi antaa oman lupauksensa roskattomamman Vantaan puolesta, ja Vantaan Energian palkkaamat 10 roskapoliisia jakavat tietoa muun muassa roskien lajittelusta kaikille kiinnostuneille.

Tekninen lautakunta palkitsi hiekkaharjulaisten Anni Koskelan, joka on jo noin viidentoista vuoden ajan kerännyt siinä sivussa asiointimatkoilla ulkona liikkeessään. Annin esimerkillinen toiminta on pitänyt ympäristöä siistimpänä ja lisännyt kaikkien viihtyvyyttä Hiekkaharjussa ja Tikkurilassa.

Earth Hour -ilmastotapahtuma

Earth Hour -ilmastotapahtuma järjestettiin Myyrmäen Paalutorilla ja Tikkurilan uudella torilla 19.3.2016. Valot sammutettiin puoli yhdeksältä illalla tunnin ajaksi. Valojen sammuttamisella haluttiin ilmaista huoli ilmastonmuutoksesta ja herättää ihmiset ajattelemaan omaa energiankulutustaan. Tilaisuuksiin osallistui Myyrmäessä noin 150 ja Tikkurilassa noin 100 henkeä.

Tämänvuotisessa tapahtuman järjestämisessä olivat mukana Vantaan seurakuntien ja Vantaan kaupungin lisäksi Ilmastoinfo, Tikkurilan Martat, Tikkurilan VPK, Tikkurilan Teatteri sekä Myyrmäki-liike. Suomessa alettiin viettää "Tunti maapallopelle" -tapahtumaa vuonna 2007. Vantaan kaupunki on ollut mukana vuodesta 2010 lähtien.

Osallistutaan ilmastohaasteeseen

Vuoden 2015 elokuusta alkaen on voinut antaa henkilökohtaisen sitoumuksen pienentää omaa hiilijalanjälkeään ja pyrkiä vähentämään elämäntapojensa aiheuttamat kasvihuonekaasupäästöt puoleen kymmenessä vuodessa. Ilmastohaaste on saanut kansainvälistäkin huomiota ja kiinnostusta. Vantaalla hyvää esimerkkiä on näyttänyt kaupunginjohtaja omalla sitoumuksellaan. Ilmastohaasteeseen voi osallistua osoitteessa www.ilmastolupaus.fi.

Pyöräilykoordinaattori edistämään yhteistyötä

Vantaan, Espoon ja Kauniaisten yhteinen pyöräilykoordinaattori vie pyöräilyn asiaa eteenpäin pääkaupunkiseudulla yhdessä Helsingin pyöräilykoordinaattorin, kaupunkien liikennesuunnittelun ja rakentamisen asiantuntijoiden sekä HSL:n kanssa. Pyöräilyn edellytysten parantamista tehdään leveällä rintamalla. Kuntarajat ylittävää yhteistyötä tarvitaan, sillä pyöräilyreititkin kulkevat monen kunnan alueella.

Pääkaupunkiseudun yhteistyö pyöräilyrintamalla näkyy muun muassa uudessa pyöräilyn markkinoinnin ilmeessä. Pyöräilyn markkinointistrategian 2016–2020 avulla pääkaupunkiseudusta halutaan luoda pyöräilyn metropoli. Helsingin seudun liikenteen (HSL) vetämän markkinointistrategian mukaisesti katukuvaan ilmestyvät keltaisen värin ja pisteiviivan hallitsevat mainosjulisteet. Toukuussa 2016 tulevat käyttöön keltaiset kaupunkipyörät. Vuodelle 2016 on suunniteltu pyöräilyaiheisia tapahtumia.

Ympäristöaiheisia näyttelyjä Vantaa-infoissa

Dixin Vantaa-infossa Tikkurilassa järjestettiin ympäristöaiheisia näyttelyjä muun muassa ilmastomuutoksesta, kestävästä kehityksestä ja Vantaan luonnosta. Myyrmäen uusittu Vantaa-info avattiin vuoden 2016 tammikuussa. Myyrmäen Vantaa-infon näyttelyissä oli mukana muun muassa Vantaanjoen suojelun historiasta ja nykytilasta kertova näyttely. Ympäristöaiheet näyttelyt Tikkurilan ja Myyrmäen Vantaa-infoissa saavat jatkoa vuoden 2016 aikana.

Purojen kaupunki 2015

Vuosi 2015 oli Vantaalla purojen teemavuosi, jolloin haluttiin etenkin lisätä asukkaiden tietoisuutta Vantaan ainutlaatuisesta puoluonnosta. Purovuoden avaus järjestettiin Dixin Vantaa-infossa, jossa pääpuhujana oli kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Antti Lindtman. Purovuoden ohjelmaan kuului muun muassa näyttelyjä, kilpailuja, luontoretkeä, siivous- ja vieraslajitalkoita sekä taimenen kutusoraikkojen kunnostuksia, joissa mukana olivat SKES ja Virho. Hakunila-seura järjesti teemavuoden tempauksena Itä-Vantaan puropäivän. Mukana purovuoden tempauksissa oli myös muita järjestöjä, kuten Suomen YK-liitto Pallonkutistajat-kampanjallaan merien muoviroskan vähentämiseksi, vantaalaisia yrityksiä sekä yksittäisiä kuntalaisia ja Vantaan kaupungin eri tahoja.

Purovuosi sai paljon julkisuutta tiedotusvälineissä, ja purojen asiaa saatiin vietyä hyvin eteenpäin. Teemavuosi myös poiki jatkoa, ja vuosi 2016 on Vantaalla purojen ja jokien vuosi. Silloin muun muassa jatketaan ja edelleen kehitetään purovuoden hyviksi havaittuja toimintamalleja.

Luontoretkeille osallistuttiin entiseen tahtiin

Vuonna 2015 ympäristökeskus järjesti 21 luontoretkeä. Niille osallistui yhteensä noin 390 retkeläistä, eli keskimäärin 19 osallistujaa retkeä kohden. Suosituimmat retket keräsivät lähes 40 osallistujaa, kun taas toisessa ääripäässä olivat retket, joissa oli vain kourallinen mukanaolijoita muun muassa kylmän ja huonon sään vuoksi.

Retkeläisiä kiinnostivat yhtäläillä lähiluonto kuin retket Sipoonkorven kansallispuistossa. Vuoden 2015 ohjelmassa olivat uudentyyppeinä kaksi kalojen kudunseurantaretkeä ja retki, jossa kohteelta toiselle siirryttiin pyöräillen. Edelliseen vuoteen verrattuna luontoretkeille osallistujia oli vähemmän, mutta kaikkienensa vuosi 2015 oli osallistujamäärien perusteella Vantaalle tyypillinen.

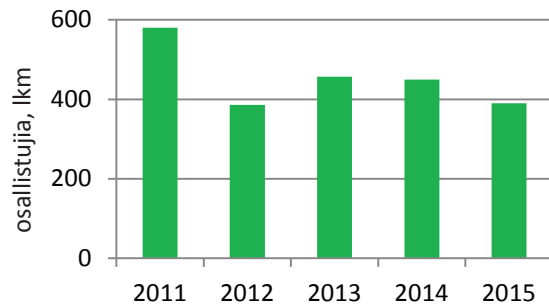
*Töröjä elää Vantaan joissa ja puroissa.
Kuva: Sami Lievonen*

Meidän VESI -ekotekokilpailu

Lukuvuonna 2015-2016 vesitietoutta lisäti perinteikkään EkoTeko-kilpailun keinoin päiväkodeissa, kouluissa, nuorisotiloilla ja lukioissa. Meidän VESI -kilpailun tavoitteina oli tehdä kotivesistöt tutuiksi ja oma veden käyttö näkyväksi lapsia ja nuoria osallistavasti. Kilpailussa oli mukana 30 yksikköä, jotka muun muassa haavivat lähivesien eliöitä, tunnistivan vantaalaisia kaloja, keräsivät roskia, tutustuivat veden puhdistamiseen ja piiloveden saloihin.

Kaupungin luontoretkeille osallistujat

Vantaan luontokoululla ennätysmäärä kävijöitä

Vantaan luontokoululla oli vuonna 2015 noin 4 100 kävijää, joista 3 844 oli mukana ohjatussa toiminnassa. Kävijämäärää kasvatti Koululaisten metsäviikko, jonka yksi toiminnallinen rasti oli viime vuonna luontokoululla. Rastilla ohjattiin yli 200 koululaista. Koululaisten metsäviikon järjestää Suomen Metsäyhdistys.

Ilmastoinfo tiedotti monipuolisesti

Ilmastoinfo jakoi monenlaista tietoa muun muassa asumisen, liikkumisen ja ruuan ilmastovaikutusten pienentämiseksi. Aurinkosähköä kotiin -kampanjassa edistettiin aurinkoenergian käyttöönottoa. Taloyhtiöiden hallitusten jäsenille ja isännöitsijöille suunnatussa Tasapainota talo -projektissa kerrottiin rakennusten oikeanlaisis-

ta lämmityksen ja ilmanvaihdon perussäädöistä sekä energiatehokkaasta ylläpidosta. Ilmastoinfo oli mukana Myyrmäen Omakotimessuilla kertomassa puun pienpoltosta. Siitä annettiin henkilökohtaista neuvontaa noin 250 messukävijälle.

Liikkujan viikolla syyskuussa Ilmastoinfo toteutti Aamupalaa pyöräilijöille -tempauksen Vantaalla yhdessä liikennesuunnittelun ja ympäristökeskuksen kanssa. Kehäratapyöräilyn yhteydessä 9.5.2015 Ilmastoinfolla oli neuvontapiste, ja Vantaa-päivänä 16.5. Ilmastoinfo järjesti mahdollisuuden kokeilla sähköavusteista polkupyörää Tikkurilan Veininmyllyllä.

Hävikkiweekolla 7.-13.9. kiinnitettiin huomiota ruuan haaskaukseen Ilmastoinfon Ruokaa vai roskaa -lautashävikkipampanjassa. Vantaalla kampanja toteutettiin kouluissa ja seitsemässä Vantti Oy:n lounasravintolassa. Vantaa-infossa Tikkurilassa järjestettiin mininäyttely ruuan ilmastovaikutuksista ja viimeistä myyntipäivää lähenevien tuotteiden houkuttelevuutta pyrittiin edistämään Tänään on #hyväpäiväys -kampanjalla.

Jääpuikkoja Lamminsuon luonnonsuojelualueella. Kuva: Jarmo Honkanen

5.2 Materiaali- ja energiatehokkuuden parantaminen

Materiaali- ja energiatehokkuuden parantamisella säästetään luonnonvaroja ja hillitään ilmastonmuutosta. Tehostamalla tilojen käyttöä ja kehittämällä ympäristökriteerien käyttöä hankinnoissa ja elinkaariarviointia investoinneissa voidaan vähentää energiankulutusta ja haitallisia ilmastovaikutuksia. Kuntalaisten ja muiden sidosryhmien energianeuvontaa tehostetaan ja työntekijöitä neuvotaan energiansäästötoimenpiteissä.

Kaupungin hankintoja kehitettiin

Vantaan kaupunki on laajentanut kaupungin keskitettyjen hankintojen ympäristönäkökoh-

tien seuranta. Myös sosiaalisten kriteerien huomioon ottamista on laajennettu. Tästä ovat esimerkkinä muun muassa Reilun kaupan tuotteet, varaamiset yhteiskunnallisille yrityksille tai työkeskuksille, työllistämiseen ja oppisopimuskouluttamiseen liittyvät ehdot tai vertailuperusteena käytettävät pisteytykset. Jatkossa Vantaa pyrkii sisällyttämään kestävän kehityksen näkökohtien huomioonottamisen osaksi sähköistä kilpailutus- ja sopimuksen hallintajärjestelmää.

Vuonna 2015 alkoi Terveystien ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) Hankinnoista duunia -hanke, jossa hankinnoilla pyritään edistämään työllisyyttä. Vantaan pilottikohteet liittyvät hankintoihin päihdekuntoutujien palveluasumisessa ja korjausrakentamisessa. THL:n Hankinnoista duunia -hankkeessa ovat mukana Vantaan lisäksi Espoo, Helsinki ja Oulu.

Suurena ponnistuksena Vantaan kaupungin jätahuollon palvelusopimuksia on kilpailutettu kestävän kehityksen hengessä muun muassa vaarallisen jätteen, paperin ja tietoturvan osalta.

Taloyhtiöille energianeuvontaa

Elokuussa 2012 aloittanut Asukkaiden ilmasto- ja energiainfo (ASIAA!) -hanke kuuluu Motivan rahoittamaan valtakunnalliseen energianeuvontaverkostoon. ASIAA!-hanke on Helsingin, Espoon, Vantaan ja HSY:n yhteinen energianeuvonnan hanke, jota koordinoi Helsingin ympäristökeskus. Hankkeessa tarjotaan kuluttajille maksuttomia neuvontapalveluita. Hanke tekee aktiivisesti yhteistyötä ilmasto- ja energianeuvontaa antavien organisaatioiden (Ilmastoinfo, Uudenmaan liitto, energiayhtiöt, erilaiset järjestöt ja muut yhteisöt), kaupunkien eri virastojen sekä asukastoimijoiden ja yritysten kanssa. Vuonna 2015 hanke päivitti nimensä Pääkaupunkiseudun kuluttajien energianeuvonnaksi.

Neuvontaa suunnattiin vuoden 2015 aikana kohti taloyhtiöitä, joilla merkittävimmät energiansäästöpotentialit ilmastotavoitteiden toteuttamisessa. Taloyhtiöiden hallituksille suunnattu elinkaari- ja energianhallinnan koulutuskokonaisuus järjestettiin Koivukylässä ja Martinlaaksossa.

Vihreä IT

Kestävän kehityksen huomioimista IT-hankinnoissa kehitetään. Johtoportaan sitoutuminen ja kaupungin tietohallinnolle asetetut tavoitteet ovat olleet vihreän IT:n ensimmäisiä askelia. Tietokoneiden hankinnassa suositaan vähän energiaa käyttäviä laitteita, joiden on täytettävä kaupungin asettamat ympäristökriteerit. Pöytäkoneita vähemmän virtaa kuluttavien kannettavien tietokoneiden osuus onkin jo kasvanut, ja tavoitteena on korvata pöytäkoneet kannettavilla.

Kevättalven varhaisaamu Virtatiellä.

Kuva: Jarmo Honkanen

LIITE: Kaupunginvaltuusto 20.06.2016 / 10 §

Energiansäästöä saavutetaan lisäämällä virtuaalipalvelimia, jotka jakavat keskenään saman koneen resurssit. Kaupungin käyttämät palvelimet keskitetään nykyaikaiseen konesaliin. Myös sähköiset virtuaalokokoukset on aloitettu. Uuden tekniikan käyttöön ja haltuun ottaminen vaatii aikansa, mutta jatkossa virtuaalisten Lync-kokousten määrää pyritään lisäämään.

Vantaa sai oman Sortinsa

Vantaan ensimmäinen Sortti-asema avattiin Ruskeasannassa vuoden 2015 syyskuussa. Aseman rakentamisessa on panostettu ympäristöystävällisyyteen: kierrätysmateriaalit, viherkatot ja aurinkopaneelit ovat olleet luomassa kaikin tavoin ekologista ilmettä. Järjestyksessään viides Sortti-asema pääkaupunkiseudulla parantaa HSY:n palvelutarjontaa ja helpottaa jätteiden kierrätysmahdollisuuksia Vantaalla. Sortti-asemalle voi tuoda maksutta muun muassa sähkölaitteita, kodin vaarallisia jätteitä, paperia, kartonkia lasipakkauksia ja metallia. Sortti-asemilla käy vuosittain satojatuhansia asiakkaita.

Martinlaakson kirjasto uusiksi kierrättämällä

Martinlaakson kirjaston sisustus uusittiin kestävän kehityksen periaatteiden mukaan. Kirjaston uuvanhan sisustuksen suunnittelivat trash-ideologi-

an uranuurtajat Isa Kukkapuro-Enbom ja Henrik Enbom, jotka ovat erikoistuneet ekologisesti kestävään suunnitteluun. Kirjastoa suunniteltaessa 900 eri-ikäistä martinlaaksolaista kertoi ideansa ja mielipiteensä siitä, millainen kirjaston tulisi olla. Aiemmin samaan henkeen on kunnostettu Hakunilan ja Pähkinärinteen kirjastot. Projekteissa kirjastojen sisustus on uusittu hyödyntämällä mahdollisimman paljon jo olemassa olevaa tai muuta kierrätysmateriaalia.

Helmikuinen tulva Keravanjoella Tikkurilassa. Kuva: Jarmo Honkanen

5.3 Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Ilmastonmuutoksen sopeutumistoimilla varaudutaan sään ääriolosuhteisiin. Tulva- ja hulevesien hallinnan tehostamisella varaudutaan kasvavan sademäärän ja rankkasateiden myötä lisääntyviin tulviin. Ekosysteemien toiminta pyritään varmistamaan säilyttämällä ja kehittämällä niitä kasvupaikoiltaan ja lajistoltaan monimuotoisina.

Vantaalle tehtiin tulvaohjelma

Vantaan tulvaohjelmaan on koottu tietoa siitä, miten kaupungissa varaudutaan tulviin ja miten ne voidaan huomioida entistä paremmin maankäytössä ja rakentamisessa. Rankkasateiden todennäköisyyden kasvaminen ja läpäisemättömän pinnan määrän lisääntyminen altistavat jatkossa yhä useammin pahoille tulville. Tulvaohjelman tavoitteena onkin edistää toimijoiden tulvatietoutta selkiyttää vastuunjakoa niin tulviin varautumisessa kuin tulvan tullessa kohdalle. Tekninen lautakunta hyväksyi tulvaohjelman syksyllä 2015. Tulvaohjelman esitykset ovat suosi-

tuksia, mutta ne otetaan huomioon ohjeellisina maankäytön ja rakentamisen suunnittelussa. Kuntatekniikan keskus seuraa tulvaohjelmassa ehdotettujen toimenpiteiden toteutumista.

Kasvillisuuden käytön periaatteet valmistuivat

Kaupunkirakentamisessa kasveilla ja niiden hyvällä käytöllä on merkittävä rooli alueiden viimeistelyssä. Rakentamisen kokonaiskustannuksissa kasvillisuuden osuus on pieni, mutta vaikutus asumisviihtyvyyteen voi olla suuri. Ilmastonmuu-

tos on huomioitava jatkossa entistä tarkemmin. Vantaalla kasvien käyttöä ei ole aiemmin koordinoitu kokonaisuutena, mutta vuoden 2016 helmikuussa kasvillisuuden periaatteet Vantaalla julkistettiin. Kasvillisuuden valinnassa määräävät seuraavat periaatteet: 1) kohteen ominaisuudet, 2) kasvillisuuden kunnossapidolliset ominaisuudet, 3) kasvillisuuden ulkonäkö, 4) trendit ja ideologiset periaatteet ja 5) toimitussopimukset.

Kivistössä kokeiltiin viherkerrointa

Vantaan Kivistön uusilla kaavoitettavilla asuialueilla on testattiin vuonna 2015 mallipihasuunnitelmien ja viherkertoimen käyttöä. Kerrointa testaamalla erilaisilla alueilla pyrittiin löytämään mahdolliset tavoiteviherkerroimet, joita voisi hyödyntää kaavamääräyksissä. Testeissä käytettiin ILKKA-hankkeessa kehitettyä Excel-taulukkolaskuria ja siitä muokattiin työn lopuksi Vantaalle sopiva malli. Taulukkoon lisättiin joitain puuttaviksi koettuja elementtejä (esimerkiksi kompostointi ja kesäkukat). Mallipihasuunnitelmia on tarkoitus käyttää rakentamisohjeiden osana. Ne toimivat kannustimina laadukkaan ja viihtyisän ympäristön rakentamisessa.

Kuva: Pertti Raami

5.4 Ekotehokas kaupunkirakenne

Maankäytön suunnittelu, ja siinä erityisesti alueiden käytön suunnittelu, on yksi tärkeimmistä työkaluista ilmastonmuutoksen hillinnässä ja ilmastonmuutokseen sopeutumisessa. Yhdyskuntarakenne ja liikenteen ratkaisut vaikuttavat pitkälle tulevaisuuteen ihmistoiminnoista aiheutuvien päästöjen määrään. Ekotehokkaan kaupunkirakenteen kehittämiseen tähtäävillä toimenpiteillä luodaan eheä ja tiivis yhdyskuntarakenne. Joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edellytysten parantaminen vähentää tarvetta yksityisautoiluun.

Vantaa on vuoden 2016 rautatiekunta

Vantaankosken radan ja pääradan välille otettiin käyttöön Kehärata 1.7.2015. Kehärata parantaa merkittävästi pääkaupunkiseudun joukkoliikennetarjontaa, sillä se toimii raideyhteytenä Helsinki-Vantaan lentoasemalle että tärkeänä poikittaisena joukkoliikennetyhteytenä.

Kehärata on tuonut mahdollisuuksia kaupunkirakenteen tiivistämiselle yleiskaavan ja kaupungin ympäristöohjelman linjausten mukaisesti. Tiiviisti rakennetut asemanseudut mahdollistavat raitteille tehokkaan, turvallisen ja ympäristöystävällisen joukkoliikenteen.

Vuoden 2015 asuntomessuilla Kivistössä peräti 30 prosenttia noin 139 000 asuntomessukävijästä saapui paikalle junalla. Kehärata on lisännyt junamatkustajien määrää selvästi HSL-alueella. Esimerkiksi vuoden 2015 marraskuussa Kehäradan junilla matkustettiin 171 000 kertaa, joten matkustajia oli arkipäivisin 20 000 enemmän kuin vuotta aiemmin. Pro Rautatie valitsi Vantaan vuoden 2016 rautatiekunnaksi. Ympäristötaiteen säätiö valitsi Kehäradan taiteen vuoden 2015 ympäristötaidekohteeksi. Kehäradalla on useita asemakohtaisesti suunniteltuja ympäristötäideoksia esimerkiksi Myyrmäen, Lentoaseman ja Leinelän asemilla.

Koivukylän juna-asema. Kuva: Pertti Raami

Valimotien alkupää Tammistossa. Kuva: Pertti Raami

Vantaan liikennepoliittinen ohjelma VALO hyväksyttiin

Vantaan liikennepoliittinen ohjelma VALO hyväksyttiin syksyllä 2015. Ohjelman visio: ”Liikenne Vantaalla on turvallista sekä sosiaalisesti, ympäristöllisesti ja taloudellisesti kestävä. Liikennesuunnittelu tukee maankäytön kehittämistavoitteita ja elinkeinoelämän kilpailukykyä.” asettaa pitkän aikavälin maalin, jota kohti tavoitteilla pyritään. Vision pohjalta on määritelty liikennepoliittiset tavoitealueet (saavutettavuus

ja elinvoimaisuus, turvallisuus ja terveellisyys, liikkumisalueet ja liikenneverkot, avoimuus ja tehokkuus), joita konkretisoivat toimintalinjaukset. Lisäksi ohjelmassa on määritelty Vantaan erilaisilla liikkumisalueilla korostuvat suunnitteluperiaatteet.

Ohjelman mukaan keskusta-alueilla ja asemien ympäristöissä tila on arvokasta ja rajallinen tila on jaettava tasapuolisesti eri kulkumuotojen kesken. Hallittu pysäköintipaikkojen määrä parantaa alueiden viihtyisyyttä ja helpottaa kunnossapitoa. Pysäköinnin maksullisuus ja tariffipoliitiikka

on tehokas pysäköintipoliittinen ohjauskeino. Tällöin paikan kustannukset kohdistuvat nykyistä enemmän hyötyjälle.

Maksullinen pysäköinti palvelee erityisesti lyhytaikaista asiointia ja mahdollistaa näin useamman käyttäjän pysäköinnin keskeisillä alueilla. Keskusta-alueille ja asemien ympäristöön on hyvän joukkoliikenteen vuoksi mahdollista saapua muutenkin kuin autolla eli maksullisuudella pystytään vaikuttamaan myös kulkumuodon valintaan. Myös yksityinen laitospysäköinti keskustoissa on pääasiassa maksullista. Liityntäpysäköinnin osalta maksullisuus auttaa osaltaan varmistamaan, että paikat ovat todellisten liityntäpysäköijien käytössä, kun pysäköintimaksun suuruus sidotaan voimassa olevaan matkalippuun. Liikennepoliittisessa ohjelmassa linjataan, että pysäköinti asetetaan maksulliseksi keskustoissa ja asemien ympäristöissä ja pysäköintimaksun keräämisen järjestämistapa päätetään.

Lisää sähköä autoiluun

Vantaalla on noin 40 julkisessa käytössä olevaa sähköautojen latauspistettä. Neljä uutta latauspistettä otettiin käyttöön maaliskuussa 2016 Heureka paikoitusalueella Kuninkaantien varressa ja Vantaankosken liityntäpysäköintialueella. Ennestään latauspisteitä on ollut muun muassa kauppakeskuksien yhteydessä eri puolilla Vantaata. Kaupunki on toteuttanut latauspisteitä

Automaattibussit kuljettivat matkustajia Kivistön asuntomessuille. Kuva: Vantaan kaupunki

yhteistyössä Vantaan Energian kanssa. Seuraavaksi latauspisteitä on suunniteltu rakennettavan Koivukylään ja Myyrmäkeen. Sähköautoilun edistäminen on yksi niistä keinoista, joilla pyritään vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä.

Uudenlaista joukkoliikennettä

Asuntomessujen ajan oli Kivistössä koekäytössä automaattibussit, jotka ajoivat reittiään ilman kuljettajaa. Uudenlaiset bussit kuljettivat kuu-kauden koeajallaan parhaimmillaan yli 1000 matkustajaa päivässä, keskimäärin matkustajia oli 600 joka päivä. Tasainen kyyti ja hyvät näkyvät saivat matkustajilta kiitosta. Kaikkiaan kokemuk-

set olivat hyviä, eikä onnettomuuksia sattunut. Ilman kuljettajaa liikkuvat bussit tulevat olemaan osana tulevaisuuden liikennettä, luotetaan ko-keiluun osallistuneissa Vantaan kaupungissa, HSL:ssä, Liikennevirastossa, Trafissa ja Uudenmaan liitossa. Tulevaisuudessa automaattisten ajoneuvojen myös uskotaan vähentävän päästö-
jä ja energiankulutusta.

Kehäradan kyljessä oma pyöräilijöiden baana

Vantaa ensimmäinen pikapyörätie valmistui 2015 Kivistöön, kehäradan viereen. Pikapyörätie on tarkoitettu erityisesti niille, jotka haluavat

polkea ripeästi ilman pysähdyksiä. Noin kilometrin mittaisella reitillä ei ole yhtään pysäyttämistä vaativaa liittymää tai liikennevaloa. Muuten se on aivan tavallinen pyörätie.

Kivistön pikapyörätie liittyy Vantaan laajempaan tulevaisuuden suunnitelmaan rakentaa alueelle oikea pikapyöräteiden verkosto. Reiteillä voisi ajaa muun muassa Aviapoliksen työpaikka-alueelle ja vaikka Helsinkiin asti. Nopeilla kevyen liikenteen väylillä halutaan edistää ekologista työmatkailua ja vähentää yksityisautoilua, mikä kuuluu kaupungin strategiaan.

Kuva: Jarmo Honkanen

Kaavojen ilmastovaikutusten arviointi

Kaupunkisuunnittelussa on vuonna 2015 alettu arvioida kaavojen ilmastovaikutuksia KEKO kaavoituksen ekolaskurilla. KEKO arvioi kaavojen toteutumisen aiheuttamia hiilidioksidipäästöjä 50 vuoden aikajaksolla, ja ilmastoa muuttavien kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen on yksi merkittävä valinta maankäytön suunnittelussa tehtäville valinnoille. Kasvihuonekaasupäästöjen lisäksi laskuri arvioi kaavan vaikutuksia luonnonvarojen käyttöön ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin. Laskuri tarkastelee kaava-alueen maankäytön muutoksia, rakentamista, energian tuotantoa ja kulutusta sekä liikennettä ja yhdyskuntateknisiä palveluja. Kaupunkisuunnittelun tavoitteena on vähentää kasvihuonepäästöjä muun muassa edistämällä puurakentamista kaavoituksen keinoin.

Aviapoliksen kaavarungon (YK0044) ilmastovaikutuksia arvioitiin KEKO-ekolaskurin lisäksi Skenarios-palvelulla, jossa tarkastelussa arvioitavina muuttujina olivat rakentaminen, energia ja liikenne. Tarkastelujen perusteella alueen merkittävimmät päästöt syntyvät rakentamisesta, niiden osuus vuosittaisista kokonaispäästöistä on työkalusta riippuen 40–50 prosenttia. Rakennusten energiankulutus kattaa noin 30 prosenttia suunnitelman aiheuttamista kokonaishiilidioksidipäästöistä, ja liikennepäästöjen osuus kokonaisuudesta vaihtelee välillä 10–30 prosenttia. KEKO-tarkastelun perusteella alueen rakentamisen

päästöt vähenisivät 19 prosenttia, mikäli puuta käytettäisiin rakennusmateriaalina.

Vantaan Energian (002277 Koivuhaka) kaavan toteutumisen kasvihuonepäästöjä arvioitiin siten, että tavanomaisessa ratkaisussa kerrostalojen runkona oli käytetty betonia, pientaloissa osittain puuta ja tiiltä. Energialähteenä oli kaukolämpö ja tavanomainen sähköntuotanto. Siinä kasvihuonepäästöjä kertyi 50 vuoden aikana 0,07 miljoonaa tonnia, eli 89,90 tonnia/asukas. Toisessa vaihtoehdossa rakennusten runko oli kauttaaltaan puuta ja osa lämmitys- ja sähköenergiasta oli aurinkoenergiaa. Tällöin kasvihuonepäästöjen määrä oli 50 vuoden aikana 0,06 miljoonaa tonnia, eli 79,45 tonnia/asukas. Puurakentamisen ja aurinkoenergian yhteisvaikutuksella päästäisiin siis noin 12 prosentin kasvihuonepäästöjen vä-

hennykseen. Kaavamääräyksissä on puurakentamista ja uusiutuvia energianlähteitä suosivia kannustimia.

PuuKivistön (Keskusta-asuminen 6) alueella kaupunkirakenteen ekotehokkuutta tarkasteltiin muun muassa KEKO- ja viherkerrointyökalujen avulla. Kyseessä on mittava puurakentamisen asemakaavatyö, jolla pyritään edistämään erityisesti puukerrostalorakentamista. Puukivistössä puukerros- ja pientalokorttelit muodostavat lähes autottoman kokonaisuuden, jossa autojen pysäköinti on keskitetty pysäköintilaitokseen koojakadun varteen ja ainoastaan omatonttisilla erillispientaloilla on omat autotallit. Näin ollen kortteliston läpi kulkeva viherakseli muodostuu puistoalueista ja pihakadusta, jossa pilotoidaan viherkatu-konseptia.

Mehiläispesiä Kakolanmäellä. Kuva: Jarmo Honkanen

5.5 Kestävä rakentaminen ja rakennusten käyttö

Energiatohokkuuden lisääminen ja laadun varmistaminen korostuvat jatkuvasti rakennusten suunnittelussa sekä uudis- ja korjausrakentamisessa. Rakentamisen ja rakennusten käytön ympäristökuormaan vaikuttavat energiatohokkuuden ohella rakennuksen sijainti, koko, materiaalit sekä huollettavuus ja kierrätettävyys. Kestävän rakentamisen ja kestävän rakennusten käytön tavoitteita edistetään Vantaalla seuraavasti: ohjataan ja tuetaan energiatohokasta uudis- ja korjausrakentamista, parannetaan kaupungin omien rakennusten energiatohokkuutta sekä selvitetään uusiutuvan energian käyttömahdollisuuksia.

Avoim data: aurinkolämpöpotentiaali

Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY on laskenut aurinkosähköpotentiaalin kaikille rakennuksille ja laittanut kartalle aurinkopaneelien sopivat sijainnit Oman kotitalon aurinkolämpöpotentiaalin voi nyt tarkistaa HSY:n avoimen datan karttapalvelusta. Kartasta saa selville talojen katot, jotka auringon säteilyenergian suhteen ovat kannattavia paikkoja asentaa aurinkopaneelit. Aurinkopaneelit lisäävät suosiotaan kaiken aikaa, kun niiden tekniikka kehittyy ja hinnat tulevat alaspäin. Aurinkoenergiapotentiaali kar-

toitettiin osana Decumanus-hanketta kartat ovat luettavissa osoitteessa: kartta.hsy.fi.

FinSolar hakee aurinkoenergiaa

FinSolar on Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulun suomalaisen aurinkoenergian käyttöä vauhdittava hanke. Siinä haetaan ja luodaan uudenlaisia yhteistyö-, hankinta- ja rahoitusmalleja investointikohteisiin yhdessä asiantuntijoiden, yritysten ja julkisten toimijoiden kanssa. Vuonna 2014 käynnistynyt FinSolar-hanke päättyi vuoden 2016 helmikuussa. Vantaa oli mukana hankkeessa ja sai siten uusinta tietoa mahdollisuuksista hyödyntää aurinkoenergiaa omassa toiminnassaan.

Aurinkoenergia, vaikka onkin uusiutuvaa ja puhdasta energiaa, saa osakseen ennakkoluuloja muun muassa järjestelmien kalleuden tai huonon hyötysuhteen takia. Järjestelmien hinnat ovat viimeisen viiden vuoden aikana tulleet alaspäin hyvin reippaasti, eräiden arvioiden mukaan jopa 80 prosenttia. Aurinkoenergia alkaakin olla varteenotettava vaihtoehto, kun mietitään lähes nollaenergiarakennuksissa tarvittavaa paikallisesti tuotettavaa lisäenergiaa.

Suunnittelijat tarvitsisivat lisää osaamista aurinkoenergiakysymyksissä talorakennuspuolella. Vantaalla on suunnitelmissa alan opetuksen kehittäminen. Vantaan kaupungin rakennuskohteissa aurinkopaneelien ja -keräimien käytön

mahdollisuuksia arvioidaan sekä uudisrakentamisessa että peruskorjauskohteissa. Vantaan lähes nollaenergiapäiväkotikonseptissa aurinkosähkön tuottaminen rakennuksessa sisältyy peruskonseptiin. Viimeisin aurinkopaneeliasennus toteutetaan Aurinkokiven monitoimitaloon. Suunnitelmat aurinkosähkön ja -lämmön tuottamisesta uudis- ja korjausrakentamisessa on tehty jo ainakin kuudessa kohteessa.

*Aurinkopaneeli.
Kuva: Sakari Manninen*

Euroopan suurin puukerrostalo Kivistöön

Vuoden 2015 asuntomessualueelle Vantaan Kivistöön nousi Euroopan suurin asuinkäyttöön tarkoitettu puukerrostalo, PuuMera. Materiaaliratkaisuiltaan ja ominaisuuksiltaan edistykseellinen rakennus näyttää suuntaa uudentyyppiselle kerrostalorakentamiselle ja kiinteistökehitykselle. Tämä ARA-kohde syntyi Rakennusliike Reponen Oy:n, Suomen Vuokrakodit Oy:n, TA-Asumisoikeus Oy:n ja Vantaan kaupungin yhteistyön tuloksena.

5.6 Ekosysteemipalvelujen toiminta ja ympäristöhäiriöiden vähentäminen

Riittävien virkistysalueiden ja ekosysteemipalveluiden toimivuuden turvaaminen ovat keskeisiä tekijöitä luotaessa viihtyisiä asuinalueita. Luonnon monimuotoisuus, mahdollisimman puhtaat pinta- ja pohjavedet, hyvä ilmanlaatu sekä meluhaittojen estäminen lisäävät asumisviihtyvyyttä ja edistävät terveyttä.

Fazerilan pohjavesialueen suojelusuunnitelma

Fazerin ja Valion tuotantolaitosten vedenhankinnalle tärkeän Fazerilan pohjavesialueen lähes 20 vuotta vanha suojelusuunnitelma päivitettiin vuonna 2015 vastaamaan nykytilannetta. Suojelusuunnitelma ohjeistaa maankäytön suunnittelua ja lupakäsittelyä. Kaiken tarkoituksena on ennaltaehkäistä pohjaveden pilaantuminen ja siten turvata vedenhankintakelpoisuuden säilyminen. Merkittävimmät riskit pohjavesialueelle muodostavat öljytuotteiden käsittely ja tiesuolaus läheisellä Porvoonväylällä

*Vantaalaisten tietoisuutta kaupunkimme hienosta puoluonnosta on pyritty lisäämään viime vuosina.
Kuva: Sakari Manninen*

Kuva: Jarmo Honkanen

Vantaa pitää kiinni Itämerihaasteesta

Työ puhtaamman Itämeren puolesta jatkuu. Vantaa otti Itämerihaasteen vastaan vuonna 2007, ja uudistetun ja vuoteen 2018 jatkuvan haasteen myötä työtä Itämeren hyvinvoinnin eteen sitoudutaan jatkamaan.

Vantaa jatkaa vesiensuojelun toimenpiteitään ja pyrkii niitä tehostamaan. Uudessa Itämerihaasteessa Vantaa myös pyrkii lisäämään tietoisuutta kaupungin vesistöistä. Kuntalaisia ja muita yhteistyötahoja myös aktivoidaan toimimaan lähivesien hyväksi Itämerihaasteen teeman Aktiivinen Itämerikansalaisuus alla.

Tikkurilan keskuspuiston lampaat

Suomenlampaat hoitivat osuutensa ammattiottein, nyt jo kolmannen kerran, kesäisessä laidunpestissään Tikkurilan keskuspuistossa Koivuhaassa. Vantaan puulajipuiston viereen on aidattu kaksi laidunta, joita lampaat laiduntavat vuorotellen kesäkuusta syksyyn niin pitkälle, kuin laidunnettavaa kasvillisuutta riittää. Kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti paikka on merkittävä, jo ainakin 1600-luvulta alkaen viljelyksessä ollutta aluetta. Lampaat palauttavat vanhaa kulttuurimaisemaa ja samalla pelkällä olemassa ololleen tuovat eloa ja iloa kaupunkikuvaan.

*Lampaat laitumella Tikkurilan keskuspuistossa.
Kuva: Pertti Raami*

Myyrinkodin aistipuutarha

Kaupungin sisällä luontoalueet ja kasvillisuus tutkitusti lisäävät viihtyvyyttä ja edistävät terveyttä. Myyrinkotiin, joka on Vantaan kaupungin ylläpitämä hoivakoti, tehtiin aistipuutarha asukkaiden ja heidän omaistensa iloksi. Puutarhan toteuttivat Metropolia ammattikorkeakoulun geronomi-opiskelijat yhdessä kaupungin eri toimijoiden kanssa, Aistipuutarhaa tarjoa esteettisten kokemusten ohella osallisuutta ja yhteisöllisyyttä paikkana, jossa myös yhdessä kasvatetaan ruokakasveja ja päästään osalliseksi sadonkorjuun riemuista. Myyrinkodin aistipuutarha palkittiin Vuoden maisemateko -kilpailussa.

Aasianrunkojäärä

Erittäin haitallisen vieraslajin, aasianrunkojäärän, löytäminen Vantaan Kolohongan teollisuusalueella syksyllä 2015 aiheutti mittavat varatoimenpiteet kovakuoriaisen leviämisen estämiseksi. Vantaalla jäärän löytöpaikan ympärille rajattiin kahden kilometrin vyöhyke, jolta kaadettua lehtipuita saa viedä alueen ulkopuolelle vain hakettuna tai kuorittuna ja kuumennuskäsiteltynä, jotta jäärä ei pääsisi leviämään puutavaran mukana. Koillis-Kiinasta kotoisin oleva aasianrunkojäärä on paha lehtipuiden tuholainen, joka on aiheuttanut mittavia tuhoja eri puolilla maapalloa. Suomen oloissa jäärän toukat elävät puun rungossa kahden kolmen vuoden ajan puuainesta syöden ennen koteloitumistaan ja kuoriutumistaan.

YMPÄRISTÖOHJELMAN TOTEUTUMISEN SEURANTATAULUKKO

Ympäristötietoisuuden vahvistaminen ja ympäristöjohtamisen kehittäminen			
Tavoite	Vastuu	Mittari	Mittarin tilanne/Toimenpiteet 2015
Uudet työntekijät perehdytetään kaupungin ja työyksikön ympäristötoimintaan	Ympäristökeskus ja henkilöstökeskus	Kaupungin perehdytysoppaaseen lisätty ympäristöasiat	Lisätty ympäristönäkökohtia perehdyttämisoppaaseen
Esimiesten koulutustarjottimella on mahdollisuus osallistua ympäristöjohtamisen koulutukseen	Ympäristökeskus, henkilöstökeskus	Ympäristöjohtamiskoulutus on lisätty koulutustarjottimelle	Uusien esimiesten valmennuksessa mukana kaikille. Koulutustarjottimella ei ole ollut ympäristökoulutusta
Henkilöstöä kannustetaan kehittämään materiaali- ja energiatehokkuutta mm. InnoLa-laatupalkintoon osallistumalla	Taloussuunnittelu, kaikki toimialat	Materiaali- ja energiatehokkuuteen liittyvien hakemusten määrä InnoLa-laatupalkintokilpailussa	InnoLa-laatupalkintoa ei enää jaeta. Sähkönsäätöhankeet Sosiaali- ja terveystoimessa alkoivat vuonna 2015 kahdessa kohteessa. Sivistystoimessa oli lukuvuonna 2014-2015 mukana 11 yksikköä ja lukuvuonna 2015-2016 mukana on 18 yksikköä
Ympäristöviestintä on ajankohtaista ja vaikuttaa asenteisiin ja toimintatapoihin	Kaikki toimialat	Sisäinen ja ulkoinen viestintä toteutettu ympäristöviestintäsuunnitelman vuosikellon mukaisesti	HSY:n Ilmastoinfo tuli mukaan kaupungin Ympäristöviestintäryhmään. Yhteistyötä kaupungin viestintäyksikön kanssa tehostettu mm. purojen teemavuoden ympärillä. Kaupungin Vantaa-infoissa esillä luontoaiheisia näyttelyitä. Yhteistyötä HSY:n viestinnän kanssa lisätty. Ympäristökeskukseen perustettu Instagram- ja Twitter-tilit
Ympäristöpalveluista tiedotetaan asukkailla yhteispalvelupisteissä, tarjotaan ympäristöneuvontaa (muun muassa julkinen liikenne, kierrätys, jätteet, ilmanlaatu). Yhteispalvelupisteiden henkilökunnalle järjestetään lisäkoulutusta ympäristöneuvontaan	Kuntalaispalvelut	Yhteispalvelupisteiden koulutettujen määrä	Yhteispalvelupisteissä on vaihtelevasti tarjolla HSY:n materiaalia.

Ympäristöjohtaminen on osa johtamisjärjestelmää	Kaikki toimialat	Ympäristönäkökulma kirjattu toimialan/tulosalueen vuosittaisiin tavoitteisiin	Tavoitteet ovat mukana sivistys- sekä sosiaali- ja terveystoimessa toimialojen ja tulosalueiden tavoitteissa, maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan ja lähes kaikkien tulosalueiden tavoitteissa, hankintakeskuksen tulokorteissa
Ympäristötavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisesti	Kaikki toimialat /ympäristökeskus	Ympäristöohjelman seuranta liitetään vuosittaiseen kaupungin ympäristöraporttiin	Raportoidaan vuosittain
Ympäristöjärjestelmää (esim. Ekokompassi, energiaskannaus) noudattavien kaupungin liikelaitosten ja tytäryhtiöiden määrää kasvatetaan	Konserni ja asukaspalvelut, ympäristökeskus	Ympäristöjärjestelmää noudattavien kaupungin liikelaitosten ja tytäryhtiöiden määrä	Ekokompassi-järjestelmä käytössä Kielotie 14 ja Tikkurila Festivaali -musiikkitapahtuma. Keski-Uudenmaan pelastuslaitos ja Työterveyslaitos aloittaneet järjestelmän rakentamisen. Vantti Oy on tehnyt oman ympäristöohjelmansa
Yhteisöille myönnettäviin avustuksiin lisätään vaatimus ympäristökriteerien täyttymisestä. Avustushakemuksissa vaaditaan selvitys ympäristöasioiden ottamisesta huomioon toiminnassa	Kuntalaispalvelut	Hakemuksiin on liitetty ohjeistus (ja lomakkeisiin tarkemmat kysymykset)	Osassa avustushakemuksissa kysytään ympäristöasioiden huomioon ottamista. Asukaspalveluiden avustuksissa kysytään ympäristöasioiden huomioon ottamista. Kaupunginhallituksen yleisjaoston avustusten myöntämisperusteissa ja terveys- ja hyvinvointiavustuksissa mainitaan, että avustettavan toiminnan tulee perustua kestävän kehityksen periaatteisiin. Vapaa-ajan lautakunnan avustuksessa ei mainintaa ympäristöasioiden huomioon ottamisesta. Liikunta-avustuksissa ei mainintaa
Palveluntuottajia ohjeistetaan kestävän kehityksen mukaiseen palveluntuottamiseen. Kestävän kehityksen mukaisen toiminnan ohjeistus sisällytetään sopimuksiin	Kaikki toimialat	Kaikkiin uudistettuihin sopimuksiin on sisällytetty kestävän kehityksen mukainen ohjeistus	Etenee sitä mukaa, kun uusia sopimuksia tehdään tai vanhoja uusitaan. Hankintakeskuksen sopimus-pohjassa on vakiokohtana kestävä kehitys. Clou-dia-järjestelmään tekeillä perusohjeet ympäristö- ja sosiaalisen vastuun näkökohdista kaikissa hankin-noissa. Sosiaali- ja terveystoimen palveluhankinto-jen käsikirjassa ohjeistus, jossa kestävän kehityksen näkökulmia on avattu. Kaupungin hankintaohjeita alettiin päivittää vuoden 2015 aikana. Kestävä ke-hitys tullaan integroimaan uusiin ohjeisiin kattavasti

Ympäristöön liittyvää tutkimus- ja kehitystoimintaa vahvistetaan	Kaikki toimialat	Käynnissä olevat kehitys- ja tutkimushankkeet	FinSolar-hankkeen loppuseminaari pidettiin alkutalvesta 2016. HSY:n Decumanus-hanke loppuu toukokuussa 2016. Se on tuottanut Vantaalle mm. aurinkoenergiapotentiaalikartat. Vantaa on lähtenyt mukaan pääkaupunkiseudun Smart & Clean -säättiöön. Loppuvuodesta 2015 alkoi Tikkurilan Ilmastokatuhanke. Vantaa on myös mukana ELIAS-Elinvoimaa asemanseuduille -hankkeessa
--	------------------	---	--

Materiaali- ja energiatehokkuuden parantaminen

Tavoite	Vastuu	Mittari	Mittarin tilanne/Toimenpiteet
Kuntalaisten ja sidosryhmien energianeuvontaa ja tiedotusta ilmastoasioista tehostetaan hyödyntämällä yhteistyökumppaneita	Ympäristökeskus, viestintä	Ilmastoinfon ja kuluttajien energianeuvonta (ASIAA!-hankkeen suoritteet, eli ohjattujen asiakkaiden määrä sekä näiden asioiden esillä olo viestimissä. (Ilmastoinfon toiminnassa ei pystytäkattavasti seuraamaan asiakkaiden määrää)	Ilmastoinfo mukana seitsemässä tapahtumassa Vantaalla. Kävijöitä 700. Lisäksi seudullinen Ruokaa tai roskaa -kampanja seitsemässä kaupungin lounasravintolassa ja kaikissa kouluissa Hävikkivii-kolla. Ruuan ilmastovaikutukset -mininäyttely Dixin palvelupisteessä ja ekologisen asumisen vinkit Verso-messutalossa (18 000) kävijää. Kuluttajien energianeuvontahanke (ASIAA) järjesti koulutuksia Koivukylän alueella. Neuvonnan vaikutuspiirissä on 4440 kuluttajaa. Hanke järjesti kuusi Energiaviisas taloyhtiö -koulutusiltaa vuonna 2015, koulutuksiin osallistui 50 taloyhtiön hallituksen jäsentä 37 eri taloyhtiöstä.
Ilmasto- ja ympäristövaikutusten kevyt arviointi otetaan käyttöön suurten investointien yhteydessä	Kaikki toimialat	Ilmastovaikutusten arviointi tehty suurissa investoinneissa/hankinnoissa, lkm.	Seurataan Helsingin ja Turun pilotteja (infra ja talonrakennus). Helsingin malli hyväksytty yleisten töiden lautakunnassa 2016 alussa

Ympäristökriteereitä käytetään hankinnoissa kattavasti. Tarjouskilpailuissa otetaan huomioon ympäristökriteerit valintaperusteena tai ehdottomana edellytyksenä. Hyödynnetään mm. Motivan ja Julia-projektin ympäristökriteereitä	Kaikki toimialat	Hankintakeskuksen järjestämistä tarjouskilpailuista vuositason arvosta laskettuna 50 %:ssa käytetään ympäristökriteerejä vuonna 2013. Vuosina 2014-2016 ympäristökriteerejä käytetään 60 %:ssa tarjouskilpailussa. Palveluhankinnat, joissa on käytetty ympäristökriteereitä, % (hajallaan ei seuranta)	Hankintakeskuksen kilpailuttamissa hankinnoissa noin 60 prosentissa käytetään jo tällä hetkellä ympäristökriteerejä mm. ympäristömerkkien mukaisuutta, ajoneuvojen päästö- tai laitteiden energialuokka. Matossa tilakeskuksen rakennushankkeissa on käytössä energiatehokkuusvaatimuksia. Sosterin hankinnoissa ympäristökriteerien ja vaatimusten käyttö on edennyt, painopiste on ollut sosiaalisten kriteerien käyttöönotossa
Tietoteknisten laitteiden hankinnoissa (leasing) huomioidaan tuotteiden ympäristökuormitus tuotteen koko elinkaaren ajalta (tuotanto, käyttö ja kierrätys)	Tietohallinto	Kansainväliset ympäristökriteerit käytössä laitehankinnoissa	Hankinnat tehty Kuntahankinnan puitesopimusten mukaisesti ja mukana kattavat ympäristökriteerit. Laitteiden kierrätys tehdään pääasiassa ISO14001-sertifioitun 3StepIT-yhtiön kautta tehokkailta ja turvallisilla uudelleenkäytön ja kierrätyksen menetelmillä
Energiankulutus vähenee toimitilatehokkuutta parantamalla	Kaikki toimialat	Toimitilojen energiankulutus (mittari ei sopiva)	Toimitilaverkkotarkasteluja on tehty
Energiankulutus vähenee liikkumistarvetta vähentämällä	Kaikki toimialat	Etätyöpäivien määrä (ei pystytä seuraamaan)	Etätyöpäivien määrää ei pystytä seuraamaan.
	Kaikki toimialat	Etäneuvottelujen määrä (ei pystytä seuraamaan)	Tietohallinto kautta tultaneen jatkossa saamaan etäneuvotteluiden määrä, mutta ei vielä tietoa vuodelta 2015
	Kaikki toimialat	Lunastettujen työmatkaseteleiden määrä	Lunastettuja matkalippuja 6696 kpl vuonna 2015
	Varikko	Paikannuslaitteet käytössä kaupungin ajoneuvoissa	Järjestelmä tuotantokäytössä, laitteet asennettu n. 70 % ajoneuvoista. Järjestelmän käyttökoulutusta lisätty
	Varikko	Kaupungin sisäinen autojen yhteiskäyttöjärjestelmä käytössä	Ajoneuvojen yhteiskäyttö toiminnassa Varikon kautta

Energian kulutus vähenee katuvalaistuksessa	Kuntatekniikan keskus	Katuvalaistuksen energiankulutus/ led-valaisimien osuus	Led-valaisimia asennettiin vuoden 2015 aikana 2818 kpl. Led-valaisimia oli Vantaalla vuoden 2015 lopussa yhteensä 3954 kpl. Led-valaisinten osuus vuoden 2015 lopussa oli n. 10% Vuonna 2015 energian kulutus oli 1 903 643,31 euroa
Kehitetään työllisyyspalvelujen kierrätys- ja korjauspalvelua sekä edistetään kierrätysmateriaalien käyttöä	Työllisyyspalvelut	Tehty selvitys kierrätys- ja korjauspalveluiden mahdollisuuksista. Yhteistyökumppaneiden kanssa tehdyt sopimukset. Kierrätysmateriaalien käyttö suhteessa tehtyihin materiaalihankintoihin	Tuupakan-toimipisteeseen on tulossa pajat, joissa kunnostetaan kaupungin kalusteet
Materiaalitehokkuutta parannetaan toimintatapoja muuttamalla kaupungin toimipisteissä	Kaikki toimialat	Jätteen määrä Paperinkulutus Sähköisen arkistoinnin osuus Kertakäyttötutotteiden määrä Veden kulutus	Jätteen kokonaismäärä on kasvanut. Paperin kulutus pysynyt lähes samana ja veden kulutus laskenut. Kirjastoissa lisätty e-aineistoa. Rakennusvalvonnessa käytössä sähköiset hakemukset/lupapiste.fi. Kertakäyttötutotteita käytettiin vuonna 2015 yhteensä 70 000 eurolla
Tietohallinnon ohjaushyhmässä maaliskuussa 2012 vahvistettujen ”Tulostamisen linjaukset Vantaan kaupungilla” -periaatteiden mukaisesti siirrytään kokonaistulostamiseen, joka mahdollistaa turvatulostamisen, tulostamisen raportoinnin ja seurannan yksikkötasolla ja myöhemmin henkilötasolla sekä oheislaitteiden ja tulostustarvikkeiden vähentämisen	Tietohallinto, hankintakeskus	Kilpailutus tehty ja sopimustoimittaja valittu. Tavoitteena vähentää tulostaiden, oheistulostimien ja tarvikeostojen määrää jokaista 10 %:lla. Vuonna 2014 tavoitteena vähentää tarvikeostojen määrää 20 %	Uudet tulostamien linjausohjeet valmistuneet ja odottavat käyttöön ottoa. Pilvitulostuspalvelu tulossa käyttöön

Microsoft Lync -ohjelman käyttöönoton (tavoite 2013 aikana) jälkeen etänevottelun käyttäminen mahdollisimman laajamittaisesti ja sitä kautta liikkumisen tarpeen vähentäminen toimipisteiden välillä. Lync mahdollistaa mm. etänevottelut, materiaalien työstämisen yhteistyössä eri toimipisteistä sekä pikaviestimisen	Tietohallinto	Etänevottelujen määrä	Tietoa ei saatu
Siirtyminen sähköisiin toimintatapoihin yhdessä laitepolitiikan kanssa (kannettavat tietokoneet) mahdollistaa myös erilaiset toimintamallit, esim. liikkuvan työskentelyn tai etätöön	Tietohallinto ja kaikki tulosalueet	Laitepolitiikka päivitetty ja sähköisen asioinnin ja itsepalvelun määrä	Uudet koneet ovat pääsääntöisesti kannettavia

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Tavoite	Vastuu	Mittari	Mittarin tilanne/Toimenpiteet 2015
Otetaan palvelujen järjestämisessä ja valmiussuunnitelmissa huomioon ilmastonmuutoksen vaikutukset, kuten sään ääri-ilmiöiden ja tulvien yleistymisen	Sosiaali- ja terveystoimi, Konserni ja asukaspalvelut	Muutokseen sopeutuminen lisätty valmiussuunnitelmaan	Muutokset lisätty maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan sekä sosiaali- ja terveystoimen valmiussuunnitelmiin päivitysten yhteydessä 2015. Sisällytetään myös muiden toimialojen suunnitelmiin päivitysten yhteydessä
Tulvavahinkojen hallintaa kehitetään	Kuntatekniikan keskus	Kartta tulvariskialueista laadittu. Tulvariskialuetiedot sidottu kiinteistöjärjestelmään. Tulvakorkeudet määriteltävy Tulvariskialueen asukkaita ja kiinteistöjen omistajia tiedotettu tulvariskeistä	Kartta laadittu 2014. Korkeudet määritetty osittain ja määriteltävä, minkä kokoisille vesistöille/uomille tehdään. Ei uusi tiedotteita asiasta vuoden 2014 jälkeen. Sitominen kt-järjestelmään siirtyy vuodelle 2016. Vantaan tulvaohjelma hyväksytty syksyllä 2015: ohjeet, miten varaudutaan vesistö- ja hulevesitulviin ja miten tulvat voidaan ottaa huomioon entistä paremmin maankäytössä ja rakentamisessa. Vantaan tulvaohjelma hyväksytty

Hulevesien hallintaa parannetaan	Kuntatekniikan keskus	Hulevesien suunnittelun ohjeistus. Purokäytävien mitoitusohjeet kaavoitusta varten. Hulevesien imeyttämisen ja pidättämisen suunnitteluperiaatteet ja neuvonta järjestetty logistiikka-alueille ja erillispientalotonttien rakentajille	Purokäytävien mitoitusohjeet tarkastellaan purojen kunnostusohjelmatyön yhteydessä
Lumenvastaanoton kapasiteetti turvataan	Kuntatekniikan keskus	Laadittu selvitys lumilogistiikasta	Selvitystä ei tarvita, kapasiteetti turvattu
Viheralueet kehitetään sään vaihteluita sietäviksi	Kuntatekniikan keskus	Vantaan kasvillisuuden linjaukset määriteltä Helsingin kasvillisuuden linjaukset -mallia hyödyntäen	Kasvien käytön linjaukset valmistuneet (tela 12.1.2016)
Metsiin sitoutuneen hiilen määrän annetaan kasvaa	Kuntatekniikan keskus	Metsäsuunnitelmaa ja vuosityöohjelmia toteutettu	Toteutui osittain, hakkuumäärät pienempiä kuin tavoite. Metsänhoitotyöt 45 ha. Tavoitteesta toteutunut 50 prosenttia

Ekotehokas kaupunkirakenne

Tavoite	Vastuu	Mittari	Mittarin tilanne/Toimenpiteet
Kaupunkirakenne tukeutuu raideliikenteeseen ja joukkoliikenteen laatuikästäviin. Asemanseutuja täydennysrakennetaan ja uudistetaan. Uusien asuinalueiden rakentaminen Kehäradan ympäristöön	Kaupunkisuunnittelu, kuntatekniikan keskus	Rakennustehokkuudet asemien läheisyydessä (400, 600 ja 1000m etäisyydellä). Toteutunut rakentaminen k-m2 asuinrakennukset, työpaikat ja palvelut	Suurin tehokkuus 400 metrin etäisyydellä 1. Lentoasema, 2. Tikkurila, 3. Myyrmäki ja 600 metrin etäisyydellä 1. Myyrmäki, 2. Tikkurila. Kilomerin etäisyydellä 1.Tikkurila, 2. Myyrmäki Asuntorakentamisessa hyvää kasvua kaikilla vyöhykkeillä Tikkurilassa. Rekolassa ja Koivukylässä jonkin verran. Myyrmäessä ja Hiekkaharjussa hyvää kasvua 600 ja 1000 m. Muu rak. merkittävinä Tikkurilassa kaikilla vyöhykkeillä, seuraavana Aviapolis.

Kaavojen valmistelussa arvioidaan ilmastovaikutukset MALTTI-laskurin avulla	Kaupunkisuunnittelu	Osuus kaavoista, joissa laskenta on tehty. Osuus kaavoista, joissa päästövähennysmahdollisuuksia on hyödynnetty ja CO2-vähennemä	MALTTI-laskuri ei ole käytössä. Ilmastovaikutuksia arvioitu KEKO-ekolaskurilla ja Skenarios-palvelulla Aviapoliksen kaavarungon yhteydessä. PuuKivistön alueella ilmastovaikutuksia arvioitiin KEKO ja viherkerrointyökalujen avulla
Pyöräilyn osuus kasvaa kulkutapajakaumasta	Kuntatekniikan keskus, kaupunkisuunnittelu	”Pyöräilyn kehittämissuunnitelma laadittu Pyöräpaikkojen lukumäärä Pyöräteiden km-määrä Selvitys asemanseutujen pyöräteistä ja katkeavista pyörätieyhteyksistä tehty (2015)”	Liikennepoliittinen ohjelma valmistunut. Runkolukittavia pyöräilypaikkoja 1361 kaikkiaan 1670 telinepaikasta. Vuonna 2015 valmistui Tikkurila - Kerava pyöräilyn laatuikäytävän yleissuunnitelma
Joukkoliikenteen osuus kasvaa merkittävästi kehäradan valmistuttua asemien ja terminaalien vaihtoyhteyksiä parantamalla	Kuntatekniikan keskus, kaupunkisuunnittelu, tilakeskus	Joukkoliikenteen kulkutapaosuus (tiedot ei vuosittain saatavissa) Tyytyväisyys vaihtoyhteyksiin	HSL:n joukkoliikenteen asiakastyytyväisyystutkimus, kevät 2015: Liikennevälineen vaihtaminen sujuu hyvin tyytyväisten osuus 80 %. Kehäradan avautuminen aiheutti runsaasti muutoksia Vantaan bussilinjastoon syysliikenteestä 2015 alkaen. Samaan aikaan aloitti liikennöinnin myös uusi poikittainen runkolinja 560 (Rastila - Vuosaari - Kontula - Malmi - Myyrmäki)
Yhteiskäyttöautoilua edistetään varaimalla pysäköintipaikkoja kadun varsille ja pysäköintilaitoksiin	Kuntatekniikan keskus, yrittäjäpalvelut	Yhteiskäyttöautoiluun varattujen pysäköintipaikkojen määrä	Yhteiskäyttöautoille on osoitettavissa tarpeen vaatiessa paikkoja
Sähköauto- ja vähäpäästöisen liikenteen edistäminen latauspisteverkostoa laajentamalla	Kaupunkisuunnittelu	Sähköautojen latauspisteiden määrä Kaasutankkauspaikkojen määrä	Julkisia latauspisteitä rakennettu yhteistyössä Vantaan Energian kanssa 8 kpl
Vantaa tukee kaavoitusratkaisuihin viherkehän säilyttämistä	Kaupunkisuunnittelu, ympäristökeskus, kuntatekniikan keskus	Viherkehä ja yhteydet viherkehään säilyvät yhtenäisinä	Viherkehä mukana kaavatyön eri tasoilla. Suunnitelmaan aineiston viemistä Vampatti-karttoihin

Kestävä rakentaminen ja rakennusten käyttö

Tavoite	Vastuu	Mittari	Mittarin tilanne/Toimenpiteet
Maankäytössä sopimuspolitiikkaa hyödynnetään tapauskohtaisesti kestävän rakentamisen edistämiseen	Yrityspalvelut	Sopimusten osuus, joissa mukana esimerkiksi hulevesiasiat, energiatehokkuus, %	Ei sopimuksissa, mutta mukana tontinluovutusehdoissa
Tontinluovutusehtojen ympäristövaatimukset tarkistetaan vuosittain	Yrityspalvelut, rakennusvalvonta	Vuosittainen tarkistus tehty	Lämmityksen, käyttöveden ja sähkön kulutusta osoittavat näyttölaitteet ja ohjaavat säätölaitteet on sijoitettava sellaiseen paikkaan, että niiden seuraaminen ja käyttö on helppoa ja kannustavaa. Kerrostalotonttien energiatehokkuusvaatimukset sovitaan tonttikohtaisesti erikseen. Tarkistus tehty 2015, ei muutoksia
Parannetaan kaupungin omien rakennusten energiatehokkuutta suunnittelun ja ohjauksen avulla. Kehitetään ylläpidon ja huollon toimintatapoja ja tehdään rakennusten energiankäyttö näkyväksi	Tilakeskus, kaikki toimialat	Energiankulutus käyttäjää kohden Huolto- ja ylläpitosopimukset tarkistettu Infotaululla varustettujen rakennusten määrä, %	Sopimukset tehty, joskin ne ovat melko yleisluonteiset. Energiankulutustasot tarkistetaan kuitenkin seurantalaverien yhteydessä. Infotauluja ei ole toteutettu
Kehitetään kaupungin omaa toimitilarakentamista energiatehokkaaksi hankekohtaisesti	Laaditaan tavoitteet hankekohtaisesti	Toimitilojen osuus energiatehokkuusluokissa, %	Energiatehokkuustavoitteet käytössä
Rakennusvalvonnan energianeuvonnalla ohjataan rakentajia tekemään energiatehokkuutta parantavia toimenpiteitä	Rakennusvalvonta	Luvitettujen rakennusten energialuokka Rakennusvalvonnan neuvontatilaisuuDET	Pientalot A 0 %, B 37 %, C 62 %, D 1 % Suuret asuintalot/huoneistot A 0 %, B 0 %, C 100 % Ennakkoneuvotteluissa käsitellään hankkeiden energiatehokkuuteen liittyviä asioita. Viimeiset rakennuslupamaksujen alennukset ovat koskeneet vuonna 2014 myönnettyjä rakennuslupia
Kaupunki säästää omassa toiminnassa energiaa 9 % vuoteen 2016 mennessä verrattuna vuoteen 2008 tekemällä kuntien energiatehokkuussopimuksen toteuttamisohjelman mukaiset toimet	Tilakeskus, kaikki toimialat	TEM:lle vuosittainen raportoitavat energiankulutusluvut (ympäristöraportin tunnuslukutaulukoissa)	Sähkön ja vedenkulutus laskenut, lämmönkulutuksessa pientä nousua

Uusiutuvan energian käyttöä edistetään laatimalla uusiutuvan energian kuntakatselmus vaiheittain	Ympäristökeskus, tilakeskus	Aurinkoenergian hyödyntämiseen soveltuvien kattopintojen kartoitus	Aurinkoenergiapotentiaalikartoitus tehty HSY:n Decumanus-hankkeen yhteydessä. Kartta-aineisto nähtävillä HSY:N sivuilla
Edistetään asuinrakennusten korjaamista energiatehokkaiksi selvittämällä asuntolainarahaston avustuksien käyttömahdollisuuksia energiatehokkaaseen korjausrakentamiseen	Yrityspalvelut	Selvitys tehty ja myöntämisperusteita tarkistettu	Ei edennyt
Vantaa edistää omalta osaltaan puurakentamista	Kaupunkisuunnittelu, rakennusvalvonta, tilakeskus	Puurakenteisten pien- ja kerrostalojen osuus uudisrakennuksista kasvaa	Käynteissä Puukivistön asemakaavatyö. Puurivistössä puukerros- ja pientalokorttelit muodostavat kokonaisuuden, jossa autojen pysäköinti on keskitetty pääasiassa pysäköintilaitokseen

Ekosysteemipalvelujen toiminta ja ympäristöhäiriöiden vähentäminen

Tavoite	Vastuu	Mittari	Mittarin tilanne/Toimenpiteet
Parannetaan luonnon monimuotoisuuden huomioon ottamista suunnittelun ja rakentamisen lähtökohdaksi	Ympäristökeskus, kaupunkisuunnittelu	Hankekohtaisesti arvioitu selvitystarve ja toteutuma	Hankkeiden ja suunnitelmien yhteydessä on tehty aiempaa enemmän luontoselvityksiä. Lisäksi kaupunki on teettänyt alueellisia erillisselvityksiä.
Laaditaan monimuotoisuuden seurantarjajärjestelmä	Ympäristökeskus	Laadittu suunnitelma indikaattoreiden kehittämiseksi	Suunnitelmaa toteutettu. Selvityksiä mm. liito-oravista, petolinnuista ja saukoista
Hyödynnetään luontaiset kasvupaikka-tekijät ja alkuperäinen kasvillisuus pihojen suunnittelussa	Ympäristökeskus, kuntatekniikan keskus	Selvitys laadittu, toteutettu kpl	Toteutuu tilakeskuksessa, varsinaista selvitystä ei ole laadittu
Ekosysteemipalvelut ja luonnon monimuotoisuus turvataan tiivistyvässä kaupunkirakenteessa	Kaupunkisuunnittelu	Viherrakenneselvitys valmistunut	Viherrakenneselvitys pitkällä. Odotetaan uuden ortokuva-aineiston saamista Mapinfoon
Liikennemelu vähenee	Kuntatekniikan keskus	Melua vaimentavien päällysteiden käyttö/m ² , katu-m Melusteiden rakentaminen /esteiden pituus m Nopeusrajoituksia alennettu	Päällysteitä 0 km. Meluste Pakkalan Tuulensuupuistoon n. 200 m. Nopeusrajoituksia ei ole alennettu 2015

Ilmanlaatu paranee toteuttamalla ilmansuojeluohjelman mukaiset toimenpiteet	Ohjelmassa mainitut vastuutahot	Tehdään ilmansuojelun toimenpideohjelman mukaiset toimenpiteet	Erillinen seuranta, suurin osa toimenpiteistä toteutunut
Pohjavesien laatu ja määrä turvataan selvittämällä pohjavesialueiden tila ja tekemällä tarvittavat suojelutoimenpiteet	Ympäristökeskus	Tarpeelliset pohjaveden suojelutoimenpiteet tehty HSY:n selvityksen pohjalta	Fazerin ja Valion tuotantolaitosten vedenhankinnalle tärkeän Fazerilan pohjavesialueen lähes 20 vuotta vanha suojelusuunnitelma päivitettiin vuonna 2015 vastaamaan nykytilannetta. Lisäksi Fazerilan pv-alueelle tehtiin uusi pohjaveden tarkkailusuunnitelma
Pintavesien tila paranee jatkuvalla laadun seurannalla	Ympäristökeskus	Pintavesien tilaa seurattu tutkimussuunnitelman mukaan Laaditaan selvitys suolauksen vaikutuksista	On seurattu ja seurantaa laajennettu. Vuonna 2015 otettiin kuusi puroa pysyvään seurantaan
Vantaanjokea kehitetään vaelluskalavesistönä	Kuntatekniikan keskus, ympäristökeskus	Poistetaan haitallisimmat virtavesiselvityksessä todetut liikkumisesteet	Työryhmä kokoontunut säännöllisesti. Ankkalammen padon poisto ja luonnonmukainen koski suunniteltu
Luonnonsuojelualueita kehitetään tärkeänä osana ekologista verkostoa	Ympäristökeskus, kuntatekniikan keskus	Luonnonsuojelualueille laaditaan hoito- ja käyttösuunnitelmia 1 kpl vuodessa	Hoito- ja käyttösuunnitelmia 2 valmisteilla
Selvitetään kosteikkojen rakentamista Vantaalle vesiensuojelun ja monimuotoisuuden edistämiseksi	Ympäristökeskus, kuntatekniikan keskus	Selvitys tehty	Liittyi purojen vuoden teemoihin. Toteutetaan kaavoituksen yhteydessä hulevesiohjelman mukaisesti

YMPÄRISTÖINDIKAATTORIT

Vantaan ekologinen kestävyys	2011	2012	2013	2014	2015	
1 Yleinen kehitys						
Kasvihuonekaasupäästöt	1 335	1 323	1 292	1 224	*1175	kt CO ₂ -ekv
Kasvihuonekaasupäästöt asukasta kohti (Kasvener)	6,6	6,5	6,2	5,8	*5,5	t CO ₂ -ekv
Kasvihuonekaasupäästöt asukasta kohti ilman teollisuutta (CO2-raportti)	6	6	6	5	*4,4	t CO ₂ -ekv
Yhdyskunnan energiankulutus	5 560	5 606	5 506	5 452	*5 454	GWh
Energiankulutus asukasta kohti	26 896	26 808	26 142	25 446	*25 410	kwh/as
2 Maankäytön ja kaupunkirakenteen kestävyys						
Asemakaava-alueelle rakennettujen rakennusten osuus, krs-m ²	98,5	98,4	98,1	98,8	98,9	%
Asemakaava-alueelle rakennettujen asuntojen osuus, krs-m ²	98,1	97,8	97,8	98,6	99,2	%
Virkistysalueiden osuus asemakaava-alueella	24,5	25,8	24,2	24,4	25,9	%
Luonnonsuojelualueiden ja -varausten osuus maa-alasta (%)	6,2	6,3	6,3	6,3	6,7	%
Luonnonsuojelualueiden ja -varausten osuus kokonaispinta-alasta (%)	6,1	6,2	6,2	6,2	6,6	%
Palveluiden saavutettavuus 300 ja 700 metrin etäisyydellä (%)						
Kirjastot ja kirjastoautojen pysäkit: 300 m	35,9	29,4	31,7	31,6	29,6	% kaikista vantaalaisista
Kirjastot ja kirjastoautojen pysäkit: 700 m	85,7	79,3	81,5	81,3	80,3	% kaikista vantaalaisista
Päivittäistavarakaupat: 300 m	34,3	34	35	34,7	34,1	% kaikista vantaalaisista
Päivittäistavarakaupat: 700 m	71,8	71,8	73,2	72,8	71,5	% kaikista vantaalaisista
Koulut (peruskoululuokat 1-6): 300 m	22,5	22	19,9	19,3	18,0	% kaikista vantaalaisista
Koulut (peruskoululuokat 1-6): 700 m	65,6	68,9	63,6	60,3	64,6	% kaikista vantaalaisista
Julkinen liikenne, joukkoliikenteen pysäkit: 300 m	90,2	92,2	90,8	90,7	89,7	% kaikista vantaalaisista
Julkinen liikenne, joukkoliikenteen pysäkit: 700 m	97,7	99,8	99,7	99,7	99,8	% vantaalaisista
Päiväkodit: 300 m	57,6	57,8	57,9	57,4	61,1	% vantaalaisista
Päiväkodit: 700 m	86,7	87,9	88,2	88,0	89,5	% vantaalaisista
Alueellinen hyötyjätepiste: 300 m	35,2	46,4	47,3	47	45,6	% kaikista vantaalaisista
Alueellinen hyötyjätepiste: 700 m	85,9	93,7	93,4	93,1	80,3	% vantaalaisista

* = ennakkotieto

Tiiviisti asuttujen alueiden osuus:YKR-ruutujen määrä ja osuus, kun vähintään 20 asukasta/ha > näiden YKR-ruutujen määrä (kpl)				560	568	kpl
vähintään 20 asukasta/ha > näiden YKR-ruutujen osuus kaikista asutuista YKR-ruuduista (%)				30,5	30,8	%
vähintään 50 asukasta/ha > näiden YKR-ruutujen määrä (kpl)				170	176	kpl
vähintään 50 asukasta/ha > näiden YKR-ruutujen osuus kaikista asutuista YKR-ruuduista (%)				9,3	9,5	%
Tiiviillä alueilla asuvien osuus: asukkaiden määrä YKR-ruuduilla, kun asukasmäärä YKR-ruuduilla, joilla vähintään 20 asukasta/ha				160994	164072	asukasta
osuus koko väestöstä				78,2	78,3	%
asukasmäärä YKR-ruuduilla, joilla vähintään 50 asukasta/ha				87 145	90 260	asukasta
osuus koko väestöstä				42,3	43	%
Tieliikenteen melualueella LAeq 7 - 22 > 55 dB asuvien määrä		52170				asukasta
Tieliikenteen melualueella LAeq 22 - 7 > 50 dB asuvien määrä		35 270				asukasta
Tieliikenteen melualueella LAeq 7 - 22 > 55 dB asuvien määrä, rakennuksessa hiljainen julkisivu		9340				asukasta
Tieliikenteen melualueella LAeq 22 - 7 > 50 dB asuvien määrä, rakennuksessa hiljainen julkisivu		7 940				asukasta
3 Toiminnan kuormitus ja ekotehokkuus						
Yhdyskunnan sähkön kulutus						
Asuminen ja maatalous	682	683	652	655		GWh
Teollisuus	293	294	291	264		GWh
Palvelut ja rakentaminen	869	910	902	914		GWh
Yhteensä	1844	1887	1844	1833		GWh
Yhdyskunnan sähkön kulutus asukasta kohti						
Asuminen ja maatalous	3360	3327	3136	3107		kWh/as/v
Teollisuus	1 443	1 432	1 399	1 252		kWh/as/v
Palvelut ja rakentaminen	4281	4432	4338	4336		kWh/as/v
Yhteensä	9084	9191	8873	8695		
Yhdyskunnan veden kulutus	245	233	238	241		l/as/vrk
Kaukolämmän hankinta energialähteittäin						

Maakaasu	1068	980,44	823	512	204	GWh
Hiili	695	945,7	960	795	733	GWh
Öljy	4	3,86	7	18	34	GWh
Ydinvoima	0	0	0		0	GWh
Uusiutuvat	0	0	0			GWh
Sekajäte				442	778	GWh
Yhteensä	1767	1930	1790	1767	1749	GWh
Kaukolämmön tuotantotapaosuudet						
Maakaasu	60,4	50,8	46,0	29	11,7	%
Hiili	39,3	49	53,6	45	41,9	%
Öljy	0,2	0,2	0,4	1	1,9	%
Ydinvoima	0	0	0	0	0	%
Uusiutuvat	0	0	0	0	0	%
Sekajäte				25	44,5	%
Kaukolämpöön liittyneiden kiinteistöjen osuus (kaikki rakennukset)		69,6		69,9		%
Sähkön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä rakennustyypeittäin	19,1	18,2	19,8	19,5	19,2	kWh/rm ³
Lämmön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä (sääkorjattu)	48,8	49,1	46,0	43,6	47,4	kWh/rm ³
Lämmön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä	42,4	47,1	41,9	40,5	39,5	
Veden ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä	142	139	134,1	143,6	105,2	l/m ³
Ilmanlaatu huono tai erittäin huono	52	32	53	52		tuntia vuodessa
Hengitettävien hiukkasten (PM10) vuorokausiraja-arvon ylitysten määrä	4	1	4	4		kpl
Yhdyskunnan jätevesikuormitus						
Kokonaisfosforikuormitus (P)	0,06	0,07	0,05	0,06		g/as/vrk
Biologinen hapenkulutus (BHK)	1,47	1,8	1,4	1,52		g/as/vrk
Kokonaistyyppikuormitus (N)	2,01	2,22	1,73	1,76		g/as/vrk
Jätteen käsittelypaikalle loppusijoitettavan yhdyskuntajätteen määrä	268	259	246	80		kg/as/v
Kaupungin kiinteistöjen tuottama yhdyskuntajätteen määrä/työntekijä	251	294	296	297		kg/kaupungin työntekijä
Kaupunkiorganisaation vuotuinen jätteiden materiaalihyötykäyttöaste	33	43	47	48		%
4 Liikkumisen kestävyys						
Autojen määrä	508	515	518	525	533	autoja/1000 as

Joukkoliikenteen matkustajamäärä	0,52	0,53	0,55	0,49		matkaa/as/vrk
Työsuhdematkalipun käyttäjät	4218	4807	5602	6171	6696	
Pyörätieverkon pituus, m/as	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	m/asukas
Pyörätieverkon pituus, km	587	594	599	608	616	km
5 Ympäristövastuullinen kulutus ja ympäristökasvatus						
Paperinkulutus kaupungin virastoissa ja laitoksissa	3240	3296	3125	2626	2607	A4/kaupungin työntekijä
Ympäristönäkökohdat huomioivat kaupungin hankinnat	36	50	64	81		%-osuus keskitetyistä hankinnoista
Ympäristösertifioidut koulut ja päiväkodit	6	10	10	14	14	lkm
Koulutettuja ekotukihenkilöitä yhteensä/100 kaupungin työntekijää	2,4	3,8	4,7	5,4	6,0	ekotukihenkilöt/100 kaupungin työntekijää
Luontoretkille osallistujat	580	386	457	450	390	osallistujaa
6 Ympäristötoiminnan taloudelliset tunnusluvut						
Toteutunut rahankäyttö						
Ympäristötuotot	220 000	212 000	381 000	235 000	176 000	euroa
Ympäristökulut	23 045 000	21 268 000	22 586 000	22 340 000	33 340 000	euroa
Ympäristöinvestoinnit	6 487 000	5 504 000	1 966 000	2 780 000	12 012 000	euroa
Ympäristövastuu ja ehdollinen ympäristövelka						
Ympäristötuotot kunnan toimintatuotoista	0,1	0,1	0,2	0,1		%
Ympäristötuotot suhteessa asukaslukuun	1,1	1,0	1,8	1,1	0,8	€/as
Ympäristökulut kunnan toimintakuluista ja ympäristökulut suhteessa asukaslukuun	1,7	1,5	1,6	1,6		%
Ympäristökulut suhteessa asukaslukuun	113,5	103,6	108,5	106,0	155,3	€/as
Ympäristöinvestoinnit kunnan käyttöomaisuusinvestoinneista	3,7	3,3	1,1	1,7		%
Ympäristöinvestoinnit suhteessa asukaslukuun	32,0	26,8	9,4	13,2	56,0	€/as

Liite 3.

YMPÄRISTÖTILINPITO

Ympäristötilinpito Vantaalla

Kuntien ympäristötilinpidon laatimisen lähtökohtana on kauppa- ja teollisuusministeriön kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohje ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan tai kuntayhtymän tilinpidossa. Vantaalla seurattavat ympäristötilinpidon tulot, kulut ja investoinnit on määriteltä kuutoskaupunkien kestävän kehityksen raportoinnin kehittämistyön yhteydessä.

Ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit toiminnoittain

Vuonna 2015 Vantaalla ympäristötuottoja oli noin 175 500 euroa. Eniten tuottoja tuli ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä (lähes 58 500 euroa), eli kolmannes ympäristötuotoista. Lopuista ympäristötuotoista suurin osa tuli öljyntorjuntarahaston avustuksesta maaperän ja pohjaveden suojeluun (51 000 euroa) ja ryhmän Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet puolelta (49 000 euroa).

Ympäristökulut vuonna 2015 olivat yhteensä

33,3 miljoonaa euroa. Edellisten vuosien tapaan kuluista valtaosa oli ryhmän Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet kuluja (148 milj. euroa). Jätehuollon ja alueiden puhtaanapidon kulut olivat 2,4 miljoonaa euroa, ulkoilman suojeluun käytettiin 2,1 miljoonaa euroa ja ympäristönsuojelun viranomaistehtävien osuus oli vajaa 1 miljoona euroa.

Ympäristöinvestoinnit olivat 12,0 miljoonaa euroa, josta valtaosa (8,5 milj. euroa) käytettiin jätehuollon ja alueiden puhtaanapidon investointeihin. Seuraavaksi suurimmat investointikohteet olivat ryhmässä Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet (1,9 milj. euroa) ja melun ja tärinän torjunta (0,9 milj. euroa).

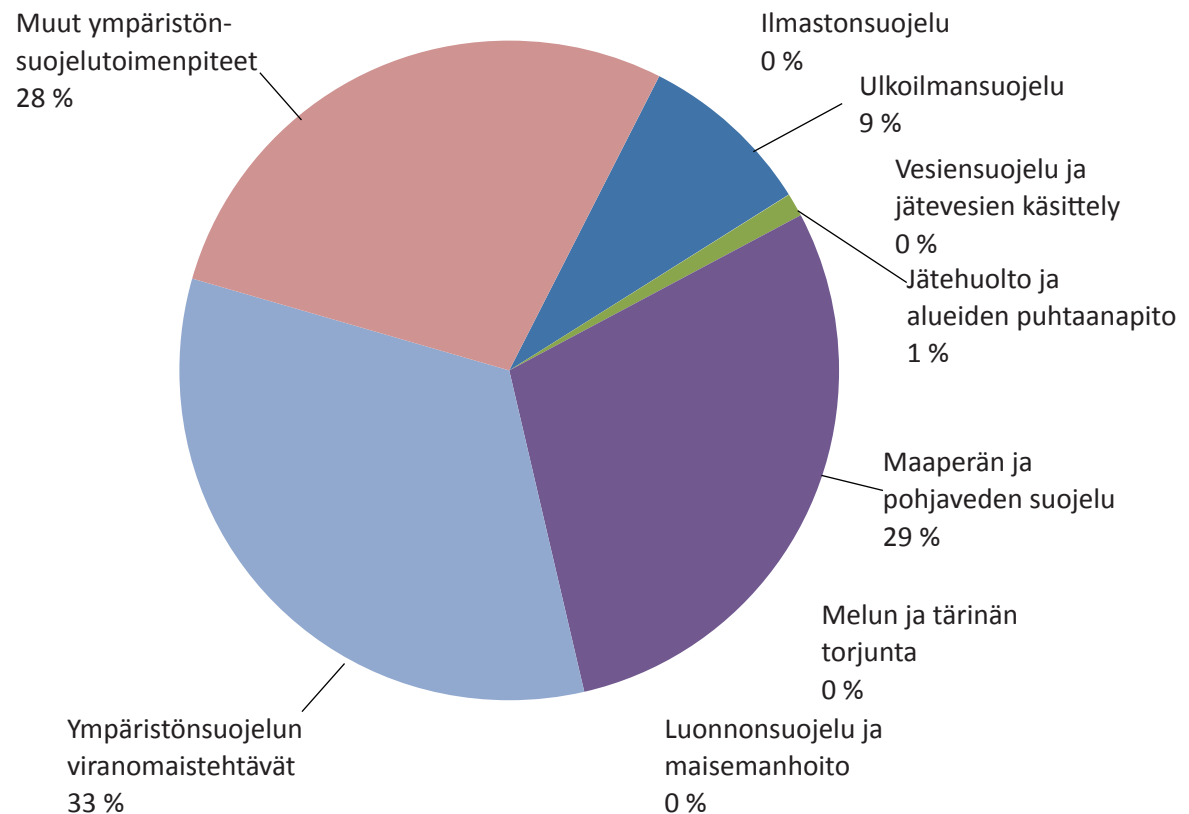
Ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit						
1 000 €	Tuotot		Kulut		Investoinnit	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Ulkoilmansuojelu	15	0	2133	1 572	403	90
Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely	0	0	156	284	0	59
Jätehuolto ja alueiden puhtaanapito	2	139	2375	2 639	8465	0
Maaperän ja pohjaveden suojelu	51	27	91	130	299	1 291
Melun ja tärinän torjunta	0	0	70	44	878	59
Luonnonsuojelu ja maisemanhoito	0	0	94	27	102	0
Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät	58	56	958	937	0	0
Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet	49	13	14895	14 418	1862	0
Ilmastonsuojelu	0	0	197	812	2	1 281
Ympäristötoiminta yhteensä	176	235	20 969	20 863	12 012	2 780
Verot, Investointien poistot	0		12 371	1 477		
Kaikki yhteensä	176	235	33 340	22 340	12 012	2 780

Ympäristötaloudelliset tunnusluvut		2015	2014
Tuotot	ympäristötuotot/toimintatuotot	0,4 %	0,1 %
	ympäristötuotot/asukas	0,8 €	1,1 €
Kulut	ympäristökulut+poistit/toimintakulut+poistit	2,3 %	1,6 %
	ympäristökulut+poistot/asukas	155,4 €	106 €
Investoinnit	ympäristöinvestoinnit/kokonaisinvestoinnit	7,8 %	1,8 %
	ympäristöinvestoinnit/asukas	56,0 €	123,2 €

Ympäristötuotot

Ympäristötuotoilla tarkoitetaan kuntaorganisaation toiminnasta saatuja tuloja, jotka liittyvät ympäristönsuojeluun. Niitä ovat esimerkiksi jätehuoltomaksut sekä ympäristön pilaajilta perityt kunnan suorittamien tai teettämien kunnostustöiden ja siivousten korvaukset sekä energiansäästöillä saadut toimenpiteet. Ympäristötuotto on tilikaudelle jaksotettu ympäristötulo.

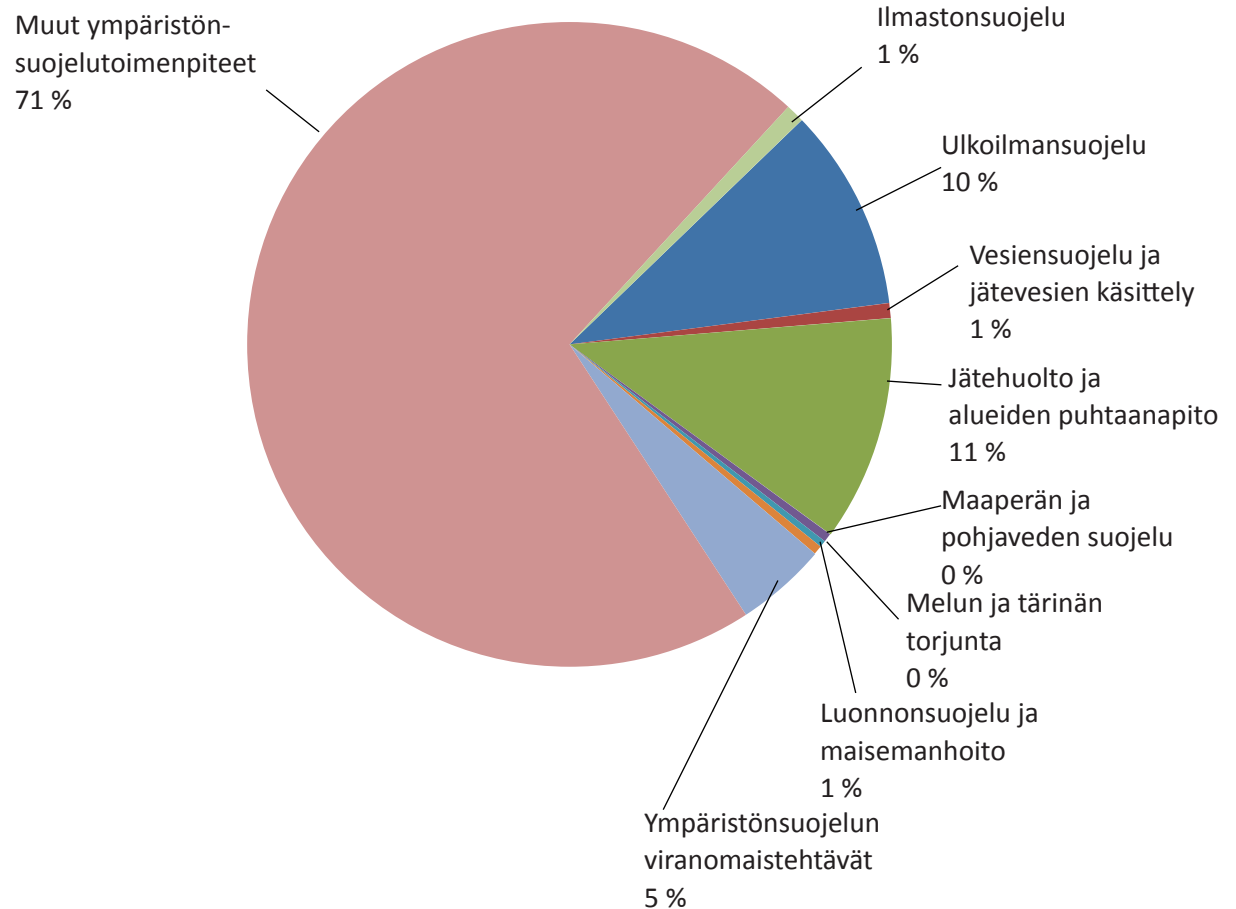
Vuonna 2015 Vantaan kaupunkiorganisaation ympäristötuotot olivat 175 500 euroa. Se kattoi 0,04 prosenttia kaupungin kaikkien toimintatuotoista. Ympäristötuottoja kertyi 0,8 euroa asukasta kohden.

Ympäristökulut

Ympäristökulujen kokonaissumma muodostuu tilikaudelle jaksotetuista ympäristömenoista ja ympäristöinvestoinneista tehdyistä poistoista tilikauden aikana. Ympäristömeno määritellään ympäristönsuojelutoimenpiteistä aiheutuneeksi menoksi. Ympäristömeno puolestaan aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka parantaa tulevaa luonnonsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestäväää käyttöä. Ympäristönsuojelutoiminnan kulut esitetään yleisluonteisen ympäristönsuojelutoimenpiteiden tilastoluokituksen mukaisesti soveltuvin osin.

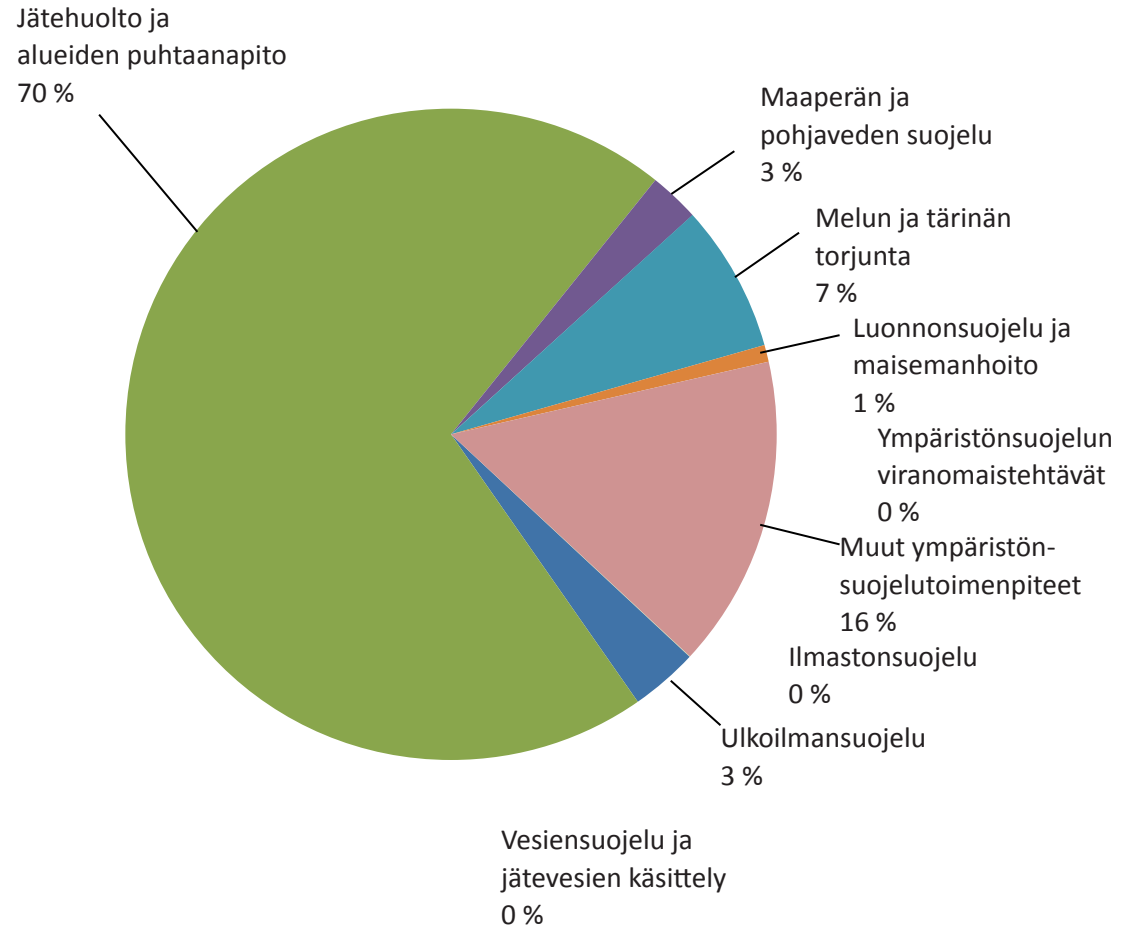
Vantaalla valtaosa kaikkiaan 33,3 miljoonan euron ympäristökuluista kertyi ryhmästä Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet (15 milj. euroa) sekä veroista ja investointien poistoista (12,4 milj. euroa). Seuraaviksi suurimmat kulut tulivat jätehuollosta ja alueiden puhtaanapidosta, ulkoilman suojelusta sekä ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä.

Ympäristöinvestoinnit

Ympäristöinvestoinnit on meno, joka syntyy hyödykkeiden tuottamiseksi, ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja korjaamiseksi, tulevan ympäristönsuojelun tason parantamiseksi ja luonnonvarojen kestävä käytön edistämiseksi hankitusta hyödykkeestä. Lisäksi investoinnin odotetaan tuottavan tuloa tai se on tarkoitettu käytettäväksi tuotannontekijänä kunnan hyödyke- ja palvelutuotannossa jatkuvasti usean tilikauden ajan ja hankintameno ylittää poistosuunnitelman mukaisen pienhankintarajan. Ympäristöinvestointien hankintamenosta vähennetään investoinnin tekemiseksi saadut rahoitusosuudet ja avustukset.

Vantaalla tehtiin ympäristöinvestointeja hieman yli 12 miljoonalla eurolla. Ylivoimaisesti eniten, lähes 8,5 miljoonaa euroa, investoitiin jätehuoltoon ja alueiden puhtaanapitoon. Seuraavaksi eniten investointeja tehtiin ryhmään Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet (1,9 milj. euroa) sekä melun ja tärinän torjuntaan (0,9 milj. euroa).

Ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit aihealueittain

Ulkoilman suojeleminen

Kuntatekniikan keskus sai pölynsidontatöistä tuottoja 15 000 euroa. Muita tuottoja ulkoilman suojelusta vuonna 2015 ei ollut.

Valtaosa vuoden 2015 ulkoilman suojelun kuluista tuli katujen kevätharjauksen ja pölynsidonnan henkilöstökuluista ja palveluiden ostoista. Niiden osuus oli yhteensä 1,23 milj. euroa, eli 92 prosenttia ulkoilman suojelun 1,34 miljoonan euron kokonaiskustannuksista. Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin kului 58 000 euroa. Kuntatekniikan keskukselle ulkoilman suojelun kuluista lankesi kaikkiaan 1,29 miljoonaa euroa, Tilakeskuksen vastaavat kulut olivat 44 000 euroa.

Kuntatekniikan keskus investoi harjakoneiden ja pesulaitteiden hankintaan 403 000 euroa. Muita investointeja ulkoilmansuojeluun vuonna 2015 ei ollut.

Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely

Tuloja ei ollut vesiensuojelusta ja jätevesien käsittelystä vuonna 2015.

Valtaosa vesiensuojelun ja jätevesien käsittelyn 156 300 euron kuluista koostui henkilöstömenoista kuntatekniikan keskuksessa ja tilakeskuksessa. Kuntatekniikan keskuksen henkilöstökulut olivat noin 103 000 euroa, aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin käytettiin miltei 15 500 euroa ja konsulttiselvityksiin noin 11 000 euroa yhteissumman ollessa täten 131 000 euroa. Sivistystoimen toimialan kulut olivat noin 15 600 euroa, joka koostui jätevesi- ja lietemaksuista sekä vesinäytteiden laboratoriomaksuista.

Investointeja vesiensuojeluun ja jäteveden käsittelyyn ei tehty vuonna 2015.

Jätehuolto ja roskaantuminen

Kaikki jätehuollon tulot, 2 190 euroa, kertyivät kuntatekniikan keskuksen metalliromun ja asfalttijätteen myynnistä.

Jätehuollon kuluja oli vuonna 2015 yhteensä 2,38 miljoonaa euroa, josta kuntatekniikan keskuksen osuus oli 1,81 miljoonaa euroa. Noin 88 500 euroa käytettiin tarvikkeisiin ja tavaroihin, kuten harjakoneiden renkaisiin ja jäteastioihin. Sivistystoimen toimiala käytti jätehuoltoon kaikkiaan 120 700 euroa. Siitä 82 400 euroa meni astiavuokriin ja tyhjennysmaksuihin ja ulkoliikunta- paikkojen siivoamisesta johtuviin palkkakuluihin noin 30 000 euroa. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan jätehuollon kulut (160 600 euroa) koostuivat henkilöstökuluista (99 400 euroa) ja

jätteenkäsittelymaksuista (61 200 euroa).

Tilakeskuksen jätehuoltokustannuksia kertyi 196 400 euron edestä. Hankintakeskukselle kertyi jätteenkäsittelymaksuja 31 900 euron verran. Pelastuslaitoksen jätehuollon kulut olivat 9 100 euroa.

Tilakeskus investoi jätekatoksiin 13 000 euroa. Muita jätehuollon investointeja ei ollut. Kuntatekniikan keskuksella on sen sijaan lähes 8,5 miljoonan euron vastuut täyttömäkien viimeistelyistä ja Sotungin kaatopaikan maisemoinnista ja viimeistelystä.

Maaperän ja pohjaveden suojeleminen

Maaperän ja pohjaveden suojelusta saadut tuotot (50 950 euroa) muodostuivat pelastuslaitoksen saamista Öljynsuojarahaston korvauksista (50 000 euroa) ja imeytysaineiden laskutuksista (950 euroa).

Maaperän ja pohjaveden suojelun 90 800 euron kuluista suurin osa muodostui henkilöstökuluista kuntatekniikan keskuksessa (45 900 euroa) ja pelastuslaitoksessa (35 000 euroa). Pelastuslaitos käytti 9 200 euroa imeytysaineiden ostoihin öljyntorjunnassa.

Maaperän ja pohjaveden suojeluun investoitiin 298 800 euroa, jonka kuntatekniikan keskus käytti pilaantuneiden maiden kunnostukseen.

Melun ja tärinän torjunta

Melun ja tärinän torjunta ei tuonut tuottoja vuonna 2015.

Melun ja tärinän torjunnasta aiheutuneet kulut (70 300 euroa) muodostuivat vuonna 2015 kuntatekniikan keskuksessa henkilöstökuluista (60 300 euroa) ja konsultilla teetetystä meluselvityksestä (10 000 euroa).

Melun ja tärinän torjunnan 878 000 euron investoinneista tilakeskus käytti 550 000 euroa Katri-bergin ja Sotungin koulun ikkunoihin ja kuntatekniikan keskus 328 000 euroa meluvalleihin ja -esteisiin.

Luonnonsuojelu ja maisemansuojelu

Tuloja ei ollut luonnonsuojelusta ja maisemansuojelusta vuonna 2015.

Luonnonsuojelun ja maisemansuojelun kulut olivat yhteensä noin 94 000 euroa. Siitä suurin osa oli pääasiassa suunnittelutyön henkilöstökuluja (74 900 euroa) kuntatekniikan keskuksessa. Pelastuslaitoksen kulut (13 400 euroa) olivat niin ikään henkilöstökuluja ja aiheutuivat maastopalojen sammuttamisesta. Sivistystoimen toimiala käytti vajaa 5 300 euroa taimenten kutu- ja poikastuotantoalueiden kunnostusten materiaalikuluihin.

Vantaan kaupungin investoinnit luonnonsuojeluun ja maisemansuojeluun olivat hieman yli 102 000 euroa. Se muodostui kokonaisuudessaan kuntatekniikan keskuksen investoinneista luonnonsuojelualueille ja purojen teemavuoteen 2015.

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät

Tähän ryhmään kuuluvia tuloja kertyi lähinnä ympäristönsuojelun viranomaistehtäviin liittyvistä lupamaksuista. Tulot olivat yhteensä lähes 58 500 euroa.

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävien kulut olivat noin 957 800 euroa.

Investointeja ympäristönsuojelun viranomais-tehtäviin ei ollut vuonna 2015.

Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet

Ryhmään Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet luetaan muun muassa ympäristökoulutuksen, -kasvatuksen ja -neuvonnan sekä ympäristöjohtamisen ympäristökulut. Kaikilla toimialoilla ympäristöjohtamisen kehittäminen, ympäristöohjelmien tekeminen ja ekotukitoiminta aiheuttivat henkilöstökuluja aikaisempaa enemmän.

Tuloja oli noin 49 000 euroa. Siitä suurin osa (37 700 euroa) muodostui e-palvelun tuomasta energiansäästöstä tilakeskuksessa. Kirjastojen poistokirjojen myynti ja Vantaan ammattiopisto Varian käytöstä poistettujen laitteiden myynti tuottivat lähes 11 200 euroa sivistystoimen toimialalle.

Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet -ryhmään lasketuista lähes 15 miljoonan euron kuluista suurin osa on sivistystoimen toimialan menoja (13,47 milj. euroa). Siitä ympäristökasvatukseen ja ympäristöjohtamisen ylläpitämiseen arvioit-
dut palkkakulut olivat 13,26 milj. euroa. Vantaan luontokoululle maksettiin tukea 115 000 euroa. Ympäristökasvatuksen materiaaleihin ja kirjasto-
jen ympäristöteemaisiin kirjoihin käytettiin vajaa 74 000 euroa sekä ympäristökoulutuksen osto-
palveluihin noin 21 000 euroa. Ympäristökeskuk-
sen kulut olivat noin 326 700 euroa, joka koostui suurimmaksi palvelujen ostoista (174 300 euroa) ja henkilöstökuluista (137 200 euroa). Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan kulut (60 600 euroa) kertyivät valtaosin henkilöstökuluista ekotukitoi-
minnassa. Hankintakeskuksen henkilöstökulut olivat 52 000 euroa.

Energiatehokkuussopimuksen toimeenpano ja e-hankkeeseen liittyvät palvelunostot aiheutti-
vat tilakeskukselle kuluja 37 700 euroa. Raken-
nusvalvonnan kulut olivat noin 29 000 euroa. Smart & Clean -hankkeen vaatimat valmistelut

ja jäsenyys Green Net Finlandissa toivat kuluja noin 21 000 euroa elinkeinopalveluille. Kaikkiaan elinkeinopalveluiden kulut ryhmässä Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet olivat noin 25 500 euroa.

Muihin ympäristönsuojelutoimenpiteisiin investoitiin kaikkiaan 1,86 miljoonaa euroa. Siitä suurin osa oli kuntatekniikan keskuksen investointeja (1,57 milj. euroa) pyöräilyn kehittämiseen ja joukkoliikenteen luotettavuuden kehittämiseen. Tilakeskus teki erilaisia energiansäästöinvestointeja 292 000 eurolla.

Ilmaston suojele

Ilmaston suojele ei tuonut tuloja vuonna 2015.

Kuluja ilmaston suojelesta kertyi reilu 197 000 euroa. Se koostui Ilmastoinfon kasvatus- ja viestintätoiminnan kuluista, sekä muun muassa ympäristökeskuksen ja kuntatekniikan keskuksen osittain rahoittamista kehittämishankkeista ja henkilöstökuluista.

Ilmaston suojeleeseen investoitiin vajaalla 2 300 eurolla, jonka kuntatekniikan keskus käytti Pirttirannan tulvasuojarakenteisiin.

Ympäristöverot

Vantaan kaupunki maksoi sähköveroa noin 2 miljoonaa euroa. Muiden ympäristöverojen ja veroluonteisten maksujen osuus oli yhteensä noin 360 00 euroa.

Ympäristövastuut

Kuntatekniikan keskuksella oli ympäristövastuita 8,5 miljoonan euron edestä. Siitä oli varattu 8 miljoonaa euroa täyttömäkien viimeistelyyn ja 0,5 miljoonaa euroa Sotungin kaatopaikan maisemointiin ja viimeistelyyn.

Liite 4. Ympäristövalitukset

YMPÄRISTÖVALITUKSET VANTAALLA

Ympäristövalitusten määrä viimeisen kymmenen vuoden aikana on ollut laskusuunnassa. Vuonna 2015 ympäristökeskukseen tuli 177 ympäristövalitusta, eli kaksi vähemmän kuin edellisenä vuonna. Viiden viime vuoden keskiarvo on noin 191 ympäristövalitusta vuodessa.

Suurin yksittäinen valitusten syy on ollut usean vuoden ajan ympäristön roskaaminen. Viime vuonna roskaantumisolmoituksia tuli 114 kappaletta. Sen lisäksi roskaantumisesta HSY:n keräyspisteissä ilmoitettiin 10 kertaa. Se on kolminkertainen määrä viiden viime vuoden keskiarvoon nähden. Myös vaarallisista jätteistä ympäristössä ilmoitettiin aiempia vuosia useammin, 7 kertaa vuonna 2015.

Veteen tavalla tai toisella liittyvien ympäristövalitusten määrä väheni. Vuonna 2014 vesiasioista tehtiin ympäristökeskukseen 24 valitusta, ja vuonna 2015 ne puolittuivat 12:een valitukseen. Valitukset liittyivät muun muassa öljyn tai jäteveden päästöstä luonnonvesiin tai hulevesien joutumisesta naapurikiinteistön puolelle.

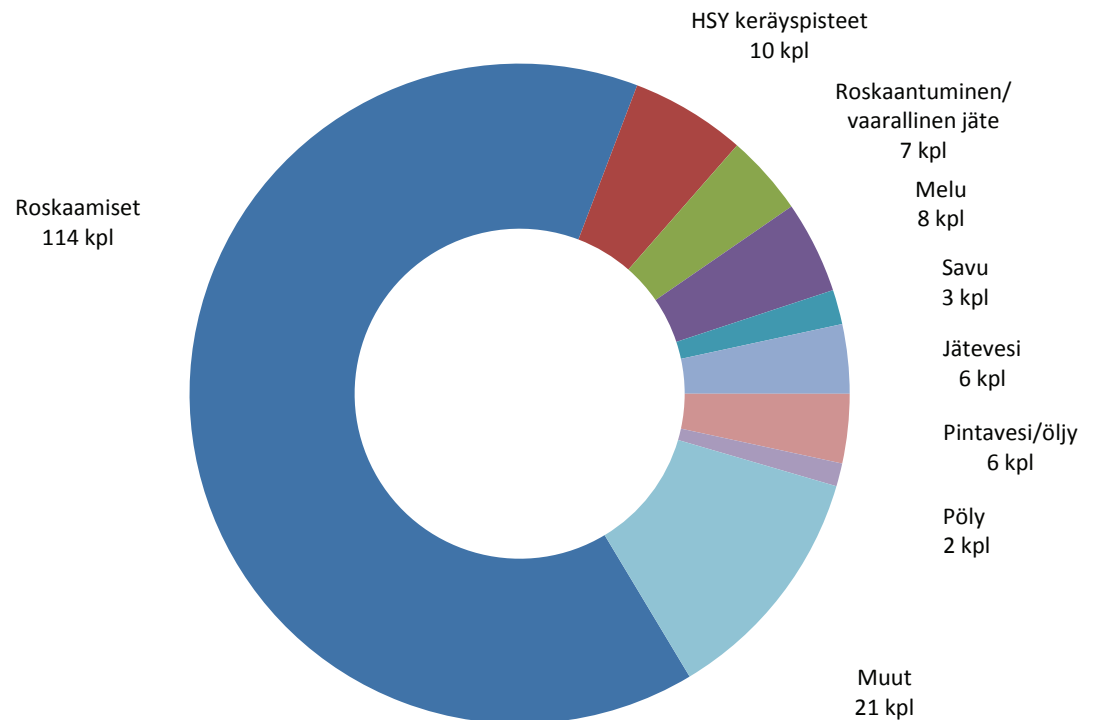
Savuvalitusten määrä väheni selvästi jo toisena vuonna peräjäälkeen. Vuonna 2015 ympäristökeskuksessa kirjattiin 3 savuvalitusta, kun niitä oli 8

vuonna 2014 ja peräti 25 vuonna 2013. Pölyvalitusten määrä on ollut yleensä alle viisi. Vionna 2015 ympäristökeskuksessa kirjattiin 2 pölyvalitusta.

Melusta tehtyjen ympäristövalitusten määrä on vaihdellut viime vuosina vajaasta kahdestakymmenestä reiluun kolmeenkymmeneen. Meluvalituksia tehdään niin liikennemeluista kuin

esimerkiksi murskaamoista ja rakentamisen aiheuttamasta melusta. Vuonna 2015 kirjattiin ”vain” 8 meluvalitusta.

Muut-ryhmään kuuluvat muun muassa ympäristövalitukset hajusta, luvattomista ojan kaivuista tai kuolleista eläimistä. Tähän ryhmään kuuluvia ympäristövalituksia tehtiin viime vuonna 21 kappaletta.

11 § **Vastaus valtuutettu Jaana Huhdan ja usean muun (26) valtuutetun valtuustoaloitteeseen Helsingin mallin mukaisen lähityö kokeilun saamiseksi Vantaalle**

VD/8997/00.02.00.03/2015
JTS/AC-F/TT/LL

Kaupunginvaltuutettu Jaana Huhta ja 26 muuta valtuutettua ovat jättäneet seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

"Helsingissä on ollut toiminnassa Lähityö-konsepti, jossa lähityöntekijät ovat partioineet kaduilla, ostoskeskuksissa ja puistoissa. Lähityöntekijät ovat neuvoneet ja ohjanneet asukkaita palveluiden piiriin, ja heille on voinut jättää suoraan tai puhelimitse ihmisistä tai ilmiöistä huoli-ilmoituksia. Lisäksi he ovat toimineet viestinviejinä ja yhteistyön mahdollistajina eri tahojen välillä.

Viime aikoina Vantaalla on herännyt erinäisiä huolia turvattomuudesta mm. uudenlaisten liikenneyhteyksien aiheuttaneen liikkuvuuden myötä, vastaanottokeskusten perustamisen ja heikentyneen taloudellisen tilanteen takia.

Ehdotamme, että Vantaalla otetaan selvää Helsingin kaupungin kokemuksista ja mahdollisuuksista löytää lähityön käynnistämiseksi esimerkiksi erilaisia hankerahoitusvaihtoehtoja ja tällaisen järjestyessä käynnistää toiminnan kokeilu.

Mikäli lähityö ei olisi Vantaalle sopiva konsepti, olisi kaupungin hyvä miettiä, millä toimilla kaupunkilaisten palveluihin ohjaamista, huoli-ilmoitusten koordinoitua vastaanottoa ja turvallisuudentunnetta voitaisiin parantaa."

Kaupunginvaltuusto 19.10.2015 § 15

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa (sosiaali- ja terveysterveysten palveluiden ja asukaspalvelujen välisenä työnjakona sovittiin, että sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan perhepalvelujen tulosalueella tutustutaan Helsingin Lähityö-malliin ja selvitetään mahdollisuudet esimerkiksi hankerahoitukseen, jolla voitaisiin tukea vastaavanlaisen työotteiden kehittämistä Vantaalla):

Helsingin lähityö-mallin kuvaus

Helsingin lähityö on saanut alkunsa vuosina 2009 - 2013 toteutetusta Lähityö-hankkeesta, jonka lähtökohtana on ollut kaupunkilaisten arkiturvallisuuden ja viihtyisyyden parantaminen yhteisöllisyyttä kasvattamalla. Hankkeen loputtua lähityö on jatkunut kaupungin vakituisena palvelumuotona, joka on kehittynyt hankkeen alkuajoista karttuneiden kokemusten myötä. Lähityö on osa Helsingin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja, hallinnollisesti sijoittuneena sosiaalisen ja taloudellisen tuen yksikköön. Lähityö tekee kuitenkin laajasti yhteistyötä kaikkien kaupungin toimintayksiköiden, viranomaisten, poliisin, kolmannen sektorin toimijoiden ja kaupunkilaisten kanssa.

Asiakkaat lähityöhön tulevat liikkuvan työn kautta kaupungilla kohdatuista asukkaista sekä huoli-ilmoitusten perusteella. Huoli-ilmoituksia voi tehdä puhelimitse. Valtaosa asiakkaista on aikuisia päihde- ja/tai mielenterveysongelmaisia. Lähityön yksikössä on neljä työntekijää jotka muodostavat kaksi työparia. Lähityö-mallin työtä toteutetaan virka-aikaisena työskentelynä. Perusteluna virka-aikaiseen työntekoon on se, että palveluohjaus muihin palveluihin mahdollistuu virka-aikana paremmin ja ilta-aikaan asiakkaiden päihtymystila saattaa olla niin vahva, ettei asioiden hoitaminen useinkaan luonnistu. Lähityö kiinnittää huomiota alueen ilmiöihin, ottaa vastaan asukkaiden ja toimijoiden huoliviestejä sekä vie tietoa alueen verkostoihin. Lähityöntekijät voivat myös etsiä palveluista kadonneita henkilöitä. Lähityöntekijät tunnistavat sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden "aukkopaikkoja", toimivat niissä ja välittävät tietoa kaupungin palveluiden, ympäristön ja asiakaspinnan välillä.

Pääasiallisia toiminta-alueita ovat ydinkeskusta ja Itä-Helsinki. Ulkona asuvien etsivää työtä tehdään koko Helsingin alueella. Keskeiset työmenetelmät ovat siis jalkautuminen, verkostoituminen ja tiedonvälitys.

Hankevalmistelun selvittäminen

Vantaalle valmistuu loppuvuodesta 2017 Koisoniitty- hanke, joka muodostaa kokonaisuuden johon kuuluu kymmenen tehostetun tuen asuntoa, 25 tuettua asuntoa ja viisi erityisen tuen tarpeessa olevien henkilöiden asuntoa. Tähän kokonaisuuteen tulee toimivat ja moninaiset kumppanuus- ja työtoimintatila. Yhteisiä tiloja on suunniteltu käytettäväksi laaja-alaiseen yhteistyöhön Vantaalla toimivien järjestöjen kanssa. Kun toimintaa suunnitellaan, voidaan huomioida Lähityön mallin mukainen jalkautuva työmuoto, jonka ”tukikohtana” uusi Koisoniitty voi toimia. Lähityön mallintamiseen Vantaalle voidaan hakea hankerahoitusta eri kanavista.

Uudistuksessa on tarkoituksena ottaa uusia työtapoja käyttöön. Näistä yksi voisi olla lähityömallin mukainen jalkautuva työote. Kartoituksessa tullaan huomioimaan jo nyt tehtävä jalkautuva työ, jota järjestöt tekevät muun muassa asunnottomien parissa tai nuorisotoimen etsivä nuorisotyö. Nykyinen yhteistyö kuvataan sekä pohditaan uusia yhteistyön mahdollisuuksia.

Vantaalle kehitettävä malli huoli-ilmoitusten vastaanottamiseksi ja kuntalaisten turvallisuuden tunteen parantamiseksi

Vantaan perhepalvelut ovat aloittaneet uudistustyön, jossa kehitetään palveluja vastaamaan paremmin sosiaalihuoltolain velvoitteisiin. Koko perhepalveluissa on työn alla laaja organisaatiomuutos, jossa palvelujen asiakaslähtöisyyttä halutaan lisätä. Kuinka voin auttaa? -palvelulupauksen mukaisesti palvelut tulevat asiakkaiden luokse heidän tarpeidensa mukaisesti. Vuoden 2016 alussa perhepalveluiden tulosalueelle perustettiin uutena yksikkönä aikuisten ja perheiden sosiaalineuvonta. Sosiaalineuvonnan asiakkuus voi alkaa monella eri tavalla; kuntalainen voi soittaa omasta tai läheisensä asiasta sosiaalineuvonnan puhelinneuvontaan tai lähettää sähköpostia osoitteeseen: palvelutarve.perhepalvelut@vantaa.fi.

Myös eri tahojen työntekijät tai esim. huolestuneet naapurit voivat lähettää ns. huoli-ilmoituksen sosiaalihuollon tarpeesta, joka käynnistää palvelutarpeen selvittelyn. Sosiaalineuvonnan työntekijät tekevät yhdessä asiakkaan kanssa palvelutarpeen arvioinnin sekä antavat ohjausta ja neuvontaa eri elämäntilanteissa. Hyvinvointia tukevaa toimintaa toteutetaan sosiaalityöntekijöiden, erityissosiaaliohjaajien ja sosiaaliohjaajien toimesta.

Aikuisten ja perheiden sosiaalineuvonta on yksi perhepalvelujen neljästä palvelujen uudistamisen ja organisaatiomuutoksen kehittämispilotista. Tätä toimintaa on tarkoitus laajentaa ja kehittää niin että palveluihin ohjautumisessa toteutuisivat matalakynnys ja oikea-aikaisuus. Tässä kehittämistyössä on mahdollista huomioida Helsingin Lähityöstä saadut kokemukset ja erityisesti asiakashyödyt.

Kaupunginhallitus 6.6.2016 § 15

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Jaana Huhdalle ja usealle muulle aloitteen allekirjoittaneelle sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginhallituksen vastaus kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 20.6.2016 § 11

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Muutoksenhakuohje: 4.1 Valituskielto

Lisätiedot:

perhepalvelujen vs. johtaja Anna Cantell-Forsbom, puh. 09 8392 7873, erityisasiantuntija Tiina Turkia, puh. 09 8392 6011, etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi

12 §

Valtuutettu Vaula Norrenan ja valtuutettu Sirpa Kauppisen sekä usean muun (23) valtuutetun aloite rakentamisen ylijäämämaiden hyödyntämisestä melusteiden rakentamisessa

Vaula Norrena ja Sirpa Kauppinen sekä 23 muuta valtuutettua ovat jättäneet seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaalla on yli 80 000 asukasta, jotka altistuvat yli 55 desibelin tieliikennemelulle päivittäin.

Liikenneviraston meluntorjuntaohjelmassa Vantaalta kiireisimpinä hankkeina ovat valtatie 4:n meluvallit ja -seinät alueilla Metsola- Jokivarsi, Päiväkumpu ja Hakunila; valtatie 3:n melusteet Kaivokselaan ja Vantaanlaaksoon sekä Kehä III meluseinä Kuusikkoon. Kustannusarvio on 10–20 miljoonaa euroa.

Vantaan omissa melustesuunnitelmissa kärjessä ovat muun muassa Viertolan koulu, Martinlaaksontie, Kielotie, Tikkurilantie ja Vanha Porvoontie. Kustannusarvio on 6,2 miljoonaa euroa.

Hankkeet etenevät hitaasti, koska vaadittavia miljoonia ei löydy valtion eikä kunnan kassasta. (Valtateiden meluntorjunnassa 75 % kustannuksista tulee valtiolta ja 25 % kunnalta).

Ehdotamme, että Vantaalla tutkittaisiin, miten tavallisessa pientalo- ja kerrostalorakentamisessa syntyviä ylijäämämaita voitaisiin viedä suoraan meluntorjuntaa vaativiin kohteisiin - esimerkiksi läjittämällä niitä tulevan meluvallin läheisyyteen tai viemällä suoraan meluvallityömaalle.

Nyt rakentamisen ylijäämämaat kuljetetaan kalliilla hinnalla kauas maankaatopaikalle, jossa ne läjitetään kalliilla odottamaan, että myöhemmin maat taas kuljetetaan kalliilla hinnalla paikoille, joissa meluvalleja tarvitaan.

Pelkästään täyttömäkien maisemointiin varattiin Vantaalla viime vuonna 8 miljoonaa euroa.

Viemällä ylijäämämaita suoraan tarvittaviin meluvallikohteisiin voitaisiin säästää kaikkien osapuolten aikaa ja rahaa.

Näin voisimme varautua myös uusien asuinalueiden meluntorjuntaan jo etukäteen (esim. Metsolansuo, Oljemark, Byända, Hämeenkyön kartanon alue ja laajemmin valtavyölien varret Kivistö, Keimola, Aviapolis, uusi Kaivoksela jne). Rekkaralli, melu, pöly ja hiilidioksidipäästöt vähenisivät, ja meluvallin rakentamisen hintakin laskisi.

Rakentamisen materiaalitehokkuuden parantaminen muun muassa ylijäämämaiden hyödyntämisellä on myös ympäristöministeriön tärkeä tavoite. Ministeriö esittää maiden hyödyntämistä rakentamisessa mahdollisimman lähellä ylijäämämaiden syntypaikkaa.

Ehdotamme että

- a) Vantaalla selvittää uusia keinoja rakentamisesta syntyvien maa-aineksien hyödyntämisestä meluvallien rakentamisessa, ja
- b) Selvitetään, miten suuremmissa rakennuskohteissa melualueilla voitaisiin kannustaa rakennuttajia meluvallien ja melusteiden rakentamiseen.”

Kaupunginvaltuusto 20.6.2016 § 12

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

13 § **Kokouksen päättäminen**

Kaupunginvaltuusto 20.6.2016 § 13

Päätös:

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 20.35

Muutoksenhakuohje 1. Valitusosoitus

Valitusoikeus

Valtuuston päätökseen haetaan muutosta valittamalla.

Valituksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- kunnan jäsen.

Sen lisäksi päätökseen, joka koskee **yleiskaavan, asemakaavan ja rakennusjärjestyksen hyväksymistä**, valituksen saa tehdä

- Uudenmaan ympäristökeskus ja muu viranomainen toimialaansa kuuluvissa asioissa,
- maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä tai rakennusjärjestyksellä on vaikutuksia sekä
- rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että:

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä;
- valtuusto on ylittänyt toimivaltansa; tai
- päätös on muutoin lainvastainen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään **Helsingin hallinto-oikeudelle**.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista.

- Asianosaisten katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä tai kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä. Kaavan tai rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevan päätöksen katsotaan kuitenkin tulleen asianosaisten tietoon silloin, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.
- Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää tai nähtäville asettamispäivää ei lueta määrääikaan.

Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jolloin virastoissa ei työskennellä, saa valituksen toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Valituskirjelmän sisältö

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valituskirje on valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisesta, sekä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa valitusviranomaiselle Helsingin hallinto-oikeudelle viraston aukioloaikana.

Omalla vastuulla valituskirjelmän voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Tällöin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille ennen valitusajan päättymistä.

Omalla vastuulla valituksen voi toimittaa valitusajan kuluessa myös faksina tai sähköpostina.

Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Viranomaiselle saapunutta sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa.

Yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI

Puhelin: 0295642000

Faksi: 0295642079

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Virka-aika: klo 8.00 – 16.15

Muutoksenhakuohje 2. Hankintaoikaisu ja oikaisuvaatimus hankinta-asia

Kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa tehtyyn kunnan viranomaisen (hankintayksikkö) päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä annettuun ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintayksikölle hankintalain 81 ja 83 §:issä tarkoitetun vaatimuksen hankintaoikaisusta tai kuntalain 89 §:ssä tarkoitetun oikaisuvaatimuksen. Oikaisua koskevan vaatimuksen voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Kuntalain mukaisen oikaisuvaatimuksen voi lisäksi tehdä kunnan jäsen.

Määräaika oikaisua koskevien vaatimusten tekemiselle

Oikaisua on vaadittava 14 päivän kuluessa siitä, kun oikaisuvaatimuksen tekijä on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

- **Asianosaisen** katsotaan saaneen hankintapäätöksen oheisasiakirjoineen tiedoksi sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiannotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaanitodistukseen merkittynä aikana.

- **Kunnan jäsenen** katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Hankintaoikaisun ja oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Hakemukseen on merkittävä oikaisua vaativan ja kirjelmän laatijan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Hankintaoikaisu ja/tai oikaisuvaatimus toimitetaan osoitteeseen

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginvaltuusto
Asematie 7
01300 Vantaa
sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163
Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Muutoksenhakuohje 3. Hankintaoikaisu ja markkinaoikeusvalitus hankinta-asia

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista annetun lain (hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 15 §:n mukaisen kynnsarvon.

3.1 Oikaisuohje

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintalain 81-83 §:n mukaan **hankintayksikölle** kirjallisen hankintaoikaisun. Hankintaoikaisun voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Hankintaoikaisun tekoaika

Asianosaisen on tehtävä hankintaoikaisu **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiannottapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisun sisältö

Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginvaltuusto
Asematie 7, 01300 Vantaa
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

3.2 Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Julkisista hankinnoista annetun lain 86 §:n mukaan puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea valittamalla muutosta, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa. Lupa on myönnettävä, jos:

asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää; tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Jollei toisin säädetä, valitus on tehtävä kirjallisesti **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintasopimuksen hankintalain 78 §:n 1 nojalla noudattamatta odotusaikaa.

Valitus on tehtävä **kuuden kuukauden kuluessa** hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saatitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä. Itse tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan.

Hakemuksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla kuten laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensiksi seuraavana arkipäivänä.

Valituskielto

Hankintalain 102 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 86 §:n mukaisesti.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 88 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa 6.1 mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään käsittelystä markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2 000 euroa alle miljoonan euron hankinnassa. Jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa, käsittelymaksu on 4 000 euroa. Mikäli hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6 000 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 500 euroa.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot:

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
puh. 029 56 43300
fax. 029 56 43314
sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi

Virka-aika: ma - pe klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 4. Valituskielto

4.1

Päätöksistä, jotka koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei kuntalain 91 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

4.2

Tässä kokouksessa tehdystä **päätöksestä § - , joka koskee kunnallisen virkaehtosopimuksen 26 §:ssä mainittuja asioita**, ei saa hakea muutosta valittamalla.

4.3

Tässä kokouksessa tehtyyn, **hankinta-oikaisua koskevaan päätökseen § -**, ei saa hakea muutosta.

4.4

Tässä kokouksessa tehdystä **päätöksestä § - , joka koskee kunnallisen kansanäänestyksen toimittamista**, ei saa valittamalla hakea muutosta (kuntalaki 99 §).